

Uniwersytet Warszawski
Wydział Pedagogiczny

Lidia Gepfert

Nr albumu: 10812

**Szkoła w Rudniku w latach 1945 - 2000
zarys monograficzny**

Praca magisterska
na kierunku Pedagogika
w zakresie Edukacja Początkowa

Praca wykonana pod kierunkiem
Prof. dr hab. Tadeusza Lewowickiego
Katedra Dydaktyki

Warszawa, grudzień 2005 r.

Słowa klucze:

- Szkoła podstawowa
- Edukacja
- Klasy łączone
- Dzieje szkoły
- Historia szkolnictwa
- Nauczanie po II wojnie światowej
- Rudnik
- Śląsk Cieszyński
- Monografia
- Szkolnictwo wiejskie

Streszczenie

Niniejsza praca poświęcona jest fragmentowi dziejów skromnej placówki edukacyjnej, którą w tym przypadku jest mała, wiejska szkoła w Rudniku, koło Kończyc Wielkich, na Ziemi Cieszyńskiej. Rudnik jest najmniejszą wsią (liczącą zaledwie około 100 domów), wchodzącą w skład gminy Hażlach, w województwie śląskim; leżącą na pograniczu polsko-czeskim.

Historia tej szkoły wprawdzie rozpoczyna się w 1874 r., jednak postanowiłem ograniczyć zakres czasowy tej monografii do lat następujących po II wojnie światowej, aby – z powodu dużej ilości materiałów źródłowych, zbyt dużego okresu opisywanej działalności i zbyt dużej liczby problemów – nie przekroczyć norm objętości obowiązujących w pracy magisterskiej.

Aby nakreślić tło powstania i działalności tej placówki – dokonałem w rozdziale pierwszym krótkiego zarysu dziejów Rudnika na Ziemi Cieszyńskiej do 1945 r. – najpierw w skrócie opisując pradzieje Rudnika na tym terenie, następnie przechodząc do dalszych dziejów tej wsi od pierwszych zapisów historycznych na jej temat z 1566 r. poczynając – także aż do zakończenia II wojny światowej.

Rozdział drugi przybliża nam dzieje szkoły w Rudniku w latach poprzedzających czas, który wyznacza ramy niniejszego opracowania. Opisuję w nim lata szkolne od 1874 r. aż do 1945 r. – z konieczności w sposób skrótowy.

Z kolei rozdział trzeci – najbardziej rozbudowany – traktuje o działalności tej placówki w latach 1945-2000. Ze względu na wielkie bogactwo informacji, z jakim się zetknęłam – dla łatwiejszego uporządkowania – podzieliłam ten materiał badawczy na dziewięć podrozdziałów, z których każdy – w sposób chronologiczny – omawia zagadnienia związane kolejno z:

- miejscem szkoły w Rudniku w świetle obowiązujących przepisów prawa szkolnego w latach 1945-2000;
- kadrą pedagogiczną;
- uczniami i absolwentami;
- personelem pomocniczym;
- organizacjami szkolnymi;
- współpracą szkoły z organizacjami działającymi w środowisku lokalnym;
- działalnością Komitetu Rodzicielskiego przy szkole w Rudniku;
- infrastrukturą i warunkami funkcjonowania szkoły oraz sposobami finansowania;
- świętami, uroczystościami i imprezami.

W pracy tej zamieściłam tabele zawierające niektóre zgromadzone dane – tak osobowe, jak i liczbowe – dotyczące np. liczby klas, oddziałów, uczniów, nauczycieli i personelu pedagogicznego w danym przedziale czasowym 1945-2000. Znajduje się tu także zestawienie – spis absolwentów z tych lat działalności szkoły oraz dużo ilustracji – kserokopii fotografii, mapek i niektórych dokumentów. Na końcu każdego rozdziału znajduje się bibliografia. Całość liczy 280 stron.

Praca ta jest wynikiem kwerendy przeprowadzonej w następujących archiwach: Archiwum Państwowym w Katowicach, oddział w Cieszynie; Urzędu Gminy Hażlach; Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich; Powszechnej Szkoły Podstawowej w Rudniku oraz Parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich. Równolegle prowadziłam poszukiwania badawcze w Książnicy Cieszyńskiej i innych bibliotekach (Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego; Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – Filii w Cieszynie; bibliotekach pedagogicznych w Cieszynie i Skoczowie; miejskiej w Skoczowie i

gminnej w Górkach Wielkich). Korzystałam przy tym także ze zbiorów muzeów w Cieszynie i w Skoczowie oraz życzliwości pracowników naukowych zatrudnionych tam oraz we wcześniej wymienionych placówkach. Część materiałów zebrałam dzięki uprzejmości mieszkańców wsi Rudnik, byłych wychowanków szkoły, ich rodziców oraz nauczycieli dawniej i obecnie pracujących w wymienionej placówce, dyrekcji Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich oraz dyrekcji Powszechnej Szkoły Podstawowej w Rudniku. Swój udział w gromadzeniu materiałów miała też bliższa i dalsza rodzina autorki.

Spis treści

Wstęp	1
Rozdział I	
Krótki zarys dziejów Rudnika na Ziemi Cieszyńskiej do 1945 r.	9
1.1. Pradzieje Rudnika na Ziemi Cieszyńskiej – skrót	9
1.2. Zarys dziejów Rudnika od pierwszych zapisów z 1566 r. aż do zakończenia II wojny światowej	12
Bibliografia do rozdziału I	19
Rozdział II	
Dzieje szkoły w Rudniku w latach 1874-1945	21
Bibliografia do rozdziału II	25
Rozdział III	
Działalność szkoły w Rudniku w latach 1944/45 – 1999/2000	27
3.1. Miejsce szkoły w Rudniku w świetle przepisów prawa szkolnego - obowiązującego w latach 1945-2000	27
3.2. Kadra pedagogiczna w latach 1944/45-1999/2000.....	43
3.3. Uczniowie i absolwenci	74
3.4. Personel pomocniczy	118
3.5. Organizacje szkolne	127
3.6. Współpraca szkoły z organizacjami działającymi w środowisku	140
3.7. Działalność Komitetu Rodzicielskiego przy szkole w Rudniku	151
3.8. Infrastruktura i warunki funkcjonowania szkoły oraz sposoby finansowania	223
3.9. Święta, uroczystości, imprezy	241

Bibliografia do rozdziału III	268
Podsumowanie	272
IV. Spisy i zestawienia	274
4.1. Spis tabel	274
4.2. Chronologiczne zestawienie tytułów dzienników szkolnych	275
4.3. Spis map	277
4.4. Spis fotografii z krótkim opisem	278
4.5. Spis odnalezionych odcisków pieczęci używanych w szkole w Rudniku w latach 1945-2000	280
4.6. Ilustracje odcisków pieczęci znalezionych w szkole w Rudniku, używanych w latach 1945-2000	282

Wstęp

Jednym z ciekawszym, a zarazem mało spenetrowanych problemów badawczych, wymagających szczególnego opracowania są dzieje szkolnictwa na terenie Śląska Cieszyńskiego, wyjątkowego nie tylko ze względów historycznych, ale też słynącego ze szczególnego podejścia mieszkańców tego terenu do spraw kultury i oświaty – terenu przygranicznego, łączącego więc ze sobą tak kulturę, jak i historię wielu narodów. Do poznania szczególnów, dotyczących specyfiki tego regionu pod względem warunków i organizacji szkolnictwa, z pewnością może przysłużyć się znajomość dziejów poszczególnych placówek szkolnych tutaj działających. Ponieważ zaś dzieje owe nierozerwalnie powiązane były z systemami politycznymi, a co za tym idzie – warunkami ekonomicznymi, aby zorientować się w interesującej Czytającego tematyce należało wnikliwie rozparczyć tło działalności tychże placówek. O ile w literaturze naukowej i popularnonaukowej można stosunkowo często napotkać na dogłębne i szczegółowe opracowania, dotyczące tego właśnie zakresu wiedzy o regionie (co bardzo ułatwiło napisanie tejże pracy), to już w sferze opracowań dotyczących działalności konkretnych placówek szkolnych jest ich stosunkowo niewiele. A jeszcze mniej dotyczy małych wiejskich szkół, do których uczęszcza niewielka liczba dzieci, korzystających ze specyficznego sposobu nauczania - w klasach łączonych, toteż moją intencją było podjęcie próby odtworzenia i utrwalenia dziejów takiej instytucji oraz udziału społeczności lokalnej w tworzeniu warunków godziwej edukacji tam, gdzie z różnych – najczęściej organizacyjnych i ekonomicznych powodów – udział państwa w kształceniu najmłodszego pokolenia nie wystarcza do pokrycia ambitnych oczekiwania środowiska.

O takiej też szkole mowa w niniejszym opracowaniu, powyższe zagadnienia leżały u podstaw podjęcia się zbadania jej przeszłości.

Praca ta przedstawić ma – na tle historycznym, politycznym i ekonomicznym – działalność małej, wiejskiej szkoły, wyrastającej z potrzeb lokalnego środowiska i wychodzącej im naprzeciw – od momentu zakończenia II wojny światowej, aż do jej zamknięcia w roku szkolnym 1999/2000. Nie omówiłem tutaj bardziej odległej przeszłości szkoły, a to m.in. ze względu na bardzo długi okres działalności tej placówki (około 130 lat). Także nie starałem się przedstawić tutaj aktualnych zagadnień traktujących o czasach następujących po powtórnym otwarciu rudnickiej wszechnicy, co stało się w roku szkolnym 2001/02 – ponieważ szkoła działa obecnie w innych warunkach i zmienionych realiach (nie jest szkołą publiczną, choć funkcjonuje na prawach takiej szkoły). Te problemy – niewątpliwie bardzo interesujące – ze względu na swoją objętość – przekraczały zakres pracy dyplomowej – magisterskiej. Mogą one zostać podjęte w następnym etapie badań – umożliwiającym wykorzystanie wielkiej ilości nagromadzonych w czasie pisania tej pracy materiałów. Tym samym niniejsze opracowanie można byłoby włączyć do rozszerzonej pracy, obejmującej swą tematyką cały okres działalności szkoły, opisany na szeroko rozumianym tle. Jej zakres powinien objąć jeszcze inne obszary, nie wspomniane tutaj z powodów wyżej podanych, dotyczących m.in. kwestii pogranicza, czy też programu tzw. „Małej szkoły”.

Szkoła w Rudniku, jak też i sama wioska nie doczekały się do tej pory żadnego, wyłącznie im poświęconego, opracowania. Owszem – można napotkać, niektóre dane liczbowe oraz wzmianki o pojedynczych faktach, dotyczących tej miejscowości, osób i instytucji czy też wydarzeń z nimi związanych, zamieszczone w szeregu prac naukowych, czy też popularnonaukowych oraz informacyjnych. Z reguły są one jednak niepełne, mają charakter rozproszony. Tutaj

udało się je zgromadzić razem i po dołączeniu innych – równie interesujących materiałów – przedstawić w sposób zwarty, bardziej dostępny, ułatwiający dalszą ewentualną pracę nad nimi.

Podstawowy zasób źródeł znajduje się w archiwach: Powszechnej Szkoły Podstawowej w Rudniku, Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, a także parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich. Korzystałem też z archiwum Urzędu Gminy w Hażlachu oraz Archiwum Państwowego w Katowicach Oddział w Cieszynie.

W wyniku przeprowadzonej kwerendy odnalazłam prawie kompletny (nie licząc egzemplarzy z lat 1980-1985) zbiór dzienników szkolnych z lat szkolnych 1944/45 – 1999/2000. Ze względu na wielkie zróżnicowanie w nazewnictwie tych dokumentów – dla ułatwienia orientacji – posłużyłam się w przypisach ogólną nazwą „dzienniki szkolne”, natomiast pełne nazwy tychże można odszukać w specjalnym zestawieniu na końcu tej pracy.

Dodatkowym plonem poszukiwań badawczych – przy okazji przeszukiwania zasobów archiwum parafialnego w Kończycach Wielkich – okazało się odnalezienie m.in. rękopisu kroniki parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich autorstwa ks. Franciszka Maronia – dotąd dostępnej tylko w maszynopisie. Ujrzało także światło dzienne wiele oryginalnych dokumentów z życia szkoły – fotografie, zaświadczenie, świadectwa – często z odciskami pieczęci szkoły w Rudniku (kolorowe kserokopie tychże znajdują się w tekście). Te, a także inne ilustracje, fotografie, tabele i mapki pomagają Czytającemu w konfrontowaniu słowa pisaneego z obrazem.

Materiał ten uporządkowałam chronologicznie (taką konwencję przyjęłam w całej pracy). W oparciu głównie o źródła omówiłam w skrócie zarys dziejów Rudnika na Ziemi Cieszyńskiej aż do 1945 r., grupując informacje w dwóch podrozdziałach: w pierwszym z nich poruszyłam temat pradziejów Rudnika, do-

prowadząc historię tych terenów aż do pierwszych zapisów historycznych dotyczących miejscowości Rudnik, które pojawiły się w 1566 r. Natomiast podrozdział drugi traktuje o dalszych dziejach Rudnika – aż do zakończenia II wojny światowej. W omówieniu tych zagadnień pomocne były opracowania pod redakcją S. Inglota, następnie autorstwa A. Dordy i H. Mroza pod redakcją W. Sosny, a także monografia pod redakcją J. Chlebowczyka. Wiele szczegółowych informacji, mapek oraz tabel zaczerpnęłam ze studium autorstwa S. Żabińskiej, M. Żabińskiego, J. Jarząba i K. Kołodzieja, opracowanego na zlecenie gminy Hażlach, a udostępnionego mi (tak, jak i wiele innych materiałów) dzięki uprzejmości Wójta gminy Hażlach oraz innych pracowników Urzędu Gminy, którym w tym miejscu należy się osobne podziękowanie.

Z niemniejszą pomocą w poszukiwaniu materiałów do opracowania dawnych czasów Rudnika spotkałam się w parafii katolickiej św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, a to za sprawą księdzy proboszczów, najpierw E. Swobody, następnie A. Waliczki, którzy – obdarzywszy mnie wielkim kredytem zaufania – zezwolili na dokonanie szczegółowej kwerendy w archiwum parafialnym, skąd pochodzi wiele źródeł, na które się powołuję w drugiej części rozdziału pierwszego. Ponadto wykorzystałam także pracę H. Gumowskiego, F. Popiółka oraz J. Molendy i K. Popiółka, a także J. Chlebowczyka.

W drugim rozdziale – w celu przybliżenia problemów edukacji młodego pokolenia mieszkańców Rudnika – omówiłam dzieje szkoły w Rudniku w latach 1874-1945, a więc od hipotetycznej daty jej powstania, aż do zakończenia II wojny światowej. Tu – poza już wspomnianą kroniką parafialną - wiele informacji zaczerpnęłam z kroniki szkolnej, przechowywanej w archiwum szkoły w Rudniku, którą to – wraz z innymi, ciekawymi dokumentami, takimi jak m.in. prawie kompletny zbiór dzienników szkolnych od roku szkolnego 1900 czy też świadectwa szkolne - udostępniła mi Dyrekcja Powszechnej Szkoły Podstawa-

wej w Rudniku. Z takąż też wielką życzliwością Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich udostępniła własną kronikę szkoły, a także świadectwa, dzienniki szkolne, metryki szkolne i wiele innych. Umożliwiło mi to – wraz z kwerendą po Archiwum Państwowym w Cieszynie – na szczegółowe odtworzenie początków szkoły w Rudniku i ustalenie właściwej daty rozpoczęcia pracy tej placówki na 1874 r., a więc o dwa lata wcześniej niż dotąd uważano. Oparłam się tu na kalendarzach szkolnych na rok 1876, a wydanych w 1875 roku w Cieszynie. Wiele interesujących danych statystycznych zawartych było w schematyzmach szkolnych z drugiej połowy XIX i początków XX w. Pragnę w tym miejscu zaakcentować życzliwość pracowników naukowych Książnicy Cieszyńskiej, którzy pomogli mi w odszukaniu ciekawych informacji z tego zakresu.

Po – z konieczności skrótnie potraktowanej – części wstępnej, mającej na celu omówienie fizjografii oraz uwarunkowań historycznych działalności placówki szkolnej w Rudniku, przyszła kolej na omówienie pracy tejże szkoły w latach szkolnych 1944/45 – 1999/2000, co opisałam w rozdziale trzecim. Uczyniłam to, podejmując wpierw próbę umiejscowienia tej konkretnej placówki w przepisach prawa szkolnego, obowiązującego w latach szkolnych w wymienionym okresie. W tym celu sięgnęłam po opracowania B. Potyrały, W. Okonia, a także pracę trojga autorów: A. Bogaja, S.M. Kwiatkowskiego i M.J. Szymańskiego. W tym podrozdziale – pierwszym z kolei – dokonałam obserwacji oddziaływania przepisów prawa szkolnego na omawianą tu szkołę w Rudniku, porównując wybrane przepisy prawa szkolnego dotyczące małych, wiejskich szkół o takim stopniu organizacji, jak ta w Rudniku – z praktyką ich stosowania, o czym można było się przekonać wertując karty kronik szkolnych z Kończyc Wielkich i Rudnika, dzienników szkolnych czy też studując sprawozdania z zebran Komitetu Rodzicielskiego. Szczególnie interesujące okazały się tu m.in.

oryginalne dokumenty będące własnością prywatną p. W. Jarosza z Rudnika, a dotyczące korespondencji pomiędzy rodzicami uczniów, protestującymi przeciwko decyzji o zamknięciu szkoły, a urzędnikami Kuratorium Oświaty i Wykowania w Bielsku-Białej. Za udostępnienie tychże należy się wspomnianemu mieszkańców Rudnika, będącemu zarazem aktualnym pałaczem i konserwatorrem szkoły, odrębne podziękowanie.

W kolejnym – drugim – podrozdziale opisałam sylwetki nauczycieli pracujących w szkole w wymienionym okresie, dokonałam tego w sposób chronologiczny, korzystałam w tym celu głównie z różnych źródeł takich jak wspomniane już kroniki szkolne z Rudnika oraz Kończyc Wielkich, dzienniki szkolne czy też sprawozdania z zebrań Komitetu Rodzicielskiego. Sporo informacji na ten temat znalazłam też w doskonale uporządkowanym i bogatym archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich. W celu ułatwienia korzystania z danych, dotyczących okresu zatrudnienia poszczególnych nauczycieli oraz ich funkcji, zebrałam je w postaci tabel i zamieściłam na końcu podrozdziału.

W podrozdziale trzecim skoncentrowałam się na problemie dotyczącym uczniów oraz absolwentów tej szkoły. Informacje z tego zakresu zawarte były w dziennikach szkolnych oraz w kronikach szkolnych z Kończyc Wielkich i Rudnika. Ponadto cenne informacje znalazłam w arkuszach ocen, będących w dyspozycji archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich. Na końcu tego podrozdziału zamieściłam zestawienie zawierające niektóre dane statystyczne, m.in. liczbę uczniów w danym roku szkolnym. Ponadto sporządziłam jeszcze drugie zestawienie, dotyczące absolwentów szkoły w latach szkolnych 1944/45 – 1999/2000, do którego dane zaczerpnęłam z dzienników szkolnych oraz kroniki szkoły w Rudniku.

Podrozdział czwarty zawiera dane – rzadko w monografiach spotykane – dotyczące osób pełniących w szkole funkcje personelu pomocniczego. Informa-

cje na ten temat zebrałam z dokumentów znajdujących się w archiwach w Kończycach Wielkich i w Rudniku.

Organizacje szkolne – istotne ze względu na rolę, jaką spełniają – wprowadzają młode pokolenie w świat, będąc dlań wzorem życia społecznego, a także obywatelskiego, stąd poświęciłam im dużo miejsca, grupując informacje na ten temat w kolejnym – piątym podrozdziale. Owe dane zamieściłam na podstawie wpisów w dziennikach, kronice szkolnej, a także sprawozdań z zebrań Komitetu Rodzicielskiego.

Żadna szkoła nigdy nie mogła istnieć jako samotna wyspa – przeciwnie – każda działa w lokalnym środowisku, stąd w następnym podrozdziale – szóstym – opisałam współpracę szkoły z organizacjami działającymi w środowisku. Informacje na ten temat zaczerpnęłam - podobnie jak w poprzednim podrozdziale – tzn. z dzienników, kroniki i sprawozdań.

Te same źródła informacji dostarczyły mi wiedzy na temat opisany w podrozdziale siódmym, dotyczącym działalności Komitetu Rodzicielskiego przy szkole w Rudniku. Stamtąd też czerpałam wiedzę zgromadzoną w kolejnym – ósmym podrozdziale, pozostającym zresztą w bezpośredniej łączności z poprzednim. Traktuje on bowiem o odbudowie budynku szkolnego ze zniszczeń wojennych oraz o dalszym rozwoju bazy materialnej szkoły w latach szkolnych 1944/45 – 1999/2000.

Charakter danej placówki można oddać, opisując sposób świętowania czy też honorowania różnych szkolnych uroczystości, stąd w niniejszym opracowaniu znalazły się też kolejny - dziewiąty podrozdział, mówiący o świętach, uroczystościach i różnych imprezach, na których to temat znalazłam sporo informacji w tych samych co poprzednio źródłach.

W celu lepszego przybliżenia Czytającemu wspomnianych treści zgromadzonych w niniejszej pracy – zamieściłam dużo map, ilustracji i fotografii, część

z tych ostatnich pochodzi od p. E. Pawełka z Rudnika, który udostępnił zbiór rodzinnych fotografii na potrzeby tej pracy. Tą drogą pragnę wyrazić ogromną wdzięczność za osobiste zaangażowanie wymienionego w powstanie niniejszego opracowania. Pragnę także serdecznie podziękować i uwypuklić wkład członków mojej rodziny, a w szczególności Mężowi, za wyrozumiałość i cierpliwość, Córce i Synom – za wkład w szatę graficzną, Matce – za pomoc w tłumaczeniu dokumentów i opracowań w języku niemieckim – także pisanych gotykiem, Rodzicom Chrzestnym z Warszawy – za dach nad głową, wielką gościnność i wszelką pomoc w czasie studiów. Ponadto – wyrażam wdzięczność wszystkim innym, którzy mają jakikolwiek – pośredni czy też bezpośredni wkład w powstanie tej pracy, a nie zostali wymienieni wcześniej.

I. Krótki zarys dziejów Rudnika na Ziemi Cieszyńskiej do 1945 r.

1.1. Pradzieje Rudnika na Ziemi Cieszyńskiej – skrót

Ziemia Cieszyńska – z racji swego położenia oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych - z pewnością została uprzywilejowana przez naturę. Szczegółowe opracowania jednoznacznie lokują ten malowniczy skrawek ziemi, zawarty pomiędzy dolinami rzek: Olzy i Białej, a także beskidzką wsią Jaworzynką i Jeziorem Goczałkowickim, wśród terenów najbardziej atrakcyjnych gospodarczo i turystycznie.¹ Także sami jej mieszkańcy – dumni ze swego regionu – opowiadają, że Bóg odpoczywający na siódmy dzień po stworzeniu świata był tak zadowolony ze swego dzieła, że się uśmiechnął. To z Jego uśmiechu miał właśnie narodzić się Śląsk Cieszyński.²

Na tej to urokliwej ziemi skromnie przycupnął maleńki Rudnik³, stanowiący w powiecie cieszyńskim najmniejsze sołectwo gminy Hażlach⁴, obok pozostałych: Brzezówka, Kończyc Wielkich, Pogwizdowa, Zamarsk oraz wspomnianego już Hażlacha⁵, graniczącego z innymi gminami Powiatu Cieszyńskiego takimi, jak Zebrzydowice, Strumień, Dębowiec i Cieszyn⁶. A właśnie to piękno, jak też i inne – bardziej praktyczne walory tego zakątka, jak choćby korzystne położenie

¹ Red. S. Inglot, Historia chłopów śląskich, Warszawa 1979, s. 13 i 31; A. Dorda, Środowisko przyrodnicze Śląska Cieszyńskiego na prawym brzegu Olzy i jego ochrona. [w:] Śląsk Cieszyński. Geografia i przyroda, pod red. W. Sosny, Cieszyn 1997, s. 22-23; H. Mróz, Środowisko geograficzne polskiego Śląska Cieszyńskiego. [w:] Śląsk Cieszyński. Geografia i przyroda, pod red. W. Sosny, Cieszyn 1997, s. 7 i 16; S. Żabińska, M. Żabiński, J. Jarząb, K. Kołodziej, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hażlach. Listopad 2000, Cieszyn 2001, s. 5-6, 10, 11, 13.

² Na podstawie wypowiedzi ustnej p. Anny Borkały ze Skoczowa.

³ Patrz: mapy nr 2, 4, 6, 7, 8.

⁴ Patrz: mapa nr 4.

⁵ Na niektórych dokumentach występuje inna – błędna nazwa „Hażlach”, być może błąd ten wywodzi się z pomyłki drukarskiej (zob.: R. Mrózek, Nazwy miejscowe dawnego Śląska Cieszyńskiego, Katowice 1984, s. 77), w tej pracy błędna nazwa widnieje na mapie nr 2.

⁶ S. Żabińska i in., Studium..., s. 5-6

geograficzne⁷ i wynikający z tego sprzyjający rolnictwu klimat⁸, bliskość rzek⁹, a co za tym idzie – także szlaków tranzytowych¹⁰, żyzne lessowe

Fotografia 1. Krajobraz Rudnika w dniu 3 marca 2005 r. – fot. K. Gepfert
(archiwum własne)

gleby¹¹ porośnięte bogatą florą¹² i zamieszkałe przez różnorodną faunę¹³ lasy¹⁴ dostarczające budulca – przyciągnęły tu ludzi pierwotnych, o czym świadczą znaleziska neolityczne (tzn. 4500 - 1800 r. p.n.e.) w Kończycach Wielkich¹⁵ oraz późniejsze – z okresu wpływów rzymskich – w Kończycach Małych¹⁶, które to miejscowości leżą w bezpośredniej bliskości Rudnika¹⁷. Ale w samym Rudniku żadnych śladów z tego wczesnego okresu, a także średniowiecza, świadczących o

⁷ S. Inglot, Historia..., s. 31.

⁸ Tamże, s. 31.

⁹ H. Mróz, Środowisko..., s. 19.

¹⁰ Red. J. Chlebowczyk, Cieszyn. Zarys rozwoju miasta i powiatu, Katowice 1973, s. 69.

¹¹ S. Żabińska i in., Studium..., s. 9 i 59.

¹² A. Dorda, Środowisko..., s. 22-23; S. Żabińska i in., Studium..., s. 10.

¹³ A. Dorda, Środowisko..., s. 22-23.

¹⁴ S. Żabińska, Studium..., s. 10.

¹⁵ Red. J. Chlebowczyk, Cieszyn. Zarys..., s. 69.

¹⁶ Tamże, s. 76.

¹⁷ Patrz mapa nr 6.

powstaniu grodu czy też jakiejkolwiek osady na tym terenie na razie nie znaleziono.

1.2. Zarys dziejów Rudnika od pierwszych zapisków z 1566 r. aż do zakończenia II wojny światowej

Pierwsze wzmianki o Rudniku mówią, że w latach 1566-1572 „...sedal tu Valentin Běs z Myšovic...”¹⁸. Ponieważ nazwa „Rudnik” używana była w Polsce często – pochodziła zazwyczaj albo od koloru dna cieków wodnych, przepływających przez tereny obfitujące w rudy żelaza, albo też od nazw stawów czy też lasów¹⁹ - możemy tylko przypuszczać, ze względu na brak innych danych, że chodzi tu o tę właśnie miejscowością, a nie inną. W interesującym nas przypadku nazwa wioski pochodzi od lokalnej nazwy „Rudniczak” oznaczającej las o dużej ilości dębów, nadających jesienią tej miejscowości niepowtarzalny kolorystyczny swoich liści.²⁰

O dziejach Rudnika w tym czasie wiemy niezbyt wiele - zapiski na ten temat znajdujemy dwukrotnie: w 1608 r. książę cieszyński Adam Wacław zastawił go miastu Cieszynowi za 1000 talarów²¹, zapiski zaś w kronice parafialnej są bardziej dokładne i dotyczą okoliczności kupna tej miejscowości przez Ewę Wilczkową, która zapłaciła wspomnianemu już Adamowi Wacławowi 1550 talarów za „...wieś Rudnik wraz z poddanymi, ogrodami, prawem wyszynku piwa itp....”²². Ponieważ była już ona - wraz ze swoim drugim mężem Mikołajem Wilczkiem - współwłaścicielką Kończyc Wielkich - w ten sposób dalsza historia Rudnika i Kończyc łączy się, choć Rudnik zachował swoją odrębność jako sołectwo do dziś. Świadczy o tym m.in. odcisk pieczęci na dokumencie z 1835 r., zawierający herb Rudnika²³.

¹⁸ L. Hosak, Historicky Mistopis Země Moravskoslezské, Praha 1938, s. 922.

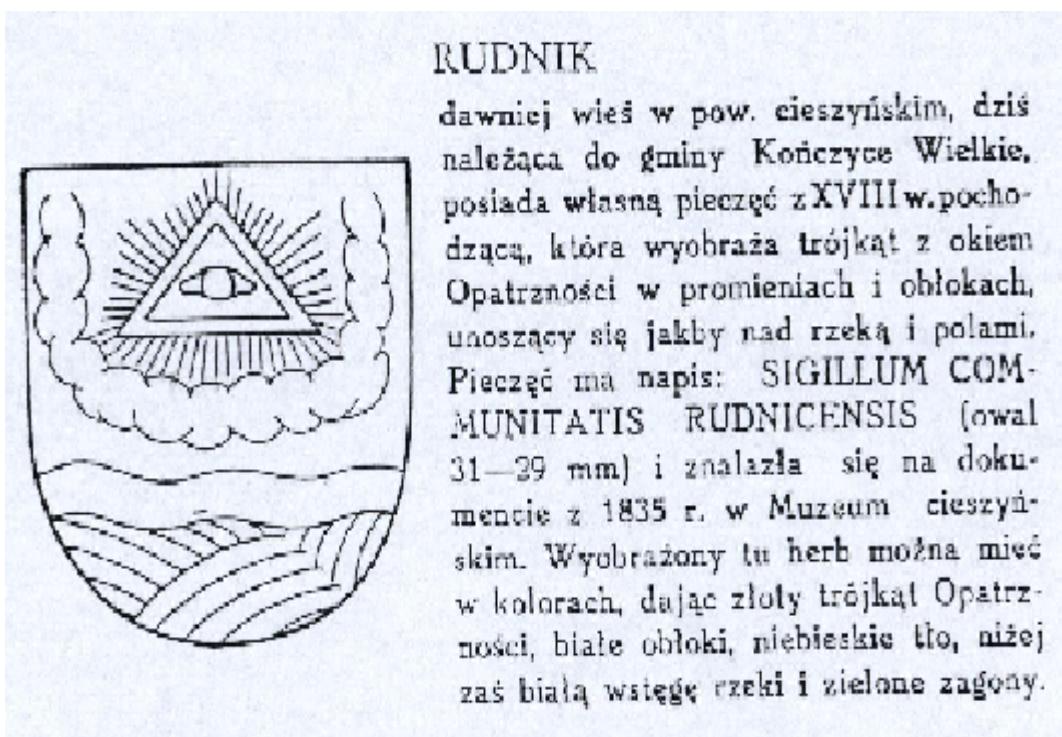
¹⁹ R. Mrózek, Nazwy miejscowe dawnego Śląska Cieszyńskiego, Katowice 1984. s. 153.

²⁰ Patrz mapa nr 8.

²¹ L. Hosak, Historicky..., s. 922.

²² Kronika parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich cz. I, s. 11.

²³ M. Gumowski, Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego z 438 rycinami, Katowice 1939,

RUDNIK

dawniej wieś w pow. cieszyńskim, dziś należąca do gminy Kotczyce Wielkie, posiada własną pieczęć z XVIII w. pochodzącą, która wyobraża trójkąt z okiem Opatrzności w promieniach i obłokach, unoszący się jakby nad rzeką i polami. Pieczęć ma napis: SIGILLUM COMMUNITATIS RUDNICENSIS (oval 31–39 mm) i znalazła się na dokumencie z 1835 r. w Muzeum cieszyńskim. Wyobrażony tu herb można mieć w kolorach, dając złoty trójkąt Opatrzności, białe obłoki, niebieskie tło, niżej zaś białą wstęgę rzeki i zielone zagony.

Fotografia 2. Herb Rudnika - przedruk za: M. Gumowski, Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego z 438 rycinami, Katowice 1939, s. 240

A oto, co mówi kronika parafialna o dalszych dziejach Rudnika: - Ewa i Mikołaj Wilczkowie mieli syna Fryderyka Jerzego Jana Wilczka²⁴, który odziedziczył po nich całą rodzinną schedę, dość pokaźną, jak na owe czasy. Stało się to po śmierci jego rodziców - Mikołaj Wilczek zmarł 11 grudnia 1664 r., jego zaś żona, zarazem matka Fryderyka Jerzego - Ewa - opuściła ziemska padół krótko po nim²⁵. Rudnik więc został własnością młodego dziedzica, który najpierw przeszedł na protestantyzm, potem - przed 1637 r. - wyjechał za granicę do Francji, gdzie 25 maja 1638 r. ożenił się ze szlachcianką Joanną Fernet²⁶. Krótko po ślubie urodziła ona syna Fryderyka Jerzego - następnie w 1640 r. młodz. Wilcz-

s. 240.

²⁴ Kronika parafii..., s. 10-11.

²⁵ Tamże, s. 11-12.

²⁶ Tamże, s. 11-12.

kowie powrócili do Kończyc. Jednak małżeństwo okazało się nietrwałe, bo wkrótce Joanna wraz z synem opuściła męża, powracając do Paryża²⁷. Być może powód tkwił właśnie w różnicy wyznań, choć kronikarz upatrywał go raczej w odmowie uznania Jerzego przez Fryderyka Wilczka za syna²⁸. Po wyjeździe żony z synem Jerzy Fryderyk Wilczek zaadoptował najmłodszego syna swojego kuzyuna - Kaspra Wilczka, właściciela Klimkowic i Witkowic, którego drugą żoną była Anna Katarzyna Paczyńska z Wielkiej Paczyny²⁹. Ich dziecko urodziło się 29 września 1665 r. i otrzymało imię Henryk Wilhelm. Prawdopodobnie Jerzy Fryderyk chciał sobie zapewnić dziedzica - także protestanta, bowiem naturalni rodzice Henryka byli także protestantami. Krótko po adopcji rzeczywisty ojciec Henryka Wilhelma - Kasper (protestant) zmarł - stało się to 3 grudnia 1665 r.³⁰, ale już 22 sierpnia 1668 r., a więc niespełna trzy lata później zszedł z tego świata także Fryderyk Jerzy Wilczek. Został on pochowany w Kończycach Wielkich, a mały Henryk, mający dopiero trzy lata - zgodnie z obowiązującymi wtedy przepisami - został odebrany protestanckiej matce Annie Katarzynie oraz również protestanckiemu ojczymowi Janowi Jerzemu Stoltz, za którego Anna wyszła ponownie za mąż³¹. Henryk Wilhelm rozkazem cesarza Leopolda został umieszczony w zakładzie wychowawczym dla osieroconych dzieci szlacheckich, prowadzonym przez księży Jezuitów w Opawie. Otrzymał katolickich opiekunów - Annę Sedlnicką z domu Wilczek oraz Wacława Waleriana, hrabiego z Wirbic, którzy mieli zarządzać jego majątkiem po ojcu³².

Tymczasem spadkiem po Fryderyku Jerzym podzieliły się jego siostry lub ich dzieci - źródła mówią tu o wcześniej wspomnianej Annie Sedlnickiej oraz Je-

---

²⁷ Tamże, s. 11-12.

²⁸ Tamże, s. 13.

²⁹ Tamże, s. 13.

³⁰ Tamże, s. 13.

³¹ Tamże, s. 13.

³² Tamże, s. 13.

rzym Reiswitzu z Kędzierzyny, „...jako zastępcy Judyty Borek z Roztropicy, za-mężnej Mahlzahn...³³”.

Wtedy to powrócił z zagranicy naturalny syn Fryderyka Jerzego Wilczka - wcześniej wspomniany Jerzy, przebywający dotychczas za granicą, który na wieść o śmierci swego ojca powrócił i przedstawił swoje prawa do spadku. Nie obyło się bez trudności, ale po wygranym procesie oraz zwróceniu się przez Jerzego do cesarza o pomoc w 1672 r. komisja ustaliła jego prawe pochodzenie i możliwość dziedziczenia po ojcu³⁴.

Dwa lata później – 17 lipca 1674 r. - Jerzy sprzedał ojcowskie Wirbice i zarządzał dobrami w Kończycach Wielkich, Kaczycach, Rudniku oraz przejściowo w Herzmanicach i Muglinowie. W ten sposób Kończyce Wielkie powróciły jako dobra katolickie (Jerzy był katolikiem) po czasowym - trwającym jedno pokolenie - odejściu³⁵.

Około 1675 r. ożenił się on z Marią Eleonorą Lipowską, z domu Barską z Bastii. Ich synowie zostali wychowani i wykształceni w duchu katolickim i obrali przeważnie stan duchowny³⁶.

Po śmierci Jerzego 30 marca 1707 r. doszło do podziału majątku - cały zamek w Kończycach Wielkich wraz z folwarkami: Lubieńskim i Drzewiennym, młyn, część rzeczki Piotrówki oraz połowę Kaczyc i Rudnika otrzymał Fryderyk Jerzy Franciszek, który w 1720 r. został kanclerzem księcia cieszyńskiego. Zmarł 26 lutego 1725 r. w wieku 41 lat³⁷.

Tymczasem jego brat Ludwik Fryderyk - otrzymał pozostałą część majątku. W 1747 r. otrzymał on po swoim zmarłym bracie jego część Kończyc Wielkich, ale trzy lata później zmuszony był sprzedać na przymusowej licytacji całe

---

³³ Tamże, s. 13.

³⁴ Tamże, s. 14.

³⁵ Tamże, s. 14.

³⁶ Tamże, s. 14-15.

³⁷ Tamże, s. 15.

Kończyce Wielkie oraz Rudnik Józefowi Harrasowskiemu - szlachcicowi z Harrasowic i Tyrnawki. (To samo źródło w innym miejscu podaje datę tego samego wydarzenia dwa lata późniejszą, czyli 1752 r.³⁸). Należność majątku opiewała na 30250 florenów³⁹.

Józef Harrasowski zmarł 5 lutego 1771 r. mając 50 lat, pozostawiwszy córkę Filipinę (Jej matka - Józefa z d. Kłodrim zmarła wcześniej – 19 stycznia 1770 r.). Bratanicą (i dobrami swojego brata) zaopiekował się Karol Harrasowski, dziedzic z Tyrnawki⁴⁰. Po otrzymaniu papieskiej dyspensy ożenił się ze swoją podopieczną - z tego małżeństwa narodziło się troje dzieci:

18.I.1780 r. - Karol Filip Ferdynand

3.II.1781 r. - Józef Błażej

? - Filip Fabian⁴¹.

} - być może były to bliźnięta

Karol Harrasowski zmarł 13 lutego 1782 r. mając 51 lat. Jego następcy sprzedali swe posiadłości, a ostatni Harrasowski umarł w nędzy pod koniec XIXw.⁴². Ich herb posiadał (zob. Pilnaczek, Rody stareho Slezska, t. 2) w tarczy cztery pola, a na hełmie trzy pawie zwoje.

Pod koniec XVIII wieku cały ten majątek został zakupiony przez Larischów, którzy w ten sposób - skupując majątki od podupadłej szlachty – stali się właścicielami większości śląskich dóbr szlacheckich (obok Komory Cieszyńskiej), dawnych majątków szlacheckich przydzielonych Habsburgom po wymarciu cieszyńskich Piastów. Poprzez skoligacenie z rodziną Mönichów, a także umiejętne zarządzanie rozwijającymi się kopalniami i unowocześnianiu rolnictwa, Larischowie wysunęli się na czoło znacznych rodów na Śląsku Cieszyńskim.

---

³⁸ Tamże, s. 16.

³⁹ Tamże, s. 16.

⁴⁰ Tamże, s. 38.

⁴¹ Tamże, s. 38.

⁴² Tamże, s. 38.

skim⁴³. Z chwilą objęcia przez nich patronatu nad Kończycami Wielkimi i Rudnikiem – był on sprawowany przeważnie przez kobiety. Przez długie lata patronem była hrabina Henrietta Larisch – Mönich (jej modlitewnik znajduje się w archiwum parafialnym parafii w Kończycach Wielkich). W połowie XIX wieku właścicielem Kończyc i zarazem także Rudnika był Eugeniusz Larisch, którego żona – z domu Deym – była szeroko znana z niezwykłej dobroczynności. Po ich śmierci sierotami oraz majątkiem zaopiekował się wuj Deym. Jego zasługą było doprowadzenie majątku do świetności – w takim stanie po osiągnięciu pełnoletniości odziedziczyła go córka Eugeniusza Larischa – Gabriela Larisch, która wyeszła za mąż za Feliksa hrabiego Thun – Hohensteina, oficera, a następnie generała gwardii cesarskiej, przedstawiciela starej szlachty austriackiej. Wzorem matki również słynęła z filantropii – m.in. ślady swego dobrego serca odcisnęła na Szpitalu Śląskim w Cieszynie, którego była fundatorem, pomagała biednym i opuszczonym, wiele dobrego zrobiła dla dzieci ze szkół w Kończycach Wielkich i Rudniku. Gabriela Thun była właścicielką folwarków w Kończycach Wielkich (a także wsi Rudniku) do 1945 roku. Zmarła w 1957 roku w Cieszynie⁴⁴.

II wojna światowa rozpoczęła się na Ziemi Cieszyńskiej 1 września 1939 r. w godzinach popołudniowych, wkroczeniem pierwszych niemieckich żołnierzy do Cieszyna⁴⁵.

Rudnik znalazł się w pierwszym z dwóch powiatów na Ziemi Cieszyńskiej: cieszyńskiego i bielskiego. W skład cieszyńskiego wtedy wchodził też zaozjański powiat frysztacki. Już w październiku cały ten teren znalazł się w rejencji katowickiej⁴⁶ - tu - tak, jak i gdzie indziej - przeprowadzono akcję wpisywania obywateli na niemiecką listę narodowościową (DVL), organizowano przesiedlenia, wywozy na przymusowe roboty do Rzeszy, aresztowania, wywozy do

⁴³ E. Pasek, Z dziejów..., s. 41.

⁴⁴ Tamże, s. 41.

⁴⁵ J. Molenda, Szkolnictwo w rejencji katowickiej w latach okupacji hitlerowskiej, Katowice 1976, s. 10.

⁴⁶ J. Molenda, Szkolnictwo w rejencji katowickiej..., s. 10-12.

obozów koncentracyjnych, a nawet egzekucje⁴⁷. Świadczą o tym m.in. stosowne wpisy poczynione w kronice parafialnej⁴⁸.

W okolicy działały partyzanci⁴⁹, odbywały się walki formacji AL., GL, AK, BCH, PPS i innych⁵⁰, znajdowały one schronienie także w lasach w okolicy Kończyc Wielkich i Rudnika.

Wojna dała się we znaki tutejszym mieszkańcom szczególnie w czasie ofensywy Armii Czerwonej⁵¹. Niemcy stawiali zacięty opór. Po kilkudniowej bitwie Armia Czerwona zdobyła szkołę w Rudniku, było to 31 marca 1945 r. Tu front zatrzymał się przez aż 5 tygodni⁵². Bezpośrednie działania wojenne spowodowały ogromne zniszczenia nie tylko budynku szkoły, ale i całego Rudnika - pisze o tym szczegółowo kronika szkolna⁵³.

Te trudne czasy znaczco wpłynęły tak na historię Rudnika, jak i szkoły, o czym będzie można przeczytać już w następnym rozdziale.

Bibliografia do rozdziału I

I. Opracowania

1. Chlebowczyk J., Cieszyn. Zarys rozwoju miasta i powiatu, Katowice 1973.
2. Dorda A., Środowisko przyrodnicze Śląska Cieszyńskiego na prawym brzegu Olzy i jego ochrona. [w:] Śląsk Cieszyński. Geografia i przyroda, pod red. W. Sosny, Cieszyn 1997.

---

⁴⁷ J. Chlebowczyk, Cieszyn..., s. 283.

⁴⁸ Kronika parafii...cz. I, s. 63.

⁴⁹ J. Chlebowczyk, Cieszyn..., s. 285.

⁵⁰ K. Popiołek, Śląskie dzieje, Warszawa-Kraków 1981, s. 544.

⁵¹ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 4. (r. zał. 1945).

⁵² Tamże, s. 4.

⁵³ Tamże, s. 4.

3. Groniowski K., Na przełomie stuleci; [w:] J. Tazbir, Zarys historii Polski, Warszawa 1980.
4. Gumowski M., Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego z 438 rycinami, Katowice 1939.
5. Hosak L., Historicky Mistopis Země Moravskoslezské, Praha 1938.
6. Inglot S., Historia chłopów śląskich, Warszawa 1979.
7. Leskiewiczowa J., Okres międzypowstaniowy; [w:] J. Tazbir, Zarys historii Polski, Warszawa 1980.
8. Molenda J., Szkolnictwo w rejencji katowickiej w latach okupacji hitlerowskiej, Katowice 1976.
9. Mozor K., Szkolnictwo katolickie w Cieszyńskim Wikariacie Generalnym 1770-1925, Kraków 2002.
10. Mróz H., Środowisko geograficzne polskiego Śląska Cieszyńskiego. [w:] Śląsk Cieszyński. Geografia i przyroda, pod red. W. Sosny, Cieszyn 1997.
11. Mrózek R., Nazwy miejscowe dawnego Śląska Cieszyńskiego, Katowice 1984.
12. Popiołek F., Historia Śląska Austryackiego z ilustracyami, Cieszyn 1913.
13. Żabińska S., Żabiński M., Jarząb J., Kołodziej K., Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hażlach. Listopad 2000, Cieszyn 2001.

II. Źródła rękopiśmienne

1. Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I - archiwum szkoły w Rudniku.
2. Kronika parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, cz. I. - małszynopsis - archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

III. Wypowiedzi ustne

1. Wypowiedź ustna p. Anny Borkały ze Skoczowa – archiwum własne autorki.
2. Wypowiedź ustna p. Heleny Gabzdyl z Rudnika – archiwum własne autorki

II. Dzieje szkoły w Rudniku w latach 1874 - 1945

Do momentu zbudowania szkoły w Rudniku, dzieci z braku szkoły miejscowości zmuszone były pokonywać codziennie 5-kilometrowy odcinek polnej drogi wiodącej miedzami, aby w końcu dotrzeć do szkoły w Kończycach Wielkich⁵⁴. Miało to z pewnością wpływ na frekwencję, więc próbowano w 1851 r. utworzyć w Rudniku tzw. „szkołę ekskursyjną” polegającą na tym, że nauczyciel z Kończyc Wielkich dwa razy w tygodniu - środę i sobotę - miał dojeżdżać do Rudnika, ucząc w pomieszczeniach przygodnie wynajmowanych od gospodarzy⁵⁵. Ale prawdopodobnie trudności ze zorganizowaniem tego w sensowny sposób były tak wielkie, że szybko tego pomysłu zaniechano.

W 1874 r.⁵⁶ wybudowano wreszcie budynek szkolny - placówka funkcjonowała wówczas jako jednoklasowa szkoła ludowa, mieszana, jej językiem wykładowym był język polski⁵⁷, natomiast dokumentację (dzienniki także) prowadzono w j. niemieckim, ponieważ władze oświatowe jak i całe Księstwo Cieszyńskie podlegały cesarzowi austriackiemu⁵⁸. Jednak Księstwo Cieszyńskie – w odróżnieniu od Galicji, stanowiącej zabór austriacki – już od 1675 r., po śmierci ostatnich książąt śląskich z rodu Piastów⁵⁹, weszło drogą pokojową (układów z Habsburgami) w skład monarchii austrowęgierskiej, stąd posiadało zupełnie inny – zdecydowanie bardziej korzystny – status prawny, równoważny z pozostałymi terytoriami Austrii. Obowiązywał też inny – austriacki – system szkolny, co sta-

---

⁵⁴ Kronika parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, cz. I, maszynopis, s. 88.

⁵⁵ Kronika parafii... - archiwum parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, Księga ogłoszeń kościelnych, s. 154.

⁵⁶ Kronika Parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 38.

⁵⁷ Schlesischer Schul - Kalender für der Jahr 1876, Teschen 1875, s. 74-75.

⁵⁸ Dzienniki szkolne z lat 1900-1918, Protokół... od 1916 r.

⁵⁹ E. Roztworowski, Czasy saskie i ościecenie, [w:] J. Tazbir (red.), Zarys historii Polski, Warszawa 1980, s. 308.

wiało obszar Księstwa Cieszyńskiego w uprzywilejowanej pozycji, jeśli chodzi np. o długość obowiązku szkolnego (do 14 r. ż.)⁶⁰.

Fotografia 3. Szkoła w Rudniku ok. 1910 r. – na fotografii przed budynkiem szkoły stoją od lewej: nauczycielka robót ręcznych Waleria Jendrulek – żona kierownika szkoły Józefa Jendruleka; Wilhelm Jendrulek – ich syn (w białej koszuli podobnej do sukienki) oraz Małgorzata Jendrulek – ich córka i Józef Jendrulek w stroju myśliwskim ze strzelbą i psem wyżłem (Jendrulek był zapalonym myśliwym). Fotografia pochodzi z archiwum rodzinnego p. E. Pawełka

Specyfika całego regionu przekładała się więc wówczas na lepszy rozwój kultury i oświaty w stosunku do innych części kraju przynależących np. do Galicji. Cieszyn zwano wtedy „małym Wiedniem”, a Wiedeń „wielki” był naonczas stolicą życia kulturalnego i ośrodkiem naukowym, wyznaczając trudny do osiągnięcia poziom. Taki stan rzeczy trwał aż do zakończenia I wojny światowej i uzyskania - najpierw niepodległości, a potem włączenia dawnego Księstwa Cieszyńskiego w granice Rzeczypospolitej, co stało się w 1918 r.⁶¹ Jakiś jeszcze czas - siłą rozpedu - w szkołach i innych instytucjach administracji publicznej - obo-

---

⁶⁰ W. Zajewski, Pierwszy okres walk o niepodległość 1795-1831; K. Groniowski, Na przełomie stuleci, s. 586-587. [w:] J. Tazbir, Zarys historii Polski, s. 373.

⁶¹ K. Groniowski, Na przełomie stuleci, s. 586-587. [w:] J. Tazbir, Zarys historii Polski...

wiązywały stare przepisy austriackie, ale język urzędowy zmieniono od razu na język polski⁶².

Podobnie było i w Rudniku, choć tutaj języka polskiego jako wykładowego używano także i w poprzednich czasach, na skutek niskiego stopnia organizacji szkoły⁶³.

W czasach międzywojennych - głównie za sprawą ówczesnego, niezwykle zresztą zasłużonego - kierownika szkoły Józefa Jendrulka - doszło do przekształcenia szkoły w dwuklasową o dwóch nauczycielach⁶⁴. Drugiego nauczyciela zatrudniono z dniem 7 listopada 1925 r., ale do rzeczywistej zmiany w nauczaniu doszło głównie za sprawą reformy Jędrzejewiczów z 1932 r., która ujednolicila zasady nauczania w całej Polsce⁶⁵. Za jej to przyczyną – w dniu 23 maja 1932 r. - rozpoczęto nauczanie w drugiej klasie w Rudniku⁶⁶. Rozkwitające młode szkolnictwo zostało prawie całkowicie unicestwione w czasie II wojny światowej. Wzorem wielu innych (nie tylko małych, wiejskich szkół), w pierwszym roku działań wojennych szkoła była zamknięta⁶⁷, nie wolno było używać j. polskiego. Dopiero przez trzy następne lata szkolne: 1940/41 oraz 1941/42 i 1942/43 władze okupacyjne poleciły otworzyć szkołę, ale prowadzono prawie wyłącznie naukę j. niemieckiego dla dzieci i dorosłych, pracował tylko 1 nauczyciel - wpierw Niemiec - Schlösser, potem Karol Bober i Paweł Gruszczak⁶⁸. W roku szkolnym 1942/43 szkołę znowu zamknięto. Zginęła cała dokumentacja szkoły oraz niemieckojęzyczna kronika, prowadzona od założenia szkoły⁶⁹.

⁶² F. Popiołek, Historia Śląska..., s. 570, K. Mozor, Szkolnictwo..., s. 222., S. Inglot, Historia chłopów..., s. 280, 364-365.

⁶³ Schlesischer Schul - Kalender..., s. 74-75; Schematismus der... 1880 r., s. 60-61, Schlesischer Schulschematismus... 1897, s. 72-73, Schlesischer Schul und Lehrer...1906, s. 50-51, Dzienniki szkolne z lat szkolnych 1900/01 - 1915/16. F. Popiołek, Dzieje..., s. 400, K. Mozor, Szkolnictwo..., s. 191.

⁶⁴ Protokół czynności....

⁶⁵ R. Wroczyński, Dzieje..., s. 262-263.

⁶⁶ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1931/32.

⁶⁷ K. Popiołek, Historia..., s. 678, Kronika Szkoły..., cz. I, s. 4.

⁶⁸ Tamże; Kronika Szkoły ..., cz. I, s. 2.

⁶⁹ Kronika Szkoły..., cz. I, s. 4.

Nadejście końca wojny zostało powitane z radością przez wszystkich uczniów, nauczycieli i mieszkańców wioski. Ich entuzjazm w dużej mierze znalazł ujście w zbiorowym dziele, jakim stała się odbudowa i remont szkoły ze zniszczeń wojennych⁷⁰, o czym będzie mowa już w następnym rozdziale.

---

⁷⁰ Tamże, s. 4-5.

Bibliografia do rozdziału II

I. Opracowania

1. Groniowski K., Na przełomie stuleci; [w:] J. Tazbir, Zarys historii Polski, Warszawa 1980.
2. Inglot S., Historia chłopów śląskich, Warszawa 1979.
3. Leskiewiczowa J., Okres międzypowstaniowy; [w:] J. Tazbir, Zarys historii Polski, Warszawa 1980.
4. Mozor K., Szkolnictwo katolickie w Cieszyńskim Wikariacie Generalnym 1770-1925, Kraków 2002.
5. Popiołek F., Historia Śląska Austryackiego z ilustracyami, Cieszyn 1913.
6. Rostworowski E., Czasy saskie i oświecenie; [w:] J. Tazbir, Zarys historii Polski, Warszawa 1980.
7. Wroczyński R., Dzieje oświaty polskiej, t. I i II, Warszawa 1996.
8. Zajewski W., Pierwszy okres walk o niepodległość 1795-1831; [w:] J. Tazbir, Zarys historii Polski, Warszawa 1980.

II. Źródła drukowane

1. Schlesischer Schul – Kalender für der Jahr 1876, Teschen 1875 (Książnica Cieszyńska)
2. Schematismus der Schulbehörden Lehrer=Bildung-zauftalten und Volkschulen in Schlesien 1880 (Książnica Cieszyńska)
3. Schlesischer Schulschematismus, Herausgegeben vom Zentral – Ausslusse des öster-schles, Troppau 1897 (Książnica Cieszyńska)
4. Schlesischer Schul und Lehrer Schematismus Herausgegeben von: öster-schles. Landes – Lehrer – vereine, Jägerndorf 1906 (Książnica Cieszyńska)

5. V. Terlitz, Das Schulwesen [w:] Heimatkunde des politischen und Schulbezirkes Bielitz (Land). Im Selbstverlage der Bezirkslehrerconferenz Bielitz (Land), Bielitz 1890 – 1892 (Książnica Cieszyńska)

III. Źródła rękopiśmienne

3. Dzienniki szkolne ze szkoły w Rudniku z lat 1900-1918 - archiwum szkoły w Rudniku.
4. Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I - archiwum szkoły w Rudniku.
5. Kronika parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, cz. I. - małszynopis - archiwum parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich.
6. Księga ogłoszeń kościelnych - archiwum parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich.
7. Protokół czynności dwuklasowej, publicznej szkoły ludowej, mieszanej, w Rudniku od 15.V.1916 r. do ... - archiwum szkoły w Rudniku.

III. Działalność szkoły w Rudniku w latach szkolnych 1944/45 – 1999/2000

3.1. Miejsce szkoły w Rudniku w świetle przepisów prawa szkolnego - obowiązującego w latach szkolnych 1944/45 – 1999/2000

Szkoła w Rudniku w interesującym nas okresie była szkołą państwową, publiczną, działającą według ogólnych zasad, dotyczących także innych – małych, wiejskich placówek, w których nauczanie – ze względu na warunki lokalowe – musiało najczęściej odbywać się systemem łączonym.

Po zakończeniu działań wojennych na danym terenie, co w przypadku Rudnika stało się w nocy z 1 na 2 maja⁷¹, ludzie nie czekali na podpisanie kapitulacji, ale wzięli się od razu za organizowanie podstaw życia społecznego – właściwie od zera. Głównym celem władz oświatowych każdego szczebla stało się odbudowanie sieci szkolnej – remontowano istniejące, zniszczone placówki oraz budowano nowe, cały więc wysiłek tworzenia nowego prawa oświatowego zdążył głównie w tym kierunku. Zanim wyszło nowe zarządzenie Ministra Oświaty w sprawie organizacji roku szkolnego 1945/46 w szkolnictwie ogólnokształcącym i zakładach kształcenia nauczycieli⁷² z dnia 16 lipca 1945 r., w pierwszym, powojennym roku szkolnym 1944/45 (trwającym zaledwie dwa miesiące) szkoły działały w zasadzie na podstawie ustawy z 1932 r. z niewielkimi zmianami⁷³. Ale we wspomnianym już zarządzeniu zniesiono podział szkoły powszechnej na trzy

---

⁷¹ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 4.

⁷² Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty 1945 r. nr 2; Wojciech Pokora, Rozwój sieci szkolnictwa podstawowego i średniego w Polsce Ludowej. [w:] Oświata i wychowanie w Polsce Ludowej. Wybrane zagadnienia – praca zbiorowa pod red. Wincentego Okonia, Warszawa 1968, s. 284.

⁷³ Bolesław Potyrała, Szkoła podstawowa w Polsce 1944-1984. Uwarunkowania społeczno-polityczne, Warszawa 1987, s. 16.

stopnie organizacyjne i zlikwidowano w szkołach niżej zorganizowanych I i II stopnia – głównie wiejskich – klasy dwu- i trzyletnie. Tym samym ujednolicono nauczanie, dając – bez względu na to, czy dana placówka działała w mieście, czy też na wsi – do wyrównania szans edukacyjnych wszystkich uczniów. Według powyższego zarządzenia w szkołach z liczbą uczniów od 41 do 80 – a taką szkołą była szkoła w Rudniku⁷⁴ - przewidziano zatrudnienie dwóch nauczycieli, którzy mieli uczyć sześć roczników - według programu sześciu klas szkoły powszechniej⁷⁵. Ale prawdopodobnie interesująca nas placówka w roku szkolnym 1945/46 oraz w następnym 1946/47 działała według zasad obowiązujących szkoły mniejsze – z liczbą do 40 uczniów, w których to miał uczyć tylko 1 nauczyciel, realizując nauczanie czterech pierwszych roczników, przerabiając program nauczania 4 klas szkoły powszechniej⁷⁶. Starszym rocznikom powinno było się zapewnić dalsze nauczanie w najbliższej szkole wyżej zorganizowanej. Gdyby – pomimo wszelkich starań było to niemożliwe, na wniosek inspektora szkolnego Kuratorium mogło przyznać drugi etat i szkoła mogła realizować program 7 klas szkoły podstawowej, będąc szkołą pełną⁷⁷. I prawdopodobnie to ostatnie rozwiązanie miało miejsce w Rudniku, ponieważ we wspomnianych dwóch latach szkolnych, posiadając tylko dwa lokale do nauczania, wspomniana placówka była szkołą pełną, realizującą program siedmiu klas⁷⁸. Siłą rzeczy – nauczanie musiało odbywać się w klasach łączonych, pracowało dwoje nauczycieli, ucząc odpowiednio w jednym roku 53, a w drugim 67 dzieci uczęszczających do szkoły w Rudniku⁷⁹.

W 1947 r. rozpoczęto organizację tzw. szkół zbiorczych, obejmujących swoim zasięgiem co najmniej dwa obwody szkolne: jeden z nich był obwodem

⁷⁴ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1945/46 oraz 1946/47. (Patrz: Spisy i zestawienia).

⁷⁵ Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty z r. 1945 nr 2; W. Pokora, Rozwój..., s. 284-285.

⁷⁶ Tamże.

⁷⁷ Tamże.

⁷⁸ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1945/46 oraz 1946/47. (Patrz: Spisy i zestawienia).

⁷⁹ Tamże.

własnym placówki, pozostałe zaś stanowiły obwody szkół niżej zorganizowanych, z których dzieci po ukończeniu czwartej, piątej lub szóstej klasy, stopnie następnej edukacji kończyły już w szkole wyżej zorganizowanej, o zbiorczym charakterze⁸⁰. W przypadku Rudnika – dzieci – po ukończeniu szkoły, co wtedy następowało tam po szóstej klasie⁸¹, przechodziły do klasy następnej – siódmej – do zbiorczej szkoły w Kończycach Wielkich⁸².

Dnia 4 maja 1948 r. zrezygnowano z idei tworzenia 8-klasowej szkoły powszechniej, odchodząc w ten sposób od założeń Ogólnopolskiego Zjazdu Oświatowego w Łodzi. Motywowało ten krok zwiększym zapotrzebowaniem na wykwalifikowanych robotników⁸³. Utworzono wtedy siedmioklasową szkołę podstawową, skracając przy okazji o 1 rok okres nauczania początkowego, które teraz przebiegało w klasach I – IV⁸⁴. Tak też stało się w Rudniku, szkoła wtedy nosiła nazwę „szkoły ogólnokształcącej stopnia podstawowego” i prowadziła – jak poprzednio – nauczanie w sześciu klasach⁸⁵. Oprócz takich placówek istniały jeszcze dwie inne formy: szkoła ogólnokształcąca stopnia podstawowego i licealnego (klasy od I – XI); oraz szkoła ogólnokształcąca stopnia licealnego (klasy VIII – XI)⁸⁶.

W 1950 r. zreorganizowano administrację szkolną poprzez zlikwidowanie kuratorów i inspektoratów szkolnych. Szkolnictwem odtąd miały się zajmować wydziały oświaty, działające przy prezydiach rad narodowych⁸⁷. W omawianym przypadku – interesująca nas placówka miejscowa w Rudniku, odtąd podlegają-

---

⁸⁰ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 20.

⁸¹ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1947/48 – arch. szkoły w Rudniku.

⁸² Tamże.

⁸³ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 47.

⁸⁴ Tamże.

⁸⁵ Tamże.

⁸⁶ Tamże, s. 49.

⁸⁷ Tamże, s. 50.

ca Ministerstwu Oświaty, od tej pory miała podlegać Wydziałowi Oświaty przy Gminnej Radzie Narodowej w Kończycach Wielkich⁸⁸.

W 1952 r., dążąc do podniesienia poziomu nauczania, wprowadzono do szkół podstawowych egzaminy promocyjne. Początkowo obowiązywały one tylko uczniów klas VI i VII, ale od roku szkolnego 1953/54 musieli je także zdawać uczniowie klas IV i V⁸⁹. Takie egzaminy zdawali również uczniowie ze szkoły w Rudniku. Przygotowania egzaminacyjne nieraz przybierały oryginalne formy: wprowadzono pedagogizację rodziców, współzawodnictwo w nauce oraz zobowiązania uczniów do osiągania lepszych ocen – miało to miejsce także w omawianej placówce⁹⁰.

W roku 1957 doszło do ponownej centralizacji zarządzania oświątą, od tej pory będącej w gestii Ministra Oświaty – przywrócono do łask kuratoria okręgów szkolnych i inspektoraty szkolne⁹¹.

W marcu 1957 r. zniesiono egzaminy ukończenia szkoły podstawowej, obowiązujące do 7 lutego 1954 r.⁹². Kolejną próbą – udaną – zreformowania systemu szkolnego było wprowadzenie 15 lipca 1961 r. ośmioklasowej szkoły podstawowej⁹³. Do jej realizacji przystąpiono w roku szkolnym 1962/63, natomiast wprowadzanie zmian zakończono w roku szkolnym 1965/66. W wyniku tej reformy powstały dwa typy szkół podstawowych: pełne – prowadzące klasy od I – VIII oraz niepełne (od I – IV)⁹⁴. Do tych ostatnich należała od roku szkolnego 1965/66 szkoła w Rudniku – teraz klasę V uczniowie realizowali w Kończycach Wielkich. Nadal też łączono klasy⁹⁵.

---

⁸⁸ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1950/51 – arch. szkoły w Rudniku.

⁸⁹ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 52,

⁹⁰ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1953/54 – arch. szkoły w Rudniku.

⁹¹ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 80.

⁹² Tamże, s. 83.

⁹³ Tamże, s. 98.

⁹⁴ Tamże, s. 99.

⁹⁵ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1965/66 – arch. szkoły w Rudniku.

W tym czasie przystąpiono do zamykania wielu podobnych – małych, wiejskich placówek - dążąc do tego, aby dzieci dojeżdżały do pełnych szkół zbiorczych. Często powodowało to protesty mieszkańców małych miejscowości, żywo zainteresowanych pozostawieniem szkoły na miejscu⁹⁶.

14 stycznia 1966 r. połączono dwa fundusze: Społeczny Fundusz Budowy Szkół (SFBS) oraz Społeczny Fundusz Odbudowy Kraju i Stolicy (SFOKiS) w jeden: Społeczny Fundusz Budowy Szkół i Internatów⁹⁷. Zmiany te z pewnością zauważono w rudnickiej szkole, w której bardzo intensywnie gromadzono środki pochodzące głównie ze zbiórków surowców wtórnych, wpłacano je następnie na ten fundusz⁹⁸.

Dnia 25 września 1965 r. uchwalono statut szkoły podstawowej, określając w nim: cele, zadania szkoły, jej organizację, obowiązki kierownika, rady pedagogicznej, nauczycieli i uczniów. Podano też zasady działalności organizacji młodzieżowych, komitetów rodzicielskich i opiekuńczych⁹⁹. Nieco ponad rok później – 11 listopada 1966 r. - doszło do połączenia dwóch urzędów: Urzędu Ministra Oświaty oraz Urzędu Ministra Szkolnictwa Wyższego w jeden: Urząd Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego¹⁰⁰.

W związku z rozbudowywaniem się miast i migracją ludności wiejskiej, doszło do zwiększenia się liczby uczniów w miastach, zaś zmniejszenia się w szkołach na wsi¹⁰¹ - spowodowało to kolejne trudności lokalowe.

Dnia 1 lipca 1963 r. wprowadzono nowy program nauczania w ośmioklasowej szkole powszechniej - odtąd nauczanie i wychowanie miało głównie na celu „...wszechstronny rozwój uczniów i wychowanie ich na świadomych i

---

⁹⁶ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 100.

⁹⁷ Tamże, s. 101.

⁹⁸ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 76.

⁹⁹ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 101.

¹⁰⁰ Tamże.

¹⁰¹ Tamże, s. 104.

twórczych obywateli PRL...”¹⁰². Następne poprawki programów nauczania poszczególnych przedmiotów wprowadzono 15 lipca 1970 r.¹⁰³

W kwietniu 1972 r. znów doszło do zmiany w najwyższych władzach oświatowych – podzielono Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego na dwa urzędy: Ministerstwo Oświaty i Wychowania oraz Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki¹⁰⁴. Najprawdopodobniej zmiany te były przygotowaniem do reformy obowiązującego systemu szkolnego, ponieważ w dniach 6-7 lutego 1971 r. na VIII Plenum KC PZPR wysunięto postulat wprowadzenia powszechności średniego wykształcenia¹⁰⁵. Nowe władze oświatowe powołały Komisję Ekspertów, która w 1973 r. ukończyła prace nad „Raportem o stanie oświaty PRL” – przedstawiając 4 warianty budowy nowego systemu oświatowego¹⁰⁶. W dniu 13 października 1973 r., Sejm podjął uchwałę o systemie edukacji narodowej, ale przyjęte zmiany spotkały się z krytyką części środowiska naukowego oraz praktyków, ponieważ proponowane zmiany w dużej części nie brały pod uwagę propozycji z raportu¹⁰⁷. Reforma miała polegać na wprowadzeniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego, na której to podstawie znowu skrócono nauczanie początkowe, mające teraz przebiegać w klasach I-III. W klasach IV-X treści nauczania miały być przekazywane uczniom drogą kształcenia systematycznego. W ostatnich dwóch klasach nauczanie miało być zróżnicowane ze względu na konieczność dostosowania programu nauczania do potrzeb lokalnego środowiska oraz zainteresowań uczniów. Szkoły dziesięcioletnie były z założenia pomyślane jako zbiorcze – w każdej gminie miała powstać co najmniej taka jedna. Przyjęto przy tym zasadę, że powinno się organizować nową sieć

---

¹⁰² Tamże, s. 113-114.

¹⁰³ Tamże, s. 120.

¹⁰⁴ Tamże, s. 128.

¹⁰⁵ Tamże, s. 127-128.

¹⁰⁶ Tamże, s. 127.

¹⁰⁷ Tamże, s. 128.

szkolną tak, aby czas potrzebny uczniowi do pokonania drogi do szkoły i z powrotem, liczony wraz z dojazdem nie mógł przekraczać dwóch godzin¹⁰⁸.

Podczas realizowania reformy nie ustrzeżono się poważnych błędów – brak przygotowania bazy materialnej i nauczycieli, spowodowany zbytnim pośpiechem w powoływaniu zbiorczych szkół gminnych, nie mógł wyjść na dobrze¹⁰⁹. W tym czasie, na fali wielkiej zmiany, doszło do likwidacji wielu małych szkół wiejskich, choć nieraz dysponowały one lepszymi warunkami nauki niż szkoły zbiorcze. Skutkowało to zwiększoną liczbą uczniów dojeżdżających do szkół i wpłynęło na wydłużenie pobytu dziecka poza domem. Jednak – pomimo ogólnego wzrostu liczby szkół wyżej zorganizowanych – szczególnie na wsi było jeszcze sporo placówek, które prowadziły nauczanie systemem klas łączonych¹¹⁰. Jedną z nich była właśnie szkoła w Rudniku. Pod koniec roku szkolnego 1976/77 i tutaj zaczęły po wsi chodzić słuchy, że po wakacjach planowane było zamknięcie szkoły w Rudniku – zgodnie z wytycznymi Ministerstwa, które nakazało likwidowanie małych szkół z łączonymi klasami. Miało to być poprzedzone naprawianiem dróg, aby autobus mógł dojeżdżać z dziećmi do dużych szkół¹¹¹. W sierpniu, co prawda odbyła się jak zwykle inauguracja roku szkolnego 1977/78, ale – zgodnie z planami Kuratorium oraz ZSG w Kończycach Wielkich – z dniem 1 października 1977 r. miało dojść do ostatecznej likwidacji szkoły. Warunkiem powodzenia wspomnianej operacji miało być oddanie drogi wiejskiej do użytku, aby było możliwe dowożenie autobusem dzieci do ZSG w Kończycach Wielkich. Natomiast - już po oddaniu drogi do użytku – okazało się, że

---

¹⁰⁸ Tamże, s. 129.

¹⁰⁹ Tamże.

¹¹⁰ Tamże, s. 129-130.

¹¹¹ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 105; Kopia pisma Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku do Urzędu Wojewódzkiego – Kuratorium Oświaty i Wychowania w Bielsku-Białej z dnia 30.VIII.1977 r.; pismo nr O.II.5090 c/27/77 od U.W. – Kuratorium Oświaty i Wychowania w Bielsku-Białej do ob. Hildy Folwarczny z dn. 27.X.1977 r. ; pismo nr 0.II.5090 c/24/77 od U.W. – Kuratorium Oświaty i Wychowania w Bielsku-Białej do Przewodniczącego Komitetu Rodzicielskiego oraz sołtysa sołectwa Rudnik z dn. 24.XI.1977 r.

jest ona za wąska i przejazd autobusem byłby niemożliwy, więc całoroczny do-wóz dzieci do szkoły byłby nierealny. Ostatecznie – wskutek podjętej interwen-cji w tej sprawie przez Komitet Rodzicielski – Kuratorium nie wydało polecenia zamknięcia szkoły. Za to uczynił to – bez wiedzy ówczesnych władz gminnych – ówczesny dyrektor ZSG w Kończycach Wielkich. Wtedy rodzice zaprotestowali i nie posłali dzieci tego dnia do szkoły, natomiast zaprosili na rozmowy naczelnika gminy oraz I sekretarz (kobietę – p. a.) PZPR w Hażlachu. Naczelnik gminy wezwał dyrektora ZSG i wycofał jego decyzję o zamknięciu placówki. Następ-nego dnia nauka odbywała się już normalnie¹¹².

Wdrażanie „dziesięciolatki” rozpoczęło się w Rudniku od 21 sierpnia 1978 r. W związku z tym odbyły się trzy zebrania z rodzicami oraz spotkanie z władzami oświatowymi. Rozpoczynając reformę - od tego roku szkolnego szkoła miała realizować program tylko klas I – III oraz prowadzić pełne ognisko przed-szkolne pracujące 18 godzin tygodniowo. Planowano zatrudnienie dwóch na-uczycieli¹¹³.

Od roku szkolnego 1973/74 zwracano uwagę w szkole na wychowawczą rolę pracy – chodziło tu o pracę fizyczną, społecznie użyteczną. Wpierw jej wy-miar roczny był równy liczbie godzin lekcyjnych odbytych w ciągu tygodnia, ale od następnego roku szkolnego – dla uczniów od klasy V wzwyż, podniesiono ten wymiar do ilości godzin lekcyjnych w ciągu dwutygodniowej nauki¹¹⁴. W Rudni-ku uczniowie wykonywali ten obowiązek, pracując głównie przy utrzymaniu po-rządku w otoczeniu szkoły, ponadto zbierali surowce wtórne. Przykładowo w 1976 r. jej wymiar wyniósł 86 godzin¹¹⁵.

Także od roku szkolnego 1973/74 rozpoczęto też pracę z młodzieżą uzdol-nioną, zalecając organizację różnego rodzaju olimpiad i konkursów. W tym roku

---

¹¹² Tamże.

¹¹³ Kronika Szkoły..., s. 108.

¹¹⁴ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 130-131.

¹¹⁵ Kronika Szkoły..., s. 103.

dzieci z Rudnika brały udział w konkursach rysunkowych – m.in. na temat „Centrum Zdrowia Dziecka”, na który wysłano osiem prac¹¹⁶.

W tym okresie wiele czasu i wysiłku zaczęły zajmować przygotowania do celebracji różnego rodzaju uroczystości – tak państwowych, jak i szkolnych – zgodnie z zarządzeniem z 18 czerwca 1973 r. w sprawie zasad organizacji uroczystości państwowych i szkolnych¹¹⁷.

Zgodnie z założeniami zarządzeń Ministra Oświaty i Wychowania w sprawie wychowania, pogłębianio prace ideowo-wychowawczą, dążąc do stworzenia jednolitego systemu socjalistycznego wychowania, w czym miały pomagać organizacje młodzieżowe oraz samorządy uczniowskie. Takie też organizacje działały w szkole w Rudniku – były to PCK, LOP, ZHP, SKO, które od dawna wpisane były w działalność placówki i działały bardzo prężnie¹¹⁸.

Reformę szkolną przeprowadzono tylko fragmentarycznie – złożyło się na to wiele przyczyn – nie tylko związanych z brakiem finansów czy też trudnościami natury organizacyjnej. Przejawem tego był na przykład fakt, że uczniowie, choć realizowali w klasach początkowych nowe programy - otrzymywali jednak nadal świadectwa starego typu¹¹⁹. Ale i nowe programy również spotkały się z krytyką – szczególnie te, według których nauczano właśnie najmłodszych uczniów: cechowały się one nadmiarem informacji i zbyt wysokim stopniem trudności w stosunku do przeciętnego ucznia¹²⁰. W Rudniku te trudności miały wymiar głównie finansowy – nie otrzymano np. obiecanych stolików i krzeseł do klas I i II na czas. Poza tym dzieci przedszkolne miały szczególne kłopoty z korzystaniem z toalet zimą, które mieściły się na dworze, a na te warunki dzieci

---

¹¹⁶ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 131.

¹¹⁷ Tamże.

¹¹⁸ Kronika Szkoły..., s. 92.

¹¹⁹ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 134.

¹²⁰ Tamże, s. 134.

były jeszcze za małe¹²¹. Mimo tych trudności zrealizowano pomyślnie zaplanowany program – wszyscy uczniowie byli promowani¹²².

Aby umocnić pozycję społeczną kierowników szkół i przedszkoli – rozpoczęto od wprowadzenia dla nich tytułu dyrektora danej placówki¹²³. Stało się to z dniem 1 stycznia 1973 r. wraz ze zmianami administracyjnymi, kiedy powstały nowe gminy oraz powołano szkoły gminne. Gminnym dyrektorem szkoły w Kończycach Wielkich został Rudolf Machej – dotychczasowy dyrektor szkoły w Kończycach Wielkich¹²⁴.

W roku 1975 r. zapowiedziano wdrażanie wyników badań naukowych do życia praktycznego w szkołach i innych placówkach oświatowych. Niestety – choć zamierzenia były szczytne – z realizacją było gorzej: wyniki tychże badań były traktowane wybiórczo – z reguły posługiwanie się tymi, które uzasadniały dane rozwiązań reformatorskie, zaś krytyczne uwagi pozostawiano w najlepszym wypadku bez komentarza¹²⁵.

Wzrastające trudności realizowania reformy i jej niedoskonałości były powodowane m.in. przecenieniem roli szkół zbiorczych w modernizacji nauczania wiejskiego, a przede wszystkim niewykorzystaniem szeroko zakrojonych badań naukowych oraz uwag doświadczonych nauczycieli¹²⁶. Wydarzenia lat osiemdziesiątych spowodowały zrezygnowanie z realizacji zmian w systemie nauczania; cały wysiłek skierowano z kolei na dokonanie zmian programowych¹²⁷, pragnąc pozbyć się otoczki ideologicznej, charakteryzującej poprzednie programy nauczania oraz uzupełnić tzw. „białe plamy”.

---

¹²¹ Kronika Szkoły..., s. 111.

¹²² Tamże.

¹²³ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 135.

¹²⁴ Kronika Szkoły..., s. 95.

¹²⁵ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 135.

¹²⁶ Tamże, s. 137.

¹²⁷ Tamże, s. 160.

Szkolnictwo przeszło wtedy na pięciodniowy tydzień pracy, w związku z tym wprowadzono w szkołach podstawowych nowe plany nauczania (27 stycznia 1982 r.)¹²⁸. Dokonano także zmian w systemie oceniania, klasyfikowania i promowania¹²⁹.

Wprowadzenie 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego nie miało większego wpływu na organizację szkół, zmiany dotyczyły bardziej pracy dydaktyczno-wychowawczej, w czasie której polecono szczególnie podkreślanie treści patriotycznych - w celu kształtowania obywatelskich postaw. Poza tym dążono do wyjaśniania uczniom aktualnych problemów społecznych i politycznych¹³⁰. Ten czas – trudny dla wszystkich – w oświatie nabrał szczególnego charakteru. Nie było łatwo z pewnością nauczycielom z Rudnika ustosunkować się do obserwowanych przez nich zjawisk. Choć na tym terenie panował spokój – co innego dzieci słyszały w domach rodzinnych, co innego mówiono im w szkole¹³¹ i w środkach masowego przekazu.

Zmiany o charakterze demograficznym (wyż) oraz zaległości w budownictwie szkolnym spowodowały trudności lokalowe, szczególnie odczuwalne w szkołach podstawowych od 1982 r. Aby temu przeciwdziałać – zmieniono organizację sieci szkolnej. Z dniem 30 listopada 1982 r. wyszło Zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania i powstały tzw. szkolne punkty filialne – czyli szkoły podstawowe prowadzące klasy I – III, z liczbą uczniów nie większą niż 21. Wyznaczono w związku z tym nowe obwody – tzw. obszary oświatowe. Wchodziły weń tereny przynależące do szkoły zbiorczej oraz obwodów szkół, z których uczniowie po ukończeniu placówki niżej zorganizowanej wstępowali do szkoły zbiorczej. Obszary oświatowe nie musiały się pokrywać terytorialnie z admini-

---

¹²⁸ Dziennik Urzędowy nr 3 – zarządzenie z 27.I.1982 r.; B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 161.

¹²⁹ Tamże, s. 161-162.

¹³⁰ Zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z 18.XII.1981. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty i Wychowania z 4.I.1982 r. Wydanie specjalne; B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 162.

¹³¹ Kronika Szkoły..., s. 287.

stracyjnymi granicami gmin, czy też województw. Zrezygnowano z określenia obecnie czasu dojazdu do i ze szkoły. Dopuszczono łączenie klas, gdy liczba uczniów danego rocznika w klasach I – IV wynosiła minimum 7 uczniów, lub też przekraczała ogółem 42 lub 56 dzieci¹³². Równocześnie postanowiono dążyć do usunięcia z mapy sieci szkolnej placówek, w których uczyło się do 10 uczniów, a także wycofywać się z nauczania łączonego¹³³. W Rudniku szkoła utraciła swą niezależność dużo wcześniej i takim punktem filialnym była już od roku szkolnego 1973/74¹³⁴.

W tym czasie ze szczególną troską odnoszono się do sprawy wykształcenia nauczycieli – szczególnie nauczania początkowego, dla kształcenia których powołano 2-letnie studia nauczania początkowego. Należało uzupełnić bowiem wykształcenie nauczycieli już pracujących, a ponadto odczuwało się braki w obsadzie personalnej – nie tylko ze względu na wyż demograficzny, ale też ze względu na masowy odpływ nauczycieli ze szkolnictwa, spowodowany przechodem na wcześniejsze emerytury¹³⁵. Jednym z takich nauczycieli był p. Oton Wałoszek - kierownik punktu filialnego w Rudniku, który po 18 latach nienaganej pracy na tym stanowisku przeszedł na emeryturę po zakończeniu r. szk. 1979/80¹³⁶.

Szkolnictwo podstawowe w latach osiemdziesiątych nadal było przedmiotem krytyki ze strony społeczeństwa, naukowców, polityków i nauczycieli. Programy szkolne - będąc nazbyt rozbudowane - nadmiernie obciążały uczniów fizycznie i psychicznie, ponadto wiele treści było zbyt trudnych dla przeciętnego ucznia, brakowało czasu na powtórzenia celem utrwalenia wiedzy. 7 września 1991 r. zmieniono więc założenia organizacyjne i programowe szkół podstawa-

---

¹³² B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 164.

¹³³ Tamże, s. 164.

¹³⁴ Kronika Szkoły..., s. 97, Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1973/74 – arch. szkoły w Rudniku.

¹³⁵ B. Potyrała, Szkoła podstawowa..., s. 165.

¹³⁶ Kronika Szkoły..., s. 113.

wych, wprowadzając m. in. możliwość organizowania szkół podstawowych innych niż państwowego. Warunkiem ich działania miało być realizowanie przez nie minimum programowego przedmiotów obowiązkowych oraz stosowanie zasad oceniania i promowania uczniów wg odgórnych ustaleń Ministra Edukacji Narodowej. Dzieci mogły też realizować obowiązek szkolny poza szkołą – ta wówczas przeprowadzała z uczniem egzamin celem sprawdzenia jego wiedzy. Ponadto szkoły podstawowe mogły na życzenie rodziców organizować nauczanie religii¹³⁷. Ten ostatni punkt odnosił się także do szkoły w Rudniku, w której rozpoczęto nauczanie religii już od r. szk. 1990/91. W związku z tym 17 września 1990 r. na prośbę ks. proboszcza E. Swobody parafianka z Rudnika – p. Stoszek przyniosła z probostwa krzyże do szkoły, które 10 lat wcześniej zostały zdjęte. Krzyże zawieszone zostały przez dzieci i „...niektórych nauczycieli...” wspólnie. Religii mieli nauczać ksiądz proboszcz E. Swoboda i siostra Mirosława Rogalska z Cieszyna, obydwoje do tej pory nauczali religii dzieci z Rudnika, ale poza budynkiem szkolnym – albo w kaplicy, albo w prywatnych domach¹³⁸.

Aby podwyższyć poziom zarządzania placówkami oświatowymi, a co za tym idzie – prestiż dyrektora szkoły – drogą Ustawy z 7 września 1991 r. rozpoczęto wyłaniać kandydatów na dyrektorów szkół poprzez konkurs. Od tej pory statutowymi zadaniami szkoły zajmować się miała rada pedagogiczna, będąca zarazem kolegialnym organem. Powołano także do życia organ społeczny, którym stała się tzw. „rada szkoły”¹³⁹. O ile lata osiemdziesiąte charakteryzowały się wzrostem liczby szkół podstawowych, co było skutkiem odejścia od reformy – to od początku lat dziewięćdziesiątych zaczęło ubywać uczniów - zaczynając od

---

¹³⁷ Andrzej Bogaj, Stefan M. Kwiatkowski, Mirosław T. Szymański, Edukacja w procesie przemian społecznych, Warszawa 1998, s. 34-35.

¹³⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z 10.IX.1990 r.

¹³⁹ A. Bogaj i in., Edukacja..., s. 35.

najmłodszych roczników, co oznaczało nadchodzący niż demograficzny, był więc sprzyjający czas, by zacząć prace nad kolejną reformą systemu szkolnego.

W marcu 1998 r. MEN zaproponowało nowy system edukacyjny, mający kształtać całą drogę ucznia – od przedszkola po wykształcenie akademickie oraz kształcenie ustawiczne. W cyklach edukacyjnych miały brać udział dzieci pozostające w tej samej fazie rozwoju. Dziecko miało być przygotowane do podjęcia edukacji w szkole poprzez uczestniczenie w rocznej klasie „0”¹⁴⁰ – (co w szkole w Rudniku od dawna jest już regułą, taka klasa istnieje od roku szkolnego 1983/84¹⁴¹). Szkoła podstawowa miała trwać sześć lat, przedmioty miały zostać zintegrowane w bloki edukacyjne. Rodzice mieli uzyskać duży wpływ na szkołę i decydować o jej funkcjonowaniu. Np. w Rudniku m.in. zadecydowali o tym, że dzieci będą uczyć się j. angielskiego¹⁴².

W celu uzyskania informacji o osiągnięciach czy też brakach ucznia - na zakończenie każdego etapu edukacji miały być organizowane tzw. testy kompetencji, nie mające jednak wpływu na ukończenie szkoły. Po zakończeniu edukacji na szczeblu podstawowym dziecko miało przejść przez drugi etap obowiązkowego nauczania w 3-letnim niespecjalistycznym gimnazjum, mającym prowadzić naukę w sposób przedmiotowy, ale też na poziomie podstawowym. Placówki te miały w tym czasie rozwijać zdolności i predyspozycje ucznia, aby ułatwić mu wybór dalszej drogi kształcenia. Gimnazjum miało kończyć się egzaminem końcowym, po którym uczeń miał dokonywać wyboru: liceum profilowanego 3-letniego, lub też dalej uczęszczać do 2-letniej szkoły zawodowej, ale bez wąskiej specjalizacji. Miały natomiast zostać zlikwidowane technika. Nauka w liceach miała kończyć się maturą, zewnętrznie ocenianą, który to egzamin miał równocześnie stanowić przepustkę do szkół wyższych. Te ostatnie mogłyby – celem

---

¹⁴⁰ Tamże, s. 63.

¹⁴¹ Kronika Szkoły..., s. 113.

¹⁴² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego SP w Rudniku z 21.I.1991 r. – arch. szkoły w Rudniku.

naboru właściwych kandydatów – jedynie przeprowadzać sprawdziany specjalnych zdolności, czy też umiejętności. Szkoły zawodowe zaś miały za zadanie przygotować do pracy absolwenta tak, aby mógł on dostosowywać swój zawód do potrzeb rynku – uczestnicząc w semestralnych szkoleniach specjalistycznych¹⁴³.

Sieć szkolną zorganizowano tak, by dziecku maksymalnie ułatwić realizację obowiązku szkolnego – dla uczniów klas I – IV droga do szkoły nie powinna była przekraczać 3 km, zaś dla klas V – VIII – 4 km. O ile odległości te byłyby większe, a brak byłby możliwości dojazdu do szkół środkami publicznej komunikacji – obowiązkiem gminy było zapewnienie uczniowi bezpłatnego transportu do szkoły oraz opieki w czasie jego trwania¹⁴⁴.

Niż demograficzny oraz rosnąca popularność zawodu nauczycielskiego w dobie bezrobocia, przy malejącej liczbie dzieci uczęszczających do przedszkoli i klas początkowych w szkołach, wraz z procesem likwidacji kolejnych placówek – spowodowały obserwowanie nieznanego dotąd zjawiska – bezrobocia wśród nauczycieli uczących najmłodsze roczniki.

Na wsi przeważnie funkcjonowały małe szkoły – z nich około 21% prowadziło nauczanie w klasach łączonych, pobierało w nich naukę ok. 6% wszystkich uczniów. Wśród nich byli także uczniowie z Rudnika, zresztą – w ogóle na wsi znajdowała się większa część wszystkich szkół – bo aż 73%, jednak więcej uczniów uczęszczało do szkół miejskich, bo aż 63%, były one więc bardziej liczne i wyżej w związku z tym zorganizowane. W roku szkolnym 1996/97 w szkołach prowadzonych przez samorządy uczyło się 97,8% ogółu uczniów tych szkół, można więc było mówić o przejęciu zarządzania szkołami podstawowymi w ręce gmin¹⁴⁵. Być może za takim rozwiązaniem przemawiały postulaty zwiększe-

---

¹⁴³ A. Bogaj i in., Edukacja..., s. 62-66.

¹⁴⁴ Tamże, s. 37.

¹⁴⁵ A. Bogaj i in., Edukacja..., s. 39.

nia demokracji w oświacie oraz zwiększenie kompetencji samorządów, ale – ponieważ od zmian nie przybyło pieniędzy na cele oświatowe z puli centralnej – okazało się, że przeniesiono cały ciężar utrzymania szkół na barki samorządów, borykających się z trudnościami finansowymi. Skutkowało to właśnie często zamknięciem tych najmniejszych, a więc najtrudniejszych do utrzymania szkół na wsi¹⁴⁶. Decyzja ta okazała się kontrowersyjną i zgubną w skutkach dla funkcjonowania szkoły w Rudniku, która poległa na polu walki o pieniądze z gminnego budżetu. W dniu 31 sierpnia 2000 r. - zgodnie z decyzją Rady Gminy w Hażlachu - zlikwidowano Szkołę Podstawową w Rudniku. Tłumaczono tę decyzję zbyt małą liczbą dzieci – w tej sytuacji uważano dalsze utrzymanie szkoły za niecelowe. Wywieziono większość dokumentów z archiwum szkolnego za wyjątkiem dzienników szkolnych z lat 1900-1980 oraz niektórych (niekompletnych) sprawozdań z zebrań Komitetu Rodzicielskiego. Wywieziono również większość sprzętu szkolnego, urządzeń i pomocy naukowych¹⁴⁷. Wydawałoby się, że szkoła już się z tej sytuacji nie podniesie i że wykonano w ten sposób wyrok śmierci na tej zasłużonej placówce.

---

¹⁴⁶ Tamże, s. 36.

¹⁴⁷ Dzienniki klasowe klas I-III z roku szkolnego 1999/2000 – arch. szkoły w Rudniku.

3.2. Kadra pedagogiczna w latach 1944/45 – 1999/2000

Pierwszym nauczycielem w Rudniku po II wojnie światowej, zarazem pełniącym obowiązki kierownika szkoły, był Wilhelm Szućzik¹⁴⁸. Pochodził on ze Śląska Zaolziańskiego, gdzie urodził się 7 maja 1903 r. w Karwinie, w powiecie frysztackim. Był katolikiem, swoją edukację rozpoczął w publicznej pięcioklasowej szkole powszechniej w Karwinie w latach 1909-1915. Następnie kontynuował naukę w pobliskiej 3-klasowej szkole wydziałowej w Dąbrowie, na Śląsku Cieszyńskim. Po jej ukończeniu w roku szkolnym 1917/18 rozpoczął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Bobrku koło Cieszyna, gdzie 19 kwietnia 1922 r. otrzymał świadectwo dojrzałości z numerem 20. Dekretem Rady Szkolnej Powiatowej w Cieszynie został mianowany 1 listopada 1922 r. nauczycielem tymczasowym Szkoły Powszechnej w Kaczycach. W tym czasie (1925 r.) zdał egzamin kwalifikacyjny i otrzymał patent nauczyciela szkół powszechnych. Następnie - 1 grudnia 1927 r. - dekretem ustalenia Wydziału Oświecenia Publicznego w Katowicach, stał się stałym nauczycielem publicznych szkół powszechnych. 25 października 1938 r. wojewoda śląski przeniósł go na stanowisko nauczyciela szkoły wydziałowej we Frysztacie, gdzie pracował aż do wybuchu wojny w 1939 r. Do 14 kwietnia 1940 r. pozostawał bez pracy, 15 kwietnia podjął się zajęcia robotnika w firmie „Związek Mleczarni Śląskich w Orłowej”, gdzie pracował aż do 31 stycznia 1945 r. Następnie ukrywał się aż do wyzwolenia (3 maja 1945 r.). Dnia 27 maja rozpoczął pracę jako nauczyciel Publicznej Szkoły Powszechniej w Kończycach Wielkich. Stamądż został skierowany przez Inspektorat do szkoły w Rudniku z dniem 18 czerwca 1945 r., kiedy to

---

¹⁴⁸ Jego podpis widnieje na zaświadczenie szkolnym z roku szkolnego 1945/46, patrz: Spis znalezionych odcisków pieczęci używanych w szkole w Rudniku w latach 1945-2000.

zainaugurowano nowy „rok” szkolny 1944/45 w Rudniku (trwał tylko 1 miesiąc)¹⁴⁹. Już 24 czerwca na zebraniu rodziców rodzice zadeklarowali się, co kto może dać nauczycielowi – żył on w tym czasie z darowizny – nieraz uczył, jak inni nauczyciele, za przysłowiową kostkę masła¹⁵⁰. W tym pierwszym, nietypowym roku szkolnym pracował w szkole sam, ucząc 53 dzieci¹⁵¹ bez czytanek, podręczników i pomocy naukowych, walcząc za to z ogromnymi zaległościami uczniów w nauce¹⁵² i to w niezwykle trudnych warunkach. Pomimo to ambitny nauczyciel przygotował program poranku szkolnego – sam wygłosił przemówienie, a dzieci wyuczyły nie tylko wierszy, ale także przygotowała inscenizację i piosenki¹⁵³.

Od 1 września 1945 r. W. Szućik oficjalnie został mianowany kierownikiem szkoły. Aby podołać obowiązkom, musiał prowadzić 8-10 lekcji dziennie. Warunki nauczania nadal były bardzo trudne – było coraz chłodniej, a w szkole nie było ani jednej szyby¹⁵⁴. Niewiele lepsze były też warunki mieszkaniowe – na głowę lała mu się w czasie deszczu woda i musiał – nieraz kilkakrotnie w ciągu jednej nocy – przesuwać łóżko z miejsca na miejsce (patrz fotografia nr 5). Ani w sprawach szkolnych, ani też kwaterunku, nie mógł liczyć zbytnio na pomoc ówczesnych władz gminy, które borykały się z trudnościami nie do opisania, dotyczącymi podstawowych, życiowych potrzeb mieszkańców. Na szczęście 28 września 1945 r. otrzymał pomocnika w osobie drugiego nauczyciela kontraktowego.

Korneliusz Konieczny – bo o nim tu mowa - pochodził - tak samo, jak jego kierownik – też z Karwiny, gdzie urodził się 9 listopada 1922 r. i gdzie po-dobnież ukończył tę samą – 5-klasową polską szkołę powszechną. Potem wstąpił

¹⁴⁹ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 7-8.

¹⁵⁰ Tamże, s. 102.

¹⁵¹ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1944/45 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁵² Kronika Szkoły..., s. 5.

¹⁵³ Tamże.

¹⁵⁴ Tamże, s. 7.

do polskiego gimnazjum realnego im. J. Słowackiego w Orłowej, gdzie ukończył 6 klas w latach 1933-1939. Dalszą naukę przerwała wojna, którą spędził pracując przez pięć i pół roku jako polski górnik w Kopalni „Jana” w Karwinie. Po wojnie ukończył trzymiesięczny Wstępny Kurs Pedagogiczny przy Państwowym Liceum Pedagogicznym w Cieszynie zakończony egzaminem, zaś 18 września zdał egzamin dojrzałości typu humanistycznego w Państwowym Liceum Humanistycznym im. M. Kopernika w Cieszynie. Od 28 września 1945 r. podjął obowiązki nauczyciela kontraktowego w Rudniku¹⁵⁵. Już 26 stycznia przygotował z dziećmi poranek szkolny z okazji pierwszej rocznicy odzyskania Śląska, w czasie którego wygłosił stosowne przemówienie, a dzieci tradycyjnie już recytowały wiersze i śpiewały piosenki¹⁵⁶. Do obowiązków szkolnych doszły jeszcze inne, natury obywatelskiej – grono pedagogiczne w dniach od 14 do 15 lutego 1945 r. brało udział w przeprowadzeniu pierwszego po wojnie powszechnego spisu ludności na terenie gminy¹⁵⁷.

W tym trudnym okresie obaj, a szczególnie kierownik, borykali się z trudnościami w zaopatrzeniu – przyszło walczyć o każde pudełko kredy¹⁵⁸, a frekwencja rosła¹⁵⁹.

Niestety z początkiem następnego roku szkolnego K. Konieczny odszedł w celu dalszej nauki do 3-letniej Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Katowicach. Do 20 października W. Szućik znowu pracował samodzielnie po 8-9 lekcji dziennie. Ta sytuacja zmieniła się, gdy zyskał pomoc w osobie żony – Małgorzaty (z domu Jendrulek), która została zatrudniona, jako drugi nauczyciel w tej szkole¹⁶⁰.

---

¹⁵⁵ Tamże, s. 9.

¹⁵⁶ Tamże, s. 15.

¹⁵⁷ Tamże, s. 104.

¹⁵⁸ Tamże, s. 106.

¹⁵⁹ Dziennik klasowy z roku szkolnego 1945/46 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁶⁰ Kronika Szkoły..., s. 16.

Małgorzata Szuścik urodziła się 30 maja 1903 roku w Rudniku. Jej rodzicami byli Józef (kierownik miejscowej szkoły) oraz Waleria (nauczycielka robót ręcznych) Jendrulkowie. Najpierw chodziła do szkoły w Rudniku, następnie ukończyła szkołę wydziałową oraz Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie. Swą pracę w zawodzie rozpoczęła w Kaczycach, tam prawdopodobnie poznała swego przyszłego męża, Wilhelma Szuścika, który był kierownikiem tamtejszej szkoły. Dnia 17 lipca 1925 r. Rada Szkolna Powiatowa w Cieszynie dekretem przeniosła p. Małgorzatę Jendrulkównę ze szkoły w Kaczycach do Rudnika¹⁶¹. Uczyła tu robót ręcznych kobiecych i kaligrafii¹⁶², zaś po utworzeniu paralelki – pismem z dnia 7 listopada 1925 r. - Rada Szkolna Powiatowa w Cieszynie powierzyła jej także nauczanie innych przedmiotów¹⁶³.

5 marca 1927 r. wyjechała do Cieszyna. Widocznie nie dopełniła wszystkich formalności z tym związanych, ponieważ 12 marca Rada Szkolna Powiatowa zwróciła się z prośbą o wyjaśnienie powodu tego wyjazdu¹⁶⁴. Pomimo niezwłocznego wyjaśnienia przez ówczesnego kierownika szkoły (jej ojca) – tłumaczenie nie zostało przyjęte¹⁶⁵.

Na polecenie wymienionej Rady 6 czerwca Małgorzata Jendrulkówna wniosła podanie o posadę na Górnym Śląsku¹⁶⁶, ale 3 grudnia otrzymała ona dekret stabilizacyjny (z ważnością od 1 grudnia 1927 r.) z dnia 14 listopada 1928 roku¹⁶⁷. W dniu 4 lipca 1929 r. p. Małgorzata z Jendrulków Szuścikowa otrzymała dekret zwolnienia¹⁶⁸ - prawdopodobnie w związku z zamążpójściem.

---

¹⁶¹ Protokół czynności... od 1916 r.

¹⁶² Tamże.

¹⁶³ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1925/26 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁶⁴ Protokół czynności... od 1916 r.,

¹⁶⁵ Tamże.

¹⁶⁶ Tamże.

¹⁶⁷ Tamże.

¹⁶⁸ Tamże.

Fotografia 4. Małgorzata i Wilhelm Szuścikowie w dniu ślubu (archiwum rodzinne p. E. Pawełka z Rudnika)

Od tej pory prawdopodobnie nie pracowała – w tych czasach nauczycielki obowiązywał celibat¹⁶⁹. Dopiero po II wojnie światowej ten zapis przestał obowiązywać – prawdopodobnie za sprawą braku kadry pedagogicznej, która w czasach wojny była szczególnie prześladowana i masowo ginęła. Skutkiem powyższych okoliczności M. Szuścikowa rozpoczęła 21 października 1946 r. pracę jako drugi nauczyciel, ucząc przeważnie klasy I – III w szkole w Rudniku obok swego męża – kierownika szkoły¹⁷⁰, uczącego głównie w klasach starszych.

Ponieważ tego roku odbyły się wybory do Sejmu, a lokal wyborczy mieścił się w szkole – obydwoje mieli z jego przygotowaniem dużo pracy dodatko-

¹⁶⁹ E. Pasek, Szkolnictwo podstawowe... [w:] Pamiętnik..., s. 25.

¹⁷⁰ Kronika Szkoły..., s. 16.

wej¹⁷¹. Uczyli przecież dzieci aż do VII klasy włącznie¹⁷². Oprócz tych obowiązków – organizowali oni imprezy szkolne i środowiskowe o charakterze ideologicznym, w których często brali udział przedstawiciele partii politycznych, Związku Samopomocy Chłopskiej, Związku Młodzieży Wiejskiej oraz miejscowi obywatele¹⁷³. Ich dziełem był też wyjazd dzieci na wycieczkę szkolną na Równicę¹⁷⁴, a także festyn szkolny, na którym dzieci wystąpiły z wyjątkowo bogatym programem artystycznym – w jego skład wchodziły ćwiczenia pokazowe i tańce śląskie, a potem przeprowadzono gry i zabawy¹⁷⁵.

Pracy im nie brakowało. Oprócz codziennych czynności pedagogicznych dochodziły im jeszcze inne - związane z nauczaniem młodego pokolenia nauczycieli. Od 31 marca – 5 kwietnia tegoż roku szkolnego w tutejszej szkole przebywali na praktykach adepci zawodu nauczycielskiego z Państwowego Liceum Pedagogicznego w Cieszynie, biorąc udział w hospitacjach zajęć ich obojga, co z pewnością stanowiło duże obciążenie¹⁷⁶. A że i tak było ono spore – świadczy okoliczność wielokrotnego spotykania się z uczniami na zajęciach pozalekcyjnych w celu przygotowania dzieci do występów¹⁷⁷. Ponadto Szuścikowie przeprowadzali egzaminy pisemne z j. polskiego i matematyki dla najstarszych klas w czerwcu, co wiązało się z dużą ilością poprawiania i oceniania prac uczniów¹⁷⁸.

Tak było do roku szkolnego 1955/56, w którym to dotychczasowy kierownik szkoły – Wilhelm Szuścik – przeszedł do Skoczowa także na stanowisko kierownika w SP-2¹⁷⁹. Nadal jednak był częstym gościem w szkole w Rudniku –

---

¹⁷¹ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 108.

¹⁷² Dziennik szkolny z roku szkolnego 1946/47.

¹⁷³ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 20.

¹⁷⁴ Tamże, s. 21.

¹⁷⁵ Tamże.

¹⁷⁶ Tamże, s. 31.

¹⁷⁷ Tamże, s. 38.

¹⁷⁸ Tamże, s. 40.

¹⁷⁹ Tamże, s. 44.

przynajmniej raz w tygodniu brał udział w spotkaniach Komitetu Elektryfikacyjnego Rudnika, którego był aktywnym członkiem¹⁸⁰.

Tymczasem nowym kierownikiem szkoły został Jerzy Dziadek, który z powodów rodzinnych już po kilku miesiącach (1 lutego 1956 r.) zrezygnował z tej funkcji, pełniąc następnie swoje obowiązki nauczyciela klas IV i V do końca tego roku szkolnego¹⁸¹. Kierownikiem została wtedy Małgorzata Szuścik¹⁸², sprawując tę funkcję aż do końca roku szkolnego 1961/62, kiedy to na własną prośbę odeszła w stan spoczynku.

Po odejściu J. Dziadka wspomnianego wcześniej (o którym nic więcej nie wiadomo – brak jakichkolwiek zapisków na jego temat) na jego miejsce przeszedł mieszkaniec Mnisztwa - Tadeusz Tomiczek. Uczył on w Rudniku klasy IV i V tylko do 13 października roku szkolnego 1956/57 (czyli przez niespełna 6 tygodni), po którym to czasie na własną prośbę – z powodu braku mieszkania i uciążliwego dojazdu – został przeniesiony do szkoły w miejscu swego zamieszkania¹⁸³. Natomiast właśnie stamtąd do Rudnika przeszła inna nauczycielka, zamieszkała w Kończycach Wielkich – Ligia Węglorz, która do nowego miejsca pracy dojeżdżała rowerem¹⁸⁴.

Wymieniona nauczycielka ukończyła w 1956 r. Liceum Pedagogiczne w Cieszynie i prawdopodobnie od razu podjęła pracę w Mnisztwie, skąd 15 października przyszła do Rudnika. Objęła tu obowiązki wychowawcy w klasach IV i V¹⁸⁵. Wyszła za mąż w 1959 r., zmieniając nazwisko na Natkaniec¹⁸⁶.

W ostatnim roku pracy M. Szuścik, czyli w roku szkolnym 1961/62, w okresie od 12-18 kwietnia, w szkole w Rudniku przebywało 6 praktykantek z Li-

---

¹⁸⁰ Tamże, s. 45.

¹⁸¹ Tamże, s. 46.

¹⁸² Tamże, s. 45.

¹⁸³ Tamże, s. 46

¹⁸⁴ Tamże, s. 46.

¹⁸⁵ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1956/57 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁸⁶ Akta osobowe – archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich. Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, s. 58.

ceum Pedagogicznego w Cieszynie, które najpierw dokonywały przez 3 dni hospitacji, a następnie pod okiem aktualnie pracujących nauczycielek przeprowadzały lekcje praktyczne. Celem praktyk było zapoznanie się adeptek z trudną pracą w klasach łączonych¹⁸⁷. Nie było to jedyne utrudnienie w tym czasie. Ligia Natkaniec 1 września tego roku szkolnego przyszła do pracy, ale już następnego dnia przeszła na urlop macierzyński, na którym przebywała 12 tygodni. W tym czasie zastępowała ją nauczyciel Marian Żyła¹⁸⁸. Na tym się jednak nie skończyło – w czasie obowiązkowych badań okresowych okazało się, że jedna z pań jest chora na zapalenie płuc, nie wiedząc o tym i cały czas pracując. Dopiero stwierdzenie tego faktu przyczyniło się do tego, że znalazła się ona na zwolnieniu lekarskim, na którym przebywała do końca maja. Ze względu na brak rąk do pracy druga nauczycielka wszystkie klasy uczyła sama¹⁸⁹, aż do powrotu pierwszej z nich. Z tego okresu wpisy do dziennika nie były kompletne – nie uzupełniano ich nawet czasem przez kilka dni¹⁹⁰, co z pewnością miało swoje korzenie w totalnym przepracowaniu. Obie nauczycielki dodatkowo brały udział tego roku szkolnego w trzech konferencjach metodycznych¹⁹¹.

W pierwszym dniu nowego roku szkolnego 1962/63 szkoła została uroczyście przekazana w obecności przewodniczącego Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej Teofila Czakona¹⁹² przez pełniącą do tej pory obowiązki kierownika szkoły Małgorzatę Szuścik – nowemu kierownikowi – Otonowi Wałoszkowi¹⁹³. Urodził się dnia 1 września 1921 r. w Suchej Górnnej w powiecie karkiewskim, pochodził z rodziny robotniczo-chłopskiej: ojciec był górnikiem, zaś jego matka gospodynią domową. Uczęszczał jako dziecko do pięcioletniej szko-

---

¹⁸⁷ Tamże, s. 60.

¹⁸⁸ Kronika Szkoły..., s. 59.

¹⁸⁹ Tamże, s. 60-61.

¹⁹⁰ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1961/62 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁹¹ Kronika Szkoły..., s. 62.

¹⁹² Tamże, s. 64.

¹⁹³ Tamże.

ły ludowej, następnie ukończył siedem klas Gimnazjum Realnego w Orłowej. W tym czasie pogorszyły się warunki materialne rodziny – jego ojciec został zwolniony z pracy w kopalni przez czeskich właścicieli w 1933 r. i był bezrobotny. Oton Wałoszek do 1939 r. był członkiem „Sokoła”. Potem odszedł do Polski, przebywał w Krakowie, ale nie mogąc się tam utrzymać - powrócił w grudniu jeszcze tego samego roku. W czerwcu 1940 r. pracował u budowniczego w Orłowej jako pomocnik murarski, aż do stycznia 1941 r., kiedy to Urząd Pracy przeniósł go do kopalni „Bettina” w Dąbrowie na Zaolziu. Tam również pracował jako pomocnik murarski do połowy 1944 r. W tym okresie pracował przez pewien czas w Protektoracie i w Niemczech, później zaś w Guberni i na Słowacji. W czasie okupacji – tak jak i jego ojciec – zadeklarował się jako Polak i nie podpisał volkslisty. Skutkiem tego dwukrotnie spisano majątek jego ojca przed wywiezieniem, skonfiskowano też pewne nieruchomości. Po wojnie w 1945 r. ukończył LO w Cieszynie oraz trzymiesięczny kurs pedagogiczny – także w Cieszynie¹⁹⁴. Od 17 grudnia 1945 r. podjął pracę jako nauczyciel kontraktowy w ośmioklasowej szkole powszechnej w Hażlachu – uczył tam klasę V. Rok szkolny 1946/47 obfitował w jego życiu w ważne wydarzenia – zrzekł się wtedy obywatelstwa czeskiego i przyjął polskie, ponadto w listopadzie 1946 r. zdał on egzamin dojrzałości w Liceum Pedagogicznym w Cieszynie jako ekstern. Uczył wtedy w VII i VIII klasie geografii i historii. W Hażlachu pracował aż do 31 sierpnia 1974 r.¹⁹⁵, następnie od 1 września 1947 r. przeniesiono go do Zawady Rybnickiej skutkiem redukcji etatów – było mu to na rękę, ponieważ pracując w pasie przygranicznym miał możliwość otrzymania przepustki do rodziców. W tej miejscowości pracował w szkole aż do 11 kwietnia 1958 r., ucząc w klasach I i IV, a także śpiewu w czterech klasach. Był bardzo aktywny w środowisku – w

¹⁹⁴ Akta osobowe – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

¹⁹⁵ Tamże.

1955 r. został sekretarzem, a w 1958 r. zastępcą przewodniczącego LZS Zawada Rybnicka, ponadto od lipca 1956 był sekretarzem LZS. Chciał ukończyć filozofię, na przeszkodzie jednak stanęły mu warunki materialne, planował więc po II egzaminie nauczycielskim ukończyć SN – dział humanistyczny. 30 sierpnia 1948 r. ożenił się z Wandą Majętną z Hażlacha, tam też później wybudował dom¹⁹⁶. W dniu 1.IX.1958 r. objął posadę nauczyciela w Kończycach Wielkich, gdzie był bardzo cenionym nauczycielem¹⁹⁷. W 1961 r. rozpoczął naukę w SN dla pracujących w Cieszynie.

¹⁹⁶ Tamże.

¹⁹⁷ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, s. 151.

Fotografia 5. Kierownik szkoły w Rudniku Oton Wałoszek z uczniami kl. I w roku szkolnym 1970/71 (Kronika Szkoły w Rudniku, cz. I, s. 90)

Od 1 września 1962 r. rozpoczął pracę w Rudniku, dwa lata później, 17 czerwca 1964 r., ukończył SN, kierunek: praca ręczna i rysunki. Dojeżdżał do pracy z Hażlacha, bo tam mieszkał z rodziną. Był bardzo pracowitym i ofiarnym pedagogiem, wymagał wiele od siebie – ciągle też się doksztalał. Był ponadto opiekunem SKO, PCK, LOP, biblioteki oraz prowadził kółko chóralno-teatralne. W uznaniu za swoją pracę otrzymał 8 października 1973 r. Złoty Krzyż Zasługi¹⁹⁸. W 1975 r. zdał egzamin z telewizyjnego kursu NURT z matematyki. 5 marca 1976 r. otrzymał ocenę wyróżniającą swojej pracy zawodowej, zaś 20 czerwca 1977 r. zdał egzamin kwalifikacyjny - równoważny wyższym studiom zawodowym na kierunku nauczania początkowego. Od 1977 r. prowadził jeszcze w Rudniku ognisko przedszkolne. Kolejną nagrodę – MOiW - otrzymał 14 października 1978 r., zaś 21 listopada 1979 r. wręczono mu Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski za długolatnią działalność w ZSL. Otrzymał także odznakę Zasłużony Działacz FJN za działalność na terenie gminy, a w ostatnim roku jego pracy - 1980/81, w dniu 30 czerwca – otrzymał medal KEN. 31 sierpnia 1981 przeszedł na zasłużoną emeryturę¹⁹⁹. Jego bogatym życiorysem można byłoby podzielić większą ilość osób, ale z nawałem pracy radził sobie zawsze doskonale, był osobą bardzo szanowaną, posiadał duży autorytet. Ten żywy wzór pracowitości od razu ochoczo zabrał się do pracy, zarażając swoim zapałem także Komitet Rodzicielski²⁰⁰. Być może właśnie ten entuzjazm przełożył się na kiepski stan zdrowia kierownika, bo od początku kwietnia, aż do końca czerwca następnego

---

¹⁹⁸ Akta osobowe....

¹⁹⁹ Tamże.

²⁰⁰ Kronika Szkoły..., s. 64.

roku szkolnego chorował na zapalenie strun głosowych²⁰¹. Przez cały ten czas – wzorem poprzedniczki – Ligia Natkaniec uczyła sama 5 klas, aż do początku czerwca, kiedy to na zastępstwo przyszła do pracy Barbara Orszulik²⁰².

Po wakacjach Ligia Natkaniec na własną prośbę została przeniesiona do Kończyc Wielkich²⁰³. Jej miejsce w roku szkolnym 1963/64 zajęła Barbara Orszulik, wcześniej pracująca w Kończycach Wielkich. Uczyła ona w Rudniku klasy II i III, pozostałyimi zajmował się O. Wałoszek²⁰⁴.

Następnego roku szkolnego 1965/66 szczególnie uroczyście obchodzono Dzień Nauczyciela – odbyło się z tej okazji spotkanie nauczycieli czynnych z emerytowanymi, których reprezentowali Józef Jendrulek oraz Małgorzata i Wilhelm Szuścikowie. Przybyli również przedstawiciele GRN i Komitetu Opiekuńczego Mleczarni w Pruchnej – m.in. inż. Władysław Kożusznik²⁰⁵. Niespełna trzy lata później, bo 23 września 1967 r. zmarł były kierownik tutejszej szkoły J. Jendrulek, który miał 93 lata. Uczniowie i nauczyciele brali udział w pogrzebie²⁰⁶. Tego roku szkolnego, a także w latach następnych, nauczyciele z Rudnika doształcali nieodpłatnie słabszych uczniów, patronowali takim akcjom, jak zbiórka makulatury, nasion dla ptaków na zimę, konkursy czystości między klasami, sprzedaż książek z okazji Dnia Książki i Prasy²⁰⁷. Kierownik szkoły ponadto brał także udział w zebraniach LZS i OSP a także prowadził kronikę szkolną²⁰⁸.

W roku szkolnym 1968/69, do tych wszystkich wcześniej wymienionych obowiązków, doszło jeszcze zorganizowanie konferencji rejonowej, która 23 maja odbyła się w Rudniku właśnie²⁰⁹.

---

²⁰¹ Tamże, s. 68.

²⁰² Tamże.

²⁰³ Tamże, s. 70; Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 222.

²⁰⁴ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1963/64 – arch. szkoły w Rudniku.

²⁰⁵ Kronika Szkoły., s. 75.

²⁰⁶ Tamże, s. 81.

²⁰⁷ Tamże, s. 79-80.

²⁰⁸ Tamże, s 81.

²⁰⁹ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1968/69 – arch. szkoły w Rudniku.

Rok później – 1969/70 zaszły zmiany personalne. Barbara Orszulik została na własną prośbę przeniesiona do SP-9 w Cieszynie – po sześciu latach pracy w Rudniku²¹⁰. Na zwolnione miejsce przyszła uczyć Jadwiga Guzowska z Cieszyna²¹¹. Była ona absolwentką SN w Cieszynie o specjalności filologia polska, pracowała już drugi rok w zawodzie. Uczyła ona klasy II i III, ponadto prowadziła Zuchy, PCK i SKO. Miała zamiar studiować – stosowny zapis znajduje się w jej aktach osobowych²¹².

Fotografia 6. Nauczycielka p. J. Guzowska z uczniami na boisku szkolnym ok. 1970 r.
(archiwum rodzinne p. Jadwigi Kurek z Cieszyna)

---

²¹⁰ Kronika Szkoły., s. 85.

²¹¹ Tamże, s. 85.

²¹² Akta osobowe w archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

Tymczasem w tym roku szkolnym O. Wałoszek nie tylko jak zwykle uczył klasy I i IV, ale zorganizował jeszcze kółko chóralno-teatralne, na którym przygotowywał z dziećmi programy występów na uroczystości szkolne²¹³.

Z dniem 1 stycznia 1973 r. w związku ze zmianami administracyjnymi doszło też do zmiany nazwy stanowiska kierownika szkoły na dyrektora²¹⁴.

W następnym roku szkolnym 1973/74 p. Jadwiga Kurek (z d. Guzowska) otrzymała nagrodę za wyróżniającą się pracę SKO – uczniowie zresztą także²¹⁵. Ta szczerze oddana rudnickiej szkole nauczycielka pracowała w niej do końca października 1974 r. i z dniem 1 listopada przeszła ze względu na stan zdrowia do SP w Bażanowicach²¹⁶.

Od tego momentu O. Wałoszek pozostał sam w szkole, ucząc w klasach I-IV, prowadząc ognisko pozaszkolne, kółko chóralno-teatralne, SKO, PCK i LOP oraz bibliotekę²¹⁷. Musiał się cieszyć dużym zaufaniem wśród mieszkańców wsi, bo 23 marca 1976 r. zasiadał w komisji wyborczej²¹⁸.

Tego też roku – kierując się zapiskami w kronice szkolnej – zorganizował obchody 100-lecia szkoły, które odbyły się 16 maja. W ich ramach odbył się uroczysty festyn szkolny, w czasie którego wręczono dyplomy uznania dla zasłużonych działaczy Komitetu Rodzicielskiego – w sumie dla 14 osób. Ambitny O. Wałoszek zadał sobie także trud sporządzenia kilku zestawień, m.in. osiągnięć byłych wychowanków jubilatki²¹⁹.

W związku z planowanym zamknięciem szkoły, co miało nastąpić od 1 października 1977 r., zapewniono mu posadę – etat nauczyciela w ZSG w Kończycach Wielkich²²⁰. Zamierzenia te wtedy spełzły na niczym, a w związku z roz-

²¹³ Dziennik zajęć pozalekcyjnych z roku szkolnego 1969/70 – arch. szkoły w Rudniku.

²¹⁴ Kronika Szkoły..., s. 95.

²¹⁵ Tamże, s. 98.

²¹⁶ Akta osobowe...

²¹⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1974/75 – arch. szkoły w Rudniku.

²¹⁸ Kronika Szkoły..., s. 244.

²¹⁹ Tamże, s. 103.

²²⁰ Tamże, s. 105.

poczęciem realizacji reformy szkolnej i wprowadzeniem tzw. „dziesięciolatki” - od sierpnia 1978 r. została zatrudniona dodatkowo jeszcze jedna nauczycielka – Irena Nieć²²¹, która miała prowadzić pełny – 30-godzinny oddział przedszkolny, ponadto łączyła te zajęcia z klasą I – wspólnie były muzyka, kultura fizyczna, praca-technika, plastyka i 1 godz. matematyki. Była ona absolwentką Studium Wychowania Przedszkolnego. Później ukończyła jeszcze Studium Katechetyczne i nauczała także religii²²². Przygotowywała ona piękne programy artystyczne – m.in. w roku szkolnym 1979/80 impreza z okazji Dnia Babci tak się podobała, że babcie prosiły o dalsze spotkania tego typu²²³. Było to już w ostatnim roku pracy O. Wałoszka, który po 18 latach nienagannej pracy, żegnany z wdzięcznością przez dzieci i rodziców, przeszedł na emeryturę²²⁴. Wtedy to – od 1 września 1980 r. funkcję kierownika szkoły zaczęła pełnić p. Irena Nieć²²⁵. Tymczasem we władzach oświatowych zaszły istotne zmiany – dawna nauczycielka z Rudnika, teraz już mgr Ligia Natkaniec - zrezygnowała z dotychczasowego stanowiska gminnego dyrektora szkół i przeniosła się do Cieszyna, gdzie objęła kierownictwo internatu LO²²⁶.

W 1981 r. Irena Nieć w związku z zamążpójściem zmieniła nazwisko na Kubala²²⁷. Od 1 października tego roku szkolnego rozpoczął pracę w szkole w Rudniku Józef Haltof oraz druga nauczycielka – Beata Hanzel²²⁸. O J. Haltofie nic więcej nie wiadomo, natomiast B. Hanzel (Banot po mężu) urodziła się 22 maja 1962 r. w rodzinie nauczycielskiej. Jej ojciec był nauczycielem w Technikum Górniczym w Rybniku, matka zaś uczyła w SP w Bąkowie. Szkołę podstawową ukończyła w Kończycach Wielkich. Podejmując pracę w Rudniku była

---

²²¹ Tamże, s. 109.

²²² Akta osobowe...

²²³ Tamże, s. 211.

²²⁴ Kronika Szkoły..., s. 113.

²²⁵ Tamże.

²²⁶ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 285.

²²⁷ Kronika Szkoły..., s. 113.

²²⁸ Tamże.

absolwentką LO im. M. Kopernika w Cieszynie, które ukończyła w 1981 r. Uczęszczała także do Społecznego Ogniska Muzycznego, które ukończyła w klasie fortepianu w 1978 r., w 1982 r. (1 grudnia) ukończyła Studium Pedagogiczne, zorganizowane przez IKN-ODN w Katowicach o specjalności nauczanie początkowe. W roku szkolnym 1984/85 otrzymała skierowanie na I rok studiów magisterskich na kierunku wychowanie muzyczne do Filii UŚ w Cieszynie. Od 6 kwietnia 1985 r. przeszła na urlop macierzyński, na którym przebywała do 31 sierpnia 1988 r. Z dniem 1 września 1988 r. przeszła do pracy w przedszkolu w Pogwizdowie²²⁹. Niestety – nie wiadomo, czego w Rudniku uczyła i jakie klasy, bo dzienniki z lat 1980-85 zginęły, zresztą jak i kronika w tym czasie²³⁰.

W tym trudnym okresie przez kraj przebiegała fala strajków, pogarszała się sytuacja polityczna i ekonomiczna. Nauczycielom z pewnością nie było łatwo ustosunkować się przed uczniami do obserwowanych przez nich zjawisk. Dzieci, co innego słyszały w domu, z konieczności co innego mówiono im w szkole i w środkach masowego przekazu. W dniu 1 marca 1982 r. został odczytany, omówiony i podpisany przez nauczycieli tekst ślubowania²³¹.

Od 1 września 1982 r. rozpoczęła pracę w Rudniku mgr Stefania Trylska (na pół etatu) w oddziale przedszkolnym. Przeszła ona tutaj z przedszkola w Kończycach Wielkich. Po roku pracy – na własną prośbę przeniosła się do SP w Hażlachu²³².

W roku szkolnym 1983/84 w szkole w Rudniku zaszły kolejne zmiany. Od września przyszły do pracy dwie panie: p. Czesława Piechaczek, która przeniosła się tutaj z ZSG w Kończycach Wielkich, gdzie pracowała w bibliotece²³³ oraz p. Pawłowska (imię nieznane – absolwentka LO w Cieszynie)²³⁴. Pawłowska uczyła

²²⁹ Akta osobowe...

²³⁰ Kronika Szkoły..., s. 113.

²³¹ Tamże, s. 287-288.

²³² Tamże, s. 113.

²³³ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 291.

²³⁴ Kronika Szkoły..., s. 113.

w kl. „0” tylko 1 semestr, potem zrezygnowała, toteż na jej miejsce w drugim semestrze przyszły dwie nauczycielki z ZSG w Kończycach Wielkich: Helena Gabzdyl i Melania Machej. Oprócz nich pracowała jeszcze 4 godziny tygodniowo Cz. Piechaczek²³⁵. Było to konieczne, ponieważ I. Kubala przebywała w tym czasie na urlopie wychowawczym²³⁶.

Od marca 1985 r. B. Banot odeszła najpierw na urlop macierzyński, potem na wychowawczy, z którego przeniesiono ją do przedszkola w Pogwizdowie²³⁷. Zaś w czerwcu tego roku Cz. Piechaczek skończyła 30 lat pracy i odeszła na emeryturę²³⁸. W związku z tym od 1 września 1985 r. na pełny etat nauczycielki kl. „0” w Rudniku przyszła z przedszkola w Kończycach Wielkich Barbara Banaszkiewicz²³⁹. Po wyjściu za mąż zmieniła nazwisko na Chudek. W tym samym dniu I. Kubala złożyła rezygnację z pełnienia obowiązków kierownika szkoły, nadal jednak została w Rudniku jako nauczycielka²⁴⁰. Natomiast na stanowisko kierownicze przeniesiono nauczycielkę z SP w Kończycach Wielkich – mgr Melanię Machej, która od tej pory podjęła pracę w Rudniku, pełniąc obowiązki kierownika Szkolnego Punktu Filialnego w Rudniku²⁴¹,

Tego roku szkolnego (1985/86) I. Kubala oraz B. Chudek pracowały w połączonych klasach: „0” z I oraz II z III. Ale za trzy dni doszła jeszcze nowa nauczycielka – Ewa Mikołajek²⁴². Pracowała ona przedtem w Zamarskach przez jeden rok, następnie przeniosła się do Rudnika. Wiadomo o niej, że urodziła się 27 lutego 1965 r. w Cieszynie. Prawdopodobnie była absolwentką szkoły średniej, bo 9 grudnia 1985 r. otrzymała skierowanie na dalszą naukę w SN w Raciborzu na kierunku: nauczanie początkowe, na rok szkolny 1985/86. Była dobrą

---

²³⁵ Tamże.

²³⁶ Tamże, s. 114.

²³⁷ Tamże, s. 113.

²³⁸ Tamże, s. 114.

²³⁹ Tamże, s. 115.

²⁴⁰ Tamże.

²⁴¹ Tamże.

²⁴² Tamże, s. 114.

nauczycielką, ponieważ 5 kwietnia 1985 r. otrzymała pozytywną opinię. W r. sz. 1989/90 otrzymała skierowanie na I rok studiów magisterskich dla absolwentów SN do Cieszyna na Filię UŚ.

19 kwietnia 2000 r. poprosiła o urlop na poratowanie zdrowia, który otrzymała. Następnie została z dniem 1 września 2000 r. – czyli już po zamknięciu szkoły w Rudniku – przeniesiona do szkoły w Kończycach Wielkich. Od 1 września 2000 r. rozpoczęła ciąg dalszy urlopu zdrowotnego. Widocznie niewiele to dało, bo z dniem 1 września 2001 r. przeszła w stan nieczynny²⁴³.

Ale zanim do tego doszło – po rozpoczęciu przez nią pracy połączono inaczej klasy – „0” i klasa III uczyły się oddziennie, natomiast połączono klasy I z II. Tak było aż do końca grudnia 1985 r. kiedy w styczniu z urlopu macierzyńskiego powróciła I. Kubala – wtedy każda klasa uczyła się oddziennie²⁴⁴.

Osobny rozdział w szkole otwarła mgr Melania Machej – jako nowa nauczycielka, a przede wszystkim kierownik szkoły²⁴⁵. Została uroczyście powitana przez zastępcę inspektora szkolnego mgr Annę Branny. Życiorys tej nauczycielki warto poznać – była to osoba wyjątkowo rzetelna, bardzo pracowita i kochająca dzieci oraz swój zawód.

Melania Eryka Machej z d. Foltyn urodziła się w Cieszynie, w rodzinie robotniczej. Uczęszczała do SP-3 w Cieszynie. Następnie w latach 1956-61 kontynuowała naukę w Technikum Ochrony Roślin – także w Cieszynie, uzyskując świadectwo dojrzałości. W 1961 r. podjęła dalszą naukę w Studium Nauczycielskim w Katowicach, w 1963 r. uzyskała dyplom ukończenia tej szkoły. 16 sierpnia 1963 r. podjęła pracę w Kończycach Wielkich w SP-1. W dniu 22 lutego 1964 r. wzięła ślub i zmieniła nazwisko na Machej – za mężem Rudolfem, też nauczycielem z Kończyc Wielkich. Od 1963 r. była opiekunką szkolnej Spół-

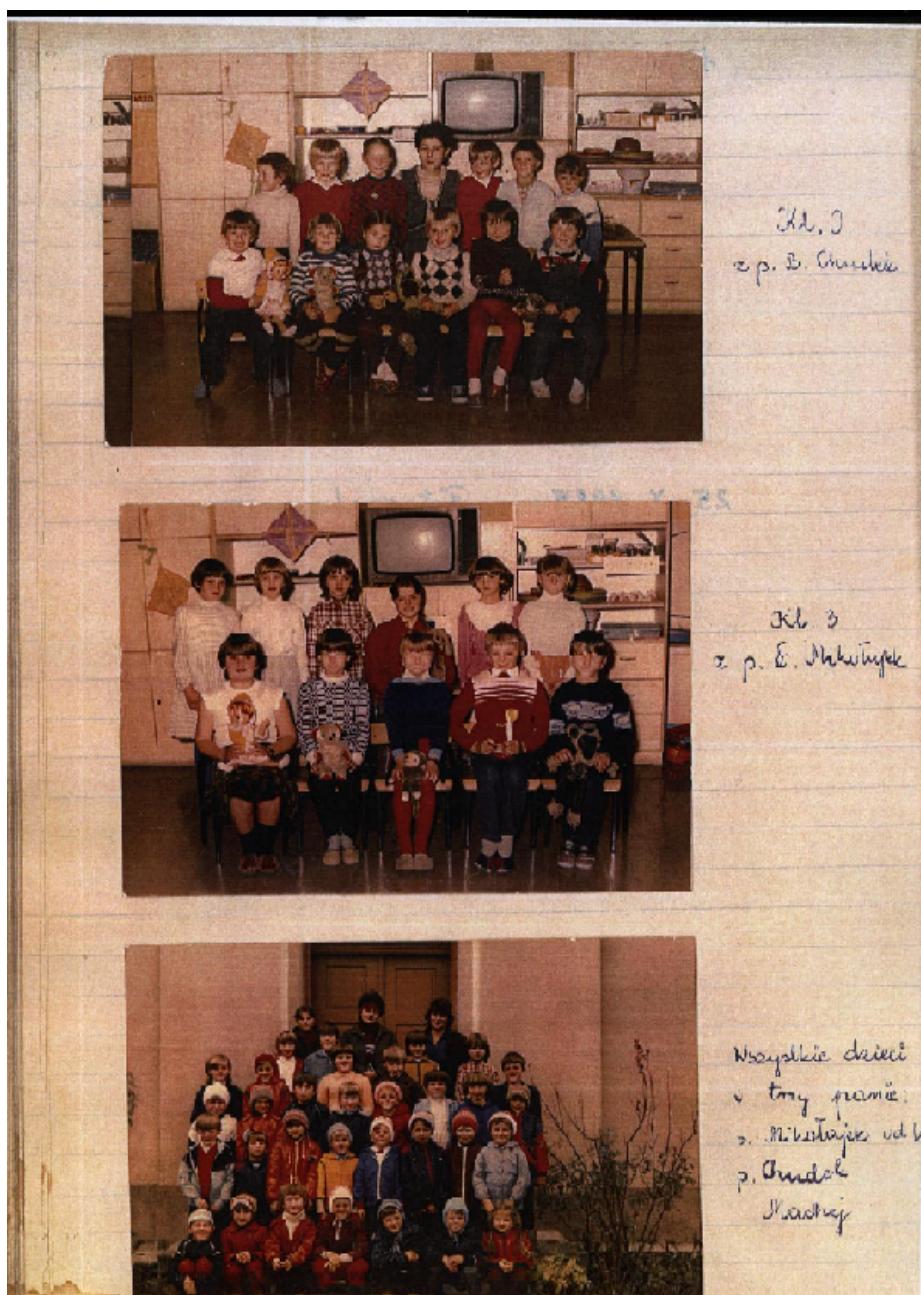
---

²⁴³ Akta osobowe...

²⁴⁴ Kronika Szkoły..., s. 114.

²⁴⁵ Kronika Szkoły..., s. 115-117.

dzielni Uczniowskiej. 28 kwietnia 1972 r. ukończyła na WSP w Katowicach wyższe studia zawodowe z geografii, a 18 maja 1976 r. obroniła pracę magisterską z geografii na WSP w Krakowie. W 1983 r. otrzymała Złoty Krzyż Zasługi – było to 28 września. Mgr Melania Machej uzyskała II stopień specjalizacji zawodowej, a 29 maja 1985 r., ukończyła studium podyplomowe – także z geografii.

Fotografia 7. Strona z kroniki szkoły w Rudniku z trzema fotografiami. Od góry: klasa „0” i p. Barbara Chudek, poniżej klasa III i p. Ewa Mikołajek. Na dole – wszyscy uczniowie szkoły wraz z nauczycielkami. Od lewej: Ewa Mikołajek, Barbara Chudek, mgr Melania Machej-dyrektor szkoły (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 120)

Wszystkie dzieci na boisku szkolnym z kliniką szkoły
z paniami - od lewej: A. Machej, p. I. Kubala, p. E. Miko-
łajek.

Fotografia 8. Dyrektor szkoły w Rudniku mgr M. Machej wraz z nauczycielkami: p. Ireną Kubalą, E. Mikołajek oraz uczniami szkoły (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 135)

Następnie ukończyła też Studium Przedmiotowo-Metodyczne z zakresu nauczania początkowego oraz kurs dla nauczycieli zespołów dydaktyczno-wychowawczych²⁴⁶. Od 1985 r. uczyła w Rudniku, ale równocześnie w Kończycach Wielkich w klasach IV-VIII uczyła geografii. W latach 1987/88 – już będąc kierownikiem szkoły w Rudniku (filii), opiekowała się Spółdzielnią Uczniowską, Szkolną Kasą Oszczędności, co nie przeszkodziło jej w podjęciu studiów podyplomowych z zakresu organizacji i zarządzania w IKN-ODN w Krakowie. Ukończyła je 13 czerwca 1989 r. Dnia 4 maja 1994 r. zrobiła specjalizację I stopnia z organizacji i zarządzania oświatą. Interesowała ją nie tylko oświata – była aktywnym członkiem KGW – śpiewała w chórze, a także działała w PCK i ZHP. Była również przykładową żoną i matką trojga dzieci – córki i dwóch synów²⁴⁷.

²⁴⁶ Akta osobowe...

²⁴⁷ Tamże.

Po podjęciu się funkcji kierowniczej w szkole w Rudniku, M. Machej dokumentowała działalność szkoły w kronice szkolnej – czyniła to niezwykle dokładnie i rzetelnie przez cały czas bytności w tej placówce²⁴⁸.

W roku szkolnym 1986/87 p. Kubala uczyła klasę „0”, p. E. Mikołajek klasę I, a kierownik mgr M. Machej klasy łączone – II z III²⁴⁹.

Dnia 18 lutego 1987 roku była w szkole kompleksowa wizytacja Inspektora Oświaty i Wychowania. Przeprowadziły ją następujące osoby: mgr D. Witoszek – inspektor, mgr J. Heczko – zastępca inspektora oraz Bronisław Lenartek – pracownik do spraw ekonomicznych²⁵⁰. Ogólna ocena wypadła dobrze, a szkoła otrzymała wyróżnienie za stan bazy materialno-technicznej. Ze szczególnym uznaniem inspektorów spotkały się ładne meble, dużo pomocy naukowych oraz estetycznie urządzone klasopracownie, będące zasługą całego personelu pedagogicznego²⁵¹.

Następny rok szkolny 1987/88 przyniósł zmiany – p. I. Kubala prowadziła nadal klasę „0”, p. Mikołajek klasę I, a p. dyrektor mgr M. Machej klasę III, ale doszła jeszcze jedna – nowa nauczycielka, rozpoczynająca pracę w Rudniku – p. Beata Trylska, która uczyła klasę II²⁵².

Tegorocznego Dzień Nauczyciela zgromadził oprócz nauczycieli czynnych także emerytowanych, pomiędzy którymi byli: M. Szuścikowa, Cz. Piechaczek i O. Wałoszek²⁵³.

W grudniu tego roku mgr M. Machej założyła z uczniami Spółdzielnię Uczniowską „Miś”²⁵⁴.

---

²⁴⁸ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku – lata 1985-1996.

²⁴⁹ Tamże, s. 102, Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1986/87.

²⁵⁰ Kronika Szkoły..., s. 139.

²⁵¹ Tamże.

²⁵² Tamże, s. 147.

²⁵³ Tamże, s. 149-150.

²⁵⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z 24.IX.1987 r. – arch. szkoły w Rudniku.

W kolejnym roku szkolnym 1988/89 pracowała ta sama kadra pedagogiczna²⁵⁵. Od 26 września do 2 października odbywał się Tydzień Turystyki, w ramach tegoż dzieci wybrały się na wycieczkę i odpoczywały potem przy stawach u p. B. Trylskiej²⁵⁶.

Dnia 16 listopada odbyła się ocena pracy I. Kubali. Dokonali jej zastępca inspektora – mgr J. Heczko – Podżorska, wizytator – metodyk mgr Kalamat-Polk oraz członek ZNP E. Mikołajek, a także dyrektor szkoły – mgr M. Machej, która czuwała nad całością²⁵⁷. P. I. Kubala otrzymała ocenę wyróżniającą²⁵⁸.

Z okazji Dnia Kobiet 13 marca po południu zorganizowano dla nauczycielek miły wieczór. Pamiętano też o byłych nauczycielkach – przybyły także M. Szuścikowa oraz B. Chudek²⁵⁹. Tegoroczna konferencja dyrektorów szkół i przedszkoli odbyła się w Rudniku²⁶⁰.

18 września 1989 r. na kolejnym zebraniu Komitetu Rodzicielskiego m. in. postanowiono nie organizować opieki w szkole w wolne soboty, ze względu na brak takiej potrzeby. Na tym zebraniu dyr. mgr M. Machej odczytała referat na temat choroby AIDS²⁶¹.

12 października tego roku Spółdzielnia Uczniowska „Miś” z Rudnika otrzymała nagrodę w konkursie „Gospodarujmy razem i oszczędnie” – opiekunem tej organizacji była mgr M. Machej²⁶². Tradycyjne już Święto Kobiet uczcili strażacy – przysłali oni życzenia, dzieci recytowały i był poczęstunek – ciastko i kawa²⁶³.

---

²⁵⁵ Kronika Szkoły..., s. 162-163.

²⁵⁶ Tamże, s. 163.

²⁵⁷ Tamże, s. 165.

²⁵⁸ Tamże.

²⁵⁹ Tamże, s. 167.

²⁶⁰ Tamże, s. 169.

²⁶¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z 18.IX.1989 r.

²⁶² Kronika Szkoły..., s. 174.

²⁶³ Tamże, s. 179.

14 marca 1990 r. odbyła się ocena pracy nauczycielki B. Trylskiej. Oceny dokonały: Inspektor mgr D. Witoszek, członek ZNP I. Kubala oraz dyrektor szkoły w Rudniku mgr M. Machej jako opiekun²⁶⁴. Tego roku szkoła zajęła I miejsce w gminnym konkursie SKO – była to zasługa mgr M. Machej²⁶⁵.

W nowym roku szkolnym 1990/91 na nowo wprowadzono nauczanie religii w szkole. Podjęła się tego elżbietanka – siostra Mirosława Rogalska z Cieszyna²⁶⁶. Z pomocą niektórych nauczycieli dzieci zawiesiły krzyże 17 września tego roku²⁶⁷.

14 października odbyło się uroczyste spotkanie nauczycieli czynnych, a także emerytów oraz stanu duchownego. Na to spotkanie przybyli m.in.: ks. E. Swoboda, siostra M. Rogalska i M. Szuścik²⁶⁸.

O sympatii, jaką cieszyły się w środowisku panie nauczycielki świadczy fakt, że choć wszystkie lokalne organizacje się porozpadały – strażacy pamiętali jednak o Dniu Kobiet i 8 marca złożyli im życzenia, a Komitet Rodzicielski zorganizował imprezę na której gościły także M. Szuścik, Cz. Piechaczek oraz siostra M. Rogalska. Nikomu nie przeszkadzał fakt, że święto to oficjalnie od tego roku zostało zniesione²⁶⁹.

Na koniec roku szkolnego, 21 czerwca, SKO otrzymała nagrody za oszczędzanie ufundowane przez PKO – pomogły w tym oczywiście aktywność oraz zdolności organizacyjne mgr M. Machej²⁷⁰. Dbała ona także o sprawy wykowawcze – w nowym roku szkolnym 1991/92, na zebraniu Komitetu Rodzicielskiego, apelowała o kontrolowanie repertuaru filmów oglądanych przez dzieci w telewizji oraz na kasetach video²⁷¹. I także głównie za jej przyczyną - szkoła

---

²⁶⁴ Tamże.

²⁶⁵ Tamże, s. 182.

²⁶⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP - w Rudniku z dn. 10.IX.1990 r.

²⁶⁷ Kronika parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, cz. III, s. 25.

²⁶⁸ Kronika Szkoły., s. 184.

²⁶⁹ Tamże, s. 187-188.

²⁷⁰ Tamże, s. 191.

²⁷¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP - w Rudniku z dn. 7.X.1991 – arch. szkoły

na koniec tego roku zajęła w skali kraju XIV miejsce (w swojej kategorii) w konkursie „Dziś oszczędzam w SKO, jutro w PKO”²⁷². Nic dziwnego więc, że kiedy w następnym roku szkolnym odbyła się ocena pracy nauczycielki mgr M. Machej – dyrektorki szkoły, której dokonały starszy wizytator mgr Lidia Kocur oraz starszy wizytator mgr Emilia Gibiec – wypadła ona szczególnie wyróżniająco – komisja stwierdziła, że w tej szkole jest tak, jak w szkole społecznej, tylko jeszcze lepiej, bo nie trzeba płacić czesnego²⁷³.

Dnia 29 marca 1993 r. zmarła w wieku 90 lat Małgorzata Szuścik – emerytowana nauczycielka i kierownik szkoły w Rudniku. Jej pogrzeb odbył się 1 kwietnia w Cieszynie. Została ona pochowana w grobowcu na Cmentarzu Komunalnym, u boku swego męża. Nad jej grobem przemówił mgr Rudolf Machej – przedstawił on w skrócie jej życiorys i zasługi – do końca była ona aktywna także w środowisku gminnym²⁷⁴.

Następna ocena nauczyciela dotyczyła tego roku I. Kubali. Przeprowadziła ona lekcję o tematyce strażackiej. Ocena wypadła szczególnie wyróżniająco²⁷⁵.

W kolejnym roku szkolnym 1993/94 powróciła sprawa likwidacji szkoły – władze oświatowe i gminne twierdziły, że taka szkoła jest nie tylko nieopłacalna, ale też nie daje gwarancji wysokiego poziomu nauczania ze względu na konieczność łączenia klas²⁷⁶. Klasę „0” (jedyną w gminie) prowadziła I. Kubala, klasą I opiekowała się E. Mikołajek, a połączonymi klasami II i III dyrektor szkoły – mgr M. Machej²⁷⁷. W dniu 3 marca odbył się praktyczny egzamin kierownika szkoły mgr M. Machej. Obecna była tym razem komisja z Bielska w następującym składzie: dr Antoni Gwizdak, dr Maria Łaciak oraz wizytator i doradca mgr

---

w Rudniku.

²⁷² Kronika Szkoły..., cz. II, s. 10.

²⁷³ Tamże, s. 15-16.

²⁷⁴ Tamże, s. 21-22.

²⁷⁵ Tamże, s. 30.

²⁷⁶ Tamże, s. 37.

²⁷⁷ Tamże.

Ewa Gibiec. Zajęcia praktyczne odbyły się w kl. „0” i zostały przeprowadzone przez I. Kubalę²⁷⁸.

Rok szkolny 1994/95 nie przyniósł żadnych zmian personalnych – w klasie „0” uczyła I. Kubala, klasę I. prowadziła E. Mikołajek, a w klasach łączonych II i III uczyła mgr M. Machej. Religii uczyły siostra Mirosława oraz I. Kubala²⁷⁹.

W Dzień Nauczyciela 13 października odbyło się prawdziwe przyjęcie dla pedagogów, zorganizowane przez Kółko Rolnicze i trójki klasowe²⁸⁰.

Mgr M. Machej tego roku pomagała uczniom w przygotowaniu do konkursu matematycznego – 23 marca troje uczniów otrzymało wyróżnienie²⁸¹. Nauczycielka E. Mikołajek święciła triumfy także z klasą III, ale w innej dziedzinie – w konkursie plastycznym organizowanym przez SANEPID – było to 16 lutego, a nagrody wręczono 19 czerwca²⁸².

Początek nowego roku kalendarzowego 1996 nie był najlepszy. Rozeszyły się pogłoski, że dla wszystkich pracowników szkoły przygotowano już zwolnienia z dniem 1 marca tego roku. Mieli onitrzymać 6-miesięczną odprawę, dzieci miały dojeżdżać autobusem szkolnym do szkoły w Kończycach Wielkich od 1 września 1996 r.²⁸³. W marcu jednak zapadła w Urzędzie Gminy ważna decyzja – postanowiono o dalszym utrzymaniu szkoły w Rudniku²⁸⁴. Nie bez znaczenia w tej kwestii była solidarna postawa mieszkańców Rudnika, którzy murem stanęli w obronie swojej szkoły²⁸⁵. Ale nie obyło się to bez bolesnych pociągnięć – na skutek reorganizacji szkoły (pomimo wzorowej pracy) musiała odejść mgr M.

---

²⁷⁸ Tamże, s. 46.

²⁷⁹ Tamże, s. 56, Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1994/95 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

²⁸⁰ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 57.

²⁸¹ Tamże, s. 68-69.

²⁸² Tamże, s. 63, 76.

²⁸³ Tamże, s. 84.

²⁸⁴ Tamże, s. 90.

²⁸⁵ Tamże, s. 84.

Machej²⁸⁶. Społeczność urządziła jej pożegnalne spotkanie, z żalem rozstając się z tak ofiarnym pedagogiem i dobrym człowiekiem²⁸⁷. W związku z tym po raz ostatni dzieci oszczędzające w SKO otrzymały nagrody – opiekunką tej organizacji była właśnie mgr M. Machej²⁸⁸. W sposób szczególny prowadziła kronikę szkolną²⁸⁹, wypełniając jej karty z drobiazgową dokładnością, w ciepły sposób i z poczuciem humoru..

Nowy rok szkolny 1996/97 przyniósł ze sobą wiele zmian. Klasa „0” prze kształcona została w oddział przedszkolny, którego dyrektorem została pełniąca także tę funkcję (równocześnie) w przedszkolu w Kończycach Wielkich Ligia Gabzdyl²⁹⁰. Nauczycielką pozostała I. Kubala. Ponieważ tego roku nie było klasy I (brak dzieci rocznika 1989), klasę II połączoną z III uczyła p. E. Mikołajek. Natomiast funkcję kierownika szkoły przejęła mgr Danuta Witoszek, dyr. SP w Kończycach Wielkich²⁹¹.

W kolejnym roku szkolnym 1997/98, w oddziale przedszkolnym pracowały Helena Gabzdyl i I. Kubala, kierownikiem nadal była Ligia Gabzdyl, zaś wychowawstwo w klasie I i część przedmiotów objęła I. Kubala, ucząc jeszcze w klasie III (II nie było) religii i muzyki. Nauki pozostałych przedmiotów w klasie I i III, a także wychowawstwa w tej ostatniej podjęła się E. Mikołajek²⁹².

W roku następnym 1998/99 nadal działał oddział przedszkolny, jego wychowawczyniami były mgr Barbara Parchańska, I. Kubala oraz H. Gabzdyl. Kierownictwo pozostało bez zmian. Natomiast klasę I objęła E. Mikołajek, ucząc poza tym kilku innych przedmiotów w klasie II (III nie było). I. Kubala była wy-

---

²⁸⁶ Tamże, s. 91-93.

²⁸⁷ Tamże.

²⁸⁸ Tamże, s. 97.

²⁸⁹ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku w latach 1985-1996.

²⁹⁰ Dziennik oddziału przedszkolnego dzieci 5 i 6 letnich na rok szkolny 1996/97 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich

²⁹¹ Kronika Szkoły..., s. 97, Dzienniki szkolne klas II i III na rok szkolny 1996/97 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich

²⁹² Tamże.

chowawczynią klasy II, ucząc jeszcze muzyki w klasie I oraz religii w obu klasach²⁹³.

Ostatni rok szkolny – 1999/2000 przyniósł dalsze zmiany. Nadal działał oddział przedszkolny pod kier. L. Gabzdyl, ale uczyły w nim nauczycielki: mgr Wiesława Herman oraz H. Gabzdyl²⁹⁴. Klasę I prowadziła E. Mikołajek, poza tym uczyła jeszcze kilku przedmiotów w klasie II oraz wszystkich przedmiotów w klasie III (w nich wychowawcą była I. Kubala). Natomiast I. Kubala jeszcze uczyła w kl. I religii i muzyki. W klasie II religii uczył ksiądz Leszek Kostrzewa²⁹⁵.

O dalszych dziejach nauczycieli rudnickiej placówki w związku z jej zamknięciem w dniu 31 sierpnia 1999 r. można było dokładnie dowiedzieć się czytając ich życiorysy zamieszczone wcześniej. Ale choć one się różnią pod wieloma względami – jedno na pewno je połączyło – wspólna praca na rzecz dzieci i całego środowiska Rudnika, duma ze wspólnych osiągnięć oraz szczerzy żal tak kadry pedagogicznej, jak też dzieci, ich rodziców i wszystkich mieszkańców tej wioski, że względy ekonomiczne gminy wzięły górę nad interesem lokalnej społeczności.

Tabela 1. Nauczyciele w latach 1945 – 2000

Rok szkolny	Kierownik szkoły	Inni nauczyciele	Katecheta
1945/46	Wilhelm Szuścik	Korneliusz Konieczny (od 1.IX.45 do 31.VIII.46)	brak danych

²⁹³ Dzienniki oddziału przedszkolnego z roku szkolnego 1997/98 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

²⁹⁴ Dzienniki oddziału przedszkolnego z roku szkolnego 1999/2000 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

²⁹⁵ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1999/2000 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

1946/47	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik (od 21.X.46)	brak danych
1947/48	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik	brak danych
1948/49	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik	brak danych
1949/50	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik	brak danych
1950/51	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik	brak danych
1951/52	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik	brak danych
1952/53	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik	brak danych
1953/54	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik	brak danych
1954/55	Wilhelm Szuścik	Małgorzata Szuścik	brak danych
1955/56	Małgorzata Szuścik	Jerzy Dziadek	brak danych
1956/57	Małgorzata Szuścik	Tadeusz Tomiczek (od 1.IX.56 do 16.X.56) Ligia Węglorz (od 15.X.56)	ks. M. Gazek (od 14.II.57)
1957/58	Małgorzata Szuścik	Ligia Węglorz	ks. M. Gazek
1958/59	Małgorzata Szuścik	Ligia Węglorz	ks. M. Gazek
1959/60	Małgorzata Szuścik	Ligia Natkaniec (Węglorz)	ks. M. Gazek
1960/61	Małgorzata Szuścik	Ligia Natkaniec	ks. M. Gazek
1961/62	Małgorzata Szuścik	Ligia Natkaniec	nie nauczano religii w szkole
1962/63	Oton Wałoszek	Ligia Natkaniec	nie nauczano religii w szkole
1963/64	Oton Wałoszek	Ligia Natkaniec	nie nauczano religii w szkole
1964/65	Oton Wałoszek	Barbara Orszulik	nie nauczano religii w szkole
1965/66	Oton Wałoszek	Barbara Orszulik	nie nauczano religii w szkole
1966/67	Oton Wałoszek	Barbara Orszulik	nie nauczano religii w szkole
1967/68	Oton Wałoszek	Barbara Orszulik	nie nauczano religii w szkole
1968/69	Oton Wałoszek	Barbara Orszulik	nie nauczano religii w szkole
1969/70	Oton Wałoszek	Jadwiga Guzowska	nie nauczano religii w szkole

Rok szkolny	Kierownik szkoły	Inni nauczyciele	Katecheta
1970/71	Oton Wałoszek	Jadwiga Guzowska	nie nauczano religii w szkole
1971/72	Oton Wałoszek	Jadwiga Kurek (Guzowska)	nie nauczano re-

Kadra pedagogiczna w latach 1944/45 – 1999/2000

---

			ligii w szkole
1972/73	Oton Wałoszek	Jadwiga Kurek	nie nauczano religii w szkole
1973/74	Oton Wałoszek	Jadwiga Kurek	nie nauczano religii w szkole
1974/75	Oton Wałoszek	Jadwiga Kurek(do X.75)	nie nauczano religii w szkole
1975/76	Oton Wałoszek	-	nie nauczano religii w szkole
1976/77	Oton Wałoszek	-	nie nauczano religii w szkole
1977/78	Oton Wałoszek	-	nie nauczano religii w szkole
1978/79	Oton Wałoszek	Irena Nieć	nie nauczano religii w szkole
1979/80	Oton Wałoszek	Irena Nieć	nie nauczano religii w szkole
1980/81	Oton Wałoszek (do 30.IX.80), potem Irena Nieć	Józef Haltof	nie nauczano religii w szkole
1981/82	Irena Nieć	Beata Hanzel Stefania Trylska	nie nauczano religii w szkole
1982/83	Irena Kubala (Nieć)	Beata Hanzel, Stefania Trylska B. Banaszkiewicz	nie nauczano religii w szkole
1983/84	Irena Kubala	Beata Hanzel Czesława Piechaczek	nie nauczano religii w szkole
1984/85	Irena Kubala	Beata Banot (Hanzel) p. Pawłowska (do 31.I.85) Czesława Piechaczek Barbara Chudek	nie nauczano religii w szkole
1985/86	Melania Machej	Irena Kubala, Barbara Chudek Ewa Mikołajek	nie nauczano religii w szkole
1986/87	Melania Machej	Irena Kubala, Barbara Chudek, Ewa Mikołajek	nie nauczano religii w szkole
1987/88	Melania Machej	Barbara Chudek, Ewa Mikołajek, Beata Trylska	nie nauczano religii w szkole
1988/89	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala, Barbara Chudek – urlop	nie nauczano religii w szkole
1989/90	Melania Machej	Barbara Chudek, Beata Trylska Ewa Mikołajek, Irena Kubala	nie nauczano religii w szkole
Rok szkolny	Kierownik szkoły	Inni nauczyciele	Katecheta
1990/91	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Beata Trylska, Irena Kubala	nie nauczano religii w szkole
1991/92	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala, Beata Foltyń – urlop macierzyński	s. Mirosława Rogalska

1992/93	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala, Beata Foltyn	s. Mirosława Rogalska
1993/94	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala	s. Mirosława Rogalska
1994/95	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala	s. Mirosława Rogalska
1995/96	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala	s. Mirosława Rogalska
1996/97	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala	Irena Kubala
1997/98	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala	Irena Kubala
1998/99	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala	Irena Kubala
1999/00	Melania Machej	Ewa Mikołajek, Irena Kubala	Irena Kubala ks. Leszek Kostrzewa
2000/01		Szkoła zamknięta	

Tabela 2. Personel pomocniczy w latach 1945 – 2000

Lp.	Imię i nazwisko	Czas zatrudnienia	Stanowisko
1	Anna Gabzdyl	12.09.1958 - ? (brak danych)	Woźna
2	Helena Stoszek	02.01.1973 – 31.08.1981	Sprzątaczka, gotująca herbatę, obsługa gospodarcza
3	Eleonora Borkowska	20.08.1979 - ? (brak danych)	Sprzątaczka
4	Bronisława Kędziera	01.09.1981 – 31.12.1981	Sprzątaczka
5	Irena Dędys	01.09.1982 – 31.08.1983	Sprzątaczka
6	Kazimiera Tomica	01.09.1983 – 31.08.1997	Sprzątaczka
7	Józef Matuszek	16.11.1984 – 15.10.1992	Palacz – konserwator
8	Roman Romanowski	15.10.1992 – 11.02.1998 23.05.1997 – 20.06.1997	Palacz – konserwator, sprzątacz w zastępstwie
9	Karol Adamczyk	12.02.1998 – 30.11.1998	Palacz – konserwator
10	Jolanta Piecha	01.08.2000 – 11.2000	Sprzątaczka

3.3. Uczniowie i absolwenci

Koniec wojny nie oznaczał - tak dla mieszkańców Rudnika, jak i całego wyniszczonego kraju - kresu kłopotów i zmartwień. Niektóre dopiero zaczynały dawać znać o sobie właśnie w tej chwili. Pomimo wielkiego zaangażowania lokalnej ludności w sprawy związane z ponownym otwarciem szkoły, rzeczywistość rysowała się w zasadzie beznadziejnie - i to nie tylko za sprawą braków natury materialnej. Bardziej jeszcze przerażające było to, co stało się z młodym pokoleniem Rudnika – tym, na którym spoczywała tak nadzieja, jak i obowiązek budowania nowej, lepszej rzeczywistości. Tymczasem jego obecny świat – pełen ruin, braków właściwie wszystkiego - stanowił tylko tło, na którym szczególnie rysowały się niedostatki natury duchowej. Okupacja wycisnęła niezatarte piętno, naznaczając na stałe świadomość dzieci i młodzieży, obdzierając je z beztroskiej właściwej ich wiekowi, zbyt wcześnie dotykając delikatną psychikę okrucieństwem wojny. A ponieważ nauka czasu okupacji pozostawała wiele do życzenia (o czym można było się przekonać czytając w poprzednich rozdziałach) – dzieci miały ogromne zaległości w nauce – 12-letnie nie знаły w ogóle liter, a 14-letnie nie umiały czytać po polsku²⁹⁶. Jak musiało im być ciężko nadrobić stracony nie z ich winy czas świadczy fakt, że musiały się one uczyć „od zera” - bez czytanek, podręczników i pomocy naukowych, a z 53 dzieci – bo tyle rozpoczęło 18 czerwca 1945 r. pierwszy rok szkolny - pracował, podzieliwszy tę ilość na cztery oddziały, tylko 1 nauczyciel - Wilhelm Szuścik, pełniący w dodatku obowiązki kierownika²⁹⁷. Ale 33 chłopców i 23 dziewcząt garnęło się do nauki – zwraca uwagę bardzo wysoka frekwencja, sięgającą 97,1%²⁹⁸. Dzieci nie przerażała nawet

²⁹⁶ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 5.

²⁹⁷ Tamże, s. 7-8.

²⁹⁸ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1944/45 – arch. szkoły w Rudniku.

dotkliwy ziąb, wynikający z braku szyb w całym budynku szkolnym – choć sztywniały im palce z zimna, co utrudniało pisanie²⁹⁹. Kreda stanowiła w tamtych czasach rarytas trudny do zdobycia – o czym zresztą była już wcześniej mowa³⁰⁰. Prawdopodobnie w celu oszacowania potencjalnych potrzeb 24 czerwca 1945 r. Ministerstwo Oświaty zarządziło spis ludności dla celów szkolnictwa – spisywano dzieci urodzone w latach od 1926 do 1945³⁰¹.

Ten krótki – miesięczny okres nauki – został uwieńczony sukcesem – dał podwaliny pod następne lata, a na zakończenie tego „roku” szkolnego, które nastąpiło 15 lipca 1945 r. dzieci wystąpiły z bogatym programem, składającym się z recytacji, inscenizacji i śpiewu³⁰².

O absolwentach, kończących szkołę w roku szkolnym 1944/45 możemy z dużym prawdopodobieństwem sądzić, że ich po prostu nie było – w każdym bądź razie brak jakichkolwiek zapisków na ten temat.

Przez cały wrzesień kolejnego roku szkolnego 1945/46 dzieci uczyły się także w czterech oddziałach, wśród których utworzono 7 klas³⁰³. A dzieci przybyły – do szkoły uczęszczało 44 chłopców i 23 dziewcząt³⁰⁴. Aby podołać ogromowi obowiązków, W. Szuścik – teraz już oficjalny kierownik szkoły – prowadził zajęcia 8 – 10 godzin dziennie³⁰⁵. Sytuacja uczniów poprawiła się diametralnie 28 września, kiedy to przeszędł do szkoły drugi nauczyciel – Korneliusz Konieczny (patrz poprzedni rozdział) z tym, że te lepsze możliwości bardziej na razie dotyczyły większej ilości czasu, jaką mógł nauczyciel poświęcić uczniom, a nie rzeczywistym warunkom, w których uczyły się dzieci. Szyb w budynku nadal nie było, pogoda z upływem czasu coraz bardziej dawała się we znaki, do tego jesz-

²⁹⁹ Kronika Szkoły..., s. 7.

³⁰⁰ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 102.

³⁰¹ Tamże

³⁰² Kronika Szkoły..., s. 6.

³⁰³ Tamże, s. 7.

³⁰⁴ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1945/46 – arch. szkoły w Rudniku.

³⁰⁵ Kronika Szkoły..., s. 7.

ce dochodziły trudności natury aprowizacyjnej i brak pomocy naukowych – wszystko to sprzysięgło się przeciwko żądnej wiedzy młodzieży. Ale entuzjazm uczniów był tak ogromny, że frekwencja jak na takie warunki była stosunkowo wysoka i sięgała 87,01%³⁰⁶.

Pierwszymi absolwentami, kończącymi szkołę w Rudniku po wojnie w liczbie siedmiu byli: Handzel Władysław, Kempny Anna, Klockówna Maria, Matuszek Karol, Szućik Henryk i Tomiczanka Anna³⁰⁷.

W związku z odejściem drugiego nauczyciela na początku roku szkolnego 1946/47, w związku z zaistniałą sytuacją W. Szućik pracował znowu po 8-9 godzin dziennie³⁰⁸. Taka sytuacja trwała aż do 20 października, kiedy to podjęła pracę nauczyciela M. Szućik (patrz poprzedni podrozdział). Nadal nauka była zorganizowana w czterech oddziałach, w nich dzieci mogły uczęszczać do VII klasy włącznie³⁰⁹. Wprawdzie w województwie śląsko-dąbrowskim od tego roku wprowadzono ósmą klasę³¹⁰, ale uczniowie z Rudnika kończyli ją z reguły w Kończycach Wielkich.

Tego roku uczniowie wybrali po raz pierwszy w klasach IV, V, VI i VII samorządy uczniowskie³¹¹.

Powracając do informacji natury statystycznej – w tym roku szkolnym do rudnickiej placówki uczęszczało 65 dzieci (w tym 40 chłopców i 25 dziewcząt), przy frekwencji sięgającej 88,43%³¹². Z pewnością byłaby ona jeszcze wyższa, ale od 7 lutego panowały ciężkie warunki pogodowe – śniegi, mrozy i wiatry – prawie aż do końca miesiąca. Temperatura - w klasie – spadła do 8°C. Potem zaś

³⁰⁶ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1945/46 – arch. szkoły w Rudniku.

³⁰⁷ Arkusze ocen na roku szkolnego 1945/46 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich; Dziennik szkolny z roku szkolnego 1945/46 – arch. szkoły w Rudniku.

³⁰⁸ Kronika Szkoły..., s. 7.

³⁰⁹ Tamże.

³¹⁰ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 7.

³¹¹ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1946/47 – arch. szkoły w Rudniku.

³¹² Tamże.

nagle przyszła odwilż, sporo dzieci zachorowało na grypę, a cała droga do szkoły była zalana wodą z roztopów³¹³.

Był to drugi i – niestety – ostatni rok pełnej szkoły w Rudniku, gdzie uczyono dzieci aż do VII klasy włącznie³¹⁴. Ukończyło ją wtedy kolejnych siedmiu absolwentów klasy VII: Gaszczyk Genowefa, Machej Bolesław, Machej Franciszek, Parchański Franciszek, Szczypka Franciszek, Wawrzyczek Karol i Zdarzyl Marcin³¹⁵ oraz 3 absolwentów kl. VI, a byli to: Grzybek Wilhelm, Machej Alojzy i Kloczek Engelbert.

Od dnia 1 września kolejnego roku szkolnego 1947/48 uczniowie z Rudnika mogli na miejscu ukończyć już tylko sześć klas³¹⁶. Zapewne w związku z tym zmniejszeniu uległa liczba uczęszczających do szkoły dzieci do 60, w tym 36 chłopców i 24 dziewcząt, za to frekwencja wzrosła do 92,23%³¹⁷. Tegorocznymi absolwentami byli: Chmiel Aniela, Machej Bronisław, Parchański Helena, Stuchlik Emilia, Szajter Helena i Szuster Emil³¹⁸.

Ta tendencja - malejąca - uczęszczających uczniów do szkoły w Rudniku utrzymała się jeszcze w następnym roku szkolnym – 1948/49, ponieważ było ich 57 (inne źródła podają, że nawet tylko 53³¹⁹) – w tym 39 chłopców i tylko 18 dziewcząt³²⁰. Za to systematycznie wzrastała frekwencja – sięgająca 94,87%³²¹. Tegorocznymi absolwentami w liczbie pięciu byli: Chmiel Justyna, Machej Franciszek, Matuszek Emanuel, Parchański Józef i Parchański Kazimierz³²². Wa-

³¹³ Tamże.

³¹⁴ Tamże.

³¹⁵ Arkusze ocen na rok szkolny 1946/47 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich; Dzienniki szkolne

z roku szkolnego 1946/47 – arch. szkoły w Rudniku.

³¹⁶ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1947/48 – arch. szkoły w Rudniku.

³¹⁷ Tamże.

³¹⁸ Tamże; Arkusze ocen na rok szkolny 1947/48 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

³¹⁹ Kronika Szkoły..., s. 20.

³²⁰ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1948/49 – arch. szkoły w Rudniku.

³²¹ Tamże.

³²² Arkusze ocen z roku szkolnego 1948/49 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich; Dziennik szkolne z roku szkolnego 1948/49 – arch. szkoły w Rudniku.

runki życia dla ludności, a więc szczególnie dla dzieci były bardzo trudne – starało się temu zaradzić poprzez rozdzielenie wśród uczniów obuwia i odzieży z okazji różnych uroczystości. W dniu 15 grudnia, z okazji połączenia partii klas robotniczych PPR i PPS, urządzonego poranek szkolny z udziałem przedstawicieli partii politycznych, Związku Samopomocy Chłopskiej, Związku Młodzieży Wiejskiej oraz miejscowych obywateli, na którym jedenastu najbiedniejszych uczniów obdarowano ubraniem i obuwiem, wszystkie zaś dzieci otrzymały paczki ze słodyczami³²³. Uczniowie też wykonywali „czyn kongresowy”³²⁴ – niestety brak dokładniejszych zapisków na ten temat.

Butami obdarzono także dzieci w roku następnym 1949/50 z okazji akademii pierwszomajowej, która odbyła się 30 kwietnia 1950 r.³²⁵. Tego roku świadectwa ukończenia szkoły odebrało aż jedenastu absolwentów: Chmiel Maria, Gabzdyl Bronisław, Gabzdyl Władysław, Grzybek Zofia, Machej Franciszek, Machej Helena, Parchański Anna, Parchański Antoni, Parchański Wanda, Sosna Anna i Tomica Anna³²⁶. Wszystkich zaś uczniów było w szkole 60, w tym 39 chłopców i 21 dziewcząt³²⁷. Frekwencja nadal wykazywała tendencję wzrostową i wynosiła 96,86%³²⁸.

Rok szkolny 1950/51 nie wyróżniał się niczym szczególnym, poza tym, że po raz pierwszy podczas uroczystego zakończenia roku rozdano przodownikom nauki nagrody³²⁹. Świadectwa otrzymało ogółem 49 dzieci – w tym 34 chłopców i 14 dziewczynek³³⁰. Frekwencja wyniosła 95,08%³³¹, a tegorocznymi absolwentami byli: Czendlik Gustaw, Fraj Anna, Karcz Bronisław, Machej Edward, Machej

³²³ Kronika Szkoły..., s. 20.

³²⁴ Tamże.

³²⁵ Tamże, s. 23.

³²⁶ Arkusze ocen z roku szkolnego 1949/50 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1949/50 – arch. szkoły w Rudniku.

³²⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1949/50 – arch. szkoły w Rudniku.

³²⁸ Tamże.

³²⁹ Kronika Szkoły..., s. 28.

³³⁰ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1950/51 – arch. szkoły w Rudniku.

³³¹ Tamże.

Maria, Parchański Maria, Szczypka Rudolf i Żyła Zofia³³². Musieli oni zdawać pisemne egzaminy z botaniki i geografii (14 czerwca), następnie z j. polskiego (15 czerwca) i matematyki (16 czerwca)³³³. Następną – VII klasę – kontynuowali w większości w Kończycach Wielkich. I jeszcze jedna, ciekawa wzmianka dotycząca tegorocznych absolwentów – w dniu 17 maja 1951 r. wraz z nauczycielami podpisali oni apel pokoju³³⁴.

Następny rok szkolny 1951/52, wzorem ubiegłego, nie przyniósł zmian natury organizacyjnej – 41 dzieci (w tym 29 chłopców i 12 dziewcząt) uczęszczało do klas I-VI³³⁵. Do klasy VII (z reguły w Kończycach Wielkich) udało się siedmiu absolwentów: Parchański Józef, Tomica Bronisława, Tomica Władysław, Wawrzyczek Zofia, Żyła Edward oraz Żyła Leopold³³⁶. Frekwencja sięgnęła 95,89%³³⁷. Patrząc na dane statystyczne widać, że obniżenie stopnia organizacji szkoły przekładała się na zmniejszanie się liczby uczniów uczęszczających do miejscowej szkoły w Rudniku.

Niedostatek lat powojennych najprawdopodobniej dramatycznie odbijał się na zdrowiu mieszkańców wsi, najbardziej dotykając oczywiście najsłabszych – czyli dzieci. Prawdopodobnie dlatego w szkole, w dniach pomiędzy 1-10 grudnia 1951 roku odbyły się pogadanki o gruźlicy we wszystkich klasach – w ramach Dni Przeciwgruźliczych³³⁸.

Od roku szkolnego 1952/53 nastąpiła kolejna zmiana: odtąd w szkole miało być nie sześć klas, jak do tej pory, ale tylko pięć³³⁹. W związku z tym szkołę

³³² Arkusze ocen z roku szkolnego 1950/51 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1950/51 – arch. szkoły w Rudniku.

³³³ Tamże.

³³⁴ Kronika Szkoły..., s. 26-28.

³³⁵ Arkusze ocen z roku szkolnego 1951/52 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1951/52 – arch. szkoły w Rudniku.

³³⁶ Arkusze ocen z roku szkolnego 1951/52 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1951/52 – arch. szkoły w Rudniku.

³³⁷ Tamże.

³³⁸ Kronika Szkoły..., s. 30.

³³⁹ Tamże, s. 32.

opuszczili nie tylko absolwenci klasy VI, ale też i V. Ci pierwsi - w liczbie czternastu - rozpoczęli naukę (w większości w Kończycach Wielkich), a byli to: Adamczyk Jan, Adam Józef, Fraj Eugeniusz, Handzel Henryk, Kukuczka Krystyna, Machej Anna, Machej Franciszek, Machej Leon, Parchański Karol, Piekar Erwin, Szajter Józef, Wawrzyczek Adolf, Wawrzyczek Henryk i Wawrzyczek Leopold³⁴⁰. Klasę V ukończyło tego roku 9 uczniów, a byli to: Bijok Alicja, Bijok Stanisław, Gabzdyl Wanda, Handzel Helena, Machej Władysław, Szajter Aurelia, Wawrzyczek Eleonora, Zahraj Anna i Żyła Aurelia. Do szkoły zaś wszystkich uczniów uczęszczało 43 – w tym 29 chłopców i 14 dziewcząt, osiągając 96,72% frekwencji³⁴¹.

Uczniowie w środowisku wiejskim współuczestniczyli także aktywnie w rozpowszechnianiu książek tak, aby mogły one trafić pod każdą strzechę. W dniach 17-31 maja odbyły się Dni Oświaty, Książki i Prasy, w czasie których uczniowie zajęli się kolportażem książek i sprzedali ich przeszło 100 egzemplarzy³⁴² (wszystkich domów we wsi było też ok. 100).

Od następnego roku szkolnego 1953/54 w szkole nie nauczano religii³⁴³. Znaczaco zmniejszyła się liczba uczniów w szkole - spadła do 32 (20 chłopców i 12 dziewcząt) w związku z tym, że w szkole było tylko pięć klas³⁴⁴. Frekwencja także spadła - wynosiła 91,79% i była ta liczba wynikiem tak bardzo silnych mrozów w zimie, trwających od 27 stycznia do 24 lutego, jak i epidemii odry, jaka miała miejsce pod koniec maja³⁴⁵. Za to dopisali absolwenci - było ich tego roku dziewięciu: Czendlik Józef, Gabzdyl Julian, Grygierek Józef, Handzel Bronisław, Machej Rudolf, Piekar Erwin, Szajter Edward, Szajter Hilda i Tomica

³⁴⁰ Tamże; Dziennik szkolny z roku szkolnego 1952/53 – arch. szkoły w Rudniku.

³⁴¹ Tamże.

³⁴² Kronika Szkoły., s. 35.

³⁴³ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1953/54 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁴⁴ Kronika Szkoły..., s. 37; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1953/54 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁴⁵ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1953/54 - arch. szkoły w Rudniku.

Maria³⁴⁶. Zdawali oni egzaminy pisemne, a potem ustne z j. polskiego i matematyki, których ogólne wyniki były dobre³⁴⁷.

W roku szkolnym 1954/55 nie było większych zmian organizacyjnych. Do szkoły uczęszczało 27 uczniów, uczęszczających do klas od I-V - w tym 16 chłopców i 11 dziewcząt, osiągając frekwencję rzędu 96,53%³⁴⁸. Niestety - na skutek braku dziennika do klasy V oraz innych dokumentów nie udało się ustalić całkowitej liczby uczniów w szkole, ani też liczby nazwisk absolwentów opuszczających tego roku budynek szkolny po klasie V. Wiadomo, że właśnie V - najstarsza klasa w szkole podpisała 16 kwietnia tzw. Apel wiedeński³⁴⁹. Uczniowie w/w klasy V składali egzaminy pisemne z j. polskiego 15 czerwca, a z matematyki 16 czerwca 1955 r. Zniesiono natomiast egzaminy dla klasy IV³⁵⁰.

Poza zmianą kierownictwa (najpierw tę funkcję sprawował J. Dziadek, potem zaś M. Szuścik) dla uczniów nie było większych nowości w roku szkolnym 1955/56, uczyło się wtedy 38 uczniów³⁵¹ (według innych źródeł - 37, w tym 23 chłopców i 14 dziewcząt³⁵²). Tegorocznymi absolwentami (nadal po klasie V) byli: Gabzdyl Małgorzata, Gabzdyl Julian, Foltyn Jan, Handzel Zofia, Tomica Adolf, Wawrzyczek Emil i Żyła Józef³⁵³. Miłym akcentem było obdarowanie podarunkami dzieci za całoroczną pracę³⁵⁴.

Do klasy I roku szkolnego 1956/57 wstąpiło 6 dzieci³⁵⁵, zaś co do liczby absolwentów źródła podają dwie różne liczby: 6³⁵⁶ i 8³⁵⁷, wg tej ostatniej to: Chmiel Franciszek, Cieślar Andrzej, Handzel Marta, Machej Teofil, Parchański

³⁴⁶ Tamże.

³⁴⁷ Tamże.

³⁴⁸ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1954/55 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁴⁹ Kronika Szkoły..., s. 42.

³⁵⁰ Tamże, s. 43.

³⁵¹ Tamże, s. 44.

³⁵² Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1955/56 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁵³ Tamże.

³⁵⁴ Kronika Szkoły..., s. 45.

³⁵⁵ Tamże, s. 46.

³⁵⁶ Tamże.

³⁵⁷ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1956/57 - arch. szkoły w Rudniku.

Irena, Szajter Anna, Szajter Stanisław i Wawrzyczek Maria³⁵⁸. Frekwencja wyniosła tego roku 96,52%³⁵⁹, a liczba wszystkich uczniów tej szkoły uczących się w tym roku wynosiła - od 35³⁶⁰ do 38 dzieci. O ile przyjąć za prawdę tę ostatnią - składało się na nią 22 chłopców i 16 dziewcząt³⁶¹.

W roku szkolnym 1957/58 do klasy I wstąpiło aż 9 dzieci³⁶². Oprócz nich do szkoły chodziło 36 uczniów³⁶³ - co razem stanowiło liczbę 51. Frekwencja wyniosła 96,24%³⁶⁴ - była wysoka, jak na to, że w październiku tego roku szalała grypa azjatycka i wielu uczniów było w tym czasie nieobecnych w szkole³⁶⁵. Tegorocznymi absolwentami byli: Machej Leon, Parchański Maria, Tengler Franciszek, Tomica Bolesław, Wawrzyczek Helena i Żyła Józef³⁶⁶.

Brak dzienników klas IV i V z roku szkolnego 1958/59 spowodował trudność w ustaleniu całkowitej liczby wszystkich uczniów - na podstawie dzienników z klas I-III w tych klasach było łącznie 27 uczniów - w tym 18 chłopców i 9 dziewcząt³⁶⁷. Natomiast frekwencja w tych trzech klasach wyniosła 94,11%³⁶⁸. Nie udało się też ustalić listy absolwentów opuszczających klasę V rudnickiej placówki - z tego samego powodu jak wyżej. Wiadomo, że taka klasa istniała - m.in. dzieci z V klasy pojechały tego roku do Warszawy w dniach 15 – 19 kwietnia 1959 r.³⁶⁹

W roku szkolnym 1959/60 co prawda było tylko czworo absolwentów (byli to Bijok Maria, Gabzdyl Małgorzata, Kempny Maria i Machej Józef)³⁷⁰, ale

³⁵⁸ Tamże.

³⁵⁹ Tamże.

³⁶⁰ Kronika Szkoły..., s. 46.

³⁶¹ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1956/57 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁶² Kronika Szkoły..., s. 49.

³⁶³ Tamże.

³⁶⁴ Tamże.

³⁶⁵ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 151.

³⁶⁶ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1957/58 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁶⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1958/59 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁶⁸ Tamże.

³⁶⁹ Kronika Szkoły..., s. 52.

³⁷⁰ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1959/60 - arch. szkoły w Rudniku.

w sumie ze szkoły odeszło dziewięciu uczniów (wliczając w to absolwentów) - dwóch do Dębowca, jeden do Pruchnej, pięciu do Kończyc Wielkich i jeden do Hażlacha³⁷¹. W szkole pozostało 41 dzieci uczęszczających do klas: I, II, III, IV i V, w tej liczbie było 25 chłopców i 16 dziewcząt, razem frekwencja wyniosła 96,50%³⁷². Niestety - ze względu na zaginięcie dziennika klasy III z tego roku, nie udało się ustalić łącznej liczby wszystkich uczniów uczęszczających do szkoły tego roku, brak też innych danych statystycznych z tego samego powodu.

Rok szkolny 1960/61 zaczął się optymistycznie - cieszyła duża liczba pierwszoklasistów - było ich aż 15³⁷³. Niestety - zginął także dziennik wspomnianej klasy I. Znamy więc ogólną liczbę uczniów w szkole - było ich 49³⁷⁴ (choć inne źródło podaje liczbę 50)³⁷⁵, natomiast nie udało się ze względu na brak danych dotyczących klasy I podać dokładnej liczby dziewcząt i chłopców. Frekwencję - z tych samych powodów - podajemy nie biorąc pod uwagę klasy I - wynosiła ona 95,89%³⁷⁶. Szkołę opuściło siedmiu absolwentów: Czendlik Karol, Kempny Leon, Szajter Bronisława, Szajter Alojzy, Tengler Józef, Tomica Maria i Wawrzyczek Lidia³⁷⁷.

W kolejnym roku szkolnym 1961/62 także nie udało się odnaleźć dzienników - tym razem klas II i III. Bez nich łączna liczba uczniów wynosiła 27, w tym 17 chłopców i 10 dziewcząt³⁷⁸. Także orientacyjnie należy potraktować frekwencję wynoszącą wg danych dostępnych (czyli dla klas I, IV i V) - 96,40%³⁷⁹. Za to dokładnie można podać absolwentów kończących V klasę w rudnickiej placówce, a byli to: Bijok Karol, Gabzdyl Andrzej, Machej Antoni, Machej Ka-

³⁷¹ Kronika Szkoły..., s. 53.

³⁷² Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1959/60 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁷³ Kronika Szkoły..., s. 55.

³⁷⁴ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1960/61 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁷⁵ Kronika Szkoły..., s. 55.

³⁷⁶ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1960/61 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁷⁷ Tamże.

³⁷⁸ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1961/62 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁷⁹ Tamże.

rol I, Machej Karol II, Tomica Eugeniusz i Tomica Tadeusz³⁸⁰. Z innych uczniowskich spraw tyczących się tego roku szkolnego warto wspomnieć, że Wydział Oświaty przydzielił 400 zł na zapomogi dla dzieci w rodzinie własnej - rozzielono tę kwotę pomiędzy sześciu najbiedniejszych³⁸¹. Z pewnością warto też wyróżnić informację o współpracy uczniów z rozgłośnią Polskiego Radia - korzystając stale z audycji muzycznych uczyli się piosenek, rozwiązywali zagadki i korespondowali. Otrzymywali z redakcji wyniki rozwiązywanych zagadek drogą korespondencyjną bądź też wprost na antenie. Rozgłośnia im przesyłała także podziękowania na piśmie za współpracę³⁸². Przez cały rok szkolny było w szkole sporo zachorowań na żółtaczkę zakaźną - dzieci były leczone w Szpitalu Śląskim w Cieszynie³⁸³.

W kolejnym roku szkolnym 1962/63 do szkoły uczęszczało 54 uczniów: do klasy I - 12, do klasy II - 8, w klasie III było 17 uczniów, w klasie IV - 9, zaś w klasie V - 9³⁸⁴. Wg innych źródeł tego roku uczyło się w szkole 61 dzieci, w tym 35 chłopców i 26 dziewcząt³⁸⁵. Frekwencja była stosunkowo niska i sięgała 93,24%³⁸⁶, ale prawdopodobnie powodem tego była długa, ostra zima, trwająca od 20 listopada do końca marca, mrozy sięgały - 30°C³⁸⁷. Ponadto czworo dzieci zachorowało na żółtaczkę zakaźną³⁸⁸. Od tego roku rozpoczęły się też udziały dzieci w różnych konkursach. Po raz pierwszy zorganizowano III etap Konkursu Czytelniczego z nagrodami książkowymi. Zwycięzcą tego konkursu w szkole okazał się uczeń klasy IV - Zygmunt Zahraj. Zdobył on także nagrodę w eliminacjach powiatowych w Skoczowie³⁸⁹. Uczniowie klasy V uruchomili sklepik

³⁸⁰ Tamże.

³⁸¹ Kronika Szkoły..., s. 62.

³⁸² Tamże.

³⁸³ Tamże.

³⁸⁴ Tamże, s. 66.

³⁸⁵ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1962/63 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁸⁶ Tamże.

³⁸⁷ Tamże.

³⁸⁸ Kronika Szkoły..., s. 66.

³⁸⁹ Tamże, s. 65.

szkolny, który sami prowadzili³⁹⁰. Ogólna opinia o uczniach: młodzież grzeczna, na ogólny staranna, nie było żadnych wypadków³⁹¹. Do absolwentów tegorocznych należeli: Adamczyk Anna, Bijok Olga, Machej Anna, Moźdżen Stanisław, Parachański Władysław, Szalbot Józef, Tengler Antoni i Tomica Alojzy³⁹².

W kolejnym roku szkolnym 1963/64 do szkoły uczęszczało 56 uczniów: do klasy I - 10, do klasy II - 13, do klasy III - 10, do klasy IV - 15, a do klasy V - 8³⁹³. Rozdział na płci przedstawiał się następująco: chłopców było 25, a dziewcząt - 31³⁹⁴. Frekwencja wysoka - sięgała tego roku 96,9%³⁹⁵. Godne podkreślenia było też zdobycie przez kilku uczniów dyplomów i odznak za systematyczne oszczędzanie w SKO³⁹⁶. A szkołę w tym roku ukończyli: Gabzdyl Otylia, Machej Bronisław, Machej Zofia, Szafarczyk Bronisław, Tomica Tadeusz, Węglarzy Józef i Zahraj Zygmunt³⁹⁷.

Do klasy I roku szkolnego 1964/65 zpisało się 8 uczniów, do klasy II chodziło 12 dzieci, w klasie III było 11 wychowanków, w klasie IV - 9, a w klasie V - 16 dzieci³⁹⁸. Razem wszystkich było 56, z tego 26 chłopców i 30 dziewcząt³⁹⁹. Cieszyła wysoka frekwencja - 96,96%⁴⁰⁰. Wyjątkowo dużo było też tegorocznych absolwentów, bo aż 16 z klasy V, wśród których byli: Chmiel Anna, Gabzdyl Antonina, Gabzdyl Helena, Gawłowski Karol, Handzel Helena, Lebioda Bronisław, Machej Jan, Parachański Władysław, Stoszek Roman, Szajter Małgorzata, Tomica Władysław I. Tomica Władysław II, Wawrzyczek Irena I, Wawrzyczek Irena II, Żyła Anna i Żyła Franciszek⁴⁰¹. Ponieważ był to ostatni

³⁹⁰ Tamże, s. 66.

³⁹¹ Tamże.

³⁹² Tamże.

³⁹³ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1963/64 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁹⁴ Tamże.

³⁹⁵ Tamże.

³⁹⁶ Kronika Szkoły..., s. 68.

³⁹⁷ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1963/64 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁹⁸ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1964/65 - arch. szkoły w Rudniku.

³⁹⁹ Tamże.

⁴⁰⁰ Tamże.

⁴⁰¹ Tamże.

rok, w którym dzieci mogły w szkole w Rudniku kończyć V klasę, do grona absolwentów zaliczono tym razem również uczniów kończących klasę IV w liczbie 9, a byli to: Bijok Alicja, Bijok Stanisław, Gabzdyl Wanda, Handzel Helena, Machej Władysław, Szajter Aniela, Wawrzyczek Eleonora, Zahraj Aurelia i Żyla Aurelia⁴⁰². Tego roku uczniowie bardzo udzielali się podczas zbiórki surowców wtórnych: zebrali 87 kg makulatury, 85 kg szmat, 350 kg złomu, 450 butelek i 100 kg żołędzi⁴⁰³. Dokarmiali też ptaki i zwierzynę leśną w zimie⁴⁰⁴.

Od następnego roku szkolnego, a więc od 1965/66 w Rudniku prowadzono już tylko cztery klasy, w związku z czym liczba dzieci spadła do 42⁴⁰⁵. Tak więc klasa I liczyła 11 uczniów, klasa II - 8, do klasy III chodziło 13 uczniów, zaś do klasy IV - 10⁴⁰⁶. Inne źródła podają ogólną liczbę chodzących do szkoły dzieci - 43, w tym 22 chłopców i 21 dziewcząt⁴⁰⁷. Frekwencja nadal utrzymywała się na wysokim poziomie, bo wyniosła 96,55%⁴⁰⁸. Sporo było absolwentów też tego roku, bo 10, wśród których byli: Gabzdyl Edward, Gawłowski Emil, Hanelz Anna, Lebioda Jan, Piekar Anna, Tomica Daniela, Tomica Halina, Tomica Irena, Wawrzyczek Leszek i Wawrzyczek Maria⁴⁰⁹. Dzieci brały udział w konkursie oszczędności w SKO oraz konkursie rysunkowym LOP⁴¹⁰.

Kolejnego roku szkolnego 1966/67 liczba dzieci nieco wzrosła i wynosiła 44, tzn. w klasie I było ich 11, w klasie II - 12, w klasie III - 8 oraz w klasie IV - 13⁴¹¹. W tej liczbie było 23 chłopców i 21 dziewcząt, natomiast frekwencja tego roku wyniosła 95,57%⁴¹². Sporo też absolwentów ukończyło szkołę. W ich gronie

⁴⁰² Tamże.

⁴⁰³ Kronika Szkoły..., s. 73.

⁴⁰⁴ Tamże, s. 71.

⁴⁰⁵ Tamże, s. 74; Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 222.

⁴⁰⁶ Tamże.

⁴⁰⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1965/66 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁰⁸ Tamże.

⁴⁰⁹ Tamże.

⁴¹⁰ Kronika Szkoły..., s. 76.

⁴¹¹ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 222; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1966/67 – arch. szkoły w Rudniku.

⁴¹² Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1966/67 - arch. szkoły w Rudniku.

znaleźli się: Chmiel Bronisław, Gabzdyl Krystyna, Gabzdyl Maria, Machej Bronisława, Machej Krystyna, Machej Małgorzata, Parchański Bogusław, Parchański Tadeusz, Pupek Janina, Stoszek Antoni, Szajter Aurelia, Wawrzyczek Józef i Wawrzyczek Elżbieta⁴¹³. Tego roku, oprócz członków innych organizacji wyróżnili się także uczniowie należący do PCK - porządkowi troszczyli się o estetyczny wygląd szkoły i jej otoczenia oraz urządzali przeglądy czystości⁴¹⁴.

Rok szkolny 1967/68 nie przyniósł poważniejszych zmian - w czterech klasach uczyło się odpowiednio: w klasie I - 10, w klasie II - 12, w klasie III - 12, a w klasie IV - 8 wychowanków, co złożyło się na ogólną liczbę 42 dzieci⁴¹⁵ - w tym 23 chłopców i 19 dziewcząt⁴¹⁶. Niezła była w tym roku frekwencja, wynosząca 96,42%⁴¹⁷. Ośmu absolwentów pożegnało uroczyste szkołę w tym roku - wśród nich znaleźli się: Gabzdyl Edward, Handzel Jan, Handzel Władysław, Lose Elżbieta, Pupek Zbigniew, Szuster Władysław, Wawrzyczek Jan i Żyla Emanuel⁴¹⁸. Na zakończenie roku szkolnego bardzo dobrzy uczniowie otrzymali nagrody książkowe, ufundowane przez Komitet Rodzicielski⁴¹⁹.

Następnego roku szkolnego 1968/69 szkoła nadal pracowała podobnie, do czterech klas chodziło łącznie 43 uczniów, co w rozbiciu na poszczególne klasy wyglądało następująco: klasa I liczyła 11 dzieci, klasa II - 8, klasa III miała 14 wychowanków, zaś klasa IV - 10 uczniów⁴²⁰. W klasie I było jedno dziecko z Hażlacha i troje z Pruchnej⁴²¹. Jedno dziecko z Rudnika zostało odroczone z po-

⁴¹³ Tamże.

⁴¹⁴ Kronika Szkoły..., s. 78.

⁴¹⁵ Tamże, s. 79; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1967/68 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴¹⁶ Tamże.

⁴¹⁷ Tamże.

⁴¹⁸ Tamże.

⁴¹⁹ Kronika Szkoły..., s. 80.

⁴²⁰ Tamże, s. 82; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1968/69 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴²¹ Kronika Szkoły..., s. 82.

wodu złego stanu zdrowia⁴²². Całą zaś liczbę 43 dzieci można było podzielić na chłopców, których było 22 i na dziewczęta - 21⁴²³. Frekwencja spadła do 93,9%⁴²⁴.

W celu dalszej nauki, po klasie IV ze szkoły w Rudniku odeszło 10 absolwentów: Foltyn Eugeniusz, Handzel Maria, Matuszek Krystyna, Mikołajczyk Aneta, Parchański Aneta, Parchański Stanisław, Szajter Józef, Wawrzyczek Władysław I, Wawrzyczek Władysław II, Żerdka Franciszek⁴²⁵.

Tego roku (1969/70 w szkole uczyło się 46 dzieci, w poszczególnych klasach liczebność przedstawiała się następująco: klasa I liczyła 14 dzieci, klasa II - 11, klasa III miała 8 uczniów, a klasa IV - 13⁴²⁶. Razem było 24 chłopców i 22 dziewcząt⁴²⁷. Frekwencja znowu się podniosła i oscylowała wokół 96,57%⁴²⁸. Szkołę pożegnało dużo, bo trzynastu absolwentów: Chmiel Elżbieta, Chmiel Renata, Czauderna Tadeusz, Gabzdyl Jan, Gabzdyl Kazimierz, Handzel Maria, Machej Franciszek, Machej Maria, Machej Tadeusz, Tomica Maria, Wawrzyczek Hermina, Zahraj Anna i Żyła Marta⁴²⁹.

Rok szkolny 1970/71 rozpoczęło 43 uczniów: w klasie I - 12, w II - tak samo, w klasie III - 11, a w klasie IV - 8⁴³⁰. Wszystkich chłopców było 24, a dziewcząt 19, frekwencja dość wysoka, bo 96,47%⁴³¹. Wśród ośmiu tegorocznych absolwentów byli: Lebioda Jadwiga, Gawłowski Franciszek, Machej Roman, Sikorska Danuta, Tomica Mirosław, Wawrzyczek Jadwiga, Wawrzyczek Krystyna i Żyła Roman⁴³². Jak zwykle uczniowie byli bardzo aktywni - działały w SKO

⁴²² Tamże.

⁴²³ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1968/69 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴²⁴ Tamże.

⁴²⁵ Tamże.

⁴²⁶ Kronika Szkoły..., s. 85.

⁴²⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1969/70 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴²⁸ Tamże.

⁴²⁹ Tamże.

⁴³⁰ Tamże, Kronika Szkoły..., s. 88.

⁴³¹ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1970/71 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴³² Tamże.

(otrzymali w tym roku wyróżnienie)⁴³³, PCK organizowało przeglądy czystości⁴³⁴, LOP zaś zbierało żołędzie i dokarmiało zwierzynę zimą⁴³⁵, poza tym organizowano różnego rodzaju zbiórki pieniężne, a także surowców wtórnego⁴³⁶.

W roku szkolnym 1971/72 do szkoły chodziło 41 uczniów: 22 chłopców i 19 dziewcząt⁴³⁷. W klasie I było 8 dzieci, w klasie II - 10, w klasie III - 12, a w klasie IV - 11 dzieci⁴³⁸. Wśród pierwszoklasistów troje dzieci pochodziło z Hażlacha, a jedno z Pruchnej⁴³⁹. Frekwencja była średnia - wynosiła 94,47%⁴⁴⁰. W grupie 11 absolwentów opuszczających mury rudnickiej placówki byli: Borski Leszek, Kurus Bogusław, Lose Urszula, Matuszek Bronisława, Matuszek Edward, Parchański Ryszard, Pasieka Ewa, Wawrzyczek Roman, Witoszek Urszula, Zorychta Krzysztof i Żyła Zbigniew⁴⁴¹. Tego roku m.in. dzieci brały udział w konkursach rysunkowych zorganizowanych przy współpracy z OSP w Rudniku⁴⁴² oraz MO i LOP⁴⁴³.

Pierwszy - wyraźny - spadek ilości uczniów zapisanych do szkoły, zanotowano w roku szkolnym 1972/73. Wtedy łączna ilość uczniów wyniosła 33 - w tej liczbie było 14 chłopców i 19 dziewcząt⁴⁴⁴. W klasie I było 6 dzieci, w klasie II - 9, klasa III liczyła 8, zaś klasa IV - 10 uczniów. Naukę prowadzono systemem klas łączonych⁴⁴⁵. Frekwencja była bardzo wysoka - 97,20%⁴⁴⁶. Tego roku - za zbiórkę makulatury szkoła otrzymała nagrodę 400 zł z K.O.S. w Katowicach⁴⁴⁷.

⁴³³ Kronika Szkoły..., s. 88-89.

⁴³⁴ Tamże.

⁴³⁵ Tamże, s. 89.

⁴³⁶ Tamże.

⁴³⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1971/72 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴³⁸ Kronika Szkoły..., s. 92; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1971/72 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴³⁹ Kronika Szkoły..., s. 92.

⁴⁴⁰ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1971/72 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁴¹ Tamże.

⁴⁴² Kronika Szkoły..., s. 93.

⁴⁴³ Tamże.

⁴⁴⁴ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1972/73 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁴⁵ Kronika Szkoły..., s. 95.

⁴⁴⁶ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1972/73 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁴⁷ Kronika Szkoły..., s. 96.

Rok szkolny 1973/74 rozpoczęło 28 uczniów, realizując nadal program czterech klas⁴⁴⁸. Szkoła utraciła niezależność, stając się punktem filialnym Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich⁴⁴⁹. Do klasy I chodziło 6 uczniów, klasa II liczyła 5 podopiecznych, klasa II - 9, zaś klasa IV - 8 dzieci⁴⁵⁰. Chłopców było w sumie 11, zaś dziewcząt aż 17⁴⁵¹ (aż - w porównaniu do lat poprzednich, gdzie w większości dominowali wyraźnie chłopcy). Frekwencja w stosunku do roku ubiegłego była wyższa, sięgając 95,72%⁴⁵². „W świat” zaś udało się ośmiu absolwentów: Kałuża Anna, Kurus Jan, Machej Henryka, Matuszek Henryk, Mikołajczyk Małgorzata, Parchański Franciszek, Szuster Anna i Wawrzyczek Dominik⁴⁵³. Znów tego roku uczniowie oszczędzający w SKO otrzymali nagrody - były to pamiętniki i notesy⁴⁵⁴. Wysłano też tego roku osiem rysunków na konkurs rysunkowy na temat „Centrum Zdrowia Dziecka”⁴⁵⁵. W dodatku aż 11 uczniów otrzymało nagrody książkowe za bardzo dobre postępy w nauce⁴⁵⁶. Rodzice otrzymali dyplomy za wzorowe wychowanie dzieci: Małgorzaty Tomica z klasy III, Urszuli Parchańskiej z klasy III, Jadwigi Handzel z klasy I i Piotra Szczypki z klasy II⁴⁵⁷.

Ilość uczniów nadal wykazywała tendencje malejącą - rok szkolny 1974/75 rozpoczęło tylko 24 uczniów (8 chłopców i 16 dziewcząt)⁴⁵⁸, pomimo, że szkoła nadal realizowała program czterech klas przy pomocy dwóch nauczycieli⁴⁵⁹. W klasie I było 5 dzieci, w II - 6, w III - 4 i w klasie IV było 9 uczniów⁴⁶⁰.

⁴⁴⁸ Tamże, s. 97.

⁴⁴⁹ Tamże.

⁴⁵⁰ Tamże.

⁴⁵¹ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1973/74 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁵² Tamże.

⁴⁵³ Tamże.

⁴⁵⁴ Kronika Szkoły..., s. 98.

⁴⁵⁵ Tamże.

⁴⁵⁶ Tamże.

⁴⁵⁷ Tamże, s. 99.

⁴⁵⁸ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1974/75 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁵⁹ Tamże; Kronika Szkoły., s. 100.

⁴⁶⁰ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1974/75 - arch. szkoły w Rudniku.

Tego roku zorganizowano więc ognisko przedszkolne dla przedszkolaków urodzonych w 1968 r. Zapisał się doń 6 dzieci, ale uczęszczało z nich tylko 5 (jedno z nich było opóźnione w rozwoju o dwa lata)⁴⁶¹. Frekwencja znowu spadła do 92,97%⁴⁶². Od 1 listopada tego roku szkolnego, w szkole pracował już tylko 1 nauczyciel - kierownik⁴⁶³. Placówkę opuściło tego roku dziewięciu absolwentów: Gabzdyl Helena, Kurus Danuta, Machej Bożena, Parchańska Urszula, Tengler Maria, Tomica Aniela, Tomica Bronisław, Tomica Małgorzata i Wawrzyczek Renata⁴⁶⁴.

Dzieci z czasem nadal jednak ubywało - w następnym roku szkolnym 1975/76 zapisano ich do szkoły tylko 19, dodatkowo 9 do ogniska przedszkolnego⁴⁶⁵. W klasie I uczyło się 5 dzieci, w klasie II - 4, do klasy III chodziło 6, zaś w IV było tylko 4 uczniów⁴⁶⁶. Wśród nich było 8 chłopców i 11 dziewcząt⁴⁶⁷. Dzieci wypracowały frekwencję dość niską - 92,97%⁴⁶⁸, zaś szkołę opuściło 4 absolwentów: Handzel Jadwiga, Machej Jan, Szczypka Piotr i Witoszek Anna⁴⁶⁹. Tego roku, w ramach pracy społeczno-użytecznej uczniów przeprowadzono 86 godzin - głównie przy utrzymaniu porządku w otoczeniu szkoły⁴⁷⁰. Zebrano też 106 kg makulatury⁴⁷¹.

W następnym roku szkolnym 1976/77 dzieci przybyło - zapisano ich do szkoły 22 (w tym 13 chłopców i 9 dziewcząt), a do ogniska przedszkolnego 9⁴⁷². Nadal całość uczył 1 nauczyciel - Oton Wałoszek, pełniący jednocześnie obo-

⁴⁶¹ Kronika Szkoły., s. 100.

⁴⁶² Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1974/75 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁶³ Tamże.

⁴⁶⁴ Tamże.

⁴⁶⁵ Kronika Szkoły..., s. 102; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1975/76 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁶⁶ Tamże.

⁴⁶⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1975/76 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁶⁸ Tamże.

⁴⁶⁹ Tamże.

⁴⁷⁰ Kronika Szkoły..., s. 103.

⁴⁷¹ Tamże.

⁴⁷² Tamże, s. 104, Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1976/77 - arch. szkoły w Rudniku.

wiązki kierownika szkoły⁴⁷³. W klasie I było 7 uczniów, w klasie II - 5, w klasie III - 4, zaś w klasie IV było 6 dzieci⁴⁷⁴. Chodzili do niej tegoroczni absolwenci, a mianowicie: Czakon Jan, Czakon Piotr, Kałuża Elżbieta, Matuszek Janina, Parachański Mirosław i Wawrzyczek Maria⁴⁷⁵. Frekwencja - średnio - wyniosła 94,25%⁴⁷⁶.

Następny rok szkolny - 1977/78 - miał być ostatnim, w którym dokonywano naboru uczniów do tej szkoły. W dodatku działalność placówki - zgodnie z wytycznymi Ministerstwa, nakazującymi likwidowanie małych szkół z łączonymi klasami - miała zakończyć się z dniem 1 października tego roku. Zapisano do szkoły 20 dzieci (w tym 14 chłopców i 6 dziewcząt)⁴⁷⁷, zaś do ogniska 11. Nadal realizowano program czterech klas przy pomocy 1 nauczyciela⁴⁷⁸. Do klasy I chodziło 4 dzieci, do klasy II - 7, w III było 5 uczniów, a w IV - 4⁴⁷⁹. Klasy I-IV miały 36 lekcji tygodniowo⁴⁸⁰. Do zamknięcia szkoły w Rudniku nie doszło na skutek solidarnej postawy mieszkańców Rudnika, którzy w dniu 1 października dzieci przechowali w domach i nie posłali ich do szkoły w Kończycach Wielkich, protestując, gdzie się tylko dało⁴⁸¹. Ale ustępstwo władz miało swoją cenę - ten rok szkolny był ostatnim rokiem, w którym dzieci mogły kończyć klasę IV na miejscu w Rudniku. Było to także związane z reformą i wprowadzeniem tzw. „dziesięciolatki”. Na razie jednak ostatni absolwenci klasy IV w osobach: Kłóćek Iwona, Pupek Leszek, Wawrzyczek Krzysztof i Wawrzyczek Janina opuścili

⁴⁷³ Tamże.

⁴⁷⁴ Tamże.

⁴⁷⁵ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1976/77 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁷⁶ Tamże.

⁴⁷⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1977/78 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁷⁸ Kronika Szkoły..., s. 106.

⁴⁷⁹ Tamże.

⁴⁸⁰ Tamże.

⁴⁸¹ Tamże, s. 106; Pismo do Kuratora z dnia 30.VIII.1977 r. od rodziców - arch. pryw. p. W. Jarosza z Rudnika; Pismo nr O.II.5090c/24/77 od K.W. Kuratorium Oświaty i Wychowania z Bielska-Białej do przew. Komitetu Rodzicielskiego; Pismo nr O.II.5090c/27/77 od K.W. - Kuratorium Oświaty i Wychowania z Bielska-Białej do ob. Hildy Folwarczny z dnia 27.X.1977 r. - arch. pryw. p. W. Jarosza z Rudnika.

szkołę, udając się w celu kontynuowania nauki do Kończyc Wielkich⁴⁸². Wraz z nimi wyruszyli także tegoroczni uczniowie klasy III⁴⁸³, a byli to Folwarczny Krystyna, Machej Dariusz, Parchański Krzysztof, Tomica Jolanta i Witoszek Irena.

Od kolejnego roku szkolnego - 1978/79 - szkoła realizowała już tylko program klas I-III przy pomocy dwóch nauczycieli. Do klasy I uczęszczało 7 uczniów, do klasy II - 4, do klasy III - 7 - razem było to 20 dzieci⁴⁸⁴. Wśród nich było 15 chłopców i tylko 5 dziewcząt⁴⁸⁵. Frekwencja wyniosła tego roku 93,33% (ostra zima), a wśród tegorocznych absolwentów byli: Bijok Czesław, Jarosz Zdzisław, Kukuczka Marek, Kurus Henryk, Machej Zbigniew, Wawrzyczek Barbara i Wawrzyczek Dariusz⁴⁸⁶. Oprócz tego odeszło ze szkoły 4 uczniów do klasy III, ponieważ od następnego roku szkoła miała prowadzić już tylko ognisko przedszkolne oraz I i II klasę⁴⁸⁷. Byli to: Folwarczny Jan, Machej Ryszard, Parchański Ryszard, Tengler Janusz⁴⁸⁸.

Kolejny rok szkolny 1979/80 rozpoczęła jeszcze mniejsza ilość dzieci niż w roku ubiegłym - było ich razem 15, w tym 9 chłopców i 6 dziewcząt⁴⁸⁹. Osiągnęli oni frekwencję 96,05%⁴⁹⁰. W klasie I było 6, a w klasie II - 9 uczniów⁴⁹¹. Natomiast w oddziale przedszkolnym pełnym - 30 godzinnym, były dzieci trzech roczników: 5 z rocznika 1973, 7 z rocznika 1974 oraz 8 urodzonych w 1975 r.⁴⁹² Prawdopodobnie tego roku nie było absolwentów, bo w następnym roku szkolnym znowu prowadzono naukę w kl. I-III.

⁴⁸² Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1977/78 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁸³ Tamże.

⁴⁸⁴ Kronika Szkoły..., s. 109; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1978/79 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁸⁵ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1978/79 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁸⁶ Tamże.

⁴⁸⁷ Kronika Szkoły..., s. 110.

⁴⁸⁸ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1978/79 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁸⁹ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1979/80 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁹⁰ Tamże.

⁴⁹¹ Kronika Szkoły..., s. 111; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1979/80 - arch. szkoły w Rudniku.

⁴⁹² Tamże.

Niestety - wszystkie dzienniki szkolne z lat 1980-1985 zaginęły, podobnie jak kronika szkolna. Ta ostatnia jednak po 1985 r. odnalazła się, ale z konieczności - choć starano się ten okres uzupełnić - informacje mają charakter skrótowy, ogólny i niepełny. Dane z tego czasu, dotyczące statystyki szkolnej uzyskiwano więc nieraz pośrednio - korzystając np. ze sprawozdań z działalności organizacji szkolnych czy też zebrań Komitetu Rodzicielskiego itp. Istnieje więc pewien margines ryzyka, że informacje tą drogą uzyskane mogą nie być zupełnie ścisłe. W każdym razie - według dostępnych danych w roku szkolnym 1980/81 do szkoły uczęszczało 26 dzieci - realizowały one program w klasach I-III. Przy szkole nadal działał oddział przedszkolny⁴⁹³. Tegorocznymi absolwentami byli: Dubiański Wacław, Gabzdyl Tadeusz, Kędziera Iwona, Szczypka Bożena, Suster Eugeniusz, Tomica Janusz, Żerdka Bożena i Żyla Grażyna⁴⁹⁴.

Następny rok szkolny 1981/82 jest jeszcze uboższy w informacje - wiadomo tylko, że szkołę kończyło tego roku siedmiu absolwentów, a byli to: Gabzdyl Sylwia, Jarosz Stanisław, Kałuża Andrzej, Klocek Zdzisław, Machej Małgorzata, Tengler Jacek, Żerdka Bernadeta⁴⁹⁵.

Kolejny rok 1982/83 przynosi już trochę więcej wiadomości nas interesujących: do szkoły uczęszczało wraz z oddziałem przedszkolnym 40 dzieci, szkoła realizowała program od klasy I-III, tego roku było troje absolwentów: Jarosz Wiesław, Tomica Joanna i Werłos Marek⁴⁹⁶.

W kolejnym roku szkolnym 1983/84 do szkoły ogółem - wraz z klasą „0” uczęszczało 43 dzieci. Szkoła realizowała program klas I-III, a tegorocznymi absolwentami byli: Gabzdyl Małgorzata, Kempny Mirosław, Majętny Ilona, Majkut Bożena, Machej Jadwiga, Tomica Jolanta i Werłos Jolanta⁴⁹⁷.

---

⁴⁹³ Kronika Szkoły..., s. 194.

⁴⁹⁴ Tamże.

⁴⁹⁵ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁴⁹⁶ Tamże.

⁴⁹⁷ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

Jeszcze mniej wiadomo o roku szkolnym 1984/85, z którego udało się jedynie odtworzyć listę absolwentów, którymi byli: Dubiańska Alicja, Borkowski Grzegorz, Folwarczny Izabela, Jarosz Grażyna, Kempny Ewa, Machej Grażyna, Machej Joanna, Niemczyk Alina, Tengler Grażyna i Żyła Renata⁴⁹⁸. Opuścili oni szkołę po II klasie, stąd można sądzić, że szkoła realizowała program od I-III klasy - tak samo jak w roku następnym 1985/86, o którym dodatkowo wiadomo, że klasy były łączone - najpierw „0” z klasą I oraz klasę II z III⁴⁹⁹. Potem „0” i klasa III uczyły się oddziennie, połączone zaś były klasy I i II⁵⁰⁰. Na koniec wszystkie klasy od stycznia 1986 r. uczyły się osobno, w każdej klasie było po 7-10 dzieci⁵⁰¹. Łączna liczba uczniów w tym roku wyniosła 35 - wraz z oddziałem przedszkolnym⁵⁰². Zaś tegorocznymi absolwentami byli: Dędys Elżbieta, Gabzdyl Elżbieta, Kocur Jolanta, Machej Anna, Mikołajczyk Piotr, Niemczyk Barbara, Szajter Rafał, Tomica Beata, Tomica Karina i Tomica Radosław⁵⁰³.

Od początku kolejnego roku szkolnego 1986/87 w szkole uczyło się 25 dzieci w dwóch oddziałach: w klasie I było 11 dzieci, a do klasy łączonej - II i III - uczęszczało 14. W oddziale przedszkolnym było 17 dzieci - łącznie więc 42 podopiecznych korzystało z placówki⁵⁰⁴. Pracowało z nimi troje nauczycieli⁵⁰⁵. Placówkę opuściło tego roku sześciu absolwentów: Ćwięczek Grażyna, Ćwięczek Józef, Chmiel Jadwiga, Folwarczny Józef, Kempny Jolanta, Stuchlik Sylwester⁵⁰⁶. Tego roku dzieci miały możliwość otrzymania stypendium - rodzin, które spełniały warunki, a posyłały dzieci do szkoły, było bardzo dużo⁵⁰⁷.

⁴⁹⁸ Tamże.

⁴⁹⁹ Kronika Szkoły., s. 114.

⁵⁰⁰ Tamże.

⁵⁰¹ Tamże.

⁵⁰² Arkusze organizacyjne szkoły z roku szkolnego 1985/86 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁰³ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁰⁴ Kronika Szkoły..., s. 132; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1986/87 - arch. szkoły w Rudniku.

⁵⁰⁵ Tamże.

⁵⁰⁶ Tamże; Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁰⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy Szkole Podstawowej w Rudniku z 28.IV.1987 r. - arch. szkoły w Rudniku.

W kolejnym roku szkolnym 1987/88, w placówce uczyło się łącznie 35 dzieci: w klasie I - 17, w klasie II - 11, a w klasie III - 7 uczniów. W klasie „0” było 12 dzieci⁵⁰⁸. Wśród nich pracowały cztery nauczycielki⁵⁰⁹. Szkoła załatwiała tego roku trzy zapomogi pieniężne dla rodzin wielodzietnych⁵¹⁰. Tego roku wszystkie dzieci otrzymały promocję, dużo z nich otrzymało nagrody książkowe, zaś dzieci oszczędzające w SKO otrzymały w nagrodę mazaki⁵¹¹. Wszystkie dzieci otrzymały drobne upominki - lizaki i kolorowanki od Komitetu Rodzicielskiego⁵¹². A kolejnymi absolwentami opuszczającymi szkołę w tym roku byli: Czendlik Józef, Dawid Wioletta, Dędys Andrzej, Gabzdyl Tomasz, Machej Bogusław, Parchański Dorota, Stuchlik Ewa i Wawrzyczek Mariusz⁵¹³.

Szkoła nadal realizowała program od I-III klasy. W roku szkolnym 1988/89 naukę podjęło 41 dzieci, w klasie I było ich 12, w klasie II - 18, a w klasie III - 11 dzieci. Do oddziału przedszkolnego uczęszczało 11 dzieci⁵¹⁴. Tego roku w szkole nie było stypendium, ale była możliwość otrzymania zapomogi pieniężnej⁵¹⁵. Na zakończenie roku szkolnego dzieci oszczędzające w SKO otrzymały nagrody w formie mazaków, książeczek i słodyczy. Wszystkie zaś otrzymały promocję do następnej klasy⁵¹⁶. Absolwentami w tym roku byli: Bijok Zofia, Boruta Joanna, Gabzdyl Adam, Kocur Piotr, Lebioda Tomasz, Machej Kazimierz, Machej Renata, Puczek Seweryn, Tomica Arkadiusz, Winkler Sławomir oraz Żerdka Andrzej⁵¹⁷.

⁵⁰⁸ Kronika Szkoły..., s. 147.

⁵⁰⁹ Tamże.

⁵¹⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy Szkole Podstawowej w Rudniku z 26.I.1988 r. - arch. szkoły w Rudniku.

⁵¹¹ Kronika Szkoły..., s. 161.

⁵¹² Tamże.

⁵¹³ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵¹⁴ Kronika Szkoły..., s. 162-163.

⁵¹⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy Szkole Podstawowej w Rudniku z 16.XI.1988 r. - arch. szkoły w Rudniku.

⁵¹⁶ Kronika Szkoły..., s. 172.

⁵¹⁷ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

W roku szkolnym 1989/90 uczyło się 38 uczniów w trzech oddziałach. Do tego doszło jeszcze 9 dzieci w klasie „0”, co ustaliło łączną liczbę dzieci korzystających z placówki na 47 uczniów⁵¹⁸. Podczas uroczystości kończącej rok szkolny wręczono nagrody za zdobycie I miejsca w gminnym konkursie SKO - zabawki⁵¹⁹. Ponadto uczniowie oszczędzający otrzymali 80 000 zł na nagrody⁵²⁰. Nie były to jedyne wyróżnienia, na jakie zasłużyli uczniowie szkoły w Rudniku w tym roku. 12 października Spółdzielnia Uczniowska „Miś” z Rudnika otrzymała nagrodę w konkursie „Gospodarujemy razem i oszczędnie”⁵²¹. Z pewnością aż siedemnastu tegorocznych absolwentów także nie wyszło ze szkoły z pustymi rękoma, a byli to: Borkowska Dorota, Chmiel Beata, Czendlik Tomasz, Gabzdyl Grażyna, Holisz Adam, Kędziera Łukasz, Kurus Łucja, Kwiczala Grzegorz, Machej Krzysztof, Machej Małgorzata, Prohaska Monika, Słowiok Krzysztof, Staroń Anita, Tengler Beata, Tengler Szymon, Tomica Szymon i Żyła Agnieszka⁵²².

Nowy rok szkolny 1990/91 rozpoczęło 27 uczniów w trzech klasach, ponadto jeszcze 8 uczęszczało do klasy „0”. Razem więc wszystkich adeptów wierzy w placówce było 35⁵²³. Od tego roku powróciła do szkoły religia, wprowadzono nową - sześciostopniową skalę ocen⁵²⁴. Na koniec roku szkolnego dzieci znowu otrzymały dużo nagród za naukę oraz za oszczędzanie w SKO. Dla tych ostatnich nagrody wartości 1 000 000 zł ufundowało PKO w Cieszynie⁵²⁵. W tak miłej atmosferze ze szkoły w Rudniku odeszło jedenastu absolwentów: Adamczyk Grzegorz, Bijok Wojciech, Chmiel Agnieszka, Gabzdyl Sylwia, Handzel

⁵¹⁸ Kronika Szkoły..., s. 172.

⁵¹⁹ Tamże., s 182.

⁵²⁰ Tamże.

⁵²¹ Tamże, s. 174.

⁵²² Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1990/91 - arch. szkoły w Rudniku..

⁵²³ Kronika Szkoły..., s. 183.

⁵²⁴ Tamże, s. 191.

⁵²⁵ Tamże.

Jarosław, Klocek Anna, Lebioda Andrzej, Mikołajczyk Anna, Puczek Weronika, Stuchlik Anna i Żyła Anna⁵²⁶.

W kolejnym roku szkolnym 1991/92 do szkoły uczęszczało 21 dzieci, oprócz tego do klasy „0” chodziło ich 13. Razem wszystkich było 34, pracowały z nimi trzy nauczycielki - klasa II była łączona z III, ponieważ z powodu poważnych problemów finansowych dla oszczędności „obcięto” godziny nauczania⁵²⁷. Rok szkolny korzystnie zakończono, prezentując nieprzeciętne osiągnięcia wychowanków - szkoła w Rudniku zajęła w swojej kategorii XIV miejsce w skali kraju w konkursie: „Dziś oszczędzam w SKO, jutro w PKO”. PKO ufundowało nagrody indywidualne oraz zespołowe. Najwięcej zaoszczędził wtedy Michał Żyła, następny w kolejności był Tomasz Wawrzyczek⁵²⁸. Z pewnością przyczynili się do tego także absolwenci: Gabzdyl Barbara, Gabzdyl Rafał, Machej Beata, Machej Mateusz, Tomica Beata, Tomica Monika, Wawrzyczek Tomasz i Żerdka Michał⁵²⁹.

W roku szkolnym 1992/93 klasy nadal były łączone, chodziło do szkoły 36 dzieci, ucząc się w klasach I, II i III⁵³⁰. Na koniec roku szkolnego dzieci otrzymały nagrody książkowe, ufundowane przez Komitet Rodzicielski, szkoła zaś otrzymała nagrody za konkurs „Dzisiaj oszczędzam w SKO, jutro w PKO” - pieniądze przeznaczone na zakup mazaków, długopisów, bloków, gier i notesów⁵³¹. Pożegnano uroczystie 6 absolwentów, w gronie których byli: Lebioda Grzegorz, Lebioda Krzysztof, Romanowska Magdalena, Stoszek Jacek, Tomica Aneta i

⁵²⁶ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵²⁷ Kronika Szkoły..., s. 192; Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1991/92 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵²⁸ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 10.

⁵²⁹ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵³⁰ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 12.

⁵³¹ Tamże, s. 36.

Tomica Krzysztof⁵³². Osobne świadectwo otrzymał też nietuzinkowy „uczeń” - pies Szarik, za 100% frekwencję na kuligach i wycieczkach do lasu⁵³³.

W kolejnym roku szkolnym 1993/94 do klasy I zapisano 9 dzieci, oprócz tej klasy szkoła utworzyła też klasę „0”, a klasy II i III były połączone - tak, że wszystkimi dziećmi w liczbie 40 zajmowały się trzy nauczycielki⁵³⁴. Po raz pierwszy tego roku odbył się konkurs matematyczny „Kangur”. Wzięli w nim udział Michał Żyła i Bartek Machej z klasy III⁵³⁵. Starsi od nich wiekiem - wcześniejsi absolwenci tej szkoły Tomek Wawrzyczek i Krystian Tomica - pomogli w organizacji zabawy karnawałowej dla swoich młodszych kolegów i przygotowali muzykę na tę okoliczność⁵³⁶. Tego roku na zakończenie jak zwykle dzieci otrzymały nagrody ufundowane przez Komitet Rodzicielski oraz Bank SKO-P-KO⁵³⁷, zaś grono uczniów rudnickiej placówki opuściło 7 absolwentów, wśród których byli: Adamczyk Andrzej, Machej Bartłomiej, Wawrzyczek Monika, Wawrzyczek Tomasz, Zorychta Krystian, Żerdka Joanna i Żyła Michał⁵³⁸.

W roku szkolnym 1994/95 klasy były stosunkowo liczne - po 9-12 dzieci, pracowały z nimi trzy nauczycielki w klasach I, II, III oraz „0”. Razem wszystkich uczniów było 33⁵³⁹. Tego roku dzieci odniosły sukces natury artystycznej - zdobyły I nagrodę w konkursie plastycznym, zorganizowanym przez SANEPID. Autorami nagrodzonej pracy - zbiorowej byli: Michał Czauderna, Łukasz Gabzdyl, Bartłomiej Handzel, Łukasz Polak, Barbara Herman i Adrian Klocek⁵⁴⁰. Wspomniany Michał Czauderna wziął także udział w Cieszynie w konkursie re-

⁵³² Arkusze ocen - arch. szkoły w Kończycach Wielkich.

⁵³³ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 36.

⁵³⁴ Tamże, s. 37

⁵³⁵ Tamże, s. 48-49.

⁵³⁶ Tamże, s. 45.

⁵³⁷ Tamże, s. 55.

⁵³⁸ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵³⁹ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 56; Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1994/95 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁴⁰ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 64.

cytatorskim - jego występ bardzo się wszystkim podobał⁵⁴¹. I znowuż zabawę karnawałową dla swoich młodszych kolegów zorganizowali starsi absolwenci - Tomasz Wawrzyczek i Krystian Tomica⁵⁴². Ponadto w konkursie matematycznym „Kangur” otrzymali wyróżnienie trzej uczniowie klasy III - Łukasz Gabzdyl - 105 pkt.; Michał Czauderna - 101 pkt. oraz Bartłomiej Handzel - 101 pkt. Otrzymali oni: Łukasz - nagrodę książkową, a pozostali wieczne pióra⁵⁴³. I jeszcze drugi konkurs plastyczny zorganizowany przez SANEPID przyniósł nagrodę dzieciom z klasy III, a wśród autorów byli: Marcin Chybiorz, Ireneusz Siąkała, Wojciech Tengler, Barbara Herman i Łukasz Gabzdyl, którzy za swe zaangażowanie otrzymali komplety: wieczne pióro i długopis⁵⁴⁴. Choć część absolwentów tegorocznych już została wymieniona wśród laureatów powyższych nagród - oto pełna lista wszystkich, którzy tego roku kończyli szkołę w Rudniku: Chybiorz Marcin, Czauderna Michał, Gabzdyl Łukasz, Handzel Bartłomiej, Herman Barbara, Paszkowski Natalia, Siąkała Ireneusz, Staroń Ewelina, Tomica Łukasz, Wawrzyczek Marcin, Wawrzyczek Marek i Zorychta Dominika⁵⁴⁵.

W nowym roku szkolnym 1995/96 do klasy I wstąpiło 10 nowych uczniów - niestety nie udało się zapewnić ciągłości i zorganizować klasy „0” tego roku⁵⁴⁶. Kadra pedagogiczna pozostała ta sama. Łącznie do szkoły uczęszczało 31 dzieci do klas I, II i III, w tym 18 chłopców i 13 dziewcząt⁵⁴⁷. Z powodu małej ilości dzieci postanowiono zwolnić nauczycielki, a dzieci od 1 września 1996 r. dowozić autobusem do szkoły w Kończycach Wielkich⁵⁴⁸. Na zebraniu wiejskim rodzice i dziadkowie byli temu zamysłowi przeciwni⁵⁴⁹. W końcu szko-

⁵⁴¹ Tamże, s. 63.

⁵⁴² Tamże, s. 62-63.

⁵⁴³ Tamże, s. 68-69.

⁵⁴⁴ Tamże, s. 76.

⁵⁴⁵ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁴⁶ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 79.

⁵⁴⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1995/96 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁴⁸ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 84.

⁵⁴⁹ Tamże.

łę postanowiono jednak utrzymać, łącząc klasę II z III i nadal prowadząc klasę „0”⁵⁵⁰. Problemy dorosłych z pewnością były odczuwane przez młodzież i nie sprzyjały normalnemu tokowi nauki szkolnej. Pomimo tego w tym roku dziewięciu absolwentów opuściło szkołę, a byli to: Gabzdyl Agnieszka, Gabzdyl Tomasz, Klocek Adrian, Łabak Magdalena, Lebioda Michał, Polak Łukasz, Stępnik Damian, Tengler Wojciech, Wawrzyczek Anna⁵⁵¹.

Z powodu ubiegłorocznych perturbacji w nowym roku szkolnym zaszło sporo zmian. Klasa „0” została przekształcona w oddział przedszkolny, podległy dyrektorowi przedszkola w Kończycach Wielkich. Uczęszczało do niego 13 dzieci w wieku 5 i 6 lat, nauczycielka pozostała ta sama⁵⁵². Tego roku - zgodnie z przewidywaniami - nie utworzono klasy I z powodu braku dzieci odpowiedniego rocznika. Była natomiast klasa II licząca 10 uczniów (w tym 2 z obwodu szkolnego w Pruchnej), pochodzących z dwóch roczników - troje z 1989 r. (poszli wcześniej o rok do szkoły) oraz siedmioro z 1988 r.; klasa II była połączona z klasą III, która liczyła 12 dzieci⁵⁵³. Liczba uczniów szkoły wyniosła w związku z tym 22, a wszystkich dzieci korzystających z budynku szkolnego było 35⁵⁵⁴. Szkoła podlegała dyrektorowi Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich⁵⁵⁵ (patrz poprzedni podrozdział). Dla najlepszych uczniów na koniec roku tradycyjnie były nagrody⁵⁵⁶. Szkołę opuścili absolwenci z roku szkolnego 1996/97: Czauderna Damian, Herman Grzegorz, Machej Łukasz, Pala Wioletta, Parchański Renata, Piecha Monika, Siąkała Marek, Spandel Anna, Stępnik Damian, Stuchlik Maria i Węglarzy Przemysław⁵⁵⁷.

⁵⁵⁰ Tamże s. 90.

⁵⁵¹ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁵² Dziennik oddziału przedszkolnego dzieci 5 i 6 letnich na rok szkolny 1996/97 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁵³ Dzienniki klasowe z kl. II i III na rok szkolny 1996/97 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁵⁴ Tamże.

⁵⁵⁵ Kronika Szkoły... cz. II, s. 97.

⁵⁵⁶ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1996/97 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁵⁷ Tamże.

W kolejnym roku szkolnym 1997/98 w oddziale przedszkolnym było ośmioro dzieci sześciolatnych, sześcioro pięcioletnich oraz po jednym z roczników 1993, 1994 i 1995 - w sumie 17 dzieci. Uczyły tam dwie nauczycielki, dyrekcja była w Kończycach Wielkich⁵⁵⁸. Natomiast do klasy I wstąpiło 8 dzieci - w tym dwoje z obwodu w Pruchnej, klasy II tego roku nie było, zaś do klasy III chodziło 10 uczniów⁵⁵⁹. Uczyły w szkole dwie nauczycielki⁵⁶⁰. Jak łatwo obliczyć - do szkoły uczęszczało 18 dzieci - wszystkich - razem z oddziałem przedszkolnym było 35⁵⁶¹. Pożegnanie absolwentów było bardzo uroczyste - żegnano ich tym razem dziesięciu, a między nimi byli: Chmiel Barbara, Ćwięczek Lidia, Herman Wojciech, Kurus Łukasz, Machej Sławomir, Parchański Robert, Pszczółka Szymon, Spandel Olga, Wawrzyczek Angelika i Winkler Radosław⁵⁶².

W następnym roku szkolnym 1998/98 nadal działał oddział przedszkolny, do którego chodziło 8 dzieci z rocznika 1992, 5 dzieci było z rocznika 1993 oraz po jednym z roczników 1994 i 1995 - łącznie 15 przedszkolaków, którymi zajmowały się trzy nauczycielki⁵⁶³. Kierownictwo nadal sprawowała dyrektorka przedszkoła w Kończycach Wielkich⁵⁶⁴. Klasa I tego roku liczyła 8 uczniów - w tym 5 chłopców i 3 dziewczynki. Dwójka dzieci pochodziła z obwodu szkolnego w Pruchnej. Do klasy II także uczęszczało 8 dzieci - 3 chłopców i 5 dziewcząt⁵⁶⁵. Tego roku uroczyste rozdanie świadectw nie oznaczało jednak opuszczenia mu-

⁵⁵⁸ Dziennik oddziału przedszkolnego z roku szkolnego 1997/98 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁵⁹ Dziennik klasowy klasy III z roku szkolnego 1997/98 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁶⁰ Dziennik klasowy klasy I z roku szkolnego 1997/98 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁶¹ Tamże; Dziennik oddziału przedszkolnego z roku szkolnego 1997/98 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁶² Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁶³ Dziennik oddziału przedszkolnego z roku szkolnego 1998/99 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁶⁴ Tamże.

⁵⁶⁵ Dziennik klasowy z roku szkolnego 1998/99 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

rów szkoły przez kolejne pokolenie absolwentów, bo ich nie było ze względu na brak klasy III⁵⁶⁶ - ponieważ w ubiegłym roku nie było kl. II.

Nadszedł wreszcie rok szkolny 1999/2000. W szkole nadal działał oddział przedszkolny z dyrekcją w Kończycach Wielkich. Uczyły w nim dwie nauczycielki. Uczęszczało doń 11 dzieci, w tym 6 z rocznika 1993, tyleż samo z rocznika 1994 oraz jedno urodzone w 1995 r.⁵⁶⁷. Z kolei do szkoły do klasy I chodziło 7 dzieci - 5 chłopców i 2 dziewczynki, w klasie II było 8 dzieci - też 5 chłopców i 3 dziewczynki. W klasie III (łączonej z klasą II) także było 8 dzieci - za to 3 chłopców i 5 dziewczynek. Po jednym z dzieci pochodziło z Pruchnej i z Hażlacha⁵⁶⁸. Uroczyste zakończenie roku szkolnego - ostatniego w tym wieku, a także i w tysiącleciu nie miało w sobie nic z ekscytującego oczekiwania na to, co przyniosą następne wieki. Przyczyna tego była prosta i smutna zarazem: otóż wszyscy wiedzieli, że podjęto decyzję o likwidacji i że następne pokolenia uczniów już nie zasiadą w ławach rudnickiej szkoły. W minorowym więc nastroju opuszczało budynek szkolny ostatnie - jak by się zdawało - pokolenie absolwentów - jej wychowanków: Gabzdyl Łukasz, Kurus Katarzyna, Machej Marcelina, Piecha Wioletta, Polak Adrian, Szczypka Anna, Szczypka Monika i Wawrzyczek Łukasz⁵⁶⁹.

W następne tysiąclecie Rudnik wchodził bez swojej szkoły, która dobrze przysłużyła się lokalnej społeczności i odpowiadała na jej potrzeby.

Dnia 31 sierpnia 2000 r. - zgodnie z decyzją Rady Gminy w Hażlachu - z przyczyn ekonomicznych zlikwidowano Szkołę Podstawową w Rudniku.

Tabela 3. Lista absolwentów SP w Rudniku w latach 1945-2000

⁵⁶⁶ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1997/98 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁶⁷ Dziennik oddziału przedszkolnego z roku szkolnego 1999/2000 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁶⁸ Dziennik klasowy kl. III z roku szkolnego 1999/2000 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁶⁹ Arkusze ocen - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

Rok szkolny Klasa	Lp.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Miejsce urodze- nia
1945/46 klasa VII	1	Handzel Władysław	27 czerwiec 1931	Kończyce Wielkie
	2	Kempny Anna	2 czerwiec 1931	Strumień
	3	Klockówna Maria	2 wrzesień 1931	Rudnik
	4	Matuszek Józef	19 luty 1931	Rudnik
	5	Matuszek Karol	26 styczeń 1931	Rudnik
	6	Szućik Henryk	11 października 1931	Cieszyn
	7	Tomiczanka Anna	1 czerwiec 1931	Rudnik
1946/47 kl. VI	1.	Grzybek Wilhelm		
	2.	Machej Alojzy		
	3.	Klocek Engelbert		
1946/47 klasa VII	1	Gaszczyk Genowefa	30 grudzień 1932	Brenna
	2	Machej Bolesław	9 styczeń 1932	Rudnik
	3	Machej Franciszek	3 grudzień 1932	Rudnik
	4	Parchański Franciszek	30 listopad 1932	Rudnik
	5	Szczypka Franciszek	5 czerwiec 1932	Rudnik
	6	Wawrzyczek Karol	16 września 1932	Rudnik
	7	Zdarzyl Marcin	24 kwiecień 1932	Cieszyn
1947/48 klasa VI	1	Chmiel Aniela	14 styczeń 1934	Kończyce Wielkie
	2	Machej Bronisław	29 września 1933	Kończyce Wielkie
	3	Parchański Helena	4 listopad 1934	Rudnik
	4	Stuchlik Emilia	2 listopad 1933	Rudnik
	5	Szajter Helena	2 styczeń 1934	Kończyce Wielkie
	6	Szuster Emil	3 kwiecień 1933	Rudnik
1948/49 klasa VI	1	Chmiel Justyna	3 października 1935	Kończyce Wielkie
	2	Machej Franciszek	8 sierpień 1935	Kończyce Małe
	3	Matuszek Emanuel	24 grudzień 1934	Rudnik
	4	Parchański Józef	25 styczeń 1935	Rudnik
	5	Parchański Kazimierz	18 października 1935	Rudnik
1949/50 klasa VI	1	Chmiel Maria	3 sierpień 1937	Kończyce Wielkie
	2	Gabzdyl Bronisław	6 marzec 1937	Rudnik
	3	Gabzdyl Władysław	1 styczeń 1936	Rudnik
	4	Grzybek Zofia	8 kwiecień 1936	Rudnik
	5	Machej Franciszek	4 maj 1937	Kończyce Wielkie
	6	Machej Helena	23 luty 1936	Rudnik
	7	Parchański Anna	22 maj 1937	Rudnik
	8	Parchański Antoni	13 czerwiec 1937	Rudnik
	9	Parchański Wanda	26 grudzień 1936	Rudnik
	10	Sosna Anna	16 lipiec 1937	Kończyce Małe
	11	Tomica Anna	26 lipiec 1937	Kończyce Wielkie
1950/51 klasa VI	1	Czendlik Gustaw	10 września 1938	Kończyce Wielkie
	2	Fraj Anna	26 lipiec 1937	Drogomyśl

	3	Karcz Bronisław	27 października 1937	Bąków
	4	Machej Edward	9 listopad 1937	Kończyce Wielkie
	5	Machej Maria	24 styczeń 1937	Rudnik
	6	Parchański Maria	17 marzec 1937	Rudnik
	7	Szczypka Rudolf	4 października 1937	Kończyce Wielkie
	8	Żyła Zofia	15 maj 1938	Rudnik
1951/52 klasa VI	1	Parchański Józef	8 styczeń 1937	Rudnik
	2	Tomica Bronisława	19 luty 1939	Rudnik
	3	Tomica Małgorzata	27 września 1939	Rudnik
	4	Tomica Władysław	3 luty 1938	Rudnik
	5	Wawrzyczek Zofia	7 kwiecień 1939	Kończyce Wielkie
	6	Żyła Edward	12 października 1939	Rudnik
	7	Żyła Leopold	14 listopad 1939	Rudnik
	1	Bijok Alicja		
1952/53 Klasa V	2	Bijok Stanisław		
	3	Gabzdyl Wanda		
	4	Handzel Helena		
	5	Machej Władysław		
	6	Szajter Aurelia		
	7	Wawrzyczek Eleonora		
	8	Zahraj Aurelia		
	9	Żyła Aurelia		
	1	Adamczyk Jan	27 września 1941	Pruchna
1952/53 klasa VI	2	Adam Józef	9 marzec 1941	Świętochłowice
	3	Fraj Eugeniusz	9 lipiec 1939	Drogomyśl
	4	Handzel Henryk	14 listopad 1940	Rudnik
	5	Kukuczka Krystyna	8 maj 1938	Łackowice
	6	Machej Anna	10 maj 1941	Rudnik
	7	Machej Franciszek	6 czerwiec 1941	Rudnik
	8	Machej Leon	28 września 1941	Kończyce Wielkie
	9	Parchański Karol	23 września 1941	Rudnik
	10	Piekar Erwin	20 styczeń 1941	Rudnik
	11	Szajter Józef	1 kwiecień 1940	Rudnik
	12	Wawrzyczek Adolf	27 października 1938	Rudnik
	13	Wawrzyczek Henryk	17 lipiec 1939	Rudnik
	14	Wawrzyczek Leopold	28 maj 1941	Pruchna
1953/54 klasa V	1	Czendlik Józef	4 lipiec 1941	Kończyce Wielkie
	2	Gabzdyl Julian	4 grudzień 1942	Rudnik
	3	Grygierk Józef	15 luty 1941	Pruchna
	4	Handzel Bronisław	16 kwiecień 1942	Kończyce Wielkie
	5	Machej Rudolf	16 kwiecień 1942	Kończyce Wielkie
	6	Piekar Erwin	20 styczeń 1941	Rudnik
	7	Szajter Edward	4 sierpień 1942	Rudnik
	8	Szajter Hilda	4 listopad 1941	Rudnik

	9	Tomica Maria	1 kwiecień 1942	Kończyce Wielkie
1954/55	Jest tylko dziennik klasy IV			
1955/56 klasa V	1	Gabzdyl Małgorzata	1 listopad 1944	Kończyce Wielkie
	2	Gabzdyl Julian	4 grudzień 1942	Rudnik
	3	Foltyn Jan	5 wrzesień 1943	Kończyce Wielkie
	4	Handzel Zofia	8 luty 1944	Hażlach
	5	Tomica Adolf	4 kwiecień 1942	Rudnik
	6	Wawrzyczek Erwin	8 luty 1942	Rudnik
	7	Żyła Józef	10 marzec 1944	Rudnik
1956/57 klasa V	1	Chmiel Franciszek	7 listopad 1945	Kończyce Wielkie
	2	Cieślar Andrzej	12 listopad 1945	Hermanice
	3	Hanel Marta	8 kwiecień 1945	Hażlach
	4	Machej Teofil	22 sierpień 1945	Rudnik
	5	Parchański Irena	5 styczeń 1945	Kończyce Wielkie
	6	Szajter Anna	28 czerwiec 1945	Rudnik
	7	Szajter Stanisław	9 czerwiec 1945	Rudnik
	8	Wawrzyczek Maria	10 wrzesień 1945	Rudnik
1957/58 klasa V	1	Machej Leon	24 kwiecień 1946	Rudnik
	2	Parchański Maria	17 października 1946	Rudnik
	3	Tebgler Franciszek	11 listopad 1946	Hażlach
	4	Tomica Bolesław	14 czerwiec 1946	Rudnik
	5	Wawrzyczek Helena	3 sierpień 1945	Rudnik
	6	Żyła Józef	10 luty 1946	Rudnik
1958/59	Klasa V – Brak danych			
1959/60 klasa V	1	Bijok Maria	28 maj 1948	Rudnik
	2	Gabzdyl Małgorzata	29 wrzesień 1948	Kończyce Wielkie
	3	Kempny Maria	17 wrzesień 1948	Rudnik
	4	Machej Józef	2 styczeń 1948	Rudnik
1960/61 klasa V	1	Czendlik Karol	6 października 1948	Kończyce Wielkie
	2	Kempny Leon	9 lipiec 1947	Rudnik
	3	Szajter Bronisława	31 marzec 1949	Rudnik
	4	Szajter Alojzy	15 kwiecień 1948	Rudnik
	5	Tengler Józef	1 czerwiec 1948	Hażlach
	6	Tomica Maria	13 czerwiec 1949	Rudnik
	7	Wawrzyczek Lidia	17 luty 1950	Rudnik
1961/62 klasa V	1	Bijok Karol	30 styczeń 1950	Rudnik
	2	Gabzdyl Andrzej	2 listopad 1950	Cieszyn
	3	Machej Antoni	9 kwiecień 1950	Cieszyn
	4	Machej Karol I	19 sierpień 1949	Rudnik
	5	Machej Karol II	3 października 1950	Cieszyn
	6	Tomica Eugeniusz	3 wrzesień 1950	Cieszyn
	7	Tomica Tadeusz	6 października 1950	Cieszyn
1962/63	1	Adamczyk Anna	24 lipiec 1951	Pruchna

klasa V	2	Bijok Olga	21 grudzień 1951	Rudnik
	3	Machej Anna	20 czerwiec 1951	Rudnik
	4	Moźdżeń Stanisław	15 marzec 1948	Raba Wyżna
	5	Parchański Władysław	16 maj 1950	Kończyce Wielkie
	6	Szalbot Józef	9 styczeń 1951	Wisła Malinka
	7	Tengler Antoni	9 kwiecień 1951	Hażlach
	8	Tomica Alojzy	24 wrzesień 1951	Rudnik
	1	Gabzdyl Otylia	8 października 1951	Rudnik
1963/64 klasa V	2	Machej Bronisław	4 grudzień 1952	Rudnik
	3	Machej Zofia	4 maj 1952	Rudnik
	4	Szafarczyk Bronisław	24 marzec 1952	Cieszyn
	5	Tomica Tadeusz	11 maj 1952	Kończyce Wielkie
	6	Węglarzy Józef	2 wrzesień 1952	Rudnik
	7	Zahraj Zygmunt	26 wrzesień 1952	Rudnik
	1	Bijok Alicja		
1964/65 klasa IV	2	Bijok Stanisław		
	3	Gabzdyl Wanda		
	4	Handzel Helena		
	5	Machej Władysław		
	6	Szajter Aniela		
	7	Wawrzyczek Eleonora		
	8	Zahraj Aurelia		
	9	Żyła Aurelia		
	1	Chmiel Anna	28 czerwiec 1953	Pruchna
1964/65 klasa V	2	Gabzdyl Antonina	3 wrzesień 1953	Cieszyn
	3	Gabzdyl Helena	18 lipiec 1953	Cieszyn
	4	Gawłowski Karol	17 lipiec 1952	Rudnik
	5	Handzel Helena	31 lipiec 1953	Cieszyn
	6	Lebioda Bronisław	21 czerwca 1952	Rudnik
	7	Machej Jan	9 marzec 1953	Cieszyn
	8	Parchański Władysław	2 wrzesień 1953	Rudnik
	9	Stoszek Roman	29 wrzesień 1953	Cieszyn
	10	Szajter Małgorzata	20 marzec 1953	Kończyce Wielkie
	11	Tomica Władysław I	4 wrzesień 1953	Rudnik
	12	Tomica Władysław II	30 października 1953	Cieszyn
	13	Wawrzyczek Irena I	24 czerwiec 1952	Cieszyn
	14	Wawrzyczek Irena II	8 luty 1951	Rudnik
	15	Żyła Anna	17 czerwiec 1953	Kończyce Wielkie
	16	Żyła Franciszek	6 luty 1953	Cieszyn
1965/66 klasa IV	1	Gabzdyl Edward	22 kwiecień 1955	Cieszyn
	2	Gawłowski Emil	8 luty 1954	Rudnik
	3	Hanzel Anna	29 listopad 1955	Cieszyn
	4	Lebioda Jan	23 czerwiec 1955	Cieszyn
	5	Piekar Anna	21 lipiec 1955	Rudnik

	6	Tomica Daniela	4 marzec 1955	Cieszyn
	7	Tomica Halina	31 marzec 1955	Cieszyn
	8	Tomica Irena	23 maj 1955	Cieszyn
	9	Wawrzyczek Leszek	1 luty 1956	Cieszyn
	10	Wawrzyczek Maria	16 grudzień 1955	Rudnik
1966/67 klasa IV	1	Chmiel Bronisław	1 październik 1955	Rudnik
	2	Gabzdyl Krystyna	21 styczeń 1956	Cieszyn
	3	Gabzdyl Maria	24 marzec 1956	Rudnik
	4	Machej Bronisława	16 marzec 1956	Rudnik
	5	Machej Krystyna	17 sierpień 1956	Cieszyn
	6	Machej Małgorzata	29 listopad 1956	Cieszyn
	7	Parchański Bogusław	4 październik 1956	Cieszyn
	8	Parchański Tadeusz	19 lipiec 1955	Rudnik
	9	Pupek Janina	16 styczeń 1956	Cieszyn
	10	Stoszek Antoni	7 czerwiec 1956	Rudnik
	11	Szajter Aurelia	2 marzec 1956	Rudnik
	12	Wawrzyczek Józef	6 maj 1956	Cieszyn
	13	Wawrzyczek Elżbieta	16 wrzesień 1955	Cieszyn
1967/68 klasa IV	1	Gabzdyl Edward	25 wrzesień 1957	Kończyce Wielkie
	2	Handzel Jan	23 czerwiec 1957	Cieszyn
	3	Handzel Władysław	28 styczeń 1957	Cieszyn
	4	Lose Elżbieta	6 lipiec 1957	Pruchna
	5	Pupek Zbigniew	14 luty 1957	Cieszyn
	6	Szuster Władysław	7 czerwiec 1957	Rudnik
	7	Wawrzyczek Jan	19 wrzesień 1957	Cieszyn
	8	Żyla Emanuel	10 styczeń 1957	Kończyce Wielkie
1968/69 klasa IV	1	Foltyn Eugeniusz	26 maj 1958	Cieszyn
	2	Handzel Maria	8 styczeń 1958	Cieszyn
	3	Matuszek Krystyna	3 październik 1958	Cieszyn
	4	Mikołajczyk Aneta	20 lipiec 1958	Kończyce Wielkie
	5	Parchański Aniela	21 sierpień 1958	Kończyce Wielkie
	6	Parchański Stanisław	4 październik 1958	Rudnik
	7	Szajter Józef	15 marzec 1958	Rudnik
	8	Wawrzyczek Władysław	8 marzec 1958	Cieszyn
	9	Wawrzyczek Władysław	9 wrzesień 1958	Kończyce Wielkie
	10	Żerdka Franciszek	24 marzec 1958	Rudnik
1969/70 klasa IV	1	Chmiel Elżbieta	10 sierpień 1958	Rudnik
	2	Chmiel Renata	20 sierpień 1957	Rudnik
	3	Czuderna Tadeusz	21 październik 1959	Cieszyn
	4	Gabzdyl Jan	5 maj 1959	Rudnik
	5	Gabzdyl Kazimierz	3 marzec 1959	Cieszyn
	6	Handzel Maria	30 lipiec 1959	Cieszyn
	7	Machej Franciszek	12 czerwiec 1959	Cieszyn
	8	Machej Maria	9 październik 1959	Cieszyn
	9	Machej Tadeusz	6 marzec 1959	Cieszyn
	10	Tomica Maria	17 październik 1959	Rudnik
	11	Wawrzyczek Hermina	14 czerwiec 1959	Cieszyn

	12	Zahraj Anna	21 styczeń 1959	Cieszyn
	13	Żyła Marta	7 maj 1959	Kończyce Wielkie
1970/71 klasa IV	1	Lebioda Jadwiga	11 kwiecień 1960	Kończyce Wielkie
	2	Gawłowski Franciszek	3 kwiecień 1958	Rudnik
	3	Machej Roman	14 grudzień 1960	Cieszyn
	4	Sikorska Danuta	11 kwiecień 1960	Kończyce Małe
	5	Tomica Mirosław	7 wrzesień 1960	Rudnik
	6	Wawrzyczek Jadwiga	8 października 1960	Cieszyn
	7	Wawrzyczek Krystyna	30 listopad 1960	Kończyce Wielkie
	8	Żyła Roman	16 kwiecień 1960	Cieszyn
1971/72 klasa IV	1	Borski Leszek	11 wrzesień 1961	Cieszyn
	2	Kurus Bogusław	17 listopad 1961	
	3	Lose Urszula	6 styczeń 1961	Pruchna
	4	Matuszek Bronisława	21 sierpień 1961	Cieszyn
	5	Matuszek Edward	13 wrzesień 1961	Cieszyn
	6	Parchański Ryszard	30 sierpień 1961	Rudnik
	7	Pasieka Ewa	6 grudzień 1959	Cieszyn
	8	Wawrzyczek Roman	23 lipiec 1960	Cieszyn
	9	Witoszek Urszula	28 lipiec 1961	Pruchna
	10	Zorychta Krzysztof	19 sierpień 1961	Cieszyn
	11	Żyła Zbigniew	5 wrzesień 1961	Cieszyn
1972/73 klasa IV	1	Czakon Wiesława	29 marzec 1962	Cieszyn
	2	Czuderna Oton	18 sierpień 1962	Cieszyn
	3	Gabzdyl Piotr	31 grudzień 1962	Cieszyn
	4	Handzel Anna	28 lipiec 1962	Cieszyn
	5	Kurus Jan	9 października 1962	Cieszyn
	6	Parchański Jolanta	24 listopad 1962	Cieszyn
	7	Rom Eugeniusz	19 grudzień 1962	Cieszyn
	8	Szafarczyk Henryk	18 marzec 1962	Cieszyn
	9	Szczypka Ilona	20 sierpień 1962	Pruchna
	10	Wawrzyczek Janusz	3 marzec 1962	Cieszyn
1973/74 klasa IV	1	Kałuża Anna	3 lipiec 1963	Cieszyn
	2	Kurus Jan	5 marzec 1963	Cieszyn
	3	Machej Henryka	14 października 1963	Pruchna
	4	Matuszek Henryk	5 kwiecień 1963	Rudnik
	5	Mikołajczyk Małgorzata	2 maj 1963	Wiśla
	6	Parchański Franciszek	11 października 1963	Rudnik
	7	Szuster Anna	16 lipiec 1963	Rudnik
	8	Wawrzyczek Dominik	9 października 1963	Cieszyn
1974/75 klasa IV	1	Gabzdyl Helena	17 października 1964	Cieszyn
	2	Kurus Danuta	9 kwiecień 1964	Cieszyn
	3	Machej Bożena	14 czerwiec 1964	Cieszyn
	4	Parchański Urszula	30 marzec 1964	Cieszyn
	5	Tengler Maria	25 kwiecień 1964	Cieszyn
	6	Tomica Aniela	7 października 1960	Cieszyn

	7	Tomica Bronisław	13 styczeń 1964	Cieszyn
	8	Tomica Małgorzata	22 kwiecień 1964	Cieszyn
	9	Wawrzyczek Renata	26 listopad 1964	Cieszyn
1975/76 klasa IV	1	Handzel Jadwiga	27 sierpień 1965	Cieszyn
	2	Machej Jan	10 lipiec 1965	Cieszyn
	3	Szczypka Piotr	2 kwiecień 1965	Pruchna
	4	Witoszek Anna	6 sierpień 1965	Cieszyn
1976/77 klasa IV	1	Czakon Jan	5 kwiecień 1966	Cieszyn
	2	Czakon Piotr	5 kwiecień 1966	Cieszyn
	3	Kałuża Elżbieta	26 października 1966	Cieszyn
	4	Matuszek Janina	17 kwiecień 1966	Cieszyn
	5	Parchański Mirosław	5 lipiec 1966	Cieszyn
	6	Wawrzyczek Maria	14 sierpień 1966	Cieszyn
1977/78 klasa III	1	Folwarczny Krystyna		
	2	Machej Dariusz		
	3	Parchański Krzysztof		
	4	Tomica Jolanta		
	5	Witoszek Irena		
1977/78 klasa IV	1	Klocek Iwona	19 października 1967	Cieszyn
	2	Pupek Leszek	25 maj 1967	Cieszyn
	3	Wawrzyczek Krzysztof	2 października 1967	Cieszyn
	4	Wawrzyczek Janina	16 maj 1967	Cieszyn
1978/79 klasa II	1	Folwarczny Jan		
	2	Machej Ryszard		
	3	Parchański Ryszard		
	4	Tengler Janusz		
1978/79 klasa III	1	Bijok Czesław	28 września 1969	Zebrzydowice
	2	Jarosz Zdzisław	10 października 1969	Cieszyn
	3	Kukuczka Marek	5 maj 1969	Zebrzydowice
	4	Kurus Henryk	24 luty 1969	Cieszyn
	5	Machej Zbigniew	3 kwiecień 1969	Zebrzydowice
	6	Wawrzyczek Barbara	29 listopad 1969	Cieszyn
	7	Wawrzyczek Dariusz	15 lipiec 1969	Zebrzydowice
1979/80	Brak absolwentów tego rocznika			
1980/81 klasa III	1	Dubiański Wacław		
	2	Gabzdyl Tadeusz		
	3	Kędziera Iwona		
	4	Szczypka Bożena		
	5	Szuster Eugeniusz		
	6	Tomica Janusz		
	7	Żerdka Bożena		
	8	Żyła Grażyna		
1981/82	1	Gabzdyl Sylwia		
	2	Jarosz Stanisław		

klasa III	3	Kałuża Andrzej		
	4	Klocek Zdzisław		
	5	Machej Małgorzata		
	6	Tengler Jacek		
	7	Żerdka Bernadeta		

Rok szkolny Klasa	Lp.	Nazwisko i imię
1982/83 klasa III	1	Jarosz Wiesław
	2	Tomica Joanna
	3	Werłos Marek
1983/84 klasa III	1	Gabzdyl Małgorzata
	2	Kempny Mirosław
	3	Majetny Ilona
	4	Majkut Bożena
	5	Machej Jadwiga
	6	Tomica Jolanta
	7	Werłos Jolanta
1984/85 klasa III	1	Dubiański Alicja
	2	Borkowski Grzegorz
	3	Folwarczny Izabela
	4	Jarosz Grażyna
	5	Kempny Ewa
	6	Machej Grażyna
	7	Machej Joanna
	8	Niemczyk Alicja
	9	Tengler Grażyna
	10	Żyla Renata
1985/86 klasa III	1	Dędys Elżbieta
	2	Gabzdyl Elżbieta
	3	Kocur Jolanta
	4	Machej Anna
	5	Mikołajczyk Piotr
	6	Niemczyk Barbara
	7	Szajter Rafał
	8	Tomica Beata
	9	Tomica Karina
	10	Tomica Radosław
1986/87 klasa III	1	Ćwięczek Grażyna
	2	Ćwięczek Józef
	3	Chmiel Jadwiga
	4	Folwarczny Józef
	5	Kempny Jolanta
	6	Stuchlik Sylwester

1987/88 klasa III	1	Czendlik Józef
	2	Dawid Wioletta
	3	Dędys Andrzej
	4	Gabzdyl Tomasz
	5	Machej Bogusław
	6	Parchański Dorota
	7	Stuchlik Ewa
	8	Wawrzyczek Mariusz
1988/89 klasa III	1	Bijok Zofia
	2	Boruta Joanna
	3	Gabzdyl Adam
	4	Kocur Piotr
	5	Lebioda Tomasz
	6	Machej Kazimierz
	7	Machej Renata
	8	Puczek Seweryn
	9	Tomica Arkadiusz
	10	Winkler Sławomir
	11	Żerdka Andrzej
1989/90 klasa III	1	Borkowski Dorota
	2	Chmiel Beata
	3	Czendlik Tomasz
	4	Gabzdyl Grażyna
	5	Holisz Adam
	6	Kędziera Łukasz
	7	Kurus Łucja
	8	Kwiczala Grzegorz
	9	Machej Krzysztof
	10	Machej Małgorzata
	11	Prochaska Monika
	12	Słowiok Krzysztof
	13	Staroń Anita
	14	Tengler Beata
	15	Tengler Szymon
	16	Tomica Szymon
	17	Żyła Agnieszka
1990/91 klasa III	1	Adamczyk Grzegorz
	2	Bijok Wojciech
	3	Chmiel Agnieszka
	4	Gabzdyl Sylwia
	5	Hanel Jarosław
	6	Klocek Anna
	7	Lebioda Andrzej
	8	Mikołajczyk Anna
	9	Pucek Weronika
	10	Stuchlik Anna
	11	Żyła Anna
1991/92	1	Gabzdyl Barbara

klasa III	2	Gabzdył Rafał
	3	Machej Beata
	4	Machej Mateusz
	5	Tomica Beata
	6	Tomica Monika
	7	Wawrzyczek Tomasz
	8	Żerdka Michał
	1	Lebioda Grzegorz
1992/93 klasa III	2	Lebioda Krzysztof
	3	Romanowska Magdalena
	4	Stoszek Jacek
	5	Tomica Aneta
	6	Tomica Krystian
	1	Adamczyk Andrzej
1993/94 klasa III	2	Machej Bartłomiej
	3	Wawrzyczek Monika
	4	Wawrzyczek Tomasz
	5	Zorychta Krystian
	6	Żerdka Joanna
	7	Żyla Michał
	1	Chybiorz Marcin
1994/95 klasa III	2	Czauderna Michał
	3	Gabzdył Łukasz
	4	Hanel Bartłomiej
	5	Herman Barbara
	6	Parchański Natalia
	7	Siąkała Ireneusz
	8	Staroń Ewelina
	9	Tomica Łukasz
	10	Wawrzyczek Marcin
	11	Wawrzyczek Marek
	12	Zorychta Dominika
	1	Gabzdył Agnieszka
1995/96 klasa III	2	Gabzdył Tomasz
	3	Klocek Adrian
	4	Łabak Magdalena
	5	Lebioda Michał
	6	Polak Łukasz
	7	Stępniały Damian
	8	Tengler Wojciech
	9	Wawrzyczek Anna
	1	Czauderna Damian
1996/97 klasa III	2	Gabzdył Dorota
	3	Herman Grzegorz
	4	Machej Łukasz
	5	Pala Wioletta
	6	Parchański Renata
	7	Piecha Monika
	8	Siąkała Marek

	9	Spandel Anna
	10	Stępnik Damian
	11	Stuchlik Maria
	12	Węglarzy Przemysław
1997/98 klasa III	1	Chmiel Barbara
	2	Ćwięczek Lidia
	3	Herman Wojciech
	4	Kurus Łukasz
	5	Machej Sławomir
	6	Parchański Robert
	7	Pszczółka Szymon
	8	Spandel Olga
	9	Wawrzyczek Angelika
	10	Winkler Radosław
1998/99		Luki w klasach – brak absolwentów tego rocznika
1999/2000 klasa III	1	Gabzdył Łukasz
	2	Kurus Katarzyna
	3	Machej Marcelina
	4	Piecha Wioletta
	5	Polok Adrian
	6	Szczypka Anna
	7	Szczyrba Monika
	8	Wawrzyczek Łukasz
2000/01		Szkoła zamknięta

Tabela 4. Niektóre dane statystyczne od 1945 do 2000

Rok szkolny	Liczba klas	Liczba chłopców	Liczba dziewcząt	Razem
1945/46	7	44	23	67
1946/47	7	40	25	65
1947/48	6	36	24	60
1948/49	6	39	18	57
1949/50	6	39	24	63
1950/51	6	34	15	49
1951/52	6	29	12	41

1952/53	5	29	14	43
1953/54	5	20	12	32
1954/55	5	16	11	27
1955/56	5	23	14	37
1956/57	5	22	16	38
1957/58	5	15	11	26
1958/59	5	18	9	27
1959/60	5	25	16	41
1960/61	5	23	11	34
1961/62	5	17	10	27
1962/63	5	35	26	61
1963/64	5	25	31	56
1964/65	5	26	30	56
1965/66	4	22	21	43
1966/67	4	23	21	44
1967/68	4	23	19	42
1968/69	4	22	21	43
1969/70	4	24	22	46
1970/71	4	24	19	43
1971/72	4	22	19	41
1972/73	4	14	19	33
1973/74	4	11	17	28
1974/75	4	8	16	24
1975/76	4	8	11	19
1976/77	4	13	9	22
1977/78	4	14	6	20
1978/79	3	15	5	20
1979/80	3	9	6	15
1980/81	3	b.d.	b.d.	b.d.
1981/82	3	b.d.	b.d.	b.d.
1982/83	3	b.d.	b.d.	b.d.
1983/84	3	b.d.	b.d.	b.d.
1984/85	3	b.d.	b.d.	b.d.

Rok szkolny	Liczba klas	Liczba chłopców	Liczba dziewcząt	Razem
1985/86	3	b.d.	b.d.	35
1986/87	3	b.d.	b.d.	42
1987/88	3	b.d.	b.d.	47
1988/89	3	b.d.	b.d.	53
1989/90	3	b.d.	b.d.	49
1990/91	3	b.d.	b.d.	34
1991/92	3	b.d.	b.d.	34
1992/93	3	b.d.	b.d.	36

1993/94	3	b.d.	b.d.	40
1994/95	3	b.d.	b.d.	33
1995/96	3	18	13	31
1996/97	3	b.d.	b.d.	22
1997/98	3	b.d.	b.d.	18
1998/99	3	8	8	16
1999/00	3	13	10	23

3.4. Personel pomocniczy

Sercem szkoły i jej siłą napędową są z pewnością tak uczniowie, jak też i nauczyciele, ale o jej obliczu z pewnością stanowią pracownicy pełniący funkcje pomocnicze – kucharki, sprzątaczki, konserwatorzy, czy też zajmujący się administracją. Z reguły tak się dzieje, że w opracowaniach monograficznych dotyczących szkół pomija się, czy też marginalizuje tę grupę osób związanych niewątpliwie w szczególny sposób z tymi zakładami pracy. A jednak bez podjęcia tej tematyki obraz placówki byłby co najmniej niepełny – od tych pracowników bowiem zależy baza materialna szkoły, a także w dużej mierze atmosfera, zatrudniając więc te osoby – ich przełożeni z pewnością muszą wziąć pod uwagę nie tylko ich wykształcenie czy też umiejętności, ale - bodaj czy nie przede wszystkim – ich predyspozycje psychiczne i cechy charakteru. Z drugiej strony – często dokumentacja dotycząca ich przebiegu pracy, czy też personaliów jest niepełna, także w kronikach szkolnych zapiski na ich temat pojawiają się rzadko – głównie wtedy, kiedy odchodzą ze świata żywych i mowa o udziale uczniów w ich pogrzebach. Nie inaczej jest przypadku opisywanej miejscowości szkoły w Rudniku, ale warto przyjrzeć się tej tematyce choćby w szczałkowym zarysie, w taki sposób, jak to jest możliwe.

Ich obowiązki były rozmaitej natury – np. do zajęć sprzątaczki w szkole podstawowej w Rudniku należało w 1983 r.:

Dbanie o porządek w szkole, a w szczególności:

- czystość we wszystkich pomieszczeniach szkolnych;
- codzienne wycieranie podłóg w klasach, na korytarzu i w kancelarii;
- codzienne ścieranie kurzu z mebli, parapetów, obrazów i innych przedmiotów znajdujących się w szkole;
- codzienna zmiana wody w miednicach;
- od października do maja palenie w piecach;

- codzienne gotowanie herbaty;
- troska o porządek i czystość w ubikacjach;
- codzienne wycieranie sedesów i posadzek;
- omiatanie pajęczyn;
- troska o porządek wokół szkoły;
- pielenie w ogródku kwiatowym;
- przycinanie żywopłotu;
- w czasie zimy odśnieżanie dojścia do szkoły⁵⁷⁰.

Z kolei – do obowiązków palacza, zatrudnionego od dnia 15 listopada 1984 r. zaliczało się:

- utrzymywanie temperatury 18°C we wszystkich pomieszczeniach budynku;
- praca w ustalonych przez dyrektora godzinach pracy (4 godziny dziennie);
- utrzymywanie ładu i porządku w kotłowni;
- wykonywanie drobnych napraw – klamki, muszle, ławki, szklenie okien itp.;
- odśnieżanie chodników wokół szkoły, posypywanie ich zwirem, utrzymywanie ładu i porządku (kwiaty, koszenie trawy);
- przestrzeganie tajemnicy służbowej;
- wykonywanie innych poleceń dyrektora szkoły lub kierownika;
- należyte wykonywanie obowiązków pomocniczych oraz ponoszenie odpowiedzialności materialnej za ich naruszenie;
- rozładunek opału do CO;
- stała troska o stan urządzeń instalacji grzewczej, ich konserwacja i bieżące naprawy;
- zabezpieczenie opału na placu (nie mieszczącego się w magazynie);
- wywóz żużla piecowego;
- czyszczenie pieców po sezonie grzewczym;

⁵⁷⁰ Przydział czynności dla sprzątaczki w SP Rudnik – umowa o pracę pomiędzy dyr. SP w Rudniku a K. Tomica z dn. 1.09.1983 r. - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

- kontrola sprawności instalacji i urządzeń wodno-kanalizacyjnych, gazowych i elektrycznych;
- konserwacja tychże instalacji i drobne naprawy;
- naprawianie mebli i pomocy naukowych;
- pomoc związana z inwentaryzacją majątku szkoły i w przedszkolu;
- dokonywanie napraw powierzchni podłogowych;
- sprawowanie pieczy nad sprawnością sprzętu ppoż.⁵⁷¹

Z porównania zakresów obowiązków wynika, że do momentu wprowadzenia w szkole CO zatrudniane były wyłącznie kobiety, które oprócz palenia w piecach spełniały jeszcze obowiązki sprzątaczki i kucharki⁵⁷². Natomiast już od roku szkolnego 1984/85, czyli od zamontowania w szkole pieca CO oraz instalacji, funkcję palacza i konserwatora sprawowali mężczyźni, zatrudniani dodatkowo także do cięższych prac gospodarczych, natomiast kobiety nadal dbały o czystość i pełniły funkcję kucharki. W 1989 r. zmieniono jednej sprzątaczce $\frac{1}{2}$ etatu na stanowisko rzemieślnika, do jej obowiązków należało wykonywanie prac ogrodniczych wokół szkoły, szycie ręczników dla dzieci do pomieszczeń sanitarnych oraz szycie ścierek potrzebnych przygotowaniu II śniadania, a także gotowanie herbaty dla dzieci.

Pomimo, że budynek nie był wielki – zakres czynności warunkujących normalne działanie tej placówki był tak szeroki, że trzeba było porządnie naprawować się, aby zdążyć z wypełnieniem obowiązków na czas. A pensum godzin, w którym należało się zmieścić było różne, ale wg dostępnych danych – nigdy nie wyniosło całego etatu na osobę pracującą. I tak w roku szkolnym 1974/75 osoba na stanowisku sprzątacza była zatrudniona na „1 niepełny etat”, podobnie w latach 1976/77 i 1978/79 (wg dostępnych danych). W roku szkolnym 1979/80 do obsługi szkoły przewidziano $\frac{1}{2}$ etatu kucharki i $\frac{1}{2}$ etatu sprzątaczki, podobnie w latach 1980/81, zaś w 1983/84 przewidziano już tylko $\frac{1}{2}$ etatu sprzątaczki. W roku szkolnym 1985/86 do prac pomocniczych przewidziano po $\frac{1}{2}$ etatu sprzątaczki i palacza. To widocznie okazało się niewystarczające, bo w następnym roku szkolnym 1986/87 na te same czynności przewidziano już po $\frac{3}{4}$ etatu. W roku szkolnym 1987/88 pen-

⁵⁷¹ Wyciąg z umowy o pracę zawartej w dniu 19.IX.1984 r. – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁷² Na podstawie innych umów o pracę do r. 1984/85 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

sum sprzątaczki pozostało na niezmienionym poziomie, natomiast wymiar czasu pracy dla konserwatora opiewał tylko na $\frac{1}{2}$ etatu. Ten stan rzeczy utrzymywał się w latach szkolnych 1988/89 (z tym, że stanowisko pracy ze „sprzątaczki” przemianowano na „rzemieślnika”) do 1994/95. Tyle udało się ustalić wg dostępnych dokumentów archiwalnych co do wymiaru czasu pracy oraz zakresu obowiązków personelu pomocniczego.⁵⁷³

Dane osobowe – te, do których udało się dotrzeć, są raczej dość ogólnikowe i lakoniczne, jedynie w kilku wypadkach udało się odtworzyć dokładniej historię ich pracy w Rudniku.

I tak – do roku szkolnego 1957/58 nie udało się odnaleźć żadnych zapisków na interesujący nas temat – pierwszy taki pojawił się w roku szkolnym 1958/59 i dotyczył woźnej Anny Gabzdyl⁵⁷⁴ - niestety niczego więcej na temat jej osoby nie udało się ustalić, nie wiadomo nawet od kiedy pracowała, ani też kiedy z tej pracy odeszła.

Już większą ilość danych zgromadzono na temat Heleny Stoszek⁵⁷⁵, zatrudnionej w charakterze sprzątaczki od 1960 r. Do jej obowiązków należało także gotowanie herbaty. Wymieniona urodziła się w 1920 r. w miejscowości Kozowa w woj. Lwowskim. Jej matką była Anna Kiełbasa. Chodziła do szkoły w Pogwizdowie w latach 1926-34 – ukończyła tam pięć klas w szkole 8-oddziałowej. Pracowała następnie na roli – w 1951 r. wyszła za mąż i zamieszkała w Rudniku. Sprzątała w miejscowej szkole na $\frac{1}{2}$ etatu aż do 31 sierpnia 1981 r., kiedy to nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę.

Jeszcze za jej kadencji – od 20 sierpnia 1979 r. zatrudniona została w charakterze obsługi gospodarczej Eleonora Borkowska⁵⁷⁶ - pracowała ona na stanowisku pomocy kuchennej. Urodziła się 25 września 1954 r. w Cieszynie. Ukończyła szko-

⁵⁷³ Projekt organizacji szkoły w Rudniku – z lat szkolnych 1974/75, 1976/77, 1978/79, 1979/80, 1981/81, 1983/84, 1985/86, 1986/87, 1987/88, 1988/89, 1994/95 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁷⁴ Akta osobowe pracowników – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁵⁷⁵ Tamże.

⁵⁷⁶ Tamże.

łę zawodową i uzyskała zawód fryzjera. W swoim zawodzie przepracowała 4 lata w prywatnym zakładzie rzemieślniczym. Wyszła za mąż w 1975 r., urodziła dziecko, które wychowywała, potem od 1979 r. pracowała w Rudniku. Niestety, jak dugo - nie wiadomo.

Po odejściu H. Stoszek od 1 września 1981 r. w szkole pracowała Bronisława Kędziora⁵⁷⁷ - także jako sprzątaczka. Była mieszkanką Rudnika, tu też się urodziła 31 marca 1949 r. Była córką Karola i Heleny Szajter z d. Bijok, pochodziła z rodziny chłopskiej. W latach 1953-63 uczęszczała do szkoły w Rudniku, potem – w 1966 r. ukończyła Zasadniczą Szkołę Handlową. Podjęła pracę w latach 1966 do 1967 w GS w Zebrzydowicach, następnie od 1967 r. podjęła pracę w Cieszynie w Śląskich Zakładach Przemysłu Cukierniczego „Olza”. W 1970 r. ukończyła kurs maszynopisania i biurowości. Pracowała w Rudniku tylko do 31 grudnia 1981 r.

Od tego momentu istnieje luka czasowa aż do 1 września 1982 r., kiedy to wiadomo, że została zatrudniona na stanowisku sprzątaczki Irena Dędys (z d. Wawrzyczek)⁵⁷⁸. Urodziła się ona w dniu 8 lutego 1951 r. w Kończycach Wielkich. Ukończyła pięć klas Szkoły Podstawowej w Rudniku. Pracowała w stołówce w Sądzie Powiatowym w Cieszynie jako pomoc kuchenna. Od 15 listopada 1973 – 31 października 1977 pracowała w CEFANIE w Cieszynie na stanowisku wiertacza, potem przeniosła się – także w Cieszynie – do Spółdzielni „Jedność” na stanowisko pracownika fizycznego, gdzie pracowała do 14 listopada 1977 do 31 stycznia 1978 r. Mieszkała cały czas w Rudniku, gdzie podjęła w końcu pracę sprzątaczki, którą wykonywała aż do 31 sierpnia 1983 r. O dalszych jej losach nic nie wiadomo – nie natrafiono na żadne zapiski dotyczące tego zakresu wiedzy.

Na jej miejsce zatrudniono wtedy – od 1 września 1983 r. – Kazimierę Tomicę.⁵⁷⁹ O niej wiadomo stosunkowo sporo – urodziła się 27 lutego 1948 r. w Roda-

---

⁵⁷⁷ Tamże.

⁵⁷⁸ Tamże.

⁵⁷⁹ Tamże.

kach w pow. Olkusz. Była córką Jana i Genowefy Wnuk, z d. Gdula. W 1962 r. ukończyła szkołę podstawową, następnie w latach 1962-654 uczyła się zawodu w warsztacie krawieckim w Kluzach. W tym czasie od 1964-1966 pracowała także w gospodarstwie rolnym rodziców w Rodakach. Od 1965 r. aż do 1966 pracowała w GS SCH Klucze w Wytwórni Wód Gazowanych. W 1966 r. wyszła za mąż i przeprowadziła się do Kaczyc, wychowała troje dzieci. Od 1 września 1983 r. pracowała na $\frac{1}{2}$ etatu w szkole w Rudniku jako sprzątaczka. Od 15 stycznia 1988 r. zwiększoно jej wymiar pracy do $\frac{3}{4}$ etatu. Od 1 lipca 1989 r. zmieniono jej stanowisko pracy ze sprzątaczki na rzemieślnika. Dodatkowo w czasie choroby p. Romanowskiego – w okresie od 22 marca – 16 kwietnia 1996 r. na czas jego nieobecności w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu przejęła obowiązki palacza. Od 1 grudnia 1996 r. z powrotem objęła stanowisko sprzątaczki na $\frac{3}{4}$ etatu. W dniu 18 listopada 1997 r. przeszła na rentę inwalidzką II grupy i odeszła z pracy.

W związku z wprowadzeniem CO w szkole, z dniem 16 listopada 1984r. na stanowisku palacza i konserwatora został zatrudniony Józef Matuszek⁵⁸⁰. Urodził się w dniu 19 lutego 1931 r. w Rudniku – jako syn Karola i Anny z d. Parchański. W roku szkolnym 1945/46 ukończył szkołę na miejscu, potem pomagał rodzicom w gospodarstwie rolnym. Po osiągnięciu pełnoletniości podjął pracę w Walcowni Metali w Dziedzicach. Z powodu trudnego dojazdu przeniósł się – rozpoczął pracę w Spółdzielni „Blachosprzęt” w Cieszynie. Później – aby mieć więcej czasu dla pracy w gospodarstwie – podjął pracę palacza w Szpitalu Śląskim w Cieszynie. Po śmierci rodziców przejął gospodarstwo rolne. Był wysokiego wzrostu, miał oczy szare i był kawalerem. W okresie 13 grudnia 1974 do 27 lutego 1975 – ukończył kurs doskonalenia zawodowego – palaczy CO, trwający 200 godzin. W dniu 17 kwietnia 1991 r. napisał pismo – oświadczenie, że nie pobiera renty ani emerytury. Zmarł

---

⁵⁸⁰ Tamże.

30 września 1992 r. do końca pracując w szkole, w jego pogrzebie wzięli udział uczniowie, o czym informuje stosowny wpis w kronice szkolnej⁵⁸¹.

Za jego czasów od 15 marca 1988 r. przyszła do pracy w szkole na stanowisko sprzątaczki Anna Stoły⁵⁸². Urodziła się 14 czerwca 1968 r. w Zebrzydowicach – była córką Józefa i Kazimiery. Do szkoły chodziła w Pogwizdowie, potem kontynuowała naukę w przykładowej szkole ZPC „Olza” w Cieszynie, którą ukończyła w 1986 r. jako cukiernik przemysłowy. Pracowała następnie w „Olzie” – tam należała do Związku Zawodowego i ZSMW. W dniu

15 lutego 1988 r. została zatrudniona w szkole ze względu na chorobę (leczenie szpitalne) K. Tomicy – pracowała na $\frac{3}{4}$ etatu. Była to dla niej praca dodatkowa, gdyż w tym czasie pracowała ona w KS Piast Cieszyn, nie kolidowało to też z pracą w ZPC „Olza”.

Dwa tygodnie po śmierci J. Matuszka – w dniu 15 października 1992 r. przyjęto na jego miejsce do pracy następnego palacza – konserwatora – Romana Romanowskiego.⁵⁸³ Urodził się on 28 lutego 1948 r. w Cieszynie w rodzinie robotniczej, jego rodzicami byli Michał i Aniela. W okresie od 9 sierpnia 1967 r. do 1 lutego 1971 r. pracował jako kierowca w Cieszynie w Juwenii. Następnie przeszedł do ZNTK (też w Cieszynie), gdzie od 15 lutego 1971 – 4 listopada 1974 pracował jako tkacz. Od 18 listopada 1974 do 1 września 1975 r. pracował w PTHW Bielsko-Biała – znowu jako kierowca. Stamtąd przeniósł się w dniu 19 lipca 1977 r. na stanowisko też kierowcy do OPSW w Cieszynie, gdzie pracował do 31 lipca 1979 r. W dniu 1 sierpnia 1979 r. rozpoczął pracę w Zakładzie Karnym w Cieszynie na stanowisku funkcjonariusza służby więziennej. Krótko potem, bo 19 listopada 1979 r. uzyskał świadectwo ukończenia LO im. M. Kopernika w Cieszynie. W 1990 r. zachorował i otrzymał rentę III grupy, swoją pracę w więziennictwie zakończył więc

⁵⁸¹ Kronika Szkoły ..., cz. II, s. 12.

⁵⁸² Akta osobowe....

⁵⁸³ Tamże.

30 kwietnia 1990 r. Będąc już na rencie podjął pracę konserwatora-palacza na ½ etatu w Rudniku, w szkole. W okresie od 23 maja 1997 - 20 czerwca 1997 dodatkowo pracował na etacie... sprzątaczki, zastępując nieobecną z powodu choroby K. Tomicę. W dniu 11 lutego 1998 r. rozwiązano z nim umowę o pracę.

Na jego miejsce natomiast przyjęto Karola Adamczyka⁵⁸⁴, o którym wiadomo, że na pewno pracował do następnego roku szkolnego – czyli do listopada 1998 r. W okresie wakacji - w sierpniu, aż do września na pewno pracowała Jolanta Piecha⁵⁸⁵. Czy tych dwoje pracowało do końca r. szk. 1999/2000 nie wiadomo – na podstawie dokumentów szkolnych, do których udało się dotrzeć - nie sposób ustosunkować się w sposób merytoryczny do tego zagadnienia, ponieważ żadnych zapisów dotyczących tego okresu nie odnaleziono – być może dokumenty te znajdują się w szkole w Kończycach Wielkich w archiwum lub też w Urzędzie Gminy Hażlach, ale pomimo maximum dobrej woli – próby odszukania tychże spełzły na niczym.

Być może – a nawet na pewno – trudno wyrabiać sobie opinię posiadając tak niekompletne dane, ale przytaczając tu – z konieczności- fragmentaryczne opisy przebiegu pracy, czy też życiorysów osób spełniających funkcje pomocnicze w działalności szkoły, a przez to biorących pośrednio udział w procesie nauczania młodego pokolenia Rudnika – podjęto próbę zachowania dla historii choć tego wycinka dziejów szkoły w Rudniku.

---

⁵⁸⁴ Ewidencja obecności pracowników obsługi - arch. szkoły w Rudniku.

⁵⁸⁵ Tamże.

3.5. Organizacje szkolne

Społeczeństwo Rudnika zawsze wyróżniało się wysokim stopniem zorganizowania, a co za tym idzie - zaangażowania w sprawy choćby tylko pośrednio dotyczące swej miejscowości. Jego wyznacznikiem może być długa lista osiągnięć - np. zbudowanie we wsi liczącej zaledwie ok. 100 gospodarstw najpierw szkoły, potem kaplicy, strażnicy i boiska sportowego oraz Domu Ludowego. Na pewno w tym dziele pomocna była pracowitość i ambicja, ale nie na wiele by się one zdały, gdyby nie umiejętność wspólnego działania, którą to - bardzo prawdopodobne - mieszkańcy Rudnika jeśli nie wyssali z mlekiem matki - to już na pewno mogli wyrobić sobie, właśnie w miejscowej szkole.

Organizacje szkolne działały już przed II wojną światową - działała SKO (od 15 września 1934/35)⁵⁸⁶. O innych organizacjach możemy domyślać się pośrednio, np. nauczyciele jeździli na zawody harcerskie do Warszawy w dniach 24-25 marca 1930 r. (J. Więcek) i 19 kwietnia 1934 r. na kursy zuchowe (W. Ceglarz).⁵⁸⁷ Ale z uwagi na zakres opracowania - z konieczności należałoby się zająć tymi, które w szkole działały od końca II wojny światowej poczawszy.

Pierwsze zapiski na ten temat można odnaleźć w roku szkolnym 1952/53 w kronice szkolnej⁵⁸⁸, w której to w tym czasie opisano fakt wybrania na zebraniu Zarządu Szkolnego Koła Odbudowy Warszawy - prawdopodobnie od tego momentu organizacja ta, mająca na celu emocjonalne i materialne powiązanie ludności z prowincji ze stolicą, niewątpliwie takiego wsparcia oczekującą, rozpoczęła swoją działalność w oparciu o uczniów z Rudnika.

---

⁵⁸⁶ Protokół czynności...

⁵⁸⁷ Tamże.

⁵⁸⁸ Kronika Szkoły ..., s. 32.

Działała ona nie tylko na papierze -znajdujemy w kronice szkolnej wymierne skutki aktywności młodych rudniczan na tym polu; w roku szkolnym 1962/63, w sprawozdaniu na koniec roku szkolnego wykazano, że oprócz obowiązkowych składek członkowskich SFBS zadeklarowało ze zbiórki makulatury i butelek 120 zł⁵⁸⁹, także wzmiankę o kontynuowaniu działalności tej organizacji można odnaleźć w kolejnym roku szkolnym w tejże kronice.⁵⁹⁰ Do tego założono jeszcze SFOS. W roku szkolnym 1964/65 znajdujemy zapisek o dalszej działalności Koła Odbudowy Stolicy - że uczniowie należący do tejże organizacji zrobili trzy gazetki o Warszawie - wspólnie z opiekunem (był nim prawdopodobnie Oton Wałoszek). Tego też roku uczniowie - członkowie zbierali na cele statutowe surowce wtórne: 87 kg makulatury, 85 kg szmat, 350 kg złomu, 450 butelek i 10 kg żołędzi. Pieniądze m.in. przeznaczono na SFBS⁵⁹¹. Potwierdzenie dobrej działalności tej organizacji znajdujemy w kronice szkolnej, że w roku szkolnym 1965/66 działało m.in. zarówno FOS, jak i Szkolne Koło SFBSiJ, zaś uczniowie należący do SFBS zbierali i sprzedawali szmaty oraz makulaturę za sumę 423 zł.⁵⁹².

Także w roku szkolnym 1969/70 na 46 uczniów - aż 43 wpłacało składki na SFBSiJ po 10 zł miesięcznie⁵⁹³. Rok później, bo w roku szkolnym 1970/71 zebrano i wpłacono 347 zł⁵⁹⁴. SFBSiJ działało jeszcze w roku 1971/72 - 342 zł przekazano na jego konto ze składek i zbiórek⁵⁹⁵. W dniu 1 stycznia 1973 r. zniesiono SFBSiJ, a 300 zł, pochodzące ze składek uczniów na ten fundusz - przekazano na budowę Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie⁵⁹⁶.

⁵⁸⁹ Tamże, s. 66.

⁵⁹⁰ Tamże, s. 68.

⁵⁹¹ Tamże., s. 73.

⁵⁹² Tamże, s. 76.

⁵⁹³ Tamże, s. 85.

⁵⁹⁴ Tamże, s. 88-89.

⁵⁹⁵ Tamże, s. 93.

⁵⁹⁶ Tamże, s. 96.

SKO - Szkolna Kasa Oszczędności

Pierwszy wpis do dokumentów o tym, że taka organizacja działała, znajdujemy na koniec roku szkolnego 1961/62 mówiący, że do Szkolnej Kasy Oszczędności na 47 uczniów należało aż 46. Stan ich oszczędności tego roku wyniósł ponad 10000 zł⁵⁹⁷. W roku szkolnym 1962/63 oszczędności w SKO przekroczyły już 10000 zł⁵⁹⁸, rok później już kilku uczniów za systematyczne oszczędzanie otrzymało dyplom i odznakę⁵⁹⁹. W roku 1965/66 odbyła się wycieczka szkolna do Chorzowa, przejazd częściowo opłacono z odsetek z oszczędności uczniów w SKO z lat 1964/65 oraz 1965/66 - uczyniło to razem 500 zł. W tym roku do SKO należało 100 % uczniów, dzieci brały udział w konkursie oszczędności⁶⁰⁰. W roku szkolnym 1970/71 na 43 uczniów oszczędzało 39. Stan oszczędności w tym roku szkolnym wyniósł 22346 zł, szkoła otrzymała za to wyróżnienie⁶⁰¹. Organizacja ta działała również w roku szkolnym 1971/72 - SKO zebrało ponad 21000 zł⁶⁰². W roku szkolnym 1973/74 na 28 uczniów oszczędzało systematycznie 23, wpłacając tego roku 840 zł. Stan kasy pod koniec roku wyniósł już aż 21570 zł. Tego roku dzieci oszczędzające otrzymały nagrody rzeczowe w postaci pamiętników i notesów, ale i opiekunka SKO p. Jadwiga Kurek także otrzymała nagrodę⁶⁰³. Od 1 listopada 1974 r. opiekunem tej organizacji stał się O. Wałoszek, pełniący - jak pamiętamy - w tym okresie funkcję kierownika szkoły. Pod wodzą nowego opiekuna członkowie SKO też nie próżnowali - stan oszczędności na początku roku wyniósł 12199 zł, a na końcu 18886 zł, zaś na 24 uczniów w szkole było 23 oszczędzających⁶⁰⁴. W związku z planami zamknięcia szkoły od października 1977 r. - przed 30 września tegoż roku przekazano uczniów do sąsiednich szkół, poza tym oczywiście wypłaco-

⁵⁹⁷ Tamże, s. 62.

⁵⁹⁸ Tamże, s. 66.

⁵⁹⁹ Tamże, s. 68.

⁶⁰⁰ Tamże, s. 76.

⁶⁰¹ Tamże, s. 88-89.

⁶⁰² Tamże, s. s. 92.

⁶⁰³ Tamże, s. s. 98.

⁶⁰⁴ Tamże, s. 101.

no oszczędności z SKO⁶⁰⁵. To jednak nie był koniec działalności ani szkoły, ani też SKO. Ponieważ plany spaliły na panewce - szkoła istniała nadal i uczniowie rozpoczęli oszczędzanie na nowo. Pierwszy zapisek na ten temat odnajdujemy w kronice szkolnej - dotyczy on roku 1978/79, w którym podano, że wtedy stan konta wyniósł 2163 zł⁶⁰⁶. Rok później szkoła znów otrzymała wyróżnienie - dyplom za wzorowe oszczędzanie w SKO⁶⁰⁷. Niestety - w okresie od 1980-85 r. kronika szkolna zaginęła, po jej odnalezieniu zaś odtworzono jedynie niektóre dane statystyczne, o organizacjach działających w tym okresie nic nie wiadomo. Od 1985 r., kiedy kierownictwo szkoły objęła p. mgr Melania Machej - z dniem 1 września tego roku została ona również opiekunką SKO⁶⁰⁸. Pierwsze efekty jej pracy przyszły szybko - już 6 grudnia 85 r. dzieci spotkały się z Mikołajem, który ofiarował dzieciom prezenty zakupione ze składek rodziców i dopłaty z oprocentowania w SKO⁶⁰⁹. Rok później - wszystkie oszczędzające dzieci w SKO (a było ich 24) otrzymały nagrody książkowe za wspólne zaoszczędzenie 136 265 zł⁶¹⁰. W roku szkolnym 1987/88 dzieci zaś otrzymały w nagrodę mazaki⁶¹¹. Rok później - w roku szkolnym 1988/89 SKO zgłosiła akces w konkursie - trzeba było zadeklarować 50 000 zł i nie wybierać oszczędności przez okres dziesięciu miesięcy. Główną nagrodą miała być kwota 50 000 000 zł⁶¹². Dnia 2 maja 1989 r. dzieci wyjechały do Cieszyna do teatru na sztukę „Król Jeleń”. Przejazd opłacono z procentów z SKO w formie prezentu z okazji Dnia Dziecka⁶¹³. Na zakończenie tego roku szkolnego dzieci oszczędzające w SKO otrzymały premię - mazaki, książeczki i słodycze. Była to nagroda za zaoszczędzo-

⁶⁰⁵ Tamże, s. 106.

⁶⁰⁶ Tamże, s. 110.

⁶⁰⁷ Tamże, s. 113.

⁶⁰⁸ Tamże, s. 122.

⁶⁰⁹ Tamże.

⁶¹⁰ Tamże, s. 146.

⁶¹¹ Tamże, s. 161.

⁶¹² Sprawozdanie z zebrania Komitetu rodzicielskiego przy SP w Rudniku z 23.I.1989 r. - arch. szkoły w Rudniku.

⁶¹³ Kronika Szkoły..., s. 170.

ne w tym roku około 300 000 zł⁶¹⁴. Na koniec roku szkolnego 1988/89 wręczono nagrody i upominki dzieciom, a było ich tym razem sporo, bo szkoła zajęła I miejsce w gminnym konkursie SKO. Uczniowie oszczędzający otrzymali zabawki oraz 80 000 zł. na nagrody⁶¹⁵. W roku szkolnym 1989/90 dopłata do paczek Mikołaja pochodziła z procentów z SKO⁶¹⁶, zaś na zakończenie roku szkolnego nagrody za oszczędzanie w SKO ufundowało PKO w Cieszynie za 100000 zł⁶¹⁷. W następnym roku szkolnym 1990/91 jego zakończenie świętowano szczególnie uroczystie, szkoła w Rudniku zajęła w swojej kategorii w skali kraju XIV miejsce w konkursie „Dziś oszczędzam w SKO, jutro w PKO”. PKO znów ufundowało nagrody - 300000 zł wynosiły łącznie nagrody indywidualne, a 450 000 zł nagroda zespołowa. Za te pieniądze zakupiono: piłkę, kolorowe książeczki i słodycze oraz długopisy, farby, bloki, ołówki, kredki, przytulanki, pamiętniki i cukierki. Michał Żyła otrzymał kolorowy plecak, bo zaoszczędził najwięcej - aż 2 150 000 zł. Tomek Wawrzyczek otrzymał zaś „tykającą” grę. Wszyscy uczniowie łącznie zaoszczędzili 9000000 zł⁶¹⁸. W następnym roku szkolnym dofinansowanie do paczek, które przyniósł Mikołaj dzieciom, m.in. pochodziło z procentów z SKO, paczki więc były bardzo bogate⁶¹⁹. W czasie uroczystego zakończenia tego roku szkolnego 1992/93 dzieci otrzymały nagrody za konkurs „Dzisiaj oszczędzam w SKO, jutro w PKO”. Za pieniądze zakupiono mazaki, długopisy, bloki, gry i notesy⁶²⁰. W kolejnym roku szkolnym 1993/94 w dniu 24 czerwca dzieci otrzymały nagrody częściowo fundowane przez bank SKO-PKO⁶²¹. Rok później, na zakończenie roku szkolnego 1994/95 nagrody dla najbardziej pracowitych uczniów opłacono m.in. z procent-

---

⁶¹⁴ Tamże, s. 172.

⁶¹⁵ Tamże, s. 182.

⁶¹⁶ Tamże, s. 185.

⁶¹⁷ Tamże, s. 191.

⁶¹⁸ Kronika Szkoły..., cz. II, s. 10.

⁶¹⁹ Tamże, s. 12.

⁶²⁰ Tamże, s. 36.

⁶²¹ Tamże, s. 55.

tów SKO, poza tym PKO ufundowało kolorowe książeczki⁶²². Na zakończenie roku szkolnego 1995/96 dzieci otrzymały znowu nagrody za zaoszczędzone w SKO pieniądze, niestety już po raz ostatni, ponieważ w związku z reorganizacją szkoły odeszła p. mgr M. Machej, będąca opiekunem SKO⁶²³, SKO więc została rozwiązana.

TPPR - Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

Pierwszą notatkę o tym, że taka organizacja działała w szkole w Rudniku można napotkać w kronice szkolnej i dotyczy ona końca roku szkolnego 1962/63⁶²⁴. Bardzo możliwe jednak iż istniała ona dużo wcześniej - na pewno zaś jej podwaliły stanowiły rokroczne uroczyste obchody Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, które rozpoczęły się po raz pierwszy w roku szkolnym 1948/49⁶²⁵. Organizacja ta prawdopodobnie miała charakter raczej fasadowy, ograniczający się do redagowania gazetki ilustrującej osiągnięcia ZSRR i Polski⁶²⁶. W każdym bądź razie więcej notatek na ten temat ani w kronice, ani też w dziennikach szkolnych nie pojawiło się, nie wiadomo też, kto był opiekunem TPPR, w jakich latach i ile członków liczyła ta organizacja.

PCK - Polski Czerwony Krzyż

PCK założono w roku szkolnym 1963/64⁶²⁷. Jej działalność może nie przyniosła tak spektakularnych efektów jak te, które stały się udziałem SKO, ale była niemniej potrzebna. Kronika szkolna dosyć zdawkowo wspomina o tej szkolnej organizacji - np. w roku szkolnym 1966/67 - omawiając działalność wszystkich szkolnych organizacji stwierdza, że PCK nie zostało za nimi w tyle - porządkowi trosz-

⁶²² Tamże, s. 77.

⁶²³ Tamże, s. 97.

⁶²⁴ Kronika szkoły..., s. 66.

⁶²⁵ Tamże, s. 20; Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1948/49 - arch. szkoły w Rudniku.

⁶²⁶ Tamże, s. 66.

⁶²⁷ Tamże, s. 68.

czyli się o estetyczny wygląd szkoły i jej otoczenia, urządzali ponadto przeglądy czystości⁶²⁸. Wiadomo skądinąd, że m.in. członkowie PCK urządzali konkursy czystości między klasami - np. w roku szkolnym 1967/68 z okazji 50-lecia Rewolucji Październikowej⁶²⁹ oraz w roku szkolnym 1968/69 z okazji V Zjazdu PZPR⁶³⁰. Ponadto w roku szkolnym 1969/70 PCK z okazji 50-lecia zrobiło gazetkę i przeprowadziło konkursy czystości⁶³¹. Taki sam zapis - już bez podtekstów ideologicznych - jest w kronice szkolnej datowany na koniec następnego roku szkolnego 1970/71⁶³². Opiekunką PCK przez cały czas swego pobytu w szkole w Rudniku była p. Jadwiga Kurek⁶³³. Wraz z odejściem p. Jadwigi Kurek wszelkie informacje na temat działalności szkolnego koła PCK urwały się - prawdopodobnie organizacja ta zaprzestała swojej działalności.

Klub Wiewórki

Prawdopodobnie szczególną formą działalności PCK, tyle że prowadzoną dla najmłodszych dzieci, stał się tzw. Klub Wiewórki. Niestety - niewiele wiadomo na temat działalności tej organizacji. Powstała ona w roku szkolnym 1965/66 z inicjatywy nauczycielki B. Orszulik⁶³⁴. Prawdopodobnie - tak jak i w innych placówkach, prowadzących zajęcia dla najmłodszych dzieci, uczyono dzieci kultury sanitarnej przez dbanie o prawidłowy stan uzębienia demonstrując, jak to powinno się robić. Dzieci nosiły do szkoły swoje szczoteczki do zębów i myły je pod kontrolą nauczycielki prowadzącej - najpierw była nią p. Orszulik, następnie p. I. Kubala⁶³⁵. W sprawozdaniu z działalności organizacji i kólek dla Inspektoratu Oświaty i Wychowania w Kończycach Wielkich - w 1988 r. było członkami Klubu Wie-

⁶²⁸ Tamże, s. 78.

⁶²⁹ Tamże, s. 79.

⁶³⁰ Tamże, s. 82.

⁶³¹ Tamże, s. 85.

⁶³² Tamże, s. 92.

⁶³³ Tamże, s. 92.

⁶³⁴ Tamże, s. 92.

⁶³⁵ Tamże, s. 92.

wiórki w Rudniku 12 dzieci z klasy „0”⁶³⁶, ale już rok później zapisały się do tego Klubu wszystkie dzieci w liczbie 41⁶³⁷. Do tej organizacji mogły należeć dzieci, które miały zdrowezęby - otrzymywały one wtedy odznakę „Wiewórki”⁶³⁸.

Spółdzielnia Uczniowska „Miś”

Choć Spółdzielnię Uczniowską „Miś” założyła wraz z uczniami p. mgr Melania Machej dopiero w grudniu 1987⁶³⁹, to przecież inicjatywa ta padła na podatny grunt, ponieważ - według zapisków w kronice szkolnej - już w roku szkolnym 1962/63 działał na terenie szkoły sklepik uczniowski, prowadzony przez uczniów klasy V⁶⁴⁰. Nigdzie indziej nie natrafiono na dalsze ślady tej działalności - być może była to efemeryda, ale propozycja p. M. Machej założenia spółdzielni spotkała się z wielkim zainteresowaniem tak uczniów, jak i rodziców, wszyscy uczniowie wpłaciли po 20 zł wpisowego.

Spółdzielnia Uczniowska „Miś” w pierwszym roku swej działalności nie prowadziła działalności gospodarczej. Na wszystkich 47 uczniów, uczęszczających do szkoły w roku szkolnym 1987/88 w poczet członków „Misia” wpisało się 100%⁶⁴¹. W drugim roku - wg sprawozdania z działalności SU „Miś” ilość członków znowu wynosiła 100% - wzrosła do 53 dzieci. Spółdzielnia prowadziła już wtedy sklepik. Towar umieszczano w szafie w korytarzu. Sprzedawano zeszyty, ołówki i cukierki. Zajmowano się także zbieraniem żołędzi oraz zainicjowano akcję dożywiania. Patronat nad Spółdzielnią sprawował GS Goleszów - Hażlach. Tego roku SU „Miś” wygospodarowała nadwyżkę 1288 zł i przeznaczyła ją m.in. na sprzęt sportowy i wycieczki, a także - 15%- na fundusz rozwoju SU⁶⁴². Wg sprawozdania za rok szkolny 1989/90 do SU Miś” należało nadal 100% uczniów w liczbie 49.

⁶³⁶ Tamże, s. 92.

⁶³⁷ Tamże, s. 92.

⁶³⁸ Tamże, s. 92.

⁶³⁹ Kronika szkoły..., cz. I, s. 152.

⁶⁴⁰ Tamże, s. 66.

⁶⁴¹ Sprawozdanie z działalności SU „Miś” za rok szkolny 1987/88.

⁶⁴² Sprawozdanie z działalności SU „Miś” za rok szkolny 1988/89.

Tym razem nadwyżka wynosiła już 23376 zł - część przeznaczono na dopłatę do wycieczki do Tarnowskich Górz, która odbyła się 9 listopada 1989 r. oraz dopłatę do biletów do teatru w Cieszynie na sztukę „Cudowna Lampa Alladyna” w dniu 24 stycznia 1990 r.⁶⁴³.

12 października 1989 r. SU „Miś” z Rudnika otrzymała nagrodę w konkursie „Gospodarujemy razem i oszczędnie”. GS Hażlach docenił osiągnięcie i też wręczył nagrodę w postaci 8000 zł, które przeznaczono na wspomnianą już wycieczkę⁶⁴⁴.

Rok później - 1990/91 - nadal liczba członków SU wynosiła 100% ogólnego stanu uczniów - tyle, że w szkole było ich już tylko 34, jako rodzaj działalności SU podano: sklepik, do żywianie, dokarmianie ptaków i zwierząt w lesie, roznoszenie poczt. Nadwyżka tym razem wyniosła 215 752 zł⁶⁴⁵.

Dnia 15 stycznia 1992 r. w dokumentach SU „Miś” znajduje się wpis mówiący o tym, że tego roku nie prowadzono działalności handlowej, ponieważ w Rudniku zlikwidowano sklep GS. A oto, jaka opinię otrzymali od swej opiekunki mali spółdzielcy: „...członkowie SU - to małe dzieci, wdrażane są do nawyków oszczędzania, szanowania pracy ludzkiej; zimą dokarmiają zwierzynę i ptaki, wiosną - pielęgnują klomby kwiatowe...”⁶⁴⁶.

Z kolei 4 stycznia 1993 r. wykazano w sprawozdaniu ostatnią nadwyżkę w wysokości 115 721 zł - której tym razem nie podzielono⁶⁴⁷. Od tej pory nie prowadząc już działalności gospodarczej mali spółdzielcy wnosili własny wkład pracy we wspólne dzieło, którym była działalność kulturalno-wychowawcza, dokarmianie ptaków i pielęgnacja klombów. Niestety - w związku z odejściem tak ofiarnego i kompetentnego opiekuna SU „Miś”, jakim była p. mgr M. Machej - SU „Miś”

⁶⁴³ Sprawozdanie z działalności SU „Miś” za rok szkolny 1989/90.

⁶⁴⁴ Kronika Szkoły..., s. 174.

⁶⁴⁵ Sprawozdanie z działalności SU „Miś” za rok szkolny 1990/91.

⁶⁴⁶ Sprawozdanie z działalności SU „Miś” za rok szkolny 1991/92.

⁶⁴⁷ Sprawozdanie z działalności SU „Miś” za rok szkolny 1992/93.

przestała istnieć - w związku z reorganizacją szkoły przekształciano fundusz udziałowy oraz fundusz społeczny na fundusz oprocentowany w SKO w szkole.

LOP - Liga Ochrony Przyrody

Już choćby ze względu na położenie Rudnika wśród lasów, łąk i pól uprawnych, warunkujące stały kontakt mieszkańców z przyrodą, organizacja taka właśnie jak szkolne koło Ligi Ochrony Przyrody miała bardzo wiele do zrobienia, realizując swe cele statutowe tam, gdzie najbardziej taka działalność ślad pozostawia - wśród dzieci. Nie jest znany dokładny początek jej powstania, brak wszelkich notatek na ten temat. Jako pierwszy pojawia się zapis z roku szkolnego 1964/65 o tym, że koło Ligi Ochrony Przyrody w zimie dokarmiało ptaki i zwierzynę leśną wspólnie z opiekunem⁶⁴⁸. Najczęściej informacje o tej potrzebnej organizacji były bardzo skrótowe - żeby nie powiedzieć skromne. Być może wynikało to z charakteru samej organizacji, która świadczy - w zgodzie ze statutem - pomoc roślinom i zwierzętom, a te na reklamiarskie chwyty są wyjątkowo odporne. Ale istotne jest to, że dzieci robiły w ramach tej organizacji bardzo dobrą robotę - przy okazji zmieniając nastawienie dorosłych do swych „braci mniejszych”, skutkiem ich działalności było to, że wszystkie domy (ok. 100) we wsi zaopatrzone były w karmniki dla ptaków⁶⁴⁹, wielu mieszkańców oprócz nich dokarmiało także zajace⁶⁵⁰, a myśliwi - w porozumieniu i bezpośredniej łączności z dziećmi zbierającymi nasiona na pasze - zawozili żywność dla zwierząt do lasu i wykładali w specjalnie zrobione paśniki⁶⁵¹. Ta współpraca - choć może mało widoczna była jednak bardzo efektywna (uczniowie potrafili uzbierać 150 kg żołędzi)⁶⁵² i miała ogromne znaczenie wychowawcze. W kronice jeszcze znaleźć można zapiski o konkursach plastycznych na

⁶⁴⁸ Kronika szkoły..., s. 71.

⁶⁴⁹ Tamże, s. 79.

⁶⁵⁰ Tamże, s. 85, cz. II, s. 19.

⁶⁵¹ Tamże, cz. II, s. 19.

⁶⁵² Tamże, s. 85.

tematy związane z ochroną przyrody, w których brali udział członkowie LOP - np. w latach 1965/66⁶⁵³, 1966/67 - był taki konkurs „Dziecko przyjacielem ptaków i zwierząt”⁶⁵⁴, z kolei w roku szkolnym 1971/72 LOP zorganizowało konkurs pt.: „Mój ogródek”, a także „Karmimy ptaki i zwierzęta”⁶⁵⁵. W roku szkolnym 1972/73 dzieci brały udział w konkursie organizowanym przez Zarząd Powiatowy LOP, na zebraniach omawiano gromadzone wycinki z czasopism, dokarmiano zajęce i ptaki, zbierano żołędzie i nasiona⁶⁵⁶. Ostatni zapisek na temat tej tak bardzo zasłużonej organizacji szkolnej pochodzi ze sprawozdania z działalności organizacji szkolnych za dwa kolejne lata - z 17 października 1988 r., a następnie z 17 października 1989 r., gdzie do LOP należało odpowiednio w 1988 r. 41⁶⁵⁷ dzieci, zaś w 1989 r. 49 członków⁶⁵⁸. W r. 1989 opiekunką tego szkolnego Koła Ligi Ochrony Przyrody była p. Ewa Mikołajek⁶⁵⁹.

ZHP - Zuchy

O tej organizacji szkolnej, która - obok innych - działała na terenie szkoły w Rudniku - jest dość sporo zapisów w kronice szkolnej. Pierwsza wzmianka w kronice szkolnej na jej temat pojawiła się w roku szkolnym 1971/72 - najprawdopodobniej Zuchy pojawiły się w Rudniku w latach 1968-1970 za sprawą p. Jadwigi Kurek (z d. Guzowska)⁶⁶⁰. Organizacja działała przede wszystkim na zbiórkach odbywających się w klasie lub w terenie było dużo śpiewu, prowadzono gry i zabawy zespołowe. Większość członków posiadała umundurowanie⁶⁶¹. W roku szkolnym 1972/73 przedstawiono tę organizację jako przede wszystkim działającą. Na zbiórkach realizowano programy proponowane przez Hufiec, uwzględniając wytyczne Inspektoratu

⁶⁵³ Tamże, s. 76.

⁶⁵⁴ Tamże, s. 78.

⁶⁵⁵ Tamże, s. 92.

⁶⁵⁶ Tamże, s. 95.

⁶⁵⁷ Sprawozdanie z działalności organizacji szkolnych z roku szkolnego 1988/89.

⁶⁵⁸ Sprawozdanie z działalności organizacji szkolnych z roku szkolnego 1989/90.

⁶⁵⁹ Tamże.

⁶⁶⁰ Sprawozdanie zbiorcze z zebrań Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku w latach 1968-1970.

⁶⁶¹ Kronika Szkoły..., s. 92.

Oświaty i Wychowania oraz władz oświatowych. Przygotowywano na nich także programy artystyczne na festyny szkolne i apele⁶⁶². W roku szkolnym 1973/74 zuchy gromadziły materiały z czasopism i co dwa miesiące zmieniały gazetki ilustrujące dorobek powiatu, województwa i kraju⁶⁶³. Niestety - po odejściu p. J. Kurek wzmianki o tej organizacji przestały się ukazywać - dopiero z okazji Dnia Dziecka w roku szkolnym 1987/88 wpisano kolejną informację w kronice szkolnej o tym, że miało odbyć się ognisko, ale z powodu złej pogody w szkole odbyły się ćwiczenia sprawnościowe zuchów z klas II i III, po których złożyli oni uroczystą obietnicę zuchową. Towarzyszyły temu gry i zabawy, Komitet Rodzicielski przygotował słodycze⁶⁶⁴. Podobnie, jak i w przypadku innych organizacji, ostatnia informacja o zuchach pojawiła się we wspomnianych już wcześniej dwóch sprawozdaniach z działalności kółek i organizacji do Inspektoratu Oświaty i Wychowania w Kończycach Wielkich. W roku szkolnym 1988 zuchy liczyły 11 dzieci z klasy III⁶⁶⁵, rok później było ich już tylko 10⁶⁶⁶. W tym roku opiekunem zuchów była p. B. Trylska⁶⁶⁷. Prawdopodobnie - na skutek perturbacji związanych z planami zamknięcia szkoły przy okazji „wylano dziecko z kąpielą” doprowadzając do zakończenia działalności także tej bardzo użytecznej organizacji.

---

⁶⁶² Tamże, s. 95.

⁶⁶³ Tamże, s. 98.

⁶⁶⁴ Tamże, s. 159-160.

⁶⁶⁵ Sprawozdanie z działalności organizacji szkolnych z roku szkolnego 1988/89.

⁶⁶⁶ Sprawozdanie z działalności organizacji szkolnych z roku szkolnego 1989/90.

⁶⁶⁷ Tamże.

3.6. Współpraca szkoły z organizacjami działającymi w środowisku

Szkoła – jako instytucja zarządzana i finansowana przez państwo - nie jest samotną wyspą w środowisku, z którego potrzeb i ambicji wyrosła. Jest więc nie tylko owej społeczności dana, ale też jej pieczy zadana. Jak akumulator – tyle z siebie może dać, ile się do niej włoży, jest to zależność wyraźna i oczywista. Mieszkańcy Rudnika – rozumiejąc tę zależność - zawsze starali się wychodzić potrzebom swojej szkoły naprzeciw, wykorzystując do tego celu wszystkie możliwe okoliczności. Jedną z nich – z pewnością wielce korzystną – było duże społeczne ich zaangażowanie i dobre zorganizowanie. Wiedząc, że nie są w stanie wiele zdziałać w pojedynkę, starali się stwarzać wśród siebie grupy „wspólnego interesu”, które w razie potrzeby szybko mogły przekształcić się w „grupy społecznego nacisku”. Z pewnością do takich grup można zaliczyć wszelkie organizacje działające w Rudniku – takie, jak np. Ochotniczą Straż Pożarną, Koło Gospodyń Wiejskich, Związek Młodzieży Wiejskiej czy też Kółko Rolnicze. Natomiast - ponieważ kaliber niektórych spraw przerastał możliwości owych grup typu „wewnętrznego” – szukając sojuszników często sięgali po pomoc do organizacji zewnętrznych, jak np. partie polityczne czy też religijne zgromadzenia.

Współpraca z kościołem

Zdecydowana większość mieszkańców Rudnika jest wyznania katolickiego – tak było zresztą i w czasach dawniejszych. Nic dziwnego, że w chwilach wielkiej radości, czy też smutku – szukali oni duchowej łączności z kościołem, gromadząc się na wspólnych nabożeństwach z okazji np. rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego, świąt czy też jubileuszy i rocznic. A że na trudną drogę życia chcieli

wypościąć swoje dzieci w solidne fundamenty zasad chrześcijańskich – oczekiwali, że właśnie kościół – poprzez zapewnienie religijnego wychowania drogą katechezy prowadzonej w szkole – pomoże im w tym niełatwym przecież zadaniu.

Bezpośrednio po wojnie współpraca szkoły z kościołem układała się podobnie jak przed wojną – gromadzono się wspólnie w Kończycach Wielkich na nabożeństwach z okazji rozpoczęcia roku szkolnego⁶⁶⁸, w czasie większych świąt kościelnych dzieci i nauczyciele mieli wolne⁶⁶⁹. Większość świąt państwowych była także obchodzona w kościele – np. z okazji święta Konstytucji 3 Maja odbywały się uroczystości połączone wraz z nabożeństwem w kościele w Kończycach Wielkich⁶⁷⁰. Z kolei w szkole obchodzono w okolicy świąt Bożego Narodzenia tzw. Gwiazdkę, w czasie której dzieci otrzymywały paczki z prezentami i śpiewały kolędy oraz łamały się opłatkiem⁶⁷¹. Niestety - taka, sprzyjająca wzajemnej współpracy postawa władz trwała jedynie przez krótki czas, już w roku szkolnym 1948/49 zakończenie roku miało charakter wyłącznie świecki⁶⁷². Oczywiście – następny rok szkolny 1949/50 już nie zaczął się w kościele, ale w przeddzień 1 września pochodem przez wieś⁶⁷³. Dzieci w dniu 20 grudnia uczestniczyły w akademii z okazji 70 urodzin Stalina, program zakończono Międzynarodówką, a dzieci otrzymały podarunki i ciastka. Tego roku Gwiazdki już nie obchodzono⁶⁷⁴. Tego roku także – po raz pierwszy – w szkole nie obchodzono oficjalnie Święta Konstytucji 3 Maja⁶⁷⁵.

W roku szkolnym 1950/51 życie biegło podobnie, jak w ubiegłym, święta i rocznica również były podobnie obchodzone, ale zniesiono dzień wolny od nauki w Dzień Zaduszny (2 listopada), a zamiast Gwiazdki – wprowadzono uroczystość noworoczną, która odbyła się 10 stycznia⁶⁷⁶.

⁶⁶⁸ Dzienniki szkolne na rok szkolny 1945/46, 1846/47, 1947/48 - arch. szkoły w Rudniku.

⁶⁶⁹ Tamże.

⁶⁷⁰ Kronika Szkoły..., s. 15.

⁶⁷¹ Tamże, s. 14-15.

⁶⁷² Tamże, s. 21.

⁶⁷³ Tamże, s. 21-22.

⁶⁷⁴ Tamże, s. 23.

⁶⁷⁵ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1949/50 - arch. szkoły w Rudniku.

⁶⁷⁶ Kronika Szkoły..., s. 26.

Kiedy nadeszła zmiana – tzn. kiedy 20 października 1956 r. VIII Plenum KC PZPR jednogłośnie uchwaliło otrząśnięcie się z błędów nauki stalinowskiej, potępionej uprzednio przez XX Zjazd KPZR – uroczystość świąteczna z choinką odbyła się jak dawniej bywało, czyli 22 grudnia – przed Świętami Bożego Narodzenia⁶⁷⁷.

W roku szkolnym 1958/59 nie zaszły żadne istotne zmiany dotyczące współpracy z kościołem, ale krótka „odwilż” po 1956 r. miała się ku końcowi – uroczystość noworoczną znowu odprawiono 11 stycznia⁶⁷⁸.

23 września 1967 r. zmarł w wieku 93 lat były kierownik tutejszej szkoły – Józef Jendrulek, człowiek wiele znaczący także dla całego środowiska, był on też związany z kościołem – śpiewał na pogrzebach, dzwonił na Anioł Pański itd. Uczniowie wzięli udział w jego pogrzebie⁶⁷⁹.

Powoli nadchodziły nowe czasy – 19 października 1981 r. ojcowie redemptoryści z Warszawy rozpoczęli misje parafialne – nauki głoszono także w kaplicy w Rudniku. Brali w nich udział również uczniowie szkoły w Rudniku⁶⁸⁰. Ale tak naprawdę dopiero w roku szkolnym 1990/91, 2 września w kościele św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich odbyła się msza inaugurująca nowy rok szkolny i katechetyczny, na którą zaproszono rodziców, dzieci, a także grono pedagogiczne⁶⁸¹. Było to związane z powrotem do szkoły nauki religii po 29 latach przerwy⁶⁸². Podano nowe zasady nauczania religii w szkole – miały być osobne świadectwa, a dzieci miały przynieść oświadczenia od rodziców ze zgodą na naukę religii. Ocena niedostateczna z tego przedmiotu nie miała wpływu na promocję do następnej klasy. Klasa II miała mieć dwie godziny religii w tygodniu, inne klasy po 1 godzinie. Miała być prowadzona modlitwa⁶⁸³. Nauczania religii w szkole podjęła się elżbie-

---

⁶⁷⁷ Tamże, s. 46.

⁶⁷⁸ Tamże, s. 50.

⁶⁷⁹ Tamże, s. 81.

⁶⁸⁰ Kronika parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, cz. III, s. 7.

⁶⁸¹ Tamże, s. 25.

⁶⁸² Kronika Szkoły..., s. 183.

⁶⁸³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z 10.IX.1990 r. - arch. szkoły w Rudniku.

tanka – siostra Mirosława Rogalska z Cieszyna, ta sama, która wraz z księdzem proboszczem uczyła religii dotychczas, tyle, że poza szkołą⁶⁸⁴. W odpowiedzi na prośbę księdza proboszcza na probostwo udała się parafianka z Rudnika, p. Stoszek, która przyniosła stamtąd krzyże do szkoły – te same, które 10 lat temu zostały zdjęte, za księdza proboszcza Józefa Adamczyka. Zawiesiły je w szkole 17 września 1990 r. dzieci wraz z niektórymi nauczycielami wspólnie⁶⁸⁵. A 14 października tego roku z okazji Dnia Nauczyciela – w tradycyjnym spotkaniu zorganizowanym przez Komitet Rodzicielski – oprócz innych pedagogów – także emerytowanych – wzięli też udział nauczyciele religii: ksiądz proboszcz Edward Swoboda oraz siostra Mirosława Rogalska⁶⁸⁶.

Od 20-22 marca tego roku trwały rekolekcje – nie było lekcji w tym czasie. W ich ramach ksiądz w kościele w Kończycach Wielkich wyświetlał filmy o życiu Jezusa⁶⁸⁷.

Dnia 21 grudnia – odbyła się szczególna uroczystość – pożegnanie Starego Roku. Dzieci udały się do lasu, tam dzieliły się opłatkiem i śpiewały kolędy. Podobna uroczystość odbywała się corocznie – dzieci wracały do domu z gałązką choinki na wigilijny stół⁶⁸⁸.

29 marca 1993 r. zmarła w wieku 90 lat p. Małgorzata Szućk – emerytowana nauczycielka i kierownik szkoły w Rudniku. Jej pogrzeb odbył się 1 kwietnia w Cieszynie, z kościoła sióstr elżbietanek. Nad jej grobem przemówił mgr R. Machej.⁶⁸⁹

7 maja 1995 r. dzieci z klasy II przystępowały do I Komunii Świętej i zaprosiły na tę uroczystość swoją wychowawczynię⁶⁹⁰.

---

⁶⁸⁴ Tamże.

⁶⁸⁵ Kronika parafii..., s. 25.

⁶⁸⁶ Kronika Szkoły..., s. 184.

⁶⁸⁷ Tamże, s. 188.

⁶⁸⁸ Tamże..., cz. II, s. 2.

⁶⁸⁹ Tamże, s. 21-22.

⁶⁹⁰ Tamże, s. 70.

W dniu 20 grudnia 1996 r. wszyscy uczniowie składali sobie życzenia przy opłatku w czasie wspólnej Wigilijki w szkole – stało się to następnie coroczną tradycją⁶⁹¹.

W ostatnim roku [1999/2000] działalności szkoły nauki religii udzielali ks. Leszek Kostrzewa oraz p. I. Kubala⁶⁹².

Ochotnicza Straż Pożarna

Organizacja ta ma za sobą sporą tradycję i chwalebna przeszłość. Już bowiem 16 stycznia 1932 r. zgłoszono zamysł utworzenia w Rudniku samodzielnej jednostki pożarniczej. Główny udział w jej założeniu miał obrotny kierownik miejscowości szkoły Józef Jendrulek⁶⁹³. Ścisłe więc związki tej organizacji ze szkołą były naturalne – tak było od jej początków. Nie inaczej więc było po zakończeniu działań wojennych na tym terenie, choćby z tego powodu, że wśród uczniów uczęszczających do szkoły w Rudniku dużo z nich miało ojców – strażaków. Strażacy sporo wiedzieli o potrzebach tej placówki – choćby dlatego, że ich zebrania odbywały się właśnie w szkole⁶⁹⁴. A poza tym jako rodzice chodzili także na zebrania Komitetu Rodzicielskiego i uczestniczyli w wywiadówkach, a także w uroczystościach szkolnych⁶⁹⁵. Komitet Rodzicielski zaś wypożyczał bezpłatnie stoły i ławy na zebrania OSP⁶⁹⁶. Strażacy – jako m.in. członkowie Komitetu Rodzicielskiego brali udział w czynach społecznych na rzecz szkoły, choć nie tylko. Dbali oni także o poziom edukacji przeciwpożarowej – 14 listopada 1976 r. wraz z OSP w klasie urządzoneo wystawkę przeciwpożarową. OSP wystawiło plakaty, trochę sprzętu i czasopisma, dzieci zaś wykonały rysunki na temat „Zapobiegamy pożarom”. Kilka prac nagrodzono książkami zakupionymi przez OSP i Komitet Rodzicielski. Dzieło

⁶⁹¹ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1996/97 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁶⁹² Dziennik klasowy kl. II z roku szkolnego 1999/2000 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁶⁹³ Dziennik klasowy z roku szkolnego 1931/32 - arch. szkoły w Rudniku.

⁶⁹⁴ Kronika Szkoły..., s. 65-66.

⁶⁹⁵ Tamże, s. 79.

⁶⁹⁶ Tamże, s. 81.

to postanowiono kontynuować w następnych latach⁶⁹⁷. OSP miało także swój udział w wyposażaniu szkoły w niezbędny sprzęt – np. w 1979 r. kiedy obchodzono 35 rocznicę powstania Polski Ludowej oraz z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka strażacy mieli największy udział finansowy wśród organizacji środowiskowych (2500 zł) w zakupieniu gondoli, ważki, samochodu strażackiego i wyścigowego, jako zaczątek urządzenia ogródka jordanowskiego⁶⁹⁸. Zresztą przedstawiciele OSP wraz z przedstawicielami innych organizacji środowiskowych byli zapraszani na imprezy i uroczystości szkolne i odwrotnie⁶⁹⁹. W trosce o bezpieczeństwo dzieci przeprowadzali systematycznie kontrole przeciwpożarowe, co kolej stwarzało okazję do spotkań z dziećmi oraz do wygłaszczenia pogadanek na temat zapobiegania pożarom. Jedna z takich kontroli odbyła się 24 stycznia 1987 r.⁷⁰⁰. Dwa lata później – w dniach od 21-28 maja 1989 r. w szkole obchodzono Dni Ochrony Przeciwpożarowej – dzieci wysyłały strażakom kronikę, strażacy przesłali ze swojej strony podziękowanie⁷⁰¹.

Strażacy przesyłali też życzenia dla nauczycielek z okazji Dnia Kobiet – m.in. uczynili to w 1990 r.⁷⁰². Tegoż samego roku, w dniu 23 maja, przy aktywnym udziale członka OSP Władysława Handzla – przygotowano konkurs wiedzy pożarniczej „Jak ugasić pożar?” Laureatką tegoż konkursu została Beata Chmiel⁷⁰³. O wyjątkowym charakterze tak samej organizacji, jak i związków ze szkołą świadczy fakt, że w 1991 r. chociaż wszystkie lokalne organizacje się porozpadały – strażacy pamiętali o Dniu Kobiet i 8 marca złożyli życzenia nauczycielkom z tej okazji⁷⁰⁴.

W roku szkolnym 1992/93 wypadła ocena zawodowa pracy nauczycielki Ireny Kubali. Przeprowadziła ona lekcję o tematyce strażackiej. Ocena wypadła

---

⁶⁹⁷ Tamże, s. 104.

⁶⁹⁸ Tamże, s. 109.

⁶⁹⁹ Tamże, s. 110.

⁷⁰⁰ Tamże, s. 138.

⁷⁰¹ Tamże, s. 170.

⁷⁰² Tamże, s. 179.

⁷⁰³ Tamże, s. 181.

⁷⁰⁴ Tamże, s. 187-188.

szczególnie wyróżniająco⁷⁰⁵. Zaś w dniu 9 czerwca 1997 r. szkolną działy odwiedził komendant OSP i wygłosił pogadankę na temat zapobiegania pożarom⁷⁰⁶. Rok później – 12 maja 1998 r. uczniowie znowu zostali odwiedzeni przez strażaków, którzy opowiedzieli, jak zapobiegać pożarom, czym je gasić oraz pokazali swój sprzęt gaśniczy⁷⁰⁷. Ale nie tylko w ten sposób pomagali szkole – spotkania, pogadanki, składanie życzeń, czy też uczestniczenie w uroczystościach było z pewnością bardzo pożyteczne dla utrzymywania więzi ze szkołą i dla bezpieczeństwa nie tylko dzieci. Strażacy w dodatku bardzo chętnie pomagali w trudniejszych pracach, w organizacji festynów szkolnych – służyli zarówno sprzętem, jak i pomysłami, czy też chętnymi rękami do pracy. Szkoła na nich zawsze mogła liczyć – jak na Zawiszę.

Kółko Rolnicze

Kółko Rolnicze także miało bardzo długi rodowód, a co za tym idzie – i odpowiednią tradycję w zakresie pracy na rzecz środowiska wiejskiego w Rudniku. Organizacja ta wielce przysłużyła się szkole w ciągu jej istnienia i vice-versa – mogła z kolei liczyć na użyczenie pomieszczeń dla jej celów statutowych. Na temat współpracy można było napotkać wpisy wertując stronice kroniki szkolnej, opisujące jej formy. Najwięcej pisano w niej o zebraniach Kółka Rolniczego, odbywających się w szkole – m.in. w roku szkolnym 1962/63⁷⁰⁸. Ale znajdujemy też notatkę wspominającą o oddaniu bezpłatnie dwóch starych szaf szkolnych na potrzeby Kółka⁷⁰⁹. Kółko Rolnicze w roku szkolnym 1969/70 urządziło wiejskie dożynki korzystając z boiska szkolnego⁷¹⁰, także w szkole odbywały się szkolenia rolnicze w roku

⁷⁰⁵ Tamże, cz. II, s. 30.

⁷⁰⁶ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1996/97 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁷⁰⁷ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1997/98 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich

⁷⁰⁸ Kronika Szkoły..., s.

⁷⁰⁹ Tamże, s. 73.

⁷¹⁰ Tamże, s. 87.

szkolnym 1960⁷¹¹ oraz 1970/71⁷¹². Podczas wakacji w roku szkolnym 1972/73 znów Kółko Rolnicze urządziło dożynki na boisku szkolnym. Program artystyczny przygotował z dziećmi kierownik szkoły - O. Wałoszek⁷¹³. Komitet Rodzicielski zaś bezpłatnie użyczył ławy, stoły i podium, jak też inne potrzebne rzeczy, takie jak szklanki, talerze i obrusy⁷¹⁴. Kółko Rolnicze oraz trójki klasowe w dniu 13 października 1994 r. organizowały z okazji Dnia Nauczyciela „prawdziwe przyjęcie”, co z pewnością świadczyło o silnym powiązaniu tej organizacji ze środowiskiem szkolnym⁷¹⁵.

Koło Gospodyń Wiejskich

O ile w Kółku Rolniczym działały głównie mężczyźni, o tyle Koło Gospodyń Wiejskich działało – zgodnie z nazwą – skupiając żeńską część społeczności Rudnika. Kobiety zrzeszone w tej organizacji jednocześnie były matkami uczniów – uczestnicząc w zebraniach organizowanych w budynku szkolnym – także sporo wiedziały o rozmaitych niedostatkach placówki. Zapiski, że takie zebrania i szkolenia miały miejsce znajdują się dość często na kartach kroniki szkolnej – np. wiadomo, że takowe odbywały się w roku szkolnym 1962/63⁷¹⁶, 1969/70⁷¹⁷, 1970/71⁷¹⁸, przedstawicielki KGW brały udział w imprezach i uroczystościach szkolnych i odwrotnie.

W drodze rewanżu KGW wyasygnowało ze swoich środków 1754 zł dokładając się do zakupu urządzeń terenowych do ogrodu jordanowskiego – wraz ze strażakami i Komitem Rodzicielskim⁷¹⁹. Ostatni zapisek pośrednio tyczący się tej organizacji w kronice szkolnej wspomina o organizacjach środowiskowych, lokal-

⁷¹¹ Tamże, s. 57.

⁷¹² Tamże, s. 89.

⁷¹³ Tamże, s. 96.

⁷¹⁴ Tamże, s. 96.

⁷¹⁵ Tamże, cz. II, s. 57.

⁷¹⁶ Tamże, cz. I., s. 65-66.

⁷¹⁷ Tamże, s. 87.

⁷¹⁸ Tamże, s. 89.

⁷¹⁹ Tamże, s. 109.

nych, że wszystkie się porozpadały – było to w roku szkolnym 1990/91⁷²⁰. Od tej pory notatki na temat tej organizacji przestały się pojawiać – należy przypuszczać, że KGW zaprzestało wtedy działalności w Rudniku.

LZS Rudnik

Pierwsza wzmianka o tej organizacji społecznej pojawiła się w kronice szkolnej w roku szkolnym 1967/68, kiedy na jego zakończenie wpisano notatkę – sprawozdanie z przebiegu minionego roku szkolnego. Informacja ma charakter laconiczny – Komitet Rodzicielski bezpłatnie użyczał ławy i stoły na zebrania urządzone m.in. przez LZS. Wiadomo, też, że w zebraniach tych uczestniczył kierownik O. Wałoszek⁷²¹. O współpracy, która się nawiązała świadczy zapisek dotyczący 9 listopada 1989 r., kiedy to klasy II i III wraz z opiekunkami – M. Machej i E. Mikołajek - pojechały na wycieczkę do Tarnowskich Gór. Dzieciom towarzyszyli też rodzice, wszyscy zaś wyjechali autobusem właśnie z LKS Rudnik. Kierowcą tego autobusu był p. Stanisław Bijok⁷²², podobnie ten sam kierowca jechał z dziećmi szkolnymi 30 maja tego samego roku – na Małą Pętlę Beskidzką⁷²³. Ale już choćby z powodu dysponowania przez LKS Rudnik boiskiem do piłki nożnej – dzieci szkolne – nie mogące z powodu braku własnej sali gimnastycznej korzystać w pełni z dobrodziejstw sportu – z pewnością odwiedzały miejscowy obiekt, jeśli nawet nie w czasie lekcji, to już na pewno po, gdyż boisko leży w pobliżu szkoły.

Inne organizacje

W zasadzie – prawdopodobnie nie było takiej organizacji środowiskowej czy politycznej, bądź też o charakterze ekonomicznym, aby w jakiś sposób nie zetknęła

⁷²⁰ Tamże, s. 187-188.

⁷²¹ Tamże, s. 175.

⁷²² Tamże, s. 175.

⁷²³ Tamże, s. 181.

się ze szkołą. Możliwości takich spotkań nie brakowało – jak już wspomniano – mieszkańcy Rudnika działały aktywnie w różnych organizacjach społecznych. Bywając zaś na zebraniach, które z reguły odbywały się w szkole – z konieczności nawiązywali osobiste kontakty z nauczycielami czy też kierownictwem szkoły, często czuli się w obowiązku placówce rekompensować korzystanie z sal, ław, czy też innego sprzętu (obrusy, zastawa stołowa itp.). Ponieważ w minionym okresie organizacje często mogły działać więcej, niż pracownicy szkoły – niejednokrotnie za ich pośrednictwem „załatwiano” czy to np. deficytowe materiały budowlane, dodatkowe środki pieniężne, czy też wpływano na przychylność władz. Zawsze przedstawiciele tychże organizacji bywali na uroczystościach szkolnych, czasem na zebraniach Komitetu Rodzicielskiego. W kronice szkolnej bardzo często można natknąć się na notatki wymieniające przedstawicieli organizacji takich, jak: PPR, PPS, Związku Samopomocy Chłopskiej, Związku Młodzieży Wiejskiej, ZMP, Komitetu Elektryfikacyjnego Rudnika, PSL, Komitetu Opiekuńczego Mleczarni w Pruchnej, Koła Łowieckiego z Pruchnej, GS, PZPR, TPD, RSP w Zamarskach czy Dzieci Boże.

Wszystkie te organizacje niewątpliwie przyczyniły się do tego, że mała szkoła w Rudniku mogła oddziaływać tak długo na młode pokolenia Rudnika, kształtując ich osobowość i charakter oraz przygotowując je do życia w nowej rzeczywistości. Pomoc ta - bez względu na jakiekolwiek zawierania polityczne czy dziejowe – na zawsze zostanie w pamięci wdzięcznych mieszkańców Rudnika.

3.7. Działalność Komitetu Rodzicielskiego przy szkole w Rudniku w latach 1945-2000

Współpraca szkoły z rodzicami zawsze w Rudniku stała na wysokim poziomie. I chociaż zaraz po wojnie nie wiadomo było za co najpierw trzeba się zabrać – to już w 6 dni po inauguracji pierwszego „roku” szkolnego 1944/45, która nastąpiła 18 czerwca 1945 r., a dokładniej w dniu 24 czerwca, odbyło się zebranie rodziców w szkole.

24 czerwca 1945 r.

Został wybrany Komitet Rodzicielski, w skład którego weszli:

1. Jan Żyła, Rudnik
2. Franciszek Machej, Kończyce Wielkie
3. Wiktor Kempny, Rudnik
4. Rudolf Chmiel, Kończyce Wielkie
5. Karol Żyła, Rudnik
6. Antoni Parchański, Rudnik
7. Emil Gawłowski, Rudnik⁷²⁴.

Otwarcie szkoły było wielkim świętem, wszyscy cieszyli się z tego wydarzenia. Rodzice zadeklarowali się, co kto może dać, aby szkoła mogła podźwignąć się z tego strasznego stanu, w jakim znajdowała się po zakończeniu działań wojennych i po akcji rozminowania Rudnika⁷²⁵. Prawdopodobnie głównym celem działalności Komitetu Rodzicielskiego w tych trudnych latach była odbudowa szkoły oraz poprawa stanu zdrowia i wyżywienia dzieci szkolnych, nie starczyło już widocznie czasu na sporządzanie sprawozdań z zebrań Komitetu – albo zginęły one, ponie-

---

⁷²⁴ Kronika Szkoły..., s. 6

⁷²⁵ Tamże, s. 102.

waż pierwsze protokoły z tych posiedzeń, jakie udało się odnaleźć pochodzą z 1949 r. W. Szuścik – pierwszy powojenny kierownik szkoły na szczęście uwiecznił część historii Komitetu w kronice szkolnej, którą sam założył w 1945 r. Stamądż też dowiadujemy się, że członkowie Komitetu Rodzicielskiego - z pewnością przytłoczeni sprawami przyziemnymi, dotyczącymi remontu szkoły, nie zapomnieli jednak o tym, że uczniowie – pomimo tego, co przeżyli w czasie wojny – są jeszcze dziećmi. W roku szkolnym 1946/47 odbyła się Gwiazdka, na którą rodzice napiękli dużo ciastek i każde dziecko otrzymało paczkę złożoną z tych ciastek oraz cukierków⁷²⁶. W kolejnym roku szkolnym 1948/49 – w dniu 15 grudnia podczas obchodów Miesiąca Przyjaźni Polsko-Radzieckiej oraz połączenia partii klas robotniczych – PPR i PPS – oprócz bogatego programu artystycznego, obdarzono jedenastu najbiedniejszych uczniów ubraniami i obuwiem, a cała młodzież szkolna otrzymała paczki ze słodyczami⁷²⁷.

10 czerwca 1949 r.

Na zebraniu rodzicielskim obecnych było 46 rodziców, przewodniczył zebrańiu Józef Machej. Skład Komitetu był wtedy następujący:

Grzybek Franciszek – Rudnik nr 16

Machej Józef - Rudnik nr 9

Szajter Alojzy - Rudnik nr 28

Machej Karol - Rudnik nr 26.

Żyła Karol - Rudnik nr 44

Parchański Paweł - Rudnik nr 19

Handzel Wiktor - Rudnik nr 47

Gabzdyl Anna - Rudnik nr 21

⁷²⁶ Tamże, s. 14-15.

⁷²⁷ Tamże, s. 20.

Parchański Filomena - Rudnik nr 41

Chmiel Alojzja - Rudnik nr 31

Matuszek Monika - Rudnik nr 40

Szuścik Wilhelm - Rudnik nr 5⁷²⁸.

15 maja 1949 r.

Dnia 15 maja 1949 r. spośród w/w wybrano przewodniczącego – Józefa Machęja, jego zastępcą – Grzybka Franciszka, sekretarzem został Machej Karol, a skarbnikiem Handzel Wiktor⁷²⁹.

26 czerwca – na koniec tego roku szkolnego zorganizowano festyn szkolny – dzieci zostały obdarowane kiełbasą, kołaczami, cukierkami, ciastkami i lemoniadą. Zysk z festynu wynosił 10 692 zł.⁷³⁰

27 maja 1949 r.

Komitet Rodzicielski zebrał się także 27 maja 1949 r. – przed rozpoczęciem roku szkolnego 1949/50. Ustalono, że początek roku odbędzie się 1 września 1949 r. o 9.00 w szkole. Zobowiązano kierownika szkoły do wygłoszenia przemówienia dotyczącego rocznicy wybuchu wojny, klęski wrześniowej, osiągnięć Polski Ludowej, wciągnięcia młodzieży w akcję pokojową. W uroczystościach tej mieli wziąć udział przedstawiciele partii politycznych, Samopomocy Chłopskiej, Straży Pożarnej, ZMP, Komitetu Rodzicielskiego i rodzice. Jako czyn wrześniowy uchwalono, aby dzieci doprowadziły otoczenie szkoły do porządku⁷³¹.

⁷²⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 10.IV.1949 r.

⁷²⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 15.V.1949 r.

⁷³⁰ Kronika Szkoły..., s. 21.

⁷³¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 27.VIII.1949 r.

9 października 1949 r.

9 października 1949 r. odbyło się kolejne zebranie, na którym obecnych było 28 osób. Omawiano obchody Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Jednogłośnie zatwierdzono pozostanie Komitetu w niezmienionym składzie osobowym⁷³².

10 września 1949 r.

Celem zebrania było obdarowanie najbiedniejszych uczniów „towarami” przydzielonymi pismem Inspektoratu Szkolnego w Cieszynie z dnia 20 października 1949 r. Wśród dzieci rozdzielono: 2 pary butów, 1 ręcznik i 1 majtki dziewczęce⁷³³. Kierownik szkoły zobowiązał się do wygłoszenia przemówienia na temat: „Stalin – wódz klasy robotniczej a sprawą wolności narodów”. Grono nauczycielskie miało przygotować program artystyczny, na który mieli zostać zaproszeni wszyscy rodzice. Dzieci otrzymały podarunki – ciastka i cukierki.

Na tym zebraniu poruszono także sprawę organizacji szkoły – planowano powiększyć rejon szkolny tak, aby można było wystąpić o podniesienie stopnia organizacji szkoły do szkoły pełnej. Komitet Rodzicielski jednogłośnie domagał się, aby w roku szkolnym 1950/51 była w szkole klasa VII, aby dzieci nie musiały chodzić do klasy VIII w Kończycach Wielkich ze względu na zły stan dróg⁷³⁴.

---

⁷³² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 9.X..1949 r.

⁷³³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 10.XI.1949 r.

⁷³⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 14.XII.1949 r.

12 marca 1950 r.

Na tym zebraniu kierownik szkoły omówił trudności, na jakie napotyka się przy domaganiu się klasy VII dla Rudnika. Największą z nich był brak nauczycieli⁷³⁵.

1 kwietnia 1950 r.

Komitet uchwalił rozdział 5000 zł z Inspektoratu jako subwencji z przeznaczeniem dla najbiedniejszych, szczególnie dla sierot. Pieniądze podzielono na 5 równych części⁷³⁶.

18 kwietnia 1950 r.

Zmieniono zasadę podziału kwoty 5000 zł i otrzymał je 1 uczeń. Ponadto kierownik szkoły wygłosił referat na temat święta klasy robotniczej – 1 Maja. Omówiono szczegóły programu tej uroczystości – miała się odbyć akademia w dniu 30 kwietnia o godz. 15.00 w szkole. Grono nauczycielskie zobowiązało do przygotowania programu artystycznego. Przemówienie mieli wygłosić kierownik szkoły oraz uczni klasy VI. Ze względu na brak funduszy – postanowiono nie premować uczniów. Przydzielono obuwie jednej uczennicy klasy IV. Po akademii dzieci szkolne miały otrzymać kiełbasę i chleb. Komitet Rodzicielski miał za zadanie „...przeprowadzić agitację”, aby w akademii wzięło udział jak najwięcej miejscowości obywateli. W dniu 1 maja uczniowie mieli wziąć udział w manifestacji w Kończycach Wielkich, ale tylko od III-VI klasy. W tym celu Zarząd Gminy dostarczyć miał 2 furmanki.

Ustalono, że z okazji tego święta dzieci uczczą je zobowiązaniem zebrania złomu i stłuczki szklanej. Nauczyciele także podjęli swoje zobowiązanie – doucza-

---

⁷³⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 12.III.1950 r.

⁷³⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 1.IV.1950 r.

nia łącznie przez 32 lekcje w maju i czerwcu, celem zlikwidowania drugorocznosci. Zaś Komitet Rodzicielski podjął zobowiązanie wybielenia obu klas, korytarza i kancelarii szkolnej na początku wakacji. Poza tym zobowiązano się zakupić 6 książek ideologicznych oraz naprawić rynny koło całej szkoły⁷³⁷.

20 maja 1950 r.

Kierownik szkoły W. Szućik omówił szczegółowo znaczenie Międzynarodowego Dnia Dziecka, który miał być obchodzony 1 czerwca po raz pierwszy tego roku. Jego obchody przesunięto na 4 czerwca. Po dyskusji uchwalono urządzić akademię szkolną w tym dniu o godz. 15.00. Grono nauczycielskie miało przygotować część artystyczną, zaś Komitet Rodzicielski miał zająć się „agitacją”. Ze względu na brak gotówki postanowiono dzieci nie obdarowywać⁷³⁸.

24 sierpnia 1950 r.

Tego dnia omówiono m.in. uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 1950/51. W dniu 31 sierpnia planowano w związku z tym pochód dzieci przez wieś, następnie ognisko, przy którym kierownik szkoły wygłosić miał krótkie przemówienie. Dzieci szkolne miały odśpiewać kilka pieśni rewolucyjnych. Zaś uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego odbyć się miało 1 września w piątek o godz. 9.00. Okolicznościowe przemówienie miał wygłosić kierownik szkoły oraz członek Komitetu Rodzicielskiego Chmiel Rudolf. Grono nauczycielskie miało znów przygotować część artystyczną. Potem miały się odbyć gry i zabawy na boisku, a dzieci miały otrzymać śniadanie: kiełbasę, bułki i kawę. Na uroczystość planowano zaproszenie rodziców i przedstawicieli partii oraz organizacji środowiskowych. Nadwyżkę z fe-

---

⁷³⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 18.IV.1950 r.

⁷³⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 20.V.1950 r.

stynu szkolnego postanowiono przeznaczyć na zakup siatki ogrodzeniowej wokół szkoły⁷³⁹.

10 września 1950 r.

Na zebraniu tym było obecnych 23 rodziców. Kierownik szkoły wygłosił referat na temat planu 6-letniego oraz walki o pokój. Następnie odbyły się wybory do Komitetu Rodzicielskiego. Wybrani zostali:

Grzybek Franciszek, Rudnik 16

Żyła Karol, Rudnik 44

Machej Karol,

Szajter Józef, Kończyce Wielkie 160

Machej Józef, Rudnik 9

Handzel Wiktor, Rudnik 77

Tomica Emil, Rudnik 26

Machej Franciszek, Kończyce Wielkie 193

Sobik Anna, Hażlach

Machej Zofia, Rudnik 55

Żyła Amalia, Rudnik 6

Śliż Justyna Rudnik 12

Obok każdego z wybranych, którzy należeli do jakiejś organizacji, zaznaczono jego przynależność do niej⁷⁴⁰.

---

⁷³⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 24.VIII.1950 r.

⁷⁴⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 10.IX.1950 r.

24 września 1950 r.

Na zebraniu tym rozdysponowano 1 parę butów, którą przydzielił Inspektorat Szkolny w Cieszynie. Otrzymała je uczennica klasy I. Ponadto zakupiono za 1500 zł podręczniki, które zostały przyznane pismem Wydziału Oświaty w Cieszynie z dnia 9 września 1950 r. i rozdano je uczniom⁷⁴¹.

26 listopada 1950 r.

Na tym zebraniu wybrano nowy Komitet Rodzicielski. W jego skład weszli:

Sobik Anna

Śliż Justyna

Tomica Joanna

Wawrzyczek Aniela

Gabzdyl Anna

Tomica Elżbieta

Grzybek Franciszek

Machej Karol

Machej Józef

Tomica Karol

Handzel Wiktor

Żyła Karol

Przewodniczącym został Machej Józef, sekretarzem wybrano Macheja Karola, zaś skarbnikiem Żyłę Karola. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: jako prze-

---

⁷⁴¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 24.IX.1950 r.

wodniczący – Tomica Emil, członkami zaś zostali: Szajter Józef i Machej Franciszek⁷⁴².

6 stycznia 1951 r.

Ze względu na brak funduszów na koncie Komitetu rodzicielskiego kierownik szkoły W. Szućik zobowiązał się zakupić dzieciom cukierki i ciastka za własne pieniądze, które mu potem miały zostać zwrócone (z chwilą uzyskania pieniędzy z imprezy). Dzieci miały je otrzymać z okazji uroczystości noworocznej. Ponadto – w myśl poleceń Wydziału Oświaty w Cieszynie rozdzielono przydzieloną kwotę 200 zł uczniom. Otrzymała je jedna uczennica klasy VI. Opiekunowie sierot zobowiązani byli potwierdzić odbiór tej kwoty i przedłożyć oryginalne rachunki za zakupione towary w ciągu 7 dni kierownikowi szkoły.

Ponadto do zamontowania w szkole odbiornika radiowego chcieli się przy czynić:

Żyła Karol – chciał ofiarować drut i płytę miedzianą na antenę oraz uziemienie, ponadto chciał załadować nowy akumulator.

Tomica Emil – miał zakupić rozgłośnik, wyłącznik oraz drut izolacyjny.

Ustalono, że pozostałości po zabawie z bufetu rozdzieli się między uczniów szkoły bezpłatnie⁷⁴³.

17 marca 1951 r.

Termin zamontowania w szkole radia został przesunięty z powodu braku kwasu do akumulatora. Emil Tomica miał się postarać o szafkę na radio, Machej Karol zaś o uzupełnienie akumulatora i antenę.

---

⁷⁴² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 26.XI.1950 r.

⁷⁴³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 6.I.1951 r.

Kierownik szkoły omówił sprawy bieżące, tyczące się dwóch nowych kandydatów na nauczycieli ze szkoły gimnazjalnej, którzy odbywali 1-tygodniową praktykę w szkole podstawowej w Rudniku. Wyrażali oni „wielkie zadowolenie za szacunek i cześć otrzymaną od dzieci i kierownictwa szkoły”.

Ponadto kierownik szkoły zreferował znaczenie 6 rocznicy wyzwolenia Śląska – postanowiono uczcić ten dzień i 14 kwietnia 1951 r. zaproszono rodziców do szkoły. Przy okazji podjęto - jako zobowiązanie majowe - współzawodnictwo z Godziszowem. Rozdzielono kwotę 101,82 zł wśród biednych trojga dzieci – w równych częściach. Ponadto poruszono sprawę radia⁷⁴⁴.

? kwiecień 1951 r.

Okazało się, że co do radia – pomimo wszelkich starań - grać ono będzie dopiero na dzień 1 maja. Należało też przed 1 majem naprawić rynnę oderwaną przez wiatr. Wyznaczono 8 dzieci do badania lekarskiego, z nich 4-6 miało zostać wybranych do wyjazdu na kolonie – najbardziej tego potrzebujących ze względu na stan zdrowia. Omówiono też uroczystości 1-Majowe – w niedzielę 29 kwietnia odbyć się miała akademia o godz. 15.00, wspólnie przygotowana z ZMP. Kierownictwo szkoły oraz dzieci zobowiązali się do udekorowania szkoły. W dniu 1 Maja miał się odbyć pochód wspólnie z wszystkimi organizacjami i orkiestrą z Rudnika do Kończyc Wielkich do punktu zbiórki, gdzie rozpocząć się miała uroczystość 1-Majowa o godz. 8.00 rano. Kierownik szkoły zachęcał rodziców do jak najliczniejszego udziału w akademii i pochodzie⁷⁴⁵.

⁷⁴⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 17.III.1951 r.

⁷⁴⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z kwietnia 1951 r.

3 maja 1951 r.

W całej Polsce w terminie od 1-15 maja odbywały się Dni Oświaty Książki i Prasy. Z tej okazji szkoła podjęła różne zobowiązania:

Grono nauczycielskie zobowiązało się do dodatkowego nauczania indywidualnego uczniów z poszczególnych przedmiotów celem zupełnego zlikwidowania drugorocznosci. Miało się to odbywać przez cały maj i czerwiec – po 4 lekcje na każdego nauczyciela. Razem 16 lekcji.

Dzieci miały za zadanie zbiorkę ziół leczniczych – 2 kg w stanie suchym i odprawdzenie ich do GS Samopomoc Chłopska w Kończycach Wielkich – do 15 maja 1951 r.

Komitek Rodzicielski miał bezpłatnie wykonać połowę robocizny przy przebudowie lokalu na pomoce naukowe w budynku szkolnym wartości 180 zł – do 15 sierpnia 1951 r.

Dla uczczenia Dni Oświaty, Książki i Prasy w szkole miała się odbyć uroczystość szkolna w dniu 14 maja, o godz., 14.00.

Ponadto Komitet Rodzicielski wybrał delegata do Komitetu Plebiscytu Pokoju – Józefa Macheja. Miał on za zadanie dalsze organizowanie głosowania na Plebiscyt Pokoju.

Oprócz tego na tym zebraniu omówiono sprawę zakupu nowych podręczników, biblioteki szkolnej oraz przebudowy lokalu na pomoce naukowe⁷⁴⁶.

14 maja 1951 r.

Kierownik szkoły wygłosił referat na temat: „Narodowy Plebiscyt Pokoju oraz znaczenie wprowadzenia walki o pokój”. Wyjaśnił sposób przeprowadzenia

---

⁷⁴⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 3.V.1951 r.

głosowania i zaapelował do wywiązania się obywateli z obowiązku podpisania karty plebiscytowej⁷⁴⁷.

15 czerwca 1951 r.

Komitet Rodzicielski zobowiązał się do wysprzedania wszystkich znaczków i pocztówek, jakiekolwiek nadjejdą na Fundusz Odbudowy Stolicy.

Za rabat udzielony szkole za sprzedaż podręczników szkolnych, szkoła zakupić miała podręczniki do użytku szkolnego. Uchwalono też oszczędzanie podręczników szkolnych w 65%⁷⁴⁸.

Niestety nie udało się odnaleźć sprawozdań z zebrań Komitetu Rodzicielskiego z lat 1950-1959, stąd tę lukę można było zapełnić jedynie wpisując dokonania odnotowane w kronice szkolnej. A w niej zapisano, że odbyło się 23 czerwca 1951 r. zakończenie roku, przodownicy nauki otrzymali nagrody – jak można domniemywać – ufundowane przez Komitet Rodzicielski⁷⁴⁹.

18 listopada 1951 r.

18 listopada, czyli już w następnym roku szkolnym, odbyły się wybory do Komitetu Rodzicielskiego. Jednogłośnie zostali wybrani:

Józef Machej, Rudnik – przewodniczący

Karol Machej, Rudnik – sekretarz

Karol Żyła, Rudnik – skarbnik

Franciszek Grzybek, Rudnik – członkowie

Wiktor Handzel, Rudnik

Karol Tomica, Rudnik

Anna Sobik, Hażlach

---

⁷⁴⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 14.V.1951 r.

⁷⁴⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 15.VI.1951 r.

⁷⁴⁹ Kronika szkoły., s. 28.

Aniela Wawrzyczek, Rudnik

Maria Parchański, Rudnik

Elżbieta Tomica, Rudnik

Do Komisji Rewizyjnej wybrano: Franciszka Macheja z Kończyc Wielkich, Józefa Szajtera z Kończyc Wielkich oraz Emilię Tomicę z Rudnika⁷⁵⁰.

18 kwietnia tego roku szkolnego uroczystie obchodzono 60 rocznicę urodzin prezydenta Bolesława Bieruta – odbyła się akademia. Z tej okazji oraz 1 maja, młodzież szkolna, Komitet Rodzicielski oraz grono pedagogiczne podjęli zobowiązanie, które następnie wykonano w 100% (niestety – nie napisano jakie)⁷⁵¹.

5 października 1952 r.

Dnia 5 października następnego roku szkolnego 1952/53 odbyło się ogólne zebranie rodziców, na którym dokonano wyborów do Komitetu Rodzicielskiego. Na to zebranie przybyli także: przedstawiciel Wydziału Oświaty Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Cieszynie, podinspektor Kazimierz Siwiński oraz przedstawiciel Komitetu Powiatowego PZPR w Cieszynie. Po referacie kierownika szkoły W. Szuściaka na temat osiągnięć i perspektyw dalszego rozwoju szkoły, do Komitetu Rodzicielskiego wybrano następujące osoby:

Przewodniczący: Józef Machej

Sekretarz: Karol Machej

Skarbnik: Karol Żyła

Członkowie: Anna Sobik

Amalia Szuster

Justyna Machej

Paweł Parchański

---

⁷⁵⁰ Kronika Szkoły., s. 29-30.

⁷⁵¹ Tamże, s. 31.

Anna Gabzdyl

Elżbieta Tomica

Rudolf Chmiel

Do Komisji Rewizyjnej weszli: Józef Szajter, Emil Tomica, i Wiktor Hanzel⁷⁵².

W roku szkolnym 1953/54, w dniu 15 listopada, odbyły się kolejne wybory do Komitetu Rodzicielskiego. Był na nich obecny przedstawiciel Wydziału Oświaty w Cieszynie – p. Wiktor Machej, kierownik szkoły w Kończycach Wielkich. Po wygłoszeniu sprawozdania ustępującego przewodniczącego Józefa Macheja z Rudnika, do Komitetu wybrano następujące osoby:

Przewodniczący: Józef Machej, Rudnik

Z-ca przewodniczącego: Anna Gabzdyl, Rudnik

Sekretarz: Karol Machej, Rudnik

Skarbnik: Karol Żyła, Rudnik

Członkowie: Anna Sobik, Hażlach

Amalia Wawrzyczek, Rudnik

Justyna Machej, Rudnik

Paweł Parchański, Rudnik

Elżbieta Tomica, Rudnik

Rudolf Chmiel, Kończyce Wielkie

Do Komisji Rewizyjnej wybrano następujące osoby: Jan Piekar (przewodniczący), Józef Szajter (Kończyce Wielkie), Emilia Tomica (Rudnik)⁷⁵³.

9 stycznia 1954 r. odbyła się – na pewno także za sprawą Komitetu Rodzicielskiego - uroczystość noworoczna⁷⁵⁴.

⁷⁵² Tamże, s. 32.

⁷⁵³ Tamże, s. 32.

⁷⁵⁴ Tamże, s. 38.

W nowym roku 1953/54, w dniu 16 kwietnia odbyła się akcja zbierania podpisów pod Apelem Wiedeńskim, w którym oprócz dorosłych wzięła udział także najstarsza klasa w szkole, czyli piąta. Lokal szkolny był z tej okazji udekorowany i czynny od 12.00 do 15.00 – w czym z pewnością pomagali rodzice z Komitetu Rodzicielskiego⁷⁵⁵.

W roku szkolnym 1955/56, w dniu 22 maja dzieci zwiedzały wystawę V Konkursu Czytelniczego w Skoczowie - pojechały na wozach konnych, ustrojonych choinkami i wstążeczkami. W zorganizowaniu tej udanej wyprawy brał udział Komitet Rodzicielski⁷⁵⁶. Tego roku odbył się także festyn szkolny – w niedzielę, 25 czerwca. Z konieczności – ze względu na fatalną pogodę - odbył się w salach szkolnych, dzieci otrzymały podarunki za całoroczną pracę za sprawą Komitetu Rodzicielskiego⁷⁵⁷.

W roku szkolnym 1956/57, w dniu 7 października 1956 r. wszyscy uczniowie zwiedzali Wystawę Rolną w Skoczowie – przejazd furmanką zapewnił Komitet Rodzicielski⁷⁵⁸. Z okazji „odwilży” uroczystość z okazji Bożego Narodzenia odbyła się 22 grudnia⁷⁵⁹.

16 lutego odbył się bal rodzinny, przy elektrycznym oświetleniu⁷⁶⁰. 10 marca wszystkie dzieci oraz nauczyciele wyjechali do Cieszyna na zwiedzanie zabytków oraz przedstawienie teatralne pt.: „Zaczarowany Kaczor”⁷⁶¹. Tego roku Komitet Rodzicielski zakupił dla szkoły radioodbiornik „Stolica”, który był odtąd bardzo cenioną i wykorzystywaną pomocą szkolną, przenoszoną w razie potrzeby z klasy do klasy⁷⁶². W dniu 25 kwietnia – uczniowie klas IV i V wyjechali specjalnym pociągiem na wycieczkę do Warszawy. To wszystko oczywiście dzięki ofiarności

---

⁷⁵⁵ Tamże, s. 42.

⁷⁵⁶ Tamże, s. 45.

⁷⁵⁷ Tamże, s. 45.

⁷⁵⁸ Tamże, s. 46.

⁷⁵⁹ Tamże, s. 46.

⁷⁶⁰ Tamże, s. 47.

⁷⁶¹ Tamże, s. 47.

⁷⁶² Tamże, s. 47.

Komitetu Rodzicielskiego⁷⁶³. Tego roku Komitet zorganizował jeszcze bardzo udany festyn szkolny w dniu 16 czerwca. Każde dziecko obwodu szkolnego Rudnik otrzymało 15 dkg kiełbasy, 1 bułeczkę, lemoniadę, 2 kołacze, 10 dkg cukierków i kawałek tortu⁷⁶⁴.

W roku szkolnym 1957/58, w listopadzie pierwszy raz wyświetlano w szkole bajki dla dzieci z aparatu filmowego „Bajka”⁷⁶⁵. Innych atrakcji też nie brakowało – kronika odnotowała czterodniowy wyjazd dzieci wraz z rodzicami do Gdyni⁷⁶⁶. Po zakończeniu tego roku szkolnego, na drugi dzień – 22 czerwca odbył się kolejny festyn szkolny⁷⁶⁷.

W następnym roku szkolnym 1958/59 dzieci wyjechały na dwie wycieczki – 19 marca – wyjechały do Cieszyna na zwiedzanie zabytków oraz przedstawienie teatralne⁷⁶⁸, sama zaś klasa V pojechała w dniach 15-19 kwietnia do Warszawy⁷⁶⁹.

Protokół z 20 marca 1959 r., kiedy zebrał się kolejny raz Komitet Rodzicielski, wskazuje na to, że w tym czasie koncentrowano się na sprawie związanej z budową ogrodzenia szkolnego. Przewodniczący Komitetu – Karol Machej – przyczekł, że załatwi sprawę przywozu żwiru do szkoły na słupki do płotu. Argumentował, że cement leżał na korytarzu, trzeba było go więc zużyć, bo byłby się zepsuł, a kierownik musiał zdać sprawozdanie z jego wykorzystania w Inspektoracie Oświaty. Na tym zebraniu wybrano nowego sekretarza – Tomicę Karola z Rudnika⁷⁷⁰.

25 kwietnia 1959 r.

⁷⁶³ Tamże, s. 47.

⁷⁶⁴ Tamże, s. 48.

⁷⁶⁵ Tamże, s. 50.

⁷⁶⁶ Tamże, s. 50.

⁷⁶⁷ Tamże, s. 50.

⁷⁶⁸ Tamże, s. 52.

⁷⁶⁹ Tamże, s. 52.

⁷⁷⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 20.III.1959 r.

Na zebraniu obecni byli: Machej Karol, Piekar Jan, Żyła Karol, Tomica Karol oraz kierownik szkoły. Znów debata dotycząca ogrodzenia. Traktor i żwir miał dostarczyć ob. Rzepka, ale zgłoszono potrzebę ludzi do ładowania⁷⁷¹.

2 maja 1959 r.

W sprawie żwiru przewodniczący Machej Karol zadeklarował się załatwić sprawę żwiru z furmanami w następną niedzielę⁷⁷².

10 maja 1959 r.

Okazało się, że traktor musiał dwa razy przyjechać ze żwirem. Nakładali na niego: Erwin Piekar, Czendlik Józef po 2 razy, Antoni Stoszek 1 raz⁷⁷³.

7 września 1959 r.

Z okazji zamążpójścia nauczycielki uchwalono zakupienie prezentu. Dzieci szkolne miały go wręczyć w dniu ślubu wraz z kwiatami i wierszykiem swojej wykowawczyni⁷⁷⁴.

16 września 1959 r.

Omówiono smutną sprawę – tragiczny zgon członka Komitetu Rodzicielskiego – skarbnika Karola Żyły. Uchwalono zakupić wieniec i wysłać delegację na pogrzeb w dniu 18 września. Jako delegacja mieli pójść: Machej Karol, Gabzdyl Emilia i Kempny Wiktor⁷⁷⁵.

---

⁷⁷¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 25.IV.1959 r.

⁷⁷² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 2.V.1959 r.

⁷⁷³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 10.V.1959 r.

⁷⁷⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 7.IX.1959 r.

⁷⁷⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 16.IX.1959 r.

24 października 1959 r.

W związku ze śmiercią skarbnika uchwalono, że w dniu 28 października 1959 r. pójdzie do wdowy po nim delegacja: Machej Karol, Gabzdyl Emilia i Wilhelm Szuścik w celu pobrania wszelkich papierów i książki kasowej Komitetu Rodzicielskiego. Ponadto kierownik szkoły wygospodarował pieniądze na zakup siatki ogrodzeniowej ze środków, jakie wpłynęły za wypożyczenie ław szkolnych na wesela i festyny⁷⁷⁶.

15 listopada 1959 r.

Inspektorat zakupił 125 m siatki a Komitet Rodzicielski dokupił 75 m, z budżetu szkolnego jeszcze dokonano zakupu 120 m siatki. Ponadto zapłacono za przywóz siatki (50 zł) z Cieszyna p. Bijokowi Edmundowi. Sprawdzono tego dnia stan kasy po śmierci kasjera K. Żyły⁷⁷⁷.

29 listopada 1959 r.

Tego dnia odbyły się wybory do Komitetu Rodzicielskiego.

Przewodniczący: Machej Karol

Zast. Przewodniczącego: Kempny Wiktor

Sekretarz: Tomica Karol

Skarbnik: Edward Bijok

Członkowie: Tomica Maria

Gabzdyl Emilia

Członkowie Zarządu: Wawrzyczek Otylia

Urbaczka Alojzy

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Szajter Alojzy

---

⁷⁷⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 24.X.1959 r.

⁷⁷⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 15.XI.1959 r.

W wolnych wnioskach omówiono sprawę rozbudowy szkoły, żeby dzieci z Rudnika mogły kończyć VII klasę na miejscu⁷⁷⁸.

21 czerwca 1960 r.

Uchwalono wtedy, że Parchański Ludwik ma zakupić potrzebny materiał do wykonania płotu oraz wykonać wszelką robociznę. Ustalono też stawkę za wypożyczenie 1 stołu i 2 ław – wyniosła ona 15 zł⁷⁷⁹.

26 listopada 1960 r.

Komitet Rodzicielski otrzymał zaproszenie na otwarcie szkoły w Kończycach Małych. Postanowiono wyjechać na otwarcie tej szkoły w dniu 27 listopada o godz. 9.00. Samochód miał oczekiwany koło sklepu w Rudniku. Uchwalono też wpłacenie cegiełki wartości 100 zł – niestety nie napisano, w jakim celu⁷⁸⁰.

3 grudnia 1960 r.

Delegacja złożyła sprawozdanie z wyjazdu na oddanie szkoły w Kończycach Małych. K. Machej wpłacił tam na kartę pamiątkową 100 zł. Ponadto uchwalono odsprzedanie niepotrzebnej siatki drucianej w cenie zakupu (2278,80 zł)⁷⁸¹.

23 kwietnia 1961 r.

⁷⁷⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 29.XI.1959 r.

⁷⁷⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 21.VI.1960 r.

⁷⁸⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 26.XI.1960 r.

⁷⁸¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 3.XII.1960 r.

W związku z mającą się odbyć konferencją nauczycieli w szkole w Kończycach Wielkich, Komitet Rodzicielski w Rudniku uchwalił wyasygnować 400 zł. na w/w konferencję⁷⁸².

22 maja 1961 r.

Obecny nowy kierownik szkoły – p. Małgorzata Szuścik - dokonała omówienia konferencji nauczycieli odbytej w dniu 9 maja 1961 r. w szkole w Kończycach Wielkich. Ponadto dokonano rozdziału kwoty 400 zł jako zasiłku w rodzinie własnej dla 6 dzieci. Sekretarzem był Szafarczyk Józef⁷⁸³.

1 czerwca 1961 r.

Porządek obrad:

1. Świeckość szkoły.
2. Rozdanie 400 zł – (z funduszu w rodzinie własnej) – najbardziej zdolnym uczniom.
3. Spotkanie nauczycieli z Komitemetem Rodzicielskim z okazji Dnia Nauczyciela⁷⁸⁴.

10 listopada 1962 r.

Nowy kierownik szkoły – O. Wałoszek – zapoznał się z członkami Komitetu oraz zreferował sprawy, które pilnie trzeba było załatwić. Następnie zapoznał Komitet z programem prac, które w bieżącym roku szkolnym chciał zrealizować:

- I. Urządzenie klasy do robót ręcznych: szkoła posiada warsztat stolarski w dosyć dobrym stanie, Komitet zobowiązał się do zakupienia potrzebnych narzędzi do robót ręcznych. Niezależnie od tego postanowiono zwrócić się do Za-

---

⁷⁸² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 23.IV.1961 r.

⁷⁸³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 22.V.1961 r.

⁷⁸⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 1.VI.1961 r.

- kładu Mleczarskiego w Pruchnej jako opiekuna szkoły w Rudniku z prośbą o pomoc w ich zakupie.
- II. Zazielenienie otoczenia szkoły: postanowiono zakupić drzewka owocowe i krzewy ozdobne, które dzieci posadzą w ustalonych miejscach.
- III. Wybudowanie śmietnika z cegły lub betonu w sezonie wiosennym – na razie prowizoryczny, z desek.

Tomica Teofil podjął się dokończyć „terowania” (smołowania) pisuaru w ustępach. Kierownik szkoły zakupił kopaczki, szpadle i grabki do prac w ogrodzie. Tomica Teofil zobowiązał się także do dostarczenia stylisk do tych narzędzi. Machał Karol z kolei zobowiązał się do nabicia tych stylisk do w/w narzędzi. Ponadto postanowiono zakupić haki do okien, dać zrobić stolarzowi ramy do okna na strych oraz próg do drzwi wejściowych. Za przeprowadzenie remontu pieców został odpowiedzialny Paweł Parchański. Dodatkowo należało też zakupić drabinę malarską, skrzynki do węgla oraz koszyk na chwasty. Na wiosnę planowano przebudować płyty chodnikowe. Ponadto uchwalono zażądać fachowej komisji dla zbadania wytrzymałości stropów w obu salach (ich stan budził poważne wątpliwości). Komitet Rodzicielski m.in. zobowiązał się do pomocy fizycznej przy remoncie szkoły⁷⁸⁵.

18 listopada 1962 r.

Na zebraniu było 28 rodziców. Wybrano trójki klasowe:

Klasa I – Wawrzyczek Anna

Tomica Teofil

Tomica Rozalia

Klasa II – Zahraj Anna

Bijok Edward

Gawłowski Emil

---

⁷⁸⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 10.XI.1962 r.

Klasa III – Stoszek Helena

Parchański Franciszek

Handzel Zygmunt

Klasa IV – Szafarczyk Józef

Machej Franciszek

Węglarzy Justyn

Klasa V. – Tomica Izidor

Machej Zofia

Adamczyk Joanna

Wybrano też Zarząd. Do niego weszli:

Przewodniczący: Tomica Teofil

Zast. Przew.: Parchański Franciszek

Skarbnik: Bijok Edward

Sekretarz: Szafarczyk Józef

Komisję Rewizyjną reprezentowali: Zahraj Anna, Węglarzy Justyn⁷⁸⁶.

8 stycznia 1963 r.

Na tym zebraniu Komitet Rodzicielski zobowiązał się do sfinansowania zakupu obrusów oraz oprawienia dzienników i czasopism. Ponadto uchwalono, że każde wypożyczenie stołów i ław powinno być zgłoszone do Komitetu Rodzicielskiego i przy zwrocie uiszczena opłata w wys. 5 zł/szt.⁷⁸⁷

21 kwietnia 1963 r.

⁷⁸⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 18.XI.1962 r.

⁷⁸⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 8.I.1963 r.

Obecni byli O. Wałoszek – kierownik i L. Natkaniec – nauczycielka oraz 22 rodziców. Na zebraniu tym uchwalono zakupienie desek i zrobienie podium, by dzieci mogły się bawić na suchym podłożu, a nie na trawie⁷⁸⁸.

25 czerwca 1963 r.

W dniu festynu szkolnego – w jednej z klas kierownik szkoły chciał urządzić wystawę. Podjęto uchwałę o przeznaczeniu 260 zł. na konkurs czytelniczy⁷⁸⁹.

14 listopada 1963 r.

Po wywiadówce kierownik O. Wałoszek oraz E. Bijok uporządkowali rachunki oraz dokonali rozliczenia w związku z budową szopy oraz podium⁷⁹⁰.

7 czerwca 1964 r.

Postanowiono, że czysty zysk z festynu szkolnego przeznaczy się na zakup pomocy naukowych, ponadto, że Komitet Rodzicielski dołoży z kasy do zakupu telewizora dla szkoły w Rudniku⁷⁹¹.

15 listopada 1964 r.

Obecni byli: kierownik szkoły – O. Wałoszek, nauczycielka B. Orszulik oraz 28 rodziców. Przeprowadzono wybory:

Rodzice dzieci klasy II – Szuster Wilhelm

Wawrzyczek Helena

Żyla Wiktor

Chmiel Teofil

---

⁷⁸⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 21.IV.1963 r.

⁷⁸⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 25.VI.1963 r.

⁷⁹⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 14.XI.1963 r.

⁷⁹¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 7.VI.1963 r.

Mikołajczyk Antoni

Szajter Karol

Matuszek Karol

Gawłowski Emil

Rodzice dzieci klasy II: Machej Justyna

Gabzdyl Józef

Parchański Helena

Parchański Franciszek

Rodzice dzieci klasy III: Tomica Rozalia

Tomica Izzydor

Tomica Teofil

Stoszek Helena

Rodzice dzieci klasy IV: Bijok Edward

Zahraj Anna

Machej Justyna

Rodzice dzieci klasy V: Chmiel Teofil

Stoszek Helena

Szajter Józef

Gawłowski Emil

Członkami Zarządu zostali wybrani:

Przewodniczący: Tomica Teofil

Zast. Przew.: Parchański Franciszek

Skarbnik: Bijok Edward

Sekretarz: Zahraj Anna

Komisja Rewizyjna: przewodniczący: Szuster Wilhelm

Członek: Żyła Wiktor

Kierownik sugerował, że wokół szkoły trzeba m.in. posadzić krzewy i drzewka oraz zorganizować odczyty pedagogiczne dla rodziców. Poruszył też sprawę prenumeraty czasopism wychowawczych⁷⁹².

19 marca 1965 r.

O. Wałoszek zreferował sprawę obchodów 1 Maja oraz 20-lecia wsi w Polsce Ludowej. Postanowiono zakupić krzewy i drzewka owocowe i posadzić wokół szkoły w ustalonych miejscach⁷⁹³.

9 maja 1965 r.

Kierownik szkoły odczytał pismo z Inspektoratu Oświaty na temat budowy nowej, ośmioklasowej szkoły w Rudniku, o ile w Rudniku będzie 100 dzieci w wieku obowiązku szkolnego. Tymczasem w Rudniku na 1 nauczyciela przypada 40 dzieci. Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów kierownik szkoły zaapelował do Komitetu Rodzicielskiego, żeby dopomógł i przekonywał rodziców, aby nie posyłali dzieci z terenu Rudnika do innych szkół, gdyż jest ich już i tak minimalna ilość. Omówiono też naprawę stołów i ławek, które były już bardzo zniszczone i wymagały naprawy. Wystosowano prośbę do Józefa Szajtera o zreperowanie tychże⁷⁹⁴.

14 listopada 1965 r.

Tym razem urządzoneo wybory uzupełniające. Do Komitetu Rodzicielskiego doszli: Mikołajczyk Anna

Szajter Karol

Matuszek Karol

⁷⁹² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 15.XI.1964 r.

⁷⁹³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 19.III.1965 r.

⁷⁹⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 9.V.1985 r.

Skład Komitetu Rodzicielskiego wyglądał następująco:

Klasa I: Mikołajczyk Anna

Szajter Karol

Gawłowski Emil

Klasa II: Szuster Wilhelm

Wawrzyczek Helena

Żyła Wiktor

Chmiel Teofil

Klasa III: Machej Justyna

Gabzdyl Józef

Parchański Helena

Parchański Franciszek

Klasa IV: Tomica Rozalia

Tomica Izidor

Tomica Teofil

Stoszek Helena

O. Wałoszek zaproponował, aby dzieci nie pisały długopisami, tylko wiecznymi piórami, bo brudzą palce. Nauczycielka B. Orszulik oceniła higienę uczniów jako dobrą. Zwróciła się z prośbą do rodziców, aby dawali swoim dzieciom witaminę B i C oraz tran⁷⁹⁵.

20 stycznia 1966 r.

W dyskusji omówiono problem podium dla orkiestry, którego koszt miał wynosić 450 zł wraz z robocizną. Podano propozycję, aby koszt ten pokryły wszystkie organizacje w Rudniku, które to podium będą użytkować. Ob. Tomica Teofil dobrowolnie zrezygnował z funkcji przewodniczącego Komitetu Rodzicielskiego⁷⁹⁶.

⁷⁹⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 14.XI.1965 r.

⁷⁹⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 20.I.1966 r.

3 lutego 1966 r.

Do chwili wyboru nowego przewodniczącego tę funkcję będzie pełnił jego zastępca – Franciszek Parchański. Kierownik szkoły poinformował rodziców o możliwości dożywiania dzieci w szkole za częściowym pokryciem kosztów przez kasę Komitetu, ale rodzice uznali dożywianie za zbędne, ponieważ dzieci mają blisko do szkoły. O. Wałoszek zaproponował kupno pomocy naukowych: wagi szkolnej i obrazów potrzebnych do nauki historii oraz j. polskiego w cenie 900 zł, rodzice zaś wyrazili na to zgodę.

Nauczycielka B. Orszulik poinformowała rodziców o utworzeniu w szkole Klubu Wiewiórki. Do klubu należą tylko te dzieci, które dbają o zdrowie swoich zębów. Te, które mają zdrowe uzębienie otrzymują odznakę „Wiewiórki” – była to zachęta do dbania o zdrowie⁷⁹⁷.

18 marca 1966 r.

Uchwalono, że Komitet Rodzicielski wyasygnuje pewną kwotę na konferencję rejonową w Kończycach Wielkich. W związku z 1000-leciem Państwa Polskiego Komitet Rodzicielski zobowiązał się okopać darń pod płotem, a także pomalać podłogi w klasach, ponadto posadzić krzewy żywopłotu⁷⁹⁸.

18 września 1966 r.

Na zebraniu tym uchwalono dokupić 5 szt. ław, wypożyczające je organizacje będą płacić następujący ryczałt za wypożyczenie: 1 ława – 5 zł, 1 stół – 10 zł.

Komitet Rodzicielski wyraził zgodę na wypłacenie rachunków za naprawę studni, piorunochronów, malowanie klas, a także miał zakupić atrament⁷⁹⁹.

---

⁷⁹⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 3.II.1966 r.

⁷⁹⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 18.III.1966 r.

⁷⁹⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 18.IX.1966 r.

6 listopada 1966 r.

Przeprowadzono znów wybory:

Rodzice dzieci klasy I –

Gabzdyl Bronisław

Machej Franciszek

Czauderna Oton

Zahraj Anna

Rodzice dzieci klasy II -

Mikołajczyk Anna

Żerdka Tadeusz

Szajter Karol

Parchański Franciszek

Rodzice dzieci klasy III -

Szuster Wilhelm

Wawrzyczek Helena

Chmiel Teofil

Lose Elżbieta

Rodzice dzieci klasy IV -

Machej Justyna

Gabzdyl Józef

Parchański Helena

Stoszek Helena

Do Zarządu weszli:

Przewodniczący: Parchański Franciszek

Zast przew.: Gabzdyl Bronisław

Skarbnik: Szajter Karol

Sekretarz: Zahraj Anna

Komisję Rewizyjną stanowili:

Przewodniczący: Machej Franciszek

Członek: Szuster Wilhelm⁸⁰⁰.

10 grudnia 1966 r.

W planie pracy uwzględniono pogadanki i odczyty pedagogiczne dla rodziców, zakup pomocy naukowych i imprezy.

Zbiórkę na budowę szkół i internatów miał przeprowadzić Zarząd⁸⁰¹.

26 stycznia 1967 r.

Na zebraniu tym wypłynęła sprawa ławy własności Józefa Wawrzyczka, która została złamana przez gości w czasie ubiegłorocznej zabawy karnawałowej. Żądał on od Komitetu, aby w zamian za 1 ławę długości 8 m dać mu 2 mniejsze – zupełnie nowe. Komitet Rodzicielski zgodził się na wymianę, ale ponieważ złamana ława nie była nowa – na dwie używane, ale w bardzo dobrym stanie. Na tym zebraniu Tomica Teofil podał propozycję, aby zbudować podium w sali p. Wawrzyczka. Ponieważ podium miało się znajdować w prywatnym pomieszczeniu – Komitet Rodzicielski nie mógł wyrazić na to zgody⁸⁰².

16 marca 1967 r.

⁸⁰⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 6.XI.1966 r.

⁸⁰¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 10.XII.1966 r.

⁸⁰² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 26.I.1967 r.

Zebranie to odbyło się z inicjatywy O. Wałoszka – celem było wytypowanie (wg wytycznych Inspektoratu) – kandydatów do szkolnej komisji wychowawczej, mającej za zadanie piętnowanie chuligaństwa wśród młodzieży szkolnej. Wytypowano do tej komisji nauczycielkę B. Orszulik oraz członka Zarządu Komitetu Rodzicielskiego – Szajtera Karola. Na tym samym zebraniu Komitetu Rodzicielskiego Franciszek Machej zobowiązali się do przywiezienia skrzyni gimnastycznej ze sklepu sportowego z Cieszyna⁸⁰³.

Według ogólnego – zbiorczego sprawozdania z działalności Komitetu Rodzicielskiego za rok szkolny 1966/67, dochody osiągnięto z balu, z festynu oraz dotacji Komitetu Opiekuńczego, frekwencja na zebraniach zarządu wyniosła prawie 100 %, na zebraniach ogólnych w granicach 90%. Rodzice bardzo interesowali się wychowaniem i postępami uczniów, sami proponowali kupno pomocy naukowych oraz nagród książkowych⁸⁰⁴.

17 kwietnia 1967 r.

Obecni: O. Wałoszek i B. Orszulik + rodzice

Sekretarzem Komitetu Rodzicielskiego wybrano: Zahraj Anna

Przewodniczącym Komitetu Rodzicielskiego został: Parchański Franciszek

Członkowie: Szajter Karol, Machej Franciszek, Gabzdyl Bronisław.

We wrześniu 1967 r., ze względu na pogrzeb J. Jendrulka (byłego kierownika szkoły) wyznaczono delegację, w skład której weszli: Szućik Zofia, Machej Franciszek. Poza tym uzupełniono skład Komitetu Rodzicielskiego o rodziców uczniów klasy I:

Wawrzyczek Franciszek

Żyła Karol

⁸⁰³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 16.III.1967 r.

⁸⁰⁴ Sprawozdanie zbiorcze z działalności Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku za r. szk. 1966/67.

Lebioda Antonina

Tomica Izydor.

Uchwalono, że będą organizowane odczyty pedagogiczne dla rodziców, na które będą zaproszeni wykładowcy z Cieszyna. Pozostali członkowie Komitetu Rodzicielskiego to: Szuster Wilhelm, Chmiel Teofil, Mikołajczyk Anna, Żerdka E., Chmiel Br., Machej Anna, Szuster Helena, Machej Franciszek, Czauderna Oton, Szajter Karol, Bijok Edward, Szajter Bronisława, Stoszek Helena, Lose Elżbieta, Tomica Helena, Parchański Paweł, Karol Matuszek, Gabzdyl Bronisława, Gabzdyl Józef⁸⁰⁵.

17 listopada 1968 r.

Obecni: O. Wałoszek + 22 rodziców. Dokonano wyborów nowego Komitetu Rodzicielskiego.

Członkowie Komitetu Rodzicielskiego – rodzice uczniów klasy I:

Lose Elżbieta, Węglarzy Justyn, Witoszek Adam, Zorychta Marta,

Członkowie Komitetu Rodzicielskiego – rodzice uczniów klasy III:

Wawrzyczek Franciszek, Żyła Karol, Lebioda Antonina, Tomica Izydor,

Członkowie Komitetu Rodzicielskiego – rodzice uczniów klasy III:

Gabzdyl Bronisław, Machej Franciszek, Chmiel Teofil, Zahraj Anna

Członkowie Komitetu Rodzicielskiego – rodzice uczniów klasy IV:

Mikołajczyk Anna, Żerdka Tadeusz, Parchański Franciszek, Szajter Karol.

Skład Prezydium:

Przewodniczący: Parchański Franciszek

Zastępca przew.: Gabzdyl Bronisław

Sekretarz: Zahraj Anna

Skarbnik: Szajter Karol

⁸⁰⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 17.IV.1967 r.

Komisja Rewizyjna: Machej Franciszek, Wawrzyczek Franciszek⁸⁰⁶.

W czasie od 16 listopada 1968 r. do 15 listopada 1970 r. odbyło się 5 zebrań zarządu oraz 5 ogólnych. Tematyka: imprezy szkolne, pomoc uczniom słabym, bezpieczeństwo na drodze, współpraca z domem, środowiskiem i szkołą w wychowaniu uczniów i młodzieży, sprawy zdrowia i higieny uczniów, obowiązek dalszego kształcenia się po ukończeniu VIII klasy, konferencja rejonowa, która odbyła się w szkole w Rudniku 23 maja 1969 r., wycieczki i aktualne sprawy „na bieżąco”.

Wykonano szereg prac społecznych: naprawiono meble, przywieziono pomoce szkolne, rozprowadzono bilety na bale, przygotowano salę i boisko na imprezy, członkinie Komitetu i inne matki upiekły kołacze i pączki. Zorganizowano po 17 latach po raz drugi konferencję rejonową nauczycieli. Czas przepracowany daje w przeliczeniu wartość 2000 zł. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami układała się dobrze, co było zasługą społecznie wyrobionych członków Komitetu.

Nowi członkowie Komitetu Rodzicielskiego:

Rodzice dzieci klasy I:

Kurus Wilhelm

Czakon Zofia

Szafarczyk Józef

Szczypka Augustyn

Na tym zebraniu wybrany został nowy skarbnik – Węglarzy Justyn.

Wychowawczyni podjęła dzieło założenia gromady zuchów⁸⁰⁷.

W roku szkolnym 1970/71 pracował nadal O. Wałoszek oraz nauczycielka J. Kurek. Na zebranie Komitetu Rodzicielskiego przybyło 30 rodziców oraz członkowie organizacji i przedstawiciele administracji samorządowej:

Sołtys – Karol Szajter

---

⁸⁰⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 17.XI.1968 r.

⁸⁰⁷ Sprawozdanie zbiorcze z zebrań Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku w latach 1968-1970.

OSP – Franciszek Parchański

KGW – M. Czauderna

ZMW – Alojzy Tomica

ZSL - Karol Matuszek

Kółko Rolnicze – Franciszek Wawrzyczek

Do Komitetu włączono rodziców klasy I:

Parchański Franciszek

Szuster Wilhelm

Kałuża Adolf

Matuszek Karol

Rodzice dzieci klasy II:

Czakon Zofia

Szafarczyk Józef

Szczypta Augustyn

Rom Stefan

Rodzice dzieci klasy III:

Lose Elżbieta

Witoszek Adam

Zorychta Marta

Żyla Karol

Rodzice dzieci klasy IV:

Wawrzyczek Franciszek

Żerdka Tadeusz

Lebioda Antonina

Tomica Izidor

Wśród członków dokonano wyboru Zarządu:

Przewodniczący: Franciszek Parchański

Zastępca: Rom Stefan

Skarbnik: Szuster Wilhelm

Sekretarz: Witoszek Adam

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Żyła Karol

Członek: Matuszek Józef⁸⁰⁸.

23 stycznia 1971 r.

Tematem tego zebrania było urządżanie zebrań w szkole przez organizacje miejskie: OSP, ZMW, KGW, KR, Mleczarnia, GS, KGRN – w sumie odbyły się 64 zebrania.

Inne tematy:

- szkolenie rolnicze
- kurs kroju i szycia
- 8 przedstawień przez ZMW
- szczepienia małych dzieci (5x w ubiegłym roku)

Ze względu na koszty oświetlenia, zabrudzenie szkoły i niszczenie urządzeń szkolnych – zaapelowano do KGRN o położenie kresu tych spraw lub wybudowanie świetlicy, albo też o odbywanie tych zebrań u p. Wawrzyczka⁸⁰⁹.

26 lutego 1971 r.

⁸⁰⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku jesień 1970/71.

⁸⁰⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 23.I.1971 r.

W szkole poprawiła się czystość – prosi się przychodzących na zebrania o przynoszenie ze sobą pantofli i niepalenie w szkole. Rozważano sprawę wybudowania śmiertnika. Przeprowadzono szacowanie kosztów przewidywanego remontu:

- malowanie klas i wnętrza szkoły
- naprawa pieców
- pobielenie komina na strychu
- pobielenie ustępów
- malowanie okien, podłogi i lamperii.

Postanowiono na powyższe cele wyasygnować 6000 zł⁸¹⁰.

Ze sprawozdania zbiorczego za okres od 1 stycznia 1971 r. – 31 maja 1972 r.: Szkoła realizowała wtedy program 4 klas dla 38 uczniów, przy zatrudnieniu 2 nauczycieli. Było 16 członków Komitetu Rodzicielskiego – po 4 na każdą klasę. Wybory odbywały się co 2 lata – w początkowym okresie roku szkolnego. Początkiem roku opracowywało się osobny plan pracy i plan finansowy. W planie współpracy Komitetu Rodzicielskiego uwzględniono współpracę szkoły ze środowiskiem, organizacjami lokalnymi, z GRN, tematykę zebrań ogólnych i Zarządu, imprezy i wycieczki, pomoc uczniom zagrożonym oraz oddziaływanie na tutejszą młodzież. W planie finansowym przeznaczono się – zależnie od potrzeb szkoły 2-3 tysiące złotych na pomoce naukowe, podobną kwotę na wycieczki szkolne, 500 zł na nagrody książkowe dla uczniów, ok. 3 tys. złotych na inne imprezy szkolne – w sumie wyszło to na 8-9 tys. zł. w jednym roku szkolnym.

W okresie sprawozdawczym urządzone: 2 bale szkolne, 1 festyn, 2 imprezy noworoczne połączone z występami uczniów i zabawą dla nich, 2 wycieczki wspólnie z rodzicami, 1 konferencję rejonową. Na zebraniach omawiane były sprawy młodzieży, dalsze jej kształcenie w różnych szkołach zawodowych i średnich, a także zachowanie się w środowisku. Od czterech lat – tylko 3 uczniów nie kształci-

---

⁸¹⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 26.II.1971 r.

ło się dalej po ukończeniu 8 klasy. Do szkoły średniej uczęszcza dziewięć uczniów, trzech kończy szkołę podstawową dla pracujących. Ogólnie biorąc - nie ma takich, którzy by nie ukończyli szkoły podstawowej. Członkowie Komitetu Rodzicielskiego byli aktywni także w innych miejscowych organizacjach jak OSP, KGW czy KR⁸¹¹.

14 maja 1972 r.

Z okazji Dni Oświaty, Książki i Prasy postanowiono zorganizować zgaduj-zgadulę i przyznać nagrody książkowe (z funduszu Komitetu Rodzicielskiego), oprócz tego zgaduj-zgadulę z okazji Dni Ochrony Ppoż. i też nagrody książkowe⁸¹².

22 października 1972 r.

Obecni: W. Wałoszek i 22 rodziców.

Kierownik zaapelował, by rodzice w domu „...używali dyskretnie nieprzyjemnych słów, które to słowa dzieci z zadowoleniem przyjmują...”.

Rodzic – Rom Stefan – prosił, aby dzieci klasy IV były egzaminowane przez MO i otrzymały karty rowerowe. Ponadto padła propozycja, aby zaprenumerować czasopisma dla rodziców.

Wybrano też nowy Komitet Rodzicielski:

Rodzice dzieci klasy I:

Szczypka Augustyn

Witoszek Adam

Machej Franciszek

Handzel Włodzimierz

Rodzice dzieci klasy II:

---

⁸¹¹ Sprawozdanie zbiorcze z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku 1.I.1971 – 31.V.1972 r.

⁸¹² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 14.V.1972 r.

Gabzdyl Józef

Parchański Antoni

Tomica Adolf

Tomica Justyna

Rodzice dzieci klasy III:

Kałuża Adolf

Matuszek Karol

Parchański Franciszek

Szuster Wilhelm

Rodzice dzieci klasy IV:

Czakon Zofia

Szafarczyk Józef

Rom Stefan

Parchańska Małgorzata

Wybrano też Zarząd:

Przewodniczący: Tomica Adolf

Z-ca: Parchański Franciszek

Skarbnik: Szuster Wilhelm

Sekretarz: Witoszek Adam

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący: Parchański Antoni

Członek: Matuszek Karol⁸¹³.

8 października 1973 r.

---

⁸¹³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 22.X.1972 r.

Ustalonno podawanie herbaty – ma ją gotować p. Stoszek Helena za 50 zł. miesięcznie – odpłatność od dziecka miała wynosić 17,50 zł. miesięcznie.

Na tym zebraniu uspokojono rodziców, że szkoły w Rudniku nie będzie się tak szybko likwidować, bo najpierw trzeba będzie wybudować szkołę zbiorczą w Hażlachu.

Z okazji 100-lecia szkoły – proszono rodziców o dostarczenie do szkoły wszystkich archiwalnych zdjęć z czasów istnienia szkoły w Rudniku⁸¹⁴.

23 października 1974 r.

Obecni: O. Wałoszek i 13 rodziców.

Nowy Komitet Rodzicielski:

Rodzice dzieci klasy I:

Wawrzyczek Franciszek

Czauderna Oton

Pupek Franciszek

Klocek Maria

Rodzice dzieci klasy II:

Czakon Zofia

Parchańska Małgorzata

Matuszek Emanuel

Kałuża Adolf

Rodzice dzieci klasy III:

Handzel Władysław

Szczypka Augustyn

Witczak Adam

Machej Franciszek

---

⁸¹⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 8.X.1973 r.

Rodzice dzieci klasy IV:

Parchański Antoni

Tomica Adolf

Tomica Justyna

Gabzdyl Józef

Do Zarządu wybrano:

Przewodniczący: Tomica Adolf

Zast. Przew.: Wawrzyczek Franciszek

Skarbnik: Szczypka Augustyn

Sekretarz: Witoszek Adam

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Parchański Antoni

Członek: Matuszek Emanuel

Przewodnicząca ogniska przedszkolnego: Folwarczny Hilda⁸¹⁵.

13 grudnia 1974 r.

Zbiórki zuchowe miały się odbywać we wtorki od 14.00 – 15.00 – zajęcia miały być prowadzone przez uczniów szkoły w Kończycach Wielkich⁸¹⁶.

5 października 1975 r.

Wybory do Komitetu Rodzicielskiego wśród rodziców dzieci klasy I i ogniska przedszkolnego:

I klasa: Tomica Adolf

Parchański Antoni

Folwarczny Józef

Ognisko przedszkolne:

⁸¹⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 23.X.1974 r.

⁸¹⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 13.XII.1974 r.

Jarosz Wiktor

Bijok Maria

Kukuczka Irena

Kwiczala Marta⁸¹⁷

13 listopada 1976 r.

Odbłyły się wybory do Komitetu Rodzicielskiego – dla klasy I i ogniska przedszkolnego.

Ognisko przedszkolne:

Parchański Franciszek

Żertka Antoni

Kędziora Bronisława

Machej Otylia

W dniu 11 listopada 1976 r. miała się odbyć konferencja szkół z lekcją pokazową. Komitet Rodzicielski miał zająć się posiłkami dla uczestników.

Wybrano nowego skarbnika, został nim – Wawrzyczek Franciszek.

Rodzice dzieci klasy I:

Jarosz Wiktor

Bijok Maria

Wawrzyczek Maria

Kukuczka Tadeusz – został zastępcą przewodniczącego⁸¹⁸.

29 sierpnia 1977 r.

⁸¹⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 5.X.1975 r.

⁸¹⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 13.XI.1976 r.

Odbyło się wtedy zebranie z udziałem Dyrektora Szkół Zbiorczych, mgr, Macheja Rudolfa. Obecni byli: O. Wałoszek i członkowie Komitetu Rodzicielskiego.

Mgr Machej Rudolf przedstawił warunki likwidacji szkoły, jakimi były: wykończenie drogi i przewóz dzieci do Kończyc Wielkich. Za odśnieżanie miało odpowiadać Kółko Rolnicze i Gmina Hażlach. Podobnie miały być przewożone dzieci z ogniska przedszkolnego – miały być tam 5 godzin i przyjechać z powrotem autobusem. O. Wałoszek miał odejść – przyjął propozycję pracy w Kończycach Wielkich. Zdanie rodziców było nieprzychylne – rodzice z Rudnika podniosili sprawę drogi oraz kursowania autobusów i ciężkich warunków atmosferycznych⁸¹⁹.

8 listopada 1977 r.

Wybór nowego Komitetu Rodzicielskiego:

Zarząd:

Przewodniczący: Tomica Adolf

Zastępca przew.: Parchański Franciszek

Sekretarz: Szczypka Augustyn

Skarbnik: Szuster Wilhelm

Członek Komisji Rewizyjnej: Jarosz Wiktor

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Parchański Antoni

Komitek ogniska przedszkolnego:

Szczypka Augustyn

Szuster Wilhelm

Kędziora Leszek

Klasa I:

Parchański Franciszek

---

⁸¹⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 29.VIII.1977 r.

Machej Otylia

Tengler Maria

Klasa II:

Jarosz Wiktor

Wawrzyczek Maria

Bijok Maria

Klasa III:

Tomica Adolf

Folwarczny Józef

Parchański Antoni

Klasa IV:

Pupek Franciszek

Wawrzyczek Franciszek

Klocek Maria⁸²⁰.

22 lutego 1978 r.

Zebranie rodziców dzieci klasy III z udziałem st. wizytatora mgr Erwina Woźniaka, Gminnego Dyrektora Szkół Ligii Natkaniec, kierownika szkoły – O. Wałoszka oraz przewodniczącego Komitetu Rodzicielskiego.

W związku z reformą szkoły klasa III odchodzi – następuje zmiana stopnia organizacji szkoły.

Dyr. Ligia Natkaniec zgodziła się na wniosek rodziców, by autobus odwoził i przywoził także uczniów starszych klas do szkoły zbiorczej. W następnym roku planowano 18-godzinne ognisko przedszkolne i miały pracować 2 nauczycielki. Do ogniska miały uczęszczać dzieci z roczników 1972 i 1973. Szkoła w Rudniku miała

---

⁸²⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 8.XI.1977 r.

być szkołą filialną – obiecano stworzenie jak najlepszych warunków dla wprowadzenia reformy szkolnej⁸²¹.

27 października 1978 r.

Przewodniczący – Szczypka Augustyn

Zast. Przew. – Parchański Franciszek

Sekretarz – Wawrzyczek Maria

Skarbnik – Szuster Wilhelm

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej – Jarosz Wiktor

Członek - Tengler Józef

Ognisko przedszkolne:

Pilch Mieczysław

Kukuczka Irena

Lebioda Irena

Uchwalono „opodatkować” rodziców w wysokości 100 zł rocznie. 30 października 1978 r. miała w szkole odbyć się wystawa przeciwpożarowa – potem miał być konkurs dla dzieci z nagrodami⁸²².

12 września 1979 r.

Następne zmiany w składzie Komitetu Rodzicielskiego:

Przewodniczący: Szczypka Augustyn

Zast. Przew.: Kędziora Leszek

Sekretarz: Edward Żyła

Skarbnik: Szuster Wilhelm

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Jarosz Wiktor

⁸²¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 22.II.1978 r.

⁸²² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 27.X.1978 r.

Członek: Tengler Józef

Ognisko przedszkolne:

Żyła Edward

Lebioda Bogusław

Majętny Irena

Rodzice dzieci klasy I:

Tengler Józef

Jarosz Wiktor

Gabzdyl Rudolf

Rodzice dzieci klasy II:

Szuster Wilhelm

Szczypka Augustyn

Kędziora Leszek

Uchwalono „opodatkowanie” – 150 zł od każdego dziecka na cele szkolne.

Dożywianie – niektóre dzieci nie chciały jeść zupy mlecznej – miały w zamian dostać filiżankę mleka.

Poinformowano też rodziców, że wchodzi nowy program nauczania w klasach I i II⁸²³.

6 grudnia 1979 r.

Obecni: O. Wałoszek, I. Nieć⁸²⁴.

⁸²³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 12.IX.1979 r.

⁸²⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 6.XII.1979 r.

24 kwietnia 1980 r.

W sprawie nauczania wyrażono przypuszczenie, że od nowego roku szkolnego może nie być już przedszkola ze względu na brak nauczyciela. Kierownik O. Wałoszek miał odejść i nie wiadomo było, czy uda się obsadzić drugi etat. Ognisko przedszkolne miało być połączone z klasą I a klasa II z klasą III. Ale sprawa była dopiero w toku⁸²⁵.

20 sierpnia 1980 r.

Zebranie to odbyło się przy udziale Dyrektora Szkół Gminnych L. Natkaniec, Zastępcy Dyrektora Szkół Gminnych – Piechaczek, kierownika szkoły O. Wałoszka, nauczycielki I. Nieć oraz 18 rodziców.

Dyr. L. Natkaniec stwierdziła, że brak nauczyciela nie pozwala na prowadzenie nauki w III klasie – nauczycielka I. Nieć miała dużo pracy z innymi dziećmi i sama jeszcze się doskonaliła. Były kierownik O. Wałoszek odchodził na urlop zdrowotny. Nawet w Kończycach Wielkich nie było pełnego stanu nauczycieli, nie dałoby się więc nikogo skierować do Rudnika. A nawet, gdyby się ktoś zgłosił do pracy, to brak było dla niego mieszkania. Dobrze by było, gdyby ktoś z Rudnika udostępnił mieszkanie w swoim domu. Dopóki tak się nie stanie – dzieci z kl. III miały uczęszczać do szkoły w Kończycach Wielkich.

Rodzice w odpowiedzi na te argumenty wysuwali swoje: w razie złej pogody byłoby to bardzo męczące dla dzieci, ponieważ nie było żadnego połączenia komunikacyjnego ze szkołą w Kończycach Wielkich. Dzieci musiały oczekiwac na przystanku na autobus, który często nie przyjeżdżała wcale. Nauczycielka z Kończyc Wielkich – p. H. Gabzdyl sprawowała opiekę nad oczekującymi dziećmi, ale było to dla niej bardzo uciążliwe, bo droga E-16 była ruchliwa i łatwo było o wypadek. Dlatego rodzice postulowali, aby autobus zajeżdżał na drogę asfaltową i aby dzieci

---

⁸²⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 24.IV.1980 r.

wysiadały na zajeździe. Wówczas w razie złej pogody, gdy autobus nie przyjeżdżała, to dzieci szły piechotą miedzami do szkoły i przychodziły do niej przemoczone, przemarznięte i brudne. Należało więc dołożyć wszelkich starań, by umożliwić nauczanie dzieciom w klasie III na miejscu. Na razie miały dzieci dojeżdżać do Kończyc Wielkich, sprawia biletów miesięcznych miała być załatwiona przez dyrekcję tamtejszej szkoły⁸²⁶.

9 października 1980 r.

Obecni: Dyr. Szkół Gminnych – L. Natkaniec, nauczyciele: I. Nieć oraz mgr Józef Haltof i 10 rodziców.

Dyrektor Natkaniec załatwiła sprawę drugiego nauczyciela oraz go przedstawiła rodzicom. Gdyby rodzice byli jednomyślni – można byłoby w tych warunkach przenieść klasę III z powrotem do Rudnika. Jednak jedna rodzina nie wyraziła prawdopodobnie zgody na nauczanie swojego syna w Rudniku. Gdyby klasa III pozostała jednak w Kończycach Wielkich – to w jej miejsce w Rudniku można byłoby zorganizować klasę „0”. Większość dzieci została dopuszczona do nauczania wcześniej o 1 rok. Gdyby wszystkie dzieci ukończyły pomyślnie kl. I – można byłoby wtedy zorganizować zamiast klasy „0” – klasę IV. Gdyby któryś z nich pozostał na rok następny w tej samej klasie (w liczbie przynajmniej 3), to klasa I miałaby w następnym roku chodzić do Kończyc Wielkich, ponieważ w następnym roku nie było dzieci odpowiedniego rocznika w Rudniku i nie udałoby się zorganizować kl. I⁸²⁷.

⁸²⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 20.VIII.1980 r.

⁸²⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 9.X.1980 r.

19 listopada 1980 r.

Obecni: mgr J. Haltof, nauczycielka I. Nieć. Oprócz nich było jeszcze 16 rodziców. Uchwalono wpłaty na Komitet Rodzicielski w wysokości 150 zł od dziecka rocznie⁸²⁸.

4 maja 1981 r.

Ze względu na duże trudności w gospodarce państwa, brak żywności i reglamentowanie artykułów żywnościowych festyn szkolny w roku szkolnym 1980/81 został odwołany⁸²⁹.

11 listopada 1981 r.

Odbyły się znowu wybory.

Przewodniczącym została wybrana Tomica Anna

Zast. – Majętny Karol

Sekretarz - Tengler Anna

Skarbnik – Niemczyk Jan

Skład komitetów klasowych:

Ognisko przedszkolne:

Borkowska E.

Machej D.

Kempny K.

Klasa I:

Gabzdyl F.

Machej M.

---

⁸²⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 19.XI.1980 r.

⁸²⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 4.V.1981 r.

Majkut Ł.

Klasa II:

Lebioda Irena

Jarosz Zdzisław

Wardas A.

Klasa III:

Gabzdyl W.

Machej K.

Klocek M.

Uchwalono, że każda rodzina wpłaci po 200 zł na Komitet Rodzicielski. Po informowano, że piece niedługo nie będą mogły nadawać się do ogrzewania – był zły ich stan techniczny. Były też kłopoty z węglem – w końcu przywieziono go, ale w ilości mniejszej, niż opiewał przydział. Rodzice zgłosili potrzebę, aby na Brzezówce koniecznie wyrównać drogę, aby uczniowie bezpiecznie mogli dotrzeć do szkoły w Kończycach Wielkich⁸³⁰.

18 lutego 1982 r.

Obecni: nauczycielki: I. Kubala (Nieć), Beata Handzel oraz 17 rodziców.

Ustalono, że każde dziecko powinno przynieść mydło i papier toaletowy, bo trudno te artykuły kupić. Poza tym trzeba było naprawić studnię (zgłosili się do tego p. Niemczyk i p. Kałuża) oraz bramkę (W. Jarosz), piaskownica była wtedy zarośnięta i trzeba było ją odnowić⁸³¹.

⁸³⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 11.XI.1981 r.

⁸³¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 18.II.1982 r.

26 marca 1982 r.

Obecni: nauczycielki: I. Kubala, B., Handzel, rodzice – 14 osób. Zebranie dotyczyło paczek z TPD. Na Rudnik przydzielono 10 takich paczek, zawierających używane spodnie sztruksowe, kurtki, bieliznę i buty – w bardzo dobrym stanie. Oprócz tego były do odbioru odżywki dla małych dzieci z roczników 1980, 81 i 82. Zaproponowano, aby się zgłosiło 10 rodzin najbardziej potrzebujących⁸³².

26 maja 1982 r.

Obchodzono w tym dniu Dzień Matki. Były występy – dzieci śpiewały piosenki i deklamowały wierszyki. Po występach dzieci otrzymały ciastka upieczone przez dwie matki, poza tym herbatę. Ustalono, że znów nie będzie festynu szkolnego ze względu na trudności aprowizacyjne – brak żywności i napojów. Poinformowano, że tego roku planowano malowanie szkoły i wymianę pieców⁸³³.

30 czerwca 1982 r.

M. in. poinformowano, że w przyszłym roku szkolnym miało być zatrudnionych troje nauczycieli⁸³⁴.

3 listopada 1982 r. – poinformowano o zapowiedzianych strajkach w dniach 11, 12 i 13 listopada 1982 r. – proszono o zachowanie spokoju i nie utrudnianie pracy, a także, aby nie wtajemniczać dzieci. Proszono o rozwagę w tym względzie i podporządkowanie się do tych zaleceń. Ustalono ponadto, że 7 listopada w szkole odbędzie się wystawka strażacka oraz występy dzieci⁸³⁵.

---

⁸³² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 26.III.1982 r.

⁸³³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 26.V.1982 r.

⁸³⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 30.VI.1982 r.

⁸³⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 3.XI.1982 r.

28 kwietnia 1983 r.

Obecni: 2 nauczycieli oraz 20 rodziców.

Pani I. Kubala prosiła o pomoc - o wyremontowanie szkoły w czynie społecznym – trzeba było zamontować i zacementować huśtawki. Na rzecz szkoły darrowizny dokonali:

- cement: 1 worek – Machej Danuta,
- 2 worki – p. Folwarczny,
- 2 worki – p. Tengler,
- robocizna – Majętny Karol, Gabzdyl Franciszek,
- malowanie – Borkowski Bogdan,

Gipsowanie dziur:

- gips – p. Romanowska
- robocizna – p. Dendys
- podmurówka – Józef Matuszek
- boazerie – gratis – p. Folwarczny

Ustalono, że festynu nie będzie jeszcze tego roku⁸³⁶.

Zebranie bez daty, ale w 1983 r.

Obecni: Rada Sołectwa, Komitet Rodzicielski – 18 osób., Naczelnik OSP w Rudniku – Wł. Handzel, dyr. Szkoły Gminnej p. Kryska.

Dyrektor szkoły gminnej p. Kryska stwierdziła, że szkoła w Rudniku była wtedy jedyną szkołą, która nie posiadała bieżącej wody, a ubikacje miały na zewnątrz szkoły. Przedstawiono projekt dobudowy pomieszczenia 5x6 m, miała w tym partycypować ZSG w Kończycach Wielkich oraz rodzice. W tym pomieszczeniu miały pomieścić się i ubikacje i kotłownia oraz hydrofor, szkoła miała zyskać też cieplą wodę. Planowano tego roku postawić pomieszczenie w stanie surowym.

---

⁸³⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 28.IV.1983 r.

Szkoła na ten cel miała otrzymać 0,5 mln zł. Rok później miało być zrobione centralne ogrzewanie i wymiana podłóg. Potrzebne były na ten cel materiały – 3,5 t cementu, żwir, piasek, wapno, rury i umywalki. Była potrzebna pomoc Komitetu Rodzicielskiego i innych organizacji, a także dodatkowe zebranie rodziców z dyrektorem ZSG oraz projektantem 21 czerwca 1983 r.⁸³⁷.

21 czerwca 1983 r.

Obecni: Komitet Rodzicielski, Dyr. Szkoły Gminnej, I. Kubala, 16 rodziców.

Najważniejszą sprawą była budowa, a więc przywóz cementu, żwiru, piasku, 3 rolek papy, lepiku i kratek ściekowych. Do tego było potrzeba kilku odpowiedzialnych mężczyzn nadzorujących budowę. Wybrano następujące osoby: Jan Niemczyk, Wiktor Jarosz. Ustalono, że w/w oraz inżynier spotkają się w celu omówienia i odmierzenia budowy.

Przywóz potrzebnych materiałów – zgłosili się:

5 t. cementu – p. Niemczyk i p. Jarosz

30 t. żwiru – Machej Jan, Machej Franciszek, Machej K., Niemczyk J.

15 t. piasku – jw.

Cegła pełna, dziurawka oraz gazobetony, papa i lepik – przywóz załatwi prezes GS.

Stemple – leśnik p. Dendys

Deski – p. Władysław Handzel

Rury betonowe Ø 150 cm – 10 mb

1 t. wapna – załatwił sołtys – Machej K.

Kratki ściekowe – 2 szt.

Wata szklana – 30 m²

Okna – 8 szt. – uzgodniono poprosić stolarza – p. Sidzinę Kazimierza.

---

⁸³⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z 1983 r.

Z powodu pożegnania p. Steni Trylskiej oraz sprzątaczki, zarządzono składkę każdego rodzica po 100 zł.⁸³⁸

13 listopada 1983 r.

Obecni: dyr. szkoły I. Kubala i 15 rodziców.

Dokonano wyborów:

Przewodniczący: Rudolf Gabzdyl

Ognisko:

Machej Otylia

Kempny Halina

Romanowski (Roman)

Skarbnik: Wawrzyczek Leszek

I klasa:

Kocur Anna

Tomica Krystyna

Tomica Lucyna

Ustalono składkę po 200 zł od rodziny.

W sprawie budowy: szalunek wykonają: Gabzdyl Fr., Gabzdyl R.. trzeba było potruć myszy – obiecał to zrobić p. Romanowski⁸³⁹.

24 kwietnia 1984 r.

Znowu nie odbędzie się festyn – brak żywności i reglamentacja⁸⁴⁰.

---

⁸³⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 21.VI.1983 r.

⁸³⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 13.XI.1983 r.

⁸⁴⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 24.IV.1984 r.

14 grudnia 1984 r.

Obecni: 22 rodziców i 4 nauczycielki.

Sprawy: herbata, czystość dzieci, szacunek dla nauczycieli oraz nie wprowadzanie dzieci w sprawy dorosłych⁸⁴¹.

24 stycznia 1985 r.

Obecni: 4 nauczycielki, Dyr. Szkół Gminnych p. Kryska, Dyr. szkoły w Kończycach Wielkich – p. mgr Bochenek oraz 25 rodziców.

Dyr., Kryska miała się nadal starać, aby punkt filialny w Rudniku nadal istniał, a warunki poprawiły się. Ubikacje już niedługo miały być czynne. Poprosiła też, by rodzice pomogli przy wykonaniu szamba w ubikacji. Ponadto stwierdziła, że nauczyciele w Rudniku są bardzo dobrzy, z pełnymi kwalifikacjami i dbają o dzieci, są więc godni szacunku w środowisku.

Na remont wydano 1,5 mln. złotych⁸⁴².

17 kwietnia 1985 r.

Obecni: 3 nauczycielki i 19 rodziców. Sprawy remontu szkoły: trzeba było przywieźć 5 t. cementu oraz 2 m³ szałówek (desek). Cement i 4 przyczepy żwiru miał przywieźć J. Machej. Dół kloaczny wykopać miał E. Majkut. Ponadto zgłasza-no potrzebę wywozu ziemi z dołu – przynajmniej 2 przyczepy.

28 kwietnia 1985 r. w SP w Kończycach Wielkich miał odbyć się występ zespołów dziecięcych, miał być słodki bufet i kołacze. Padł pomysł zorganizowania podobnej imprezy w Rudniku⁸⁴³.

---

⁸⁴¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 14.XII.1984 r.

⁸⁴² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 24.I.1985 r.

⁸⁴³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 17.IV.1985 r.

17 listopada 1985 r.

Obecni: 14 rodziców oraz kierownik szkoły mgr Melania Machej, nauczycielki p. Chudek, p. E. Mikołajek.

Zajęto się tematem wykopania dołu kloacznego – postanowili to zrobić p. Żerdka, p. Gabzdyl, p. Dawid, p. Machej i p. Wawrzyczek w dniu 21 września 1985 r. Traktory z przyczepami wynajęto z Kółka Rolniczego. Do szałowania dołu 23 września zgłosili się p. Kocur i p. Pucek.

Uchwalono składkę na Komitet Rodzicielski – 500 zł od rodziny⁸⁴⁴.

18 listopada 1985 r.

Obecni: kierownik szkoły, nauczycielki i 20 rodziców.

Nadal omawiano sprawy remontu. Do rozszałowania dołu kloacznego i wykopania rowu zgłosili się: p. Czendlik, D. Machej, p. Niemczyk⁸⁴⁵

5 maja 1986 r.

Omawiano sprawę szatni – konieczne prace przy adaptacji przejścia na strych⁸⁴⁶.

10 maja 1986 r.

W związku z adaptacją trzeba było wynieść szafy, zerwać starą podłogę i zabetonować, następnie zamontować wieszaki w ścianie. Do pomocy zgłosili się:

Klasa I – Gabzdyl Rudolf

Dawid Jan

Wawrzyczek Leszek

---

⁸⁴⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 17.IX.1985 r.

⁸⁴⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 18.XI.1985 r.

⁸⁴⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 5.V.1986 r.

Klasa 0 – Boruta Karol

Gabzdyl Franciszek

Żerdka Antoni

Ustalono, że po zakończeniu lekcji należy bramkę (furtkę) zamknąć. Dzieciom nie wolno przebywać na obiekcie szkolnym bez zgody nauczyciela⁸⁴⁷.

1 października 1986 r.

Na zebraniu tym dokonano wyborów uzupełniających:

Trójka klasowa klasy 0:

Niemiec Iwona

Machej Maria

Tomica Aneta

Sekretarzem Komitetu Rodzicielskiego została wybrana Lebioda Urszula

Skarbnikiem – Boruta Amelia

Uchwalono składkę – 400 zł od rodziny.

Rodzice zobowiązały się też do pomocy przy układaniu kostek trylinkowych wokół szkoły. Zgłosili się: Żerdka Antoni, Żerdka Franciszek, Machej Franciszek, Winkler Leon, Kocur Władysław.

Budowę piaskownicy dla małych dzieci oraz skoczni dla starszych przesunięto na późniejszy termin. W październiku do szkoły miał przyjechać lekarz. Proponowano, aby każdy rodzic był obecny przy badaniu swego dziecka. Ponadto podjęto decyzje o nie podawaniu dzieciom mleka ze względu na brak możliwości przygotowania. Rodzice ustalili, że dzieci będą miały wolne we wszystkie soboty⁸⁴⁸.

⁸⁴⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 10.V.1986 r.

⁸⁴⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 1.X.1986 r.

26 listopada 1986 r.

Wyrażono podziękowanie dla p. Matuszka i p. Żerdki za wykopanie piaskownicy dla dzieci. Sprawę położenia wokół szkoły kostki trylinkowej odłożono do wiosny. Ogłoszono, że dzieci z rodzin, których łączny dochód na osobę nie przekraczał 6400 zł mogły otrzymać stypendium. Rodzin takich było wiele, miały się zgłosić⁸⁴⁹.

27 kwietnia 1987 r.

Należało jak najszybciejsz złożyć dzieci potrzebujące zapomogi – bo personel szkolny nie był zorientowany. Szkoła mogła złożyć na kolonie ucznia, który nie miał innej możliwości wyjazdu. Jak każdego roku w szkole miała się odbywać zbiórka makulatury i butelek⁸⁵⁰.

16 maja miało się odbyć ułożenie kratek trylinkowych wokół szkoły. Zgłosili się: Wawrzyczek Leszek, Boruta Karol, Kocur Władysław, Winkler Leon, Dawid Jan, Pucek Antoni, Gabzdyl Franciszek. Należało położyć rury i dokonać przekopu na mostku. Zgłosił się do tego Józef Matuszek⁸⁵¹.

24 września 1987 r.

Uzupełniono skład Komitetu Rodzicielskiego o trójkę klasową z klasy „0”:

Chmiel Małgorzata

Połednik Anna

Bijok Elżbieta

Postanowiono zamknąć ogród szkolny, bo starsze dzieci przychodziły do szkoły i grając w piłkę niszczyły ogrodzenie. Zgłoszono potrzebę naprawy dachu –

---

⁸⁴⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 26.XI.1986 r.

⁸⁵⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 27.IV.1987 r.

⁸⁵¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 16.V.1987 r.

trzeba było przynieść na ten cel starsze dachówki. Ponadto trzeba było poprawić ogrodzenie. Szkoła nadal udzielała pomocy rodzinom wielodzietnym. Zwrócono uwagę rodzicom, aby dając dzieciom pieniądze na SKO kontrolowali wpisy w książeczkach. Zobowiązano rodziców, aby w każdym ostatnim tygodniu każdego miesiąca przesłali pieniądze za śniadanie⁸⁵².

24 listopada 1987 r.

Zwrócono uwagę rodzicom, aby ci, którzy mają niskie dochody starali się dla swych dzieci o stypendia. Oprócz tego także można było się zgłaszać w przypadkach losowych. Trzeba było w tym celu złożyć podanie do p. dyrektor. Proszono, aby każde dziecko przyniosło makulaturę. Ogłoszono, że w szkole zostanie założona Spółdzielnia Uczniowska – każde chętne dziecko niech przyniesie 20 zł na udział i wpisowe⁸⁵³.

26 stycznia 1988 r.

Uświadomiono rodziców, że to oni są odpowiedzialni za zdrowie swoich dzieci. Opieka lekarska była znikoma – dwa razy była pielęgniarka, u stomatologa dzieci były tylko 1 raz. Zabroniono dzieciom żucia gumy – powodować to miało zniekształcenie żuchwy, nieprawidłowy zgryz, różne zarazki. W domu dorośli powinni byli zwracać uwagę na słownictwo. Ogłoszono też dobrowolna zbiórkę pieniędzy na sanatorium dla dzieci rolników w Rabce (po 100 zł).

Szkoła załatwiła 3 zapomogi pieniężne dla rodzin wielodzietnych (załatwiała to p. dyrektor)⁸⁵⁴.

---

⁸⁵² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 24.IX.1987 r.

⁸⁵³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 24.XI.1987 r.

⁸⁵⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 36.I.1988 r.

? maja 1988 r.

Wprowadzono 6-stopniową skalę ocen. Udzielono informacji na ten temat oraz wygłoszono referaty: „Wady postawy u dzieci i ich zapobieganie”, a także „Problemy alkoholizmu w rodzinach”.

Wszystkie dzieci w klasie I otrzymały probówki na próbki do badań kału na nosicielstwo duru brzusznego. Ogłoszono, że inne osoby niż rodzice mogli odbierać dzieci klasy „0” jedynie za pisemnym poświadczaniem opiekunów⁸⁵⁵.

8 września 1988 r.

Obecni: dyr. Mgr M. Machej i rodzice.

Przeprowadzono wybory uzupełniające. Przewodniczącym został Franciszek Machej.

Trójka klasowa klasy „0”:

Otylia Machej

Gabzdyl Irena

Bortlik Urszula

Uchwalono składkę w wysokości 500 zł od rodziny.

We wrześniu miał do szkoły przyjść lekarz, aby przebadać dzieci. Wizyty u dentysty miały być ustalone wcześniej i podane do wiadomości dzieciom. Szkoła nadal udzielała pomocy rodzinom wielodzietnym⁸⁵⁶.

16 listopada 1988 r.

Jak każdego roku dzieci miały być przebadane u lekarza. Ponadto ustalono, że o ile rodzice nie zgadzają się zapłacić za bilet do teatru lub do kina – mieli napi-

---

⁸⁵⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia V.1988 r.

⁸⁵⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 8.IX.1988 r.

sać karteczkę, że dziecko w wyjeździe nie będzie uczestniczyło. W tym roku nie było stypendiów, ale za to były zapomogi pieniężne. Uchwalono składkę na NCPS w wysokości 200 zł⁸⁵⁷.

23 stycznia 1989 r.

Ogłoszono, że w najbliższym czasie wszystkie dzieci miały pojechać do stomatologa – proszono rodziców o ich pewne przybycie do szkoły. Co 2 tygodnie dzieci fluoryzowały zęby. Postanowiono, że roczna składka na NCPS w wysokości 5000 zł zostanie opłacona z Komitetu Rodzicielskiego. Ponadto - w związku z podwyżką cen cukru i herbaty - proszono rodziców o wpłacenie w lutym 150 zł, w każdym zaś kolejnym miesiącu po 250 zł. Poinformowano też o zasadach uczestnictwa w konkursie SKO⁸⁵⁸.

18 maja 1989 r.

Pani dyrektor odczytała referat na temat choroby AIDS. Dokonano wyborów uzupełniających do Komitetu Rodzicielskiego. Weszli rodzice dzieci klasy „0”:

p. Stoszek

p. Romanowska

p. Adamczyk

Wysokość składki ustalono na 5000 zł. Nadal nie było potrzeby organizowania opieki nad dziećmi w wolne soboty. Znowu ceny cukru i herbaty poszły w górę – koszt miał wynosić 1500 zł/mies.⁸⁵⁹.

⁸⁵⁷ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 16.XI.1988 r.

⁸⁵⁸ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 23.I.1989 r.

⁸⁵⁹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 18.V.1989 r.

22 stycznia 1990 r.

Pani dyrektor dziękowała rodzicom za pieczenie ciast z okazji Dnia Babci (matkom). Poza tym – za jarzeniówki oraz za ich założenie p. Gabzdylowi, p. Lebiodzie za zorganizowanie kuligu, zaś p. Lebiodowej za wypożyczenie wideo. Panu Lebiodzie i panom: Machej za przygotowanie uroczystości z okazji Dnia Nauczyciela, zaś panom Bortlik, Tomicy, Romanowskiej - za przygotowanie Dnia Babci⁸⁶⁰.

10 września 1990 r.

Na tym zebraniu jednogłośnie przyjęto plan pracy i plan finansowy. Tego roku religia została wprowadzona jako przedmiot. Tylko III klasa oddała zaświadczenia. Poinformowano o zasadach nauczania tego przedmiotu. Religii miała nauczać siostra zakonna.

Dokooptowano do składu Komitetu Rodzicielskiego trójkę klasową z rodziców dzieci klasy „0”:

Adamczyk

Zorychta Grażyna

Żyła M.

Rodziców dzieci klasy I: Tomica A.

Rodziców dzieci klasy II: Tomica Kr.

Wysokości składki ustalone na 10 000zł od dziecka rocznie. Poinformowano, że istnieje możliwość wymiany dzieci zagranicznych z polskimi. Kto zapisał swoje dziecko na wyjazd zagraniczny – miał otrzymać inne dziecko (zagraniczne) do domu⁸⁶¹.

---

⁸⁶⁰ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 22.I.1990 r.

⁸⁶¹ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 10.IX.1990 r.

20 listopada 1990 r.

Wyrażono podziękowanie za pomoc: p. Żertka – za uzupełnienie ubytków w tynku, p. Żyła – za przewóz makulatury⁸⁶².

21 stycznia 1991 r.

P. dyrektor przypomniała o ciężkiej sytuacji, jaka miała miejsce na terenie ZSRR pomiędzy Litwą a Łotwą, także o wydarzeniach nad Zatoką Perską. Ponadto rodzice wybrali j. angielski jako dodatkowy przedmiot nauczania. Do pilnych spraw zaliczono naprawę kolorowego telewizora – prawdopodobny koszt naprawy miał być wysoki⁸⁶³.

7 października 1991 r.

Wybór trójki klasowej w klasie „0”:

Janina Siąkała

Halina Hanzel

Irena Czauderna.

Uzgodniono wysokość składki na 50 000 zł od ucznia. Ponadto poruszono sprawę oglądania przez dzieci nieodpowiednich filmów w TV oraz na video. W ramach pracy społecznej poproszono rodziców o pomoc przy drobnych pracach konserwatorskich na terenie szkoły. Do najpilniejszych spraw zaliczono naprawę spłuczki w WC. Zapowiedziano, że co tydzień w środy miała być fluoryzacja zębów w szkole i dzieci miały nosić swoje szczotki do zębów w te dni⁸⁶⁴.

---

⁸⁶² Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 20.XI.1990 r.

⁸⁶³ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 21.I.1991 r.

⁸⁶⁴ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 7.X.1991 r.

6 stycznia 1992 r.

Zapowiedziano, że malowanie szkoły rozpocznie się 22 czerwca 1992 r. Farbę oleijną na podłogę załatwiała p. dyrektor. Rodziców proszono o pomoc w przesunięciu mebli, a także o podarowanie starych szmat i płynów czyszczących. Ogłoszono zbiórkę pieniędzy dla dziecka chorego na chorobę nowotworową z Hannoveru – na operację⁸⁶⁵.

9 lutego 1993 r.

Wyrażono podziękowanie p. Tenglerowi za załadunek i przywóz węgla, zakup spłuczki do ubikacji i jej zamontowanie, ponadto Wł. i Fr. Machejom za zakup i przygotowanie paczek mikołajowych, pani Grażynie Zorychta za zaproszenie dzieci na video i poczęstunek. Przypomniano, że rodzice powinni stworzyć dzieciom klimat przyjaźni i partnerstwa i starać się nie rozmawiać w domu przy dzieciach o sprawach między-sąsiedzkich, bo potem dzieci „regulowały” te spory między sobą.

Wybrano trójkę klasową klasy „0”:

Polok Marta

Stępniak Aniela

Gabzdyl Bożena

Ustalonno składkę na Komitet Rodzicielski w wysokości 100 000 zł. Ustalonno też dobrowolny datek po 10 000 zł od dziecka na operację chorego na nowotwór Mariusza. Poinformowano, że dzieci fluoryzowały zęby w szkole, ale bardzo często zapominały o szczotce⁸⁶⁶.

---

⁸⁶⁵ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 6.I.1992 r.

⁸⁶⁶ Sprawozdanie z zebrania Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku z dnia 9.II.1993 r.

Tyle mówią sprawozdania na temat pracy Komitetu Rodzicielskiego aż do początku lutego 1993 r. Ciąg dalszy dokonań tegoż gremium ze względu na trudności w dotarciu do następnych sprawozdań, z konieczności oparto na zapisach w kronice szkolnej. I tak:

W dniu 13 lutego 1993 r. Komitet Rodzicielski organizował bal rodzinny. Początkowo była obawa o frekwencję, ale potem uzbierało się 80 osób – głównie za sprawą rodziców uczniów, którzy namówili do udziału w imprezie swoich krewnych i znajomych. Szczególny udział w tym dziele mieli: Urszula Lebioda, Władysława i Franciszek Machejowie, Krystyna i Leszek Wawrzyczek, kucharz – p. Witoszek oraz p. Jadwiga (niestety – brak nazwiska). Ponadto przy balu bezinteresownie pracowali: Irena Lebioda, Małgorzata Chmiel, Marta Polok, Grażyna Zorychta, Elżbieta Machej, p. Wawrzyczek (brak imienia), Aniela Stępnik, Kazimiera Tomica, Irena Czauderna, Oton Tomica, I. Stępnik, J. Lebioda, J. Machej, K. Zorychta, Franciszek Machej oraz Leszek Wawrzyczek.

Wodzirejem był p. Franciszek Machej. Bal trwał do 6.00 rano, potem wszystkich do domów odwiózł autobusem p. Pasicki. Zysk z balu został przeznaczony na cele szkolne oraz dla dzieci i wyniósł 7 396 500 zł⁸⁶⁷.

Jeszcze tej zimy, bo 9 marca odbyła się kolejna impreza – kulig, zorganizowany przez ojca Bartka Macheja⁸⁶⁸.

W dniu 29 marca 1993 r. zmarła w wieku 90 lat była nauczycielka i kierowniczka szkoły w Rudniku, p. Małgorzata Szuścik. Na jej pogrzebie, który odbył się 1 czerwca w Cieszynie, byli obecni członkowie delegacji Komitetu Rodzicielskiego⁸⁶⁹.

---

⁸⁶⁷ Kronika szkoły..., cz. II, s. 16-18.

⁸⁶⁸ Tamże, s. 19.

⁸⁶⁹ Tamże, s. 21-22.

Na zebraniach tego roku szkolnego z pewnością omawiano organizację wycieczki na Szyndzielnię⁸⁷⁰, obchody Dnia Matki⁸⁷¹, Dnia Dziecka⁸⁷², wyjazdu do kina na film „Cyrk jedzie” oraz do teatru na musical „Czarodziej z Krainy OZ”⁸⁷³. Uroczyste zakończenie roku szkolnego także odbyło się przy pomocy Komitetu Rodzicielskiego – ufundował on bowiem nagrody książkowe⁸⁷⁴.

Po nadaniu nowego roku szkolnego 1993/94 na zebraniach tłumaczono rodzicom, że szkoła w Rudniku jest nieopłacalna, a co gorsze – nie daje gwarancji wysokiego poziomu nauczania, ze względu na konieczność łączenia klas. Komitet jednak nie zrażając się czarnymi przepowiedniami – nadal organizował wiele imprez dla dzieci, często także dla ich rodziców: 23 września odbyło się „Pożegnanie lata” połączone z paleniem ogniska i pieczeniem kiełbasy oraz zabawami⁸⁷⁵. Dnia 25 listopada, za przyczyną Komitetu Rodzicielskiego zaproszono do Rudnika dwuosobowy zespół teatralny z Krakowa. Odegrał on sztukę „O wawelskim smoku”⁸⁷⁶. W dniu 3 grudnia dzięki Komitetowi Rodzicielskiemu dzieci mogły wyjechać do Kopalni Węgla Kamiennego „Jastrzębie”⁸⁷⁷. Niedługo potem – bo 6 grudnia – odwiedził dzieci w szkole Mikołaj⁸⁷⁸. Niezmordowany Komitet Rodzicielski 15 stycznia zorganizował kolejny bal rodzinny. Bawiło się na nim 107 uczestników, zabawa trwała do 5:00 rano. Pan Trylski porozwoził „balowiczów” do domu. Wodziem rejem był Franciszek Machej. Zysk z tej imprezy sięgał 11 mln złotych⁸⁷⁹.

Komitet nie zapomniał też o dzieciach – 26 stycznia odbyło się w szkole „Przebierane Disco”. Komitet ufundował ciastka i słodycze⁸⁸⁰. Zaś 25 marca – odbyło się „Powitanie wiosny” – czyli palenie Marzanny w ognisku, pieczenie kiełba-

---

⁸⁷⁰ Tamże, s. 31-32.

⁸⁷¹ Tamże, s. 33.

⁸⁷² Tamże, s. 34-35.

⁸⁷³ Tamże, s. 34-35.

⁸⁷⁴ Tamże, s. 36.

⁸⁷⁵ Tamże, s. 38.

⁸⁷⁶ Tamże, s. 39-40.

⁸⁷⁷ Tamże, s. 37.

⁸⁷⁸ Tamże, s. 41.

⁸⁷⁹ Tamże, s. 39-40.

⁸⁸⁰ Tamże, s. 45.

sek i śmigus dyngus⁸⁸¹. Dnia 25 maja odbyła się wycieczka po Małej Pętli Beskidzkiej⁸⁸², kolejno później odbywały się: Dzień Dziecka⁸⁸³, wyjazd do teatru do Cieszyна na „Anię z Zielonego Wzgórza” w dniu 8 czerwca⁸⁸⁴, zaś w dniu 14 czerwca zorganizowano zbiórkę pieniędzy dla chorego dziecka – Przemka z Warszawy⁸⁸⁵. Jeszcze wycieczka do Tarnowskich Górz, która odbyła się 16 czerwca⁸⁸⁶ i można było uroczystie zakończyć rok szkolny w dniu 24 czerwca – przy pomocy m.in. nagród ufundowanych przez Komitet Rodzicielski⁸⁸⁷.

W następnym roku szkolnym 1994/95 w dniu 23 września odbyło się już tradycyjne „Pożegnanie lata”⁸⁸⁸. Następnie trójki klasowe wraz z Kółkiem Rolniczym w dniu 13 października zorganizowały prawdziwe przyjęcie z okazji Dnia Nauczyciela⁸⁸⁹. Już 21 listopada dzieci wyjechały do kina „Piast” w Cieszynie na film „Król Lew”⁸⁹⁰. Tradycyjnie w dniu 6 grudnia znowu odwiedził dzieci bardzo bogaty i... bardzo wysoki Mikołaj⁸⁹¹. Z kolei 9 stycznia odbył się kolejny kulig, który został tym razem zorganizowany przez ojca Marcina Wawrzyczka⁸⁹². Następnego dnia dzieci otrzymały zaproszenie na video-film do swojej koleżanki Dominiki Zorychty – był także poczęstunek⁸⁹³. I znowu 24 stycznia – „Disco” dla uczniów – Komitet Rodzicielski przygotował słodycze, ciasta upiekły mamy – panie Czauderna, Stępnik, Gabzdyl, Pszczółka, Herman, Zorychta, Polak, Piecha. A 18 lutego odbył się kolejny bal rodzinny – tym razem zorganizowany przez przewodniczącą Komitetu Rodzicielskiego. Było obecnych 90 osób, jedzenie serwował – jak zwykle – p. Witoszek. Rodzice upiekli ciasta, a dzieci robiły kotyliony. Bal trwał do 5.00 rano.

---

⁸⁸¹ Tamże, s. 47.

⁸⁸² Tamże, s. 49.

⁸⁸³ Tamże, s. 49.

⁸⁸⁴ Tamże, s. 52.

⁸⁸⁵ Tamże, s. 53.

⁸⁸⁶ Tamże, s. 53-54.

⁸⁸⁷ Tamże, s. 55.

⁸⁸⁸ Tamże, s. 57.

⁸⁸⁹ Tamże, s. 57.

⁸⁹⁰ Tamże, s. 58.

⁸⁹¹ Tamże, s. 59.

⁸⁹² Tamże, s. 61.

⁸⁹³ Tamże, s. 61.

Do domu rozwoził gości autobusem p. Pasicki. Zysk z imprezy wynosił 10 mln zł i został w całości przeznaczony na potrzeby szkoły⁸⁹⁴. Potem trzeba było powitać wiosnę – 21 marca dzieci paliły Marzannę⁸⁹⁵. Klasy II i III w dniu 24 maja pojechały na wycieczkę do Krakowa⁸⁹⁶, następnego dnia zorganizowano Dzień Matki⁸⁹⁷, a 29 maja dzieci wyjechały do kina w Cieszynie na film pt.: „Awantura o Basię”. Bilety i przejazd opłacono z zysku z balu⁸⁹⁸. 30 maja miała miejsce następna wyprawa do Cieszyna – tym razem do teatru na musical „Królowa Śniegu”. Bilety i przejazd opłacił dzieciom Komitet Rodzicielski⁸⁹⁹. Z okazji Dnia Dziecka zorganizowano majówkę u Adriana Klocka. Było ognisko, pieczenie kiełbasy, pepsi-cola, banany, gry i zabawy, a potem wędrówka do lasu – pieszo i na rowerach. P. Lebioda załatwiała słodycze z pieniędzy Komitetu Rodzicielskiego⁹⁰⁰. W dniu 5 czerwca była kolejna zbiórka pieniędzy na leczenie chorego kolegi z Pogwizdowa, będącego już po operacji nowotworu⁹⁰¹.

Zorganizowano też kolejną wyprawę do dentysty – tym razem prywatnymi samochodami osobowymi, którymi kierowali rodzice: H. Hanzel, K. Zorychta i Z. Herman⁹⁰². Uroczyste zakończenie roku szkolnego odbyło się 23 czerwca. Nagrody dla najbardziej pracowitych uczniów opłacono m.in. z zysku z balu rodzinieckiego, ufundowano też słodycze⁹⁰³. Trzy dni później – 27 czerwca – odbył się festyn szkolny. Został on zorganizowany w ekstremalnie trudnych warunkach, bo podczas trwającego remontu szkoły przez U. Lebiodę i M. Chmiel. Na festynie grała orkiestra „Caro” Piotra Szczypki – do 4.00 rano, ale zapaleńcy tańczyli do godz. 6.00⁹⁰⁴.

---

⁸⁹⁴ Tamże, s. 65-66.

⁸⁹⁵ Tamże, s. 67.

⁸⁹⁶ Tamże, s. 71.

⁸⁹⁷ Tamże, s. 72.

⁸⁹⁸ Tamże, s. 72.

⁸⁹⁹ Tamże, s. 73.

⁹⁰⁰ Tamże, s. 74.

⁹⁰¹ Tamże, s. 75.

⁹⁰² Tamże, s. 75.

⁹⁰³ Tamże, s. 77.

⁹⁰⁴ Tamże, s. 78.

W kolejnym roku szkolnym 1995/96 – dzieci powitały jesień 26 września – zorganizowano z tej okazji ognisko u pp Spandel, połączone z pieczeniem kiełbasy⁹⁰⁵. Dnia 27 września zorganizowano dla dzieci wyjazd autobusem do Cieszyna, do kina, na bajkę filmową W. Disney'a „Śpiąca Królewna”⁹⁰⁶, zaś 12 października dzieci wyjechały na wycieczkę na Kubalonkę – Stecówkę. Tam rozpalili ognisko i upiekły kiełbasę⁹⁰⁷. 6 grudnia dzieci odwiedził Mikołaj z diabełkiem – przyniósł duże paczki ze słodyczami, przygotowane przez U. Lebiode⁹⁰⁸. W dniu 16 stycznia odbyło się nadzwyczajne zebranie rodziców w związku z kolejną próbą likwidacji szkoły w Rudniku. Rodzice byli temu zamysłowi przeciwni, dziadkowie także. Sprawę postanowiono omówić na zebraniu wiejskim⁹⁰⁹. 25 stycznia odbyło się kolejne „Disco” dla dzieci szkolnych, a bal rodzinny – 27 stycznia. Organizacją balu zajęły się panie: J. Czauderna, U. Lebioda i J. Piecha. Na balu bawiło się ok. 70 osób, do tańca przygrywała orkiestra „Caro” Piotra Szczypki – wraz z Łukaszem i solistką Bożeną Brachaczek. Imprezę uwiecznił na video Tadeusz Machej, prym w kuchni wiódł jak zwykle p. Witoszek, mamy przygotowały pyszne ciasta, a dzieci kotyliony i fanty. Loterię przeprowadził Franciszek Machej, kwiatami przystroili sale panie: J. Czauderna i J. Piecha, zaś kotyliony rozprowadzała Władysława Machej⁹¹⁰. Dnia 7 marca odbył się kulig – dzieci powiozły wujek Szymona Pszczołki – Eugeniusz Szajter. Przy organizacji kuligu pomagał Dariusz Wawrzyczek – ojciec Angeliki⁹¹¹.

W związku z reorganizacją szkoły, w dniu 14 maja zorganizowano pożegnalne spotkanie rodziców z mgr M. Machej – pełniącą do tej pory obowiązki kierownika szkoły⁹¹². Dzień matki zorganizowano 27 maja⁹¹³, a 29 maja dzieci wyjechały

⁹⁰⁵ Tamże, s. 80.

⁹⁰⁶ Tamże, s. 81.

⁹⁰⁷ Tamże, s. 81.

⁹⁰⁸ Tamże, s. 82.

⁹⁰⁹ Tamże, s. 84.

⁹¹⁰ Tamże, s. 86-88.

⁹¹¹ Tamże, s. 89.

⁹¹² Tamże, s. 91-93.

⁹¹³ Tamże, s. 96.

na wycieczkę w góry na Szyndzielnię. Całą imprezę fundował Komitet Rodzicielski⁹¹⁴, podobnie jak koszty przejazdu oraz bilety wstępu na sztukę „Pinokio” do teatru w Cieszynie, w dniu 4 czerwca⁹¹⁵. Dnia 21 czerwca – odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego z nagrodami⁹¹⁶.

W roku szkolnym 1996/97, w wyniku wyborów, w skład rady klasowej rodziców dzieci szkolnych weszły panie:

Klasa II:

Anna Herman

Irena Kurus

Halina Machej

Klasa III:

Jolanta Piecha

Urszula Spandel

Grażyna Węglarzy⁹¹⁷.

Z okazji Dnia Edukacji, 14 października, w szkole odbył się apel, potem dzieci wzięły udział w zabawach i konkursach⁹¹⁸. 28 listopada odbyły się w szkole Andrzejki – były wróżby i wiele innych zabaw⁹¹⁹. W dniu 6 grudnia dzieci odwiedził św. Mikołaj z prezentami⁹²⁰, 20 grudnia wszyscy uczniowie składali sobie życzenia przy opłatkach, w czasie wspólnej wigilijki w szkole⁹²¹.

Zaś 23 stycznia urządzoneo bal dziecięcy w formie „disco” – były zabawy, konkursy i tańce⁹²². Dwukrotnie do Rudnika zawitali aktorzy z Krakowa – 25 lutego

---

⁹¹⁴ Tamże, s. 96.

⁹¹⁵ Tamże, s. 96.

⁹¹⁶ Tamże, s. 97.

⁹¹⁷ Tamże, s. 97.

⁹¹⁸ Dzienniki klasowe na rok szkolny 1996/97 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁹¹⁹ Tamże.

⁹²⁰ Tamże.

⁹²¹ Tamże.

⁹²² Tamże.

przedstawili sztukę pt.: „Przygody Króla Złotouszka” oraz 20 maja – „Przygody Okruszka”⁹²³.

11 czerwca dzieci odbyły całodniową wycieczkę do Brennej – podziwiały piękno gór i piekły kiełbasę na ognisku⁹²⁴. 20 czerwca zakończył się rok szkolny – dla najlepszych były znowu nagrody⁹²⁵.

W roku szkolnym 1997/98 do rady rodziców weszli: Marta Polok, Grażyna Szczyrba oraz Krzysztof Wawrzyczek – w klasie I, w klasie III natomiast działały panie: Anna Herman, Iwona Kurus oraz Halina Machej⁹²⁶. 7 października dzieci wzięły udział w przedstawieniu „Kwiat Dobroci” w wykonaniu teatrzyku „Skrzat” z Krakowa⁹²⁷. 6 grudnia – były prezenty od św. Mikołaja⁹²⁸, zaś 19 grudnia odbyły się wigilijki klasowe⁹²⁹. 12 stycznia znowu przyjechał do szkoły teatrzyk „Skrzat” ze sztuką „Wielka Wyprawa”⁹³⁰, a 22 stycznia odbyła się zabawa noworoczna – w czasie tej imprezy były gry, konkursy, zabawy kołowe i dyskoteka⁹³¹. 20 maja odbyła się całodzienna wycieczka do Chorzowa do ZOO i Wesołego Miasteczka⁹³², a 1 czerwca z okazji Dnia Dziecka zorganizowano ognisko z pieczeniem kiełbasy, zabawami i grami zespołowymi⁹³³. Ten rok szkolny zakończył się 19 czerwca – odbył się pożegnanie klas III⁹³⁴.

W następnym roku szkolnym 1998/99, do rady klasowej rodziców dzieci klasy I weszły panie:

Anna Herman

Dorota Parchańska

---

⁹²³ Tamże.

⁹²⁴ Tamże.

⁹²⁵ Tamże.

⁹²⁶ Dziennik klasowy z roku szkolnego 1997/98.

⁹²⁷ Tamże.

⁹²⁸ Tamże.

⁹²⁹ Tamże.

⁹³⁰ Tamże.

⁹³¹ Tamże.

⁹³² Tamże.

⁹³³ Tamże.

⁹³⁴ Tamże.

Anna Pszczółka.

Natomiast z rodziców dzieci klasy II do rady wybrano:

Martę Polok

Grażynę Szczyrbę

Krzysztofa Wawrzyczka⁹³⁵.

21 września – tradycyjnie – dzieci pożegnały lato – rozpalono ognisko, było pieczenie kiełbasy i zabawy⁹³⁶. 7 grudnia odwiedził dzieci św. Mikołaj z prezentami⁹³⁷. 22 grudnia odbyły się wigilijki klasowe – dzieci łamały się płatkami i śpiewały kolędy⁹³⁸. Tegoroczną zabawę noworoczną zorganizowano dla dzieci w dniu 9 lutego – były konkursy, zabawy i dyskoteka⁹³⁹. 25 marca uczniowie wyjechali do Cieszyna do kina na film „Babe – świnka w mieście”⁹⁴⁰. 1 czerwca z okazji Dnia Dziecka było ognisko, dzieci piekły kiełbasy i urządzały różne zabawy, a potem oglądaly bajki na video⁹⁴¹.

Na całodzienną wycieczkę do Żywca wyjechali wszyscy (łącznie z przedszkolakami) w dniu 7 czerwca⁹⁴². A 24 czerwca odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego, połączone z występami dzieci oraz rozdaniem świadectw⁹⁴³.

W ostatnim roku szkolnym 1999/2000 w radzie rodziców klasy I działały wówczas dwie panie:

Beata Bijok

Anna Wawrzyczek.

Natomiast z rodziców klasy II i III wybrano:

Martę Polak

Grażynę Szczyrba

⁹³⁵ Dziennik klasowy w roku szkolnym 1998/98 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

⁹³⁶ Tamże.

⁹³⁷ Tamże.

⁹³⁸ Tamże.

⁹³⁹ Tamże.

⁹⁴⁰ Tamże.

⁹⁴¹ Tamże.

⁹⁴² Tamże.

⁹⁴³ Tamże.

Krzysztofa Wawrzyczka⁹⁴⁴.

30 listopada tego roku dzieci bawiły się z okazji Andrzejek – były wróżby i obrzędy⁹⁴⁵. 6 grudnia przyjechał do szkoły św. Mikołaj – dzieci otrzymały paczki z prezentami⁹⁴⁶. Jak co roku – 22 grudnia na klasowych wigilijkach dzieci łamały się opłatkami i śpiewały kolędy⁹⁴⁷. Zabawa noworoczna dla dzieci odbyła się 19 stycznia – były konkursy, zabawy i – oczywiście - dyskoteka⁹⁴⁸. 14 lutego odwiedził szkołę już znany i lubiany przez dzieci teatrzyk „Skrzat” z Krakowa ze sztuką „Drwal Bartłomiej”⁹⁴⁹. A dnia 21 marca dzieci powitały wiosnę – z tej okazji oglądaly bajki na video, rozwiązywały zagadki i brały udział w różnych konkursach⁹⁵⁰. 31 maja dzieci wyjechały do kina na film „Tygrysek i jego przyjaciele”⁹⁵¹. Z okazji Dnia Dziecka, w dniu 1 czerwca urządzone ognisko, dzieci piekły kiełbasę i brały udział w grach i zabawach⁹⁵². Z kolei 16 czerwca dzieci wyjechały na całodzienną wycieczkę na Pętlę Beskidzką⁹⁵³, a 21 czerwca uroczystie zakończono ostatni rok szkolny 1999/2000⁹⁵⁴.

Po zamknięciu szkoły - co stało się dnia 31 sierpnia 2000 r. – wywieziono ze szkoły większość dokumentów z archiwum, pozostawiono tu jednak część sprawozdań z zebrań Komitetu Rodzicielskiego oraz kronikę szkoły – co umożliwiło choć po części odtworzenie tego, co społeczeństwo Rudnika w interesie następnych pokoleń, wraz z sercem i nadzieję włożyło w mury tej szkoły, by mogła działać jak najlepiej i jak najdłużej.

---

⁹⁴⁴ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1999/2000 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich

⁹⁴⁵ Tamże.

⁹⁴⁶ Tamże.

⁹⁴⁷ Tamże.

⁹⁴⁸ Tamże.

⁹⁴⁹ Tamże.

⁹⁵⁰ Tamże.

⁹⁵¹ Tamże.

⁹⁵² Tamże.

⁹⁵³ Tamże.

⁹⁵⁴ Tamże.

3.8. Infrastruktura i warunki funkcjonowania szkoły oraz sposoby finansowania

Gdy w 1874 r. wybudowano w Rudniku szkołę – była ona austriacką szkołą ludową – 1 klasową, mieszaną, z językiem wykładowym polskim⁹⁵⁵. Dokumentację (m.in. dzienniki szkolne) prowadzono do r. szk. 1915/16 w j. niemieckim jako urzędowym, obowiązującym w całej monarchii austrowęgierskiej. W budynku szkoły istniało tylko 1 pomieszczenie do nauki, w drugim mieściło się mieszkanie dla nauczyciela. Obydwa lokale rozdzielał korytarz, ciągnący się przez całą dłużłość szkoły⁹⁵⁶.

Po odzyskaniu niepodległości szkoła w Rudniku stała się szkołą polską, ludową, nadal 1-klasową, dokumentację prowadzono w j. polskim, pracował tylko 1 nauczyciel⁹⁵⁷. Od roku szkolnego 1925/26 zatrudniono na stałe jeszcze jednego nauczyciela w związku z powstaniem tzw. „paralelki”, czyli klasy równoległej⁹⁵⁸.

Od 23 maja 1932 r. szkoła w Rudniku zaczęła nauczanie dzieci w dwóch klasach – rok wcześniej nauczyciel zwolnił swoje mieszkanie i wyprowadził się do wybudowanego domu, leżącego w sąsiedztwie szkoły. Do tego momentu dzieci uczyły się w czterech oddziałach na dwie zmiany. Do oddziału I uczęszczały przez pierwszy rok nauki, do oddziału II i III przez 2 lata, a w ostatnim – IV uczyły się przez trzy lata – aż do ukończenia przez nie 14 roku życia, kiedy to kończył się dla nich obowiązek szkolny⁹⁵⁹. Po oddaniu drugiego pomieszczenia dzieci mogły rozpoczęć lekcje od 11.00 w obu klasach naraz⁹⁶⁰. Tak było aż do rozpoczęcia II wojny światowej – w pierwszym roku działań wojennych szkołę zamknięto, w roku szkol-

⁹⁵⁵ Schlesischer Schul – Kalender für der Jahr 1876, Teschen 1875, s. 74-75.

⁹⁵⁶ Wypowiedź ustna p. Hanny Gabzdyl z Rudnika.

⁹⁵⁷ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1919/20 – arch. szkoły w Rudniku.

⁹⁵⁸ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1925/26, Protokół czynności...

⁹⁵⁹ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1921/22 – arch. szkoły w Rudniku.

⁹⁶⁰ Dziennik szkolny z roku szkolnego 1931/32 – arch. szkoły w Rudniku.

nym 1940/41 oraz 1941/42 i 1942/43 szkoła działała w ograniczonym zakresie – dzieci uczyły się głównie j. niemieckiego, taki też był język wykładowy, uczył 1 nauczyciel⁹⁶¹. Kiedy nadszedł rok szkolny 1943/44 – szkołę znów zamknięto i stała ona pusta aż do zakończenia działań wojennych⁹⁶².

Na początku maja 1945 r. w powietrzu unosił się już nad Rudnikiem zapach wolności. Ludzie z utęsknieniem czekali końca wojny. Po przejściu frontu wydawało się, że nastąpi to już lada dzień, więc ludzie zewsząd ściągali do swoich stron, aby zobaczyć, czy w czasie ich ewakuacji coś się jeszcze ostało, czy jest do czego wracać.

Pojedynczo, grupkami, na koniec masowo napływali z obu stron – od Strumienia i Cieszyna. Niestety – to, co zastali – to w większości ruiny i zgubione oraz rozkradzione prywatne domy, które się ostały.

Brakowało właściwie wszystkiego – żywności, artykułów codziennego użytku, materiałów budowlanych⁹⁶³. Wszystkiego – za wyjątkiem najważniejszego: nadziei na lepsze jutro i wielu chętnych rąk do pracy. Przystąpiono więc do budowania nowej, powojennej rzeczywistości. Jedną z pierwszych czynności, za które zabrali się wspólnie mieszkańcy Rudnika, było organizowanie szkoły. Zadanie to powierzono Wilhelmowi Szuścikowi – pierwszemu powojennemu nauczycielowi, pełniącemu funkcję kierownika szkoły⁹⁶⁴ (szerzej o nim traktuje podrozdział „Personel pedagogiczny”).

Kiedy W. Szuścik rozpoczął pracę w Rudniku – sporo zostało już zrobione przez ofiarnych rudniczan – wyczyszczono budynek, uprzątnięto gruzowisko i otynkowano jedno pomieszczenie. Zarząd Gminy sprowadził ludzi, którzy rozpoczęli upratowanie pobojowiska. Pomimo wykonania w swoim zakresie ogromnej

⁹⁶¹ Kronika Szkoły..., s. 4.

⁹⁶² Tamże.

⁹⁶³ Tamże, s. 4-5.

⁹⁶⁴ Tamże, s. 5.

części robót – tak nauka dla uczniów, jak i praca dla nauczycieli były w tych warunkach jednym wielkim koszmarem. W szkole panował przeciąg, ponieważ były wybite wszystkie szyby. W czasie deszczu woda przedostawała się do środka, bo dachówki spadły z dachu w czasie wysadzania min przez Rosjan (patrz poprzedni rozdział).

Zresztą nauczycielowi – tak jak i innym mieszkańcom – było ciężko nie tylko w szkole, ale i po pracy. Jego warunki bytowe były nie do pozazdrosczenia. Mieszkał on w rozbitym domu, w czasie opadów woda lała mu się na głowę z powały tak, że zamiast w nocy spać – musiał nawet kilkakrotnie z łóżkiem przenosić się z miejsca na miejsce⁹⁶⁵. Tak jak i w szkole – w domu nie było żadnej całej szyby. Przeciąg panował okropny. W dodatku brakowało żywności – na szczęście na polecenie władz - gmina została zobowiązana do jej dostarczenia nauczycielowi⁹⁶⁶. O pensji nie było z początku mowy – nauczyciel pracował za wyżywienie⁹⁶⁷.

---

⁹⁶⁵ Patrz – fotografie nr 9.

⁹⁶⁶ Kronika Szkoły..., s. 6.

⁹⁶⁷ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 102

Fotografia 9. Dom wybudowany przez ówczesnego kierownika szkoły J. Jendrulka w latach dwudziestych XX wieku. Budynek został poważnie uszkodzony w czasie działań wojennych II wojny światowej. To tu – po zakończeniu wojny zamieszkiwali wspólnie z W. i J. Jendrulkami Małgorzata i Wilhelm Szuścikowie (Małgorzata była ich córką, zaś Wilhelm był pierwszym kierownikiem szkoły w Rudniku po II wojnie światowej) – archiwum rodzinne p. E. Pawełka z Rudnika

Pierwsze wakacje z konieczności poświęcono trosce o dalszy remont szkoły. Przygotowano plan odbudowy i kosztorys oraz wysłano podanie do Kuratorium Okręgu Szkolnego Śląskiego w Katowicach z prośbą o subwencję⁹⁶⁸. Oczekując na odpowiedź starano się o dachówki, wapno, cement i inne materiały na kredyt. Ponieważ subwencja w tym czasie nie nadeszła – w okresie wakacji prace stanęły w miejscu⁹⁶⁹.

Październik w roku szkolnym 1945/46 był bardzo zimny, padał też deszcz. Dzieciom sztywniały palce z zimna, bo wciąż brakowało szyb⁹⁷⁰. Trzeba było szybko remontować budynek szkolny, by nie zaprzepaścić tego, co do tej pory zrobiono. Udało się przywieźć od pana Wilhelma Szajtera z Pruchnej 468 dachówek i przykryć cały dach⁹⁷¹.

⁹⁶⁸ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 6.

⁹⁶⁹ Tamże, s. 6-7.

⁹⁷⁰ Tamże, s. 7.

⁹⁷¹ Tamże, s. 12.

W tym czasie wójtem w Kończycach Wielkich był p. Smelik. Niestety – ani on, ani też Zarząd Gminy z powodu nawału spraw do załatwienia nie byli w stanie pomóc p. W. Szuścikowi w remoncie szkoły⁹⁷².

Nadeszła wreszcie pierwsza dotacja na remont budynku szkolnego, ofiarowana przez Komitet Odbudowy Szkód Wojennych w Kończycach Wielkich (jego członkiem był m.in. W. Szuścik)⁹⁷³. Za te pieniądze, w wysokości 3000 zł, zakupiono wapno i przywieziono piasek. Można było rozpocząć prace. Prym w nich wodził p. Jan Matuszek z Rudnika, a pomagali mu przy tym Franciszek Tomica i Alojzy Wawrzyczek – także z Rudnika. Stolarkę wykonali na miejscu Feliks Łojek z Hermanic oraz Paweł Herman – miejscowy stolarz⁹⁷⁴. Obrotnemu kierownikowi szkoły udało się załatwić w Referacie Odbudowy Starostwa w Cieszynie jedną skrzynię szkła na oszklenie szkoły, co zostało wykonane przez Leona Wawrzyczka – szklarza z Pogwizdowa⁹⁷⁵.

W. Szuścikowi udało się też załatwić subwencję w wysokości 10 000 zł z Zarządu Budowlanego w Cieszynie. Do tych pieniędzy 8 100 zł dołożyła gmina ze środków uzyskanych przez ściągnięcie 20% dodatku do podatku gruntowego. Dodatkowo inspektor szkolny Dobrowolski załatwił w Kuratorium Okręgu Szkolnego Śląskiego dotację w wysokości 5 000 zł na urządzenie wewnętrzne szkoły. Za te pieniądze Inspektorat Szkolny zakupił dla szkoły w Rudniku 1 szafę, 1 stół i 1 krzesło⁹⁷⁶.

Przed Bożym Narodzeniem, z powodu braku pieniędzy oraz silnych mrozów, przerwano roboty. W tym czasie wyremontowany był już także drugi lokal i początkiem stycznia mogła rozpocząć się regularna nauka (od października do grudnia nie było to możliwe)⁹⁷⁷.

⁹⁷² Tamże, s. 12.

⁹⁷³ Tamże, s. 12.

⁹⁷⁴ Tamże, s. 12-13.

⁹⁷⁵ Tamże, s. 13.

⁹⁷⁶ Tamże, s. 13.

⁹⁷⁷ Tamże, s. 13.

Po nadejściu wiosny roboty były nadal kontynuowane przy remoncie zewnętrznym szkoły. Przywieziono furmankami piasek, zakupiono wapno, cement i cegłę. Z budżetu szkolnego dla szkoły w Rudniku przeznaczono 60 000 zł na dalszy remont zewnętrzny⁹⁷⁸. Na początku czerwca rozpoczęto dalsze prace – otynkowano cały budynek. Wewnątrz wybielono klasy, wymalowano również kancelarię szkolną. Obito blachą cynkową kominy oraz oba krańce dachu. Założono instalację odgromową⁹⁷⁹. Ponadto wybudowano z cegły ściany toalet i przeprowadzono najpilniejsze roboty w tym zakresie. Niestety – znów brak pieniędzy uniemożliwił doprowadzenie prac do końca⁹⁸⁰. Cały następny rok szkolny 1946/47 zbierano siły i środki, aby móc w czasie najbliższych wakacji letnich dalej kontynuować roboty. Obie klasy i korytarz zostały wymalowane, okna okitowane na nowo, ramy okienne pomalowano od zewnątrz brązową farbą, a od środka białą. Naprawiono uszkodzone drzwi wejściowe, zamontowano też nowe rynny. Ukończono budowę murowanych toalet oraz wybudowano komorę na węgiel i drewno. Elektryfikację szkoły, wybudowanie płotu, uzupełnienie urządzenia szkoły, zakupienie nowych ram do godeł i portretów oraz wyposażenie placówki w pomoce naukowe oraz biblioteki uczniowskiej i nauczycielskiej w książki pozostawiono na później⁹⁸¹. Niestety, w roku 1947/48 starającemu się o dotację W. Szuścikowi odmówiono udzielenia subwencji z Funduszu Odbudowy Szkół, a samorząd gminy nie miał wystarczającej ilości pieniędzy na dalsze remonty. Z tego powodu nie udało się tego roku wykonać zaplanowanych prac na lato (szczególnie ogrodzenia)⁹⁸². Ta sama historia powtórzyła się w roku następnym.

W czasie wakacji, po roku szkolnym 1949/50 wybudowano jeden piec, a drugi przestawiono, wymalowano też sale lekcyjne, korytarz i kancelarię. Nato-

---

⁹⁷⁸ Tamże, s. 13.

⁹⁷⁹ Tamże, s. 13.

⁹⁸⁰ Tamże, s. 13-14.

⁹⁸¹ Tamże, s. 19.

⁹⁸² Tamże, s. 19.

miast sprawą ogrodzenia szkoły musiała zostać odłożona z powodu braku funduszy⁹⁸³.

W czasie przerwy wakacyjnej, następującej po roku szkolnym 1950/51, wybielono obie klasy i korytarz oraz kancelarię. Ponadto z przyznanej przez Wydział Oświaty Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Cieszynie dotacji w wysokości 3000 zł, przebudowano dawną komorę na lokal na pomoce naukowe⁹⁸⁴.

Na początku roku szkolnego 1952/53, podczas wizytacji Julian Małkiewicz – inspektor szkolny, obiecał dotację na płot szkolny oraz nadbudowę szkoły w 1953 roku, aby dzieci mogły VII klasę kończyć na miejscu. W związku z planowaną nadbudową miałyby pracować w Rudniku troje nauczycieli zamiast - jak do tej pory - dwóch⁹⁸⁵. Niestety - z tych obietnic nic nie wyszło. Powodem był brak materiałów budowlanych oraz malejąca ilość uczniów⁹⁸⁶.

W czasie wakacji 1953/54 w szkole założono instalację elektryczną⁹⁸⁷. W następne wakacje ograniczono się już tylko do wybielenia sal lekcyjnych⁹⁸⁸. Za to w roku następnym z zewnątrz szkoły została wybielona i pomalowana. Ramy okien i drzwi z brunatnego koloru przemalowano na biało⁹⁸⁹.

4 stycznia 1957 roku był znamienią datą w dziejach nie tylko szkoły, ale i całej miejscowości. Odbyła się w tym dniu uroczystość oświetlenia większości budynków Rudnika⁹⁹⁰.

Podczas wakacji 1956/57 odnowiono ławki i tablice⁹⁹¹. W następne zaś – szkołę wybielono i wymalowano⁹⁹². Po zakończeniu roku szkolnego 1958/59, w czasie wakacji, Inspektorat przydzielił szkole jedną tonę cementu, który zużyto na

⁹⁸³ Tamże, s. 24.

⁹⁸⁴ Tamże, s. 32.

⁹⁸⁵ Tamże, s. 32.

⁹⁸⁶ Tamże, s. 37.

⁹⁸⁷ Tamże, s. 44.

⁹⁸⁸ Tamże, s. 44.

⁹⁸⁹ Tamże, s. 45.

⁹⁹⁰ Tamże, s. 47.

⁹⁹¹ Tamże, s. 48.

⁹⁹² Tamże, s. 50.

fundamenty płotu wokół szkoły, zaprawiając jednocześnie żelazne słupki, zakupione z budżetu szkolnego. Członkowie Komitetu Rodzicielskiego przywieźli żwir, a prace zostały wykonane przez murarza Karola Matusznego wraz z pomocnikiem⁹⁹³.

W kolejnym roku szkolnym 1959/60, dnia 15 listopada odbyło się zebranie rodziców, na którym domagali się oni rozbudowy szkoły. A po zakończeniu nauki latem udało się sprawę płotu doprowadzić do szczęśliwego końca. Inspektorat Oświaty zakupił 125 mb siatki, zaś Komitet Rodzicielski brakujące 75 mb. Bramy, sztabby, śruby oraz robociznę dostarczył p. Wilhelm Matloch – właściciel warsztatu mechanicznego w Cieszynie. Koszty płotu siatkowego wyniosły przeszło 20 000 zł⁹⁹⁴.

W 1960 roku, w szkole, zainstalowano telefon, którego łączny koszt wyniósł 21 000 zł. Na ten cel szkoła otrzymała dodatkowe fundusze. Dużą zasługę w tym względzie miał przewodniczący Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej – p. Teofil Czakon. Instalacja była tak pomyślana, aby telefon można było przełączyć do mieszkania kierownika szkoły – p. Małgorzaty Szuścik. Z połączenia nocnego w jej mieszkaniu w nagłych przypadkach mogli korzystać wszyscy mieszkańcy Rudnika i Pruchnej. Łączny koszt budowy sieci telefonicznej i urządzeń ze szkoły do mieszkania wynosił 2 000 zł, które pokryła z własnych środków p. M. Szuścik⁹⁹⁵.

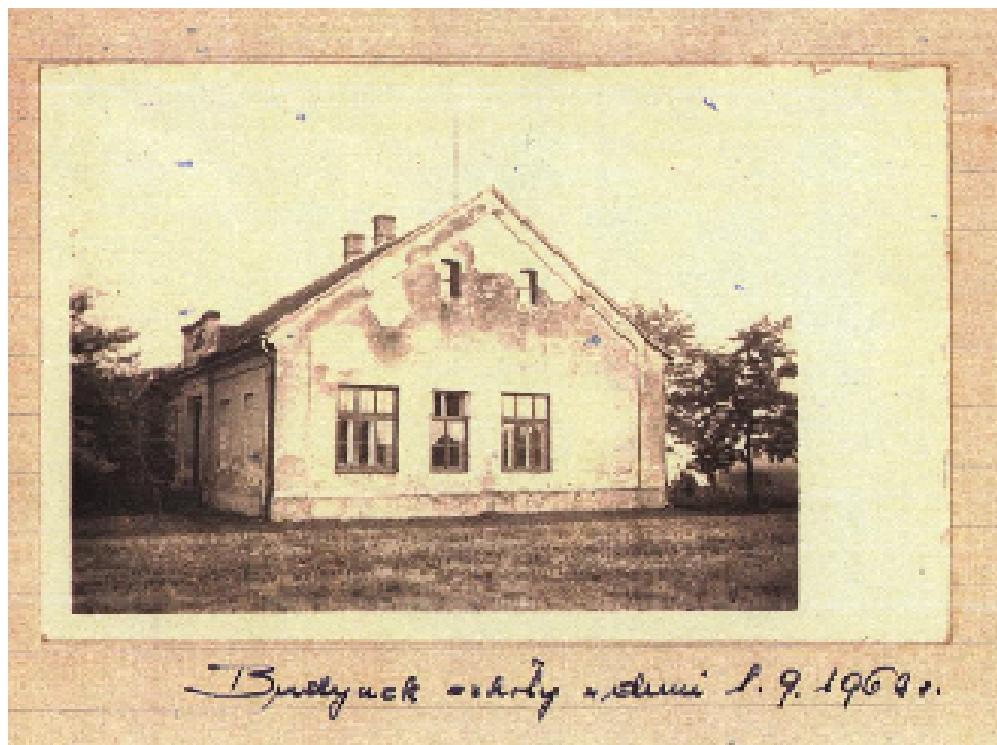
W czasie ferii letnich, po roku szkolnym 1961/62 z budżetu szkolnego na ten rok zakupiono farby i lakiery i wymalowano ramy okien oraz drzwi – wewnętrz na biało, zaś z zewnątrz na brunatno. Zostały też pomalowane na zielono pulpity ławek, tablice na czarno, zaś sztalugi na żółto. Cokoły w klasach i na korytarzu wybielono wapnem⁹⁹⁶.

⁹⁹³ Tamże, s. 52.

⁹⁹⁴ Tamże, s. 54-55.

⁹⁹⁵ Tamże, s. 58.

⁹⁹⁶ Tamże, s. 64.

Fotografia 10. Szkoła w Rudniku w dniu 1 września 1962 r. (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 63)

W kolejnym roku szkolnym (1962/63) kierownikiem został Oton Wałoszek. Po szczegółowej inwentaryzacji sporządził on plan działania – szczególnie dokładnie przedstawił sprawę zakupu najpilniejszych pomocy i zaprezentował go na najbliższym zebraniu z rodzicami. Komitet Rodzicielski działał niezwykle ofiarnie i aktywnie – wygospodarował jeszcze 30 000 zł na wybudowanie przybudówki oraz zakupił podium (do tańca)⁹⁹⁷.

Rewanżując się za użyczanie sali szkolnej na zebrania ZWM, jego członkowie uporządkowali rów przed budynkiem szkolnym i oddali do użytku boisko do

⁹⁹⁷ Tamże, s. 64.

siatkówki na terenie szkolnym. Tego roku urządzone również skocznię, na której wspomniani członkowie ZWM skakali wzwyż⁹⁹⁸.

Budynek szkolny wymagał kapitalnego remontu. Odpadała elewacja zewnętrzna, spod odbitego tynku wyglądała czerwona cegła. Wilgoć kruszyła tynk. Konieczny, poważny remont budynku szkolnego odłożono na drugi rok, natomiast pomalowano siatkę ogrodzenia rdzewiejącą już od 2 lat⁹⁹⁹. Tego roku wspomógł szkołę Komitet Opiekuńczy Mleczarni w Pruchnej, który ofiarował szkole 3 000 zł – z tego 756 zł przeznaczono na przybudówkę¹⁰⁰⁰.

Remontu kapitalnego dokonano zgodnie z planem - w czasie wakacji 1963/64, na sumę 140 000 zł. Szkoła, budynek gospodarczy i toalety otrzymały nowy wygląd. Wykonano izolację poziomą i nową elewację, wymieniono wszystkie podłogi, strop w jednej sali lekcyjnej (tej od południa), niektóre okna, schody na strych, pomalowano również farbą oleijną podłogi i lamperie. Wewnątrz budynku pomalowano ściany, drzwi i okna. Dookoła szkołę obłożono płytami chodnikowymi na szerokość dwóch płyt, zaś od strony podwórza położono szerszy chodnik zastępujący wybieg dla dzieci. Remontu tego dokonała firma budowlana ze Strumienia¹⁰⁰¹.

Matki z Komitetu Rodzicielskiego w czynie społecznym wyczyściły prawie wszystko. Młodzież z ZWM – także w czynie społecznym – pomalowała podłogi farbą oleijną, zaś miejscowe Kółko Rolnicze wywiozło gruz. Inni rodzice uporządkowali otoczenie szkoły. Łączna wartość tychże czynów wynosiła około 2 000 zł. Stare ławki, trzysiedzeniowe, zastąpiono nowymi¹⁰⁰².

---

⁹⁹⁸ Tamże, s. 65-66.

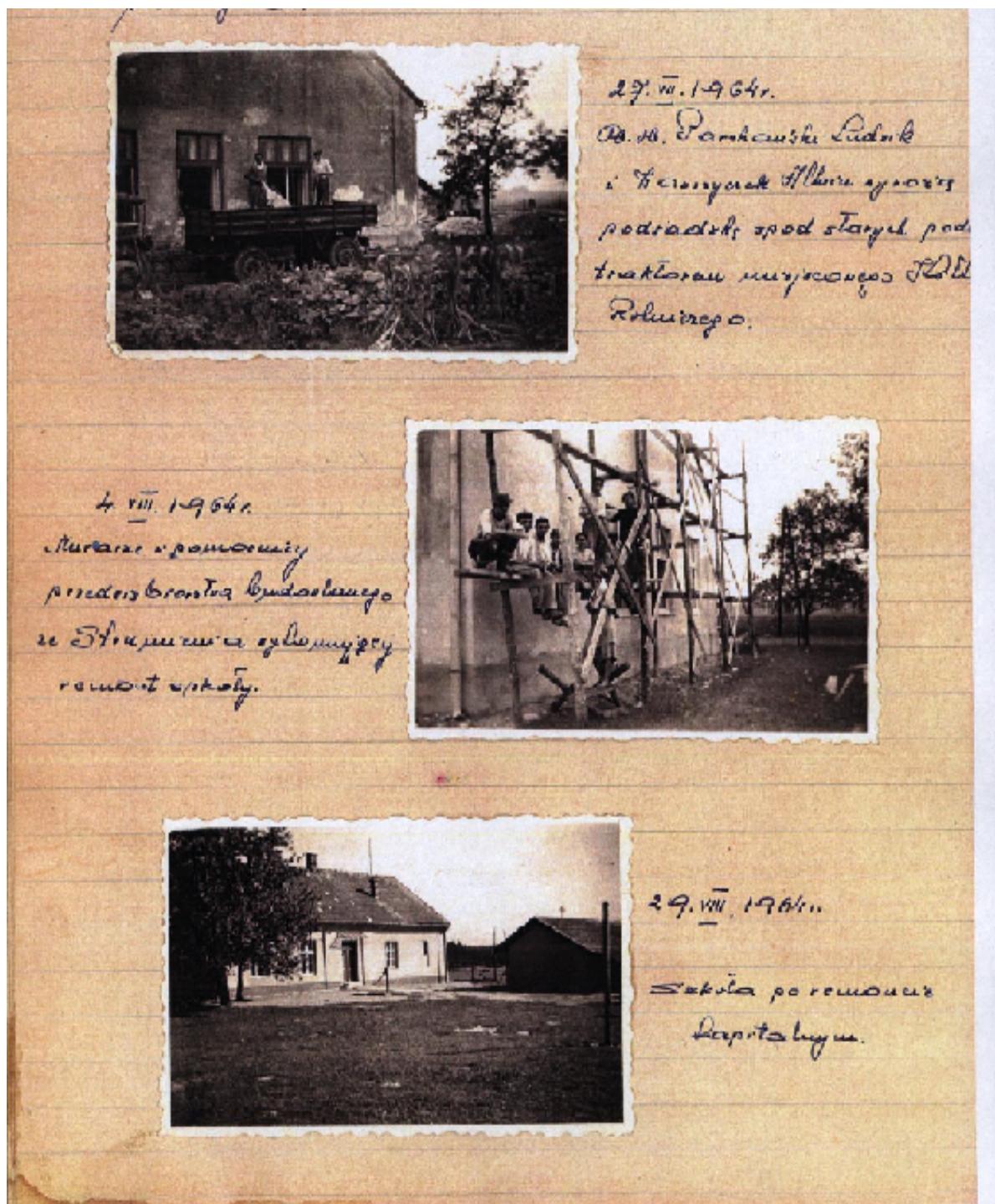
⁹⁹⁹ Tamże, s. 66.

¹⁰⁰⁰ Tamże, s. 66.

¹⁰⁰¹ Tamże, s. 69.

¹⁰⁰² Tamże, s. 69.

Fotografia 11. Przebieg remontu kapitalnego budynku szkoły w Rudniku w czasie wakacji letnich roku 1964 (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 68)

Fotografia 12. Budynek szkoły po remoncie w lecie 1964 r. (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 70)

Nie tylko sama szkoła szła z postępem – Kółko Rolnicze wybudowało z gotowych elementów garaż na maszyny rolnicze i miało dwa traktory. Trzech rolników ukończyło kurs traktorzystów. Oddano też do użytku nowy sklep samoobsługowy i przeprowadzono nową linię elektryczną, doprowadzając światło do reszty domów „za lasem”¹⁰⁰³.

Po kapitalnym remoncie nie trzeba było przeprowadzać żadnych napraw ani też zmian aż do końca roku szkolnego 1967/687, kiedy to w wakacje wykonano częściowy remont budynku szkolnego. Wymalowano całe wnętrze, lamperie i podłogi, niektóre meble i ławki, drzwi zewnętrzne i parapety farbą olejną. Przestawiono także jeden piec, wymieniono oświetlenie w klasach, wstawiono rynny do przy-

¹⁰⁰³ Tamże, s. 69.

budówka. Remont ten kosztował 9 471,40 zł i został przeprowadzony z pieniędzy Gminnej Rady Narodowej¹⁰⁰⁴. Niezależnie od tego, dla uczczenia V Zjazdu PZPR członkowie ZWM – rewanżując się za korzystanie z klas na zebrania i z boiska szkolnego (grali tam w siatkówkę i trenowali skoki wzwyż) okopali płot¹⁰⁰⁵.

W następne wakacje (po roku szkolnym 1968/69) pomalowano podłogi farbą olejną, także drzwi, rynny i płot oraz doprowadzono do szkoły siłę. Koszt tego remontu wyniósł 8 833 zł¹⁰⁰⁶.

Następnego roku – w czasie wakacji - naprawiono płot i przestawiono bramę przed szkołą, co kosztowało 4 500 zł¹⁰⁰⁷.

W kolejne wakacje (po roku szkolnym 1970/71) także spowodowano poprawę wyglądu szkoły – znowu malowano okna, ściany, drzwi, lamperie, toalety i rynny. Koszt wyniósł 11 159 zł. Wykonawcą tegoż był p. Karol Recmanik z Zamarsk¹⁰⁰⁸.

Malowano podłogi także następnego roku, poza tym tablice, częściowo płot. Uzupełniono też instalację odgromową¹⁰⁰⁹.

Kolejne ferie letnie (1972/73) wykorzystano na coroczne malowanie podłóg, ponadto lamperii na korytarzu i częściowo w jednej klasie oraz drzwi¹⁰¹⁰. Komitet Rodzicielski zakupił dodatkowo piec gazowy, piec elektryczny na korytarz, a z budżetu szkolnego zakupiono zasłony dla I klasy¹⁰¹¹.

Następne ferie też nie obeły się bez malowania – odnowiono ściany, drzwi i okna w całej szkole oraz budynku gospodarczym. Łączny koszt tego przedsięwzięcia wyniósł 19 666 zł¹⁰¹².

---

¹⁰⁰⁴ Tamże, s. 81.

¹⁰⁰⁵ Tamże, s. 81.

¹⁰⁰⁶ Tamże, s. 84.

¹⁰⁰⁷ Tamże, s. 87.

¹⁰⁰⁸ Tamże, s. 89.

¹⁰⁰⁹ Tamże, s. 93.

¹⁰¹⁰ Tamże, s. 96.

¹⁰¹¹ Tamże, s. 96.

¹⁰¹² Tamże, s. 101.

Po zakończeniu nauki w roku szkolnym 1977/78 – przygotowując się do reformy wymalowano całą szkołę i budynek gospodarczy. Koszt wyniósł 23 846 zł, z tego Komitet Rodzicielski dał 20 000 zł, a resztę Zbiorcza Szkoła Gminna. Oprócz tego Komitet Rodzicielski zapłacił za naprawę stołów polowych, drzwi i szklenie okien¹⁰¹³. Zbiorcza Szkoła Gminna zakupiła do klasy I jedną meblościankę za 24 000 zł – w ten sposób zapewniono w tej klasie pomoce naukowe w 90% - podobnie rzecz zresztą się miała w innych klasach¹⁰¹⁴.

Komitet Rodzicielski i społeczeństwo Rudnika podjęli decyzję przybudowania klasy, toalet, szatni, kuchni, wprowadzenia CO oraz wody bieżącej. Nad przybudówką planowano wybudować salę – tak bardzo potrzebną na zebrania i imprezy w tutejszej miejscowości, gdyż dotychczas wszystkie zebrania odbywały się w klasie, a sala prywatna (tzw. „sala Wawrzyczka”, fotografia nr 13) nie nadawała się już prawie do użytku i miała być zlikwidowana. Niestety – władze oświatowe nie wyraziły zgody na to¹⁰¹⁵. Ale mieszkańcy Rudnika nie stracili nadziei na małą choćby rozbudowę szkoły. W roku szkolnym 1978/79 z zaplanowanych mebli (związańnych z reformą) nadeszło do tej pory 20 krzesełek dla przedszkola, załatwiono też dopiero stoliki¹⁰¹⁶.

---

¹⁰¹³ Tamże, s. 107.

¹⁰¹⁴ Tamże, s. 107.

¹⁰¹⁵ Tamże, s. 108.

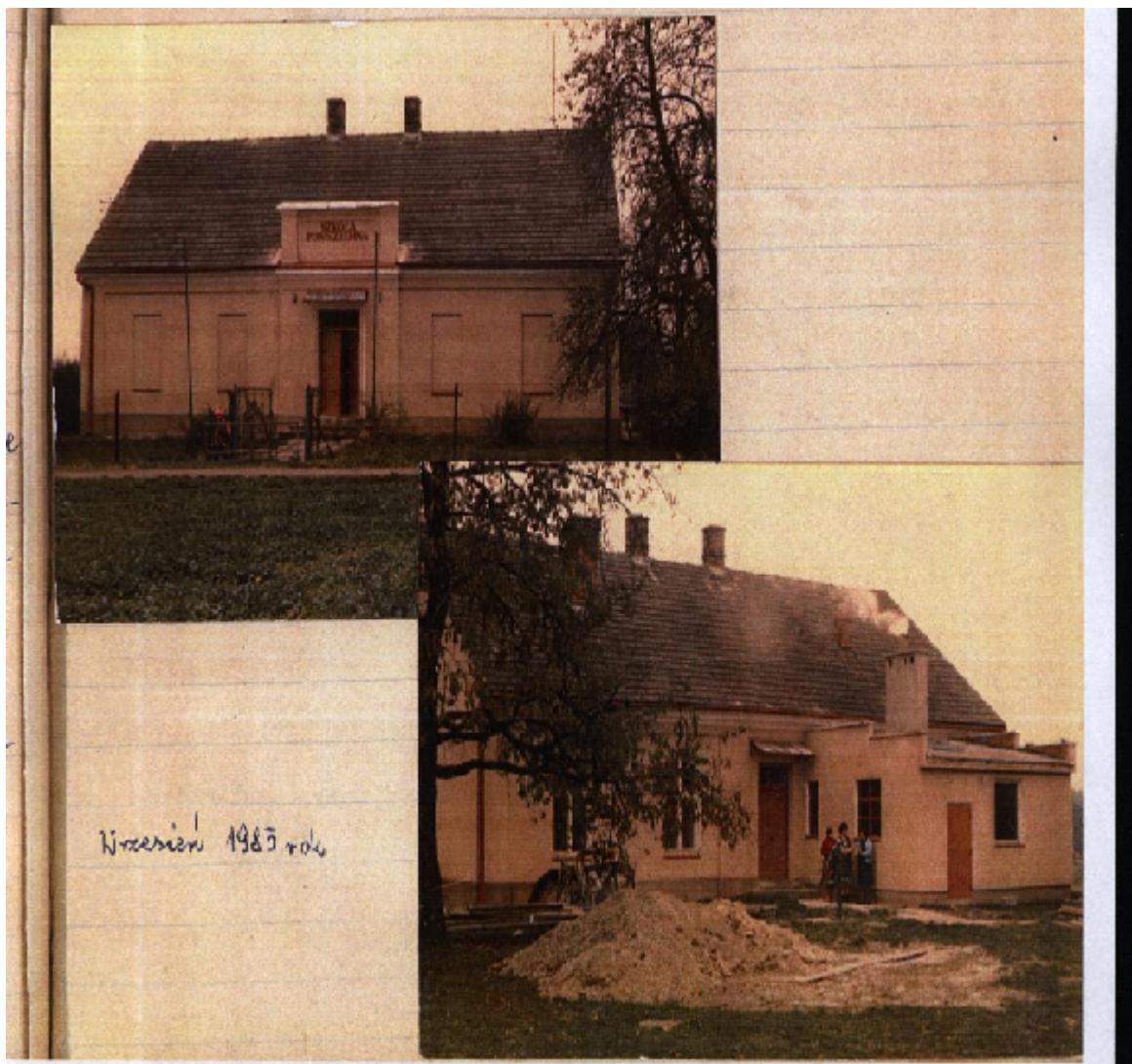
¹⁰¹⁶ Tamże, s. 110.

Fotografia 13. Budynek, w którym mieściła się tzw. „sala Wawrzyczka”, w której urządzano bale rodzicielskie i festyny szkolne w razie niesprzyjającej pogody. Fotografia pochodzi sprzed II wojny światowej (archiwum rodzinne p. E. Pawełka)

Następnego kapitalnego remontu szkoła doczekała się w latach 1981-1985. W tym czasie funkcję kierownika szkoły sprawowała p. Irena Kubala. Za jej kadencji wyburzono piece i założono CO w całej szkole. Wymieniono okna na nowe. Klasy pomalowano i wyposażono w nowoczesne meble, telewizor kolorowy oraz nowe pomoce naukowe. Z tyłu szkoły wybudowano toalety i kotłownię. Nareszcie toalety znalazły się w budynku i była też ciepła woda do umycia rąk. Szkoła otrzymała też nową elewację. Szczególne zasługi w tym dziele mieli inspektor p. A. Kryska, jego zastępcy: Z. Piechaczek oraz mgr A. Branny i oczywiście p. I. Kubala¹⁰¹⁷.

¹⁰¹⁷ Tamże, s. 115.

Fotografia 14. Budynek szkoły po remoncie we wrześniu 1985 r. (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 115)

W kolejnym roku remonty były udziałem rodziców, którzy sami wykonali szambo, wybetonowali i połączycyli nowe ubikacje z osadnikiem. Wybetonowali też przejście na strych, które chciiano zaadaptować na szatnie dla dzieci¹⁰¹⁸. Uczyniono to w październiku roku szkolnego 1986/87 – po południu rzemieślnik p. Z. Kraus z Kończyc Wielkich dokonał adaptacji nowej szatni. Dzieci w ten sposób otrzymały nowe szatnie.

¹⁰¹⁸ Tamże, s. 132.

mały swoje wieszaki z obrazkami, potrzeba było jeszcze tylko ławeczek, na których można byłoby usiąść.

Na wakacje – jak zwykle rodzice wzęli się za remonty – pomagali ułożyć trylinkę, a także wymalowali kotłownię¹⁰¹⁹.

Następnego roku (1987/88) zlepikowano dach na przybudówce.

W roku szkolnym 1992/93 we wakacje odmalowano całą szkołę za pieniądze uzyskane z organizacji balu oraz z dotacji Urzędu Gminy Hażlach – za sprawą wójta p. Antoniego Trylskiego¹⁰²⁰.

W wakacje roku szkolnego 1994/95 wymieniono instalację elektryczną (co nie przeszkodziło zorganizować w szkole w tym czasie festynu szkolnego pomimo gruzu i bałaganu)¹⁰²¹.

26 września postanowiono zrobić chodnik z płytka – przy okazji odnaleziono niewypał z czasów II wojny światowej, gdy w czasie rycia łyptaka p. Stępnika uderzyła o coś metalowego. Niewypał został zabrany przez saperów z Krakowa dopiero 12 października 1995 roku, a więc po dwóch tygodniach¹⁰²².

Aż do zamknięcia szkoły, które nastąpiło 31 sierpnia 2000 roku w dokumentach szkoły nie ma żadnych wzmianek na temat remontów. Widocznie - licząc się z taką decyzją – władze gminne i oświatowe nie chcięły już inwestować w szkołę w Rudniku, wiedząc, że w najbliższym czasie zakończy ona swoją działalność.

---

¹⁰¹⁹ Tamże, s. 146.

¹⁰²⁰ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. II, s. 12, archiwum szkoły w Rudniku.

¹⁰²¹ Tamże, s. 78.

¹⁰²² Tamże, s. 56.

3.9. Święta, uroczystości, imprezy

Z pewnością inauguracja roku szkolnego 1944/45, która odbyła się 18 czerwca 1945 r., trwale zapisała się w pamięci wszystkich mieszkańców Rudnika – było to święto całego społeczeństwa lokalnego, ich wspólny sukces. Otwarcie szkoły zintegrowało sporo miejscowych osób¹⁰²³. Już po miesiącu, bo 15 lipca 1945r., urządzono zakończenie roku szkolnego, łącząc tę uroczystość ze Świętem Szkoły Polskiej. Z tej okazji odbył się poranek szkolny, na którym W. Szuścik (kierownik szkoły) wygłosił przemówienie, a dzieci recytowały, wykonywały inscenizacje i śpiewały pieśni¹⁰²⁴.

W kolejnym roku szkolnym 1945/46, w dniu 6 grudnia, po raz pierwszy po wojnie dzieci odwiedził św. Mikołaj – rozdał on po krótkiej rozmowie podarunki. W dniu 22 grudnia odbyła się także Gwiazdka szkolna, na której to kierownik szkoły wygłosił przemówienie, dzieci recytowały wiersze, śpiewały kolędy, a potem otrzymały ciastka i cukierki¹⁰²⁵. Kolejną uroczystością szkolną tego roku był poranek z okazji pierwszej rocznicy odzyskania Śląska (26 stycznia), który został przygotowany wraz z dziećmi przez p. Korneliausa Koniecznego – wygłosił on stosowne przemówienie, dzieci tradycyjnie już recytowały wiersze i śpiewały pieśni¹⁰²⁶.

---

¹⁰²³ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 7.

¹⁰²⁴ Tamże, s. 6.

¹⁰²⁵ Tamże, s. 14-15.

¹⁰²⁶ Tamże, s. 15.

Kolejne dni od 1-3 maja 1946 r. Ministerstwo Oświaty przeznaczyło na obchody Święta Oświaty. W Rudniku 1 maja odbył się poranek szkolny, 2 maja po lekcjach kolejny - z okazji Święta Oświaty oraz 25 rocznicy Powstania Śląskiego i Konstytucji 3-Maja. Przemówieniami zgodnie podzielili się kierownik szkoły p. Szućik (o rocznicy odzyskania wolności oraz 25 rocznicy Powstania Śląskiego) oraz nauczyciel K. Konieczny (o Konstytucji 3 Maja). Dzieci wykonały program artystyczny. Dodatkowo 3 maja odbyły się uroczystości połączone wraz z nabożeństwem w kościele w Kończycach Wielkich¹⁰²⁷. Niezależnie od tych uroczystości świętowano 8 maja Święto Wolności i Zwycięstwa. Natomiast w terminie od 23-29 czerwca obchodzono Tydzień Szkoły Powszechnej – między innymi odbyło się ognisko na boisku szkolnym, dzieci urządziły przedstawienie „Zaczarowane jabłuszko”, a także urządzone festyn szkolny¹⁰²⁸.

Następnego roku szkolnego 1946/47 znów w grudniu odbyła się Gwiazdka. Rodzice napiekli dużo ciastek i każde dziecko otrzymało paczkę złożoną z tych ciastek oraz z cukierków¹⁰²⁹. W r. szk. 1947/48 powoli, ale systematycznie wchodziły w życie zmiany dotyczące ducha tamtych czasów. Głównie odnosiły się z początku do obrzędowości – wprowadzono nowe święta i obchodzono nowe rocznice – na razie przy zachowaniu świąt kościelnych bez zmian. Oprócz tego w dziennikach zaczęły pojawiać się wpisy dotyczące czynów mających upamiętnić najczęściej jakieś wydarzenia czy rocznice. Stąd też wiadomo, że tego roku szkolnego świętowano –

28.IX – Dzień Spółdzielczości

12.IV – rocznicę śmierci gen. broni K. Świerczewskiego

ale jednocześnie obchodzono jeszcze:

8.XII – Święto Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny

¹⁰²⁷ Tamże, s. 15.

¹⁰²⁸ Tamże, s. 15.

¹⁰²⁹ Tamże, s. 16.

2.II – Święto Matki Boskiej Gromnicznej

1.III – było wolne z powodu spowiedzi św. i Komunii

6.V – Święto Wniebowzięcia Pana Jezusa

17.V - Poniedziałek Zielonych Świąt;

ponadto początek i koniec roku szkolnego odbywały się w kościele w Kończy-
cach Wielkich¹⁰³⁰.

20 czerwca odbył się tradycyjny już festyn szkolny, na którym dzieci wy-
stąpili z programem artystycznym¹⁰³¹.

Nowy rok szkolny 1947/48 rozpoczął się uroczystie 2 września. Coraz
szybciej zaprowadzano zmiany związane z wprowadzaniem nowego ustroju –
np. rozpoczęto coroczne świętowanie rocznicy Rewolucji Październikowej, po-
czynając od jubileuszowej – trzydziestej.

Kolejny rok szkolny 1948/49 zainaugurowano 1 września – zmiany ide-
owe w programach nauczania były coraz bardziej widoczne. I tak – ogłoszono po
raz pierwszy obchody Miesiąca Przyjaźni Polsko-Radzieckiej oraz uczczono po-
łączenie partii klas robotniczych – PPR i PPS, co nastąpiło 15 grudnia 1948 r.
Udział w poranku szkolnym wzięli przedstawiciele partii politycznych, Związku
Samopomocy Chłopskiej, Związku Młodzieży Polskiej oraz miejscowi obywate-
le. Program był bogaty – dodatkowo 11 najbiedniejszych uczniów obdarzono
ubraniem i bucikami, cała zaś młodzież szkolna otrzymała paczki ze słodycza-
mi¹⁰³². Uczniowie z tej okazji wykonali też czyn kongresowy – niestety nie napi-
sano jaki. Z kolei w Rudniku realizowała swój „czyn kongresowy” młodzież
szkolna z Cieszyna klas V i VI Szkoły Podstawowej nr 4, która przyjechała z
przedstawieniem kukiełkowym. Rozpoczęto przemówieniem o czynie kongreso-

¹⁰³⁰ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1947/48 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁰³¹ Kronika Szkoły ..., cz. I, s. 13.

¹⁰³² Tamże, s. 20.

wym i pieśniami, a potem była bajka pt.: „Historia cała o niebieskich migdałach”. Rudnik przyjął gości herbatą i przekąską.¹⁰³³.

26 czerwca tego roku zorganizowano znowu festyn szkolny – program artystyczny był tego roku ciekawy – dzieci wykonały ćwiczenia pokazowe, tańce śląskie, brały też udział w grach i zabawach. Zostały one następnie obdarowane kiełbasą, kołaczami, cukierkami, ciastkami i lemoniadą¹⁰³⁴. Zakończenie roku miało tym razem już charakter wyłącznie świecki – nastąpiło ono 28 czerwca.

Zmiany w szkole były coraz bardziej widoczne – rok szkolny 1949/50 rozpoczęł się już nie nabożeństwem w kościele, ale w przeddzień 1 września, pochodem przez wieś. Przy ognisku kierownik szkoły wygłosił krótkie przemówienie, a dzieci deklamowały wiersze i śpiewały pieśni. Zaś 1 września odbyła się uroczysta akademia, na której przemówienie wygłosił członek Komitetu Rodzicielskiego, referat – kierownik W. Szusick, a dzieci recytowały i śpiewały, po czym otrzymały drugie śniadanie i udały się na boisko szkolne¹⁰³⁵. Tymczasem – z każdym rokiem szkolnym – coraz bardziej wkładano w programy nauczania treści zgodne z ideologią PZPR – ówczesnej „przewodniej siły narodu”. I tak – od 7 października do 7 listopada obchodzono Miesiąc Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, w ramach którego 29 października urządzone uroczystą akademię¹⁰³⁶. Następnie – 12 listopada – po lekcjach – odbyła się kolejna akademia z okazji 150 rocznicy urodzin Aleksandra Puszkina, w której wzięli udział przedstawiciele partii, Związku Samopomocy Chłopskiej, Straży Pożarnej, ZMP i rodzice¹⁰³⁷. Z kolei 20 grudnia, o godz. 14:00 odbyła się uroczysta akademia z okazji 70-lecia urodzin J. Stalina. W programie były pieśni o Stalinie, przemówienie

---

¹⁰³³ Tamże, s. 20.

¹⁰³⁴ Tamże, s. 21.

¹⁰³⁵ Tamże, s. 21-22.

¹⁰³⁶ Tamże, s. 22.

¹⁰³⁷ Tamże, s. 22.

na temat jego działalności i stosunku do wolności narodów, potem znów pieśni, recytacje i deklamacje. Zakończono Międzynarodówką, dzieci otrzymały podarunki z łakociami i ciastka – tego roku Gwiazdki już nie obchodzono¹⁰³⁸. 28 stycznia, po trzeciej lekcji obchodzono rocznicę wyzwolenia Śląska¹⁰³⁹. Następnie 23 lutego odbył się poranek z okazji 23 rocznicy powstania Armii Czerwonej, z dość obszernym programem¹⁰⁴⁰. W dniu 8 marca – w Międzynarodowym Dniu Kobiet, w klasach odbyły się pogadanki – tak samo zresztą, jak w piątą rocznicę podpisania Układu o Przyjaźni i Wzajemnej Pomocy między Polską a ZSRR w dniu 21 kwietnia 1950 r.¹⁰⁴¹. Już 22 kwietnia obchodzono 80 rocznicę urodzin W.I. Lenina – również odbyły się pogadanki¹⁰⁴². Po lekcjach odbył się Dzień Lasu – dzieci sadziły drzewka¹⁰⁴³. 30 kwietnia o godzinie 15:00, w szkole odbyła się akademia 1-Majowa – m.in. śpiewano pieśni bojowo-revolucyjne, było przemówienie kierownika szkoły oraz uczniów, tradycyjnie już wiersze i inscenizacje. Najbiedniejsze dzieci otrzymały buciki, wszystkie zaś – podwieczorek. Dnia 1 maja dzieci klas III i IV pojechały furmankami do Kończyc Wielkich na wiec¹⁰⁴⁴. Tego roku po raz pierwszy w dziennikach szkolnych zabrakło wpisów z okazji Święta Konstytucji 3-Maja¹⁰⁴⁵.

W dniu 4 czerwca odbyła się akademia z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, zaś w dniach 11-18 czerwca 1950 roku, w szkole, z okazji Tygodnia Zdrowia, odbyły się pogadanki o znaczeniu jego obchodów¹⁰⁴⁶. Z kolei 18 kwietnia urządzone kolejny festyn, a rok szkolny uroczyście zakończono 23 czerwca – wraz z zaproszonymi z tej okazji rodzicami¹⁰⁴⁷.

---

¹⁰³⁸ Tamże, s. 23.

¹⁰³⁹ Tamże, s. 23.

¹⁰⁴⁰ Tamże, s. 23.

¹⁰⁴¹ Tamże, s. 23.

¹⁰⁴² Tamże.

¹⁰⁴³ Tamże.

¹⁰⁴⁴ Tamże.

¹⁰⁴⁵ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1949/50 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁰⁴⁶ Kronika Szkoły..., s. 23.

¹⁰⁴⁷ Tamże, s. 24.

W roku szkolnym 1950/51 życie biegło podobnie, jak w ubiegłym – święta i rocznice również były podobne, z jedną różnicą – zniesiono dzień wolny od nauki w Dzień Zaduszny (2 listopada) oraz wprowadzono zamiast Gwiazdki – uroczystość noworoczną, która odbyła się 10 stycznia 1951 r.¹⁰⁴⁸. W czasie tej uroczystości choinkę przyozdobiono emblematami pracy oraz gołębkami pokoju¹⁰⁴⁹. Dodatkowo jeszcze obchodzono rocznicę śmierci Feliksa Dzierżyńskiego (20 kwietnia 1951 r.). Inne nowe uroczystości także były związane z wydarzeniami politycznymi w kraju i za granicą, a dotyczyły głównie przyjaźni polsko-radzieckiej lub osiągnięć międzynarodowego ruchu komunistycznego. Zresztą - wyżej wymienione treści ideowe nie tylko patronowały obchodom różnych uroczystości, ale też przewijały się przez wszystkie przedmioty, których nauczano w szkole. Od 17-24 maja w całej Polsce odbywał się Narodowy Plebiscyt Pokoju. Dzieci z klas VI oraz wszyscy nauczyciele podpisali 17 maja apel pokoju¹⁰⁵⁰. Z kolei w dniach 17-24 czerwca odbył się Tydzień Funduszu Odbudowy Stolicy i Dni Morza¹⁰⁵¹. Rok szkolny zakończono 23 czerwca – rozdano świadectwa, dzieci wysłuchały przemówienia radiowego ówczesnego ministra oświaty – Witolda Jarosińskiego. Rozdano także przodownikom nauki nagrody¹⁰⁵².

Następny rok szkolny 1951/52 niewiele różnił się od poprzedniego – pomiędzy 1 a 10 grudnia odbyły się w ramach Dni Przeciwgruźliczych we wszystkich klasach pogadanki o gruźlicy¹⁰⁵³. Uczczono też 10 rocznicę powstania PPR w dniu 21 lutego, przeprowadzając także we wszystkich klasach pogadanki o znaczeniu PPR w walkach o wyzwolenie narodowe i społeczne narodu polskiego¹⁰⁵⁴. Szczególnie uroczystie obchodzono tego roku 60 rocznicę urodzin prezy-

---

¹⁰⁴⁸ Tamże, s. 26.

¹⁰⁴⁹ Tamże, s. 26.

¹⁰⁵⁰ Tamże, s. 26-28.

¹⁰⁵¹ Tamże, s. 28.

¹⁰⁵² Tamże, s. 28.

¹⁰⁵³ Tamże, s. 30.

¹⁰⁵⁴ Tamże.

denta Bolesława Bieruta: 18 kwietnia odbyła się akademia, dzieci zapoznały się z jego życiorysem, kierownik szkoły w referacie podkreślił rolę, jaką odegrał Bolesław Bierut w wyzwoleniu narodowym i społecznym przed 1939 r., w czasie okupacji oraz w Polsce Ludowej, jako „budowniczy i nauczyciel” narodu polskiego. Z tej okazji, a także 1 Maja młodzież szkolna, Komitet Rodzicielski oraz grono pedagogiczne podjęli zobowiązania, z których następnie wywiązały się w 100%¹⁰⁵⁵. Dzień 3 maja świętowano już tylko z okazji rocznicy wyzwolenia okolicznych terenów spod okupacji hitlerowskiej, a nie jako Święto Konstytucji 3 Maja¹⁰⁵⁶.

W nowym roku szkolnym 1952/53 przygotowano wyjątkowo bogaty program Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, a to z okazji 35 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej, ponadto rocznicy ofensywy stalino-grodzkiej, rocznicy Konstytucji Stalinowskiej i 73 rocznicy urodzin J. Stalina, którą obchodzono w tym czasie. Jeszcze poza tym – uczczono 29 rocznicę śmierci W.I. Lenina, 35 rocznicę utworzenia Armii Czerwonej, 20 rocznicę powstania ZWM, 70 rocznicę zgonu Karola Marksа, a następnie 17 marca – uczczono pamięć „Wielkiego Józefa Stalina” (pisownia oryginalna – przypis autora), kolejno jeszcze 61 rocznicę urodzin Bolesława Bieruta i obchody 1 Maja – te wszystkie rocznice i święta nadawały ton i narzucały rytm pracy nauczycieli oraz nauki dzieci w tym okresie¹⁰⁵⁷.

W dniach 17-31 maja odbyły się Dni Oświaty, Książki i Pracy, w czasie których dzieci zajęły się kolportażem książek¹⁰⁵⁸. Tego roku szkolnego ze względu na występowanie pryszczyicy – zakaźnej choroby bydła rogatego – nie mógł się odbyć festyn szkolny w czerwcu, stąd przełożono go na 30 sierpnia – czyli na

¹⁰⁵⁵ Tamże, s. 31.

¹⁰⁵⁶ Tamże, s. 31.

¹⁰⁵⁷ Tamże, s. 32.

¹⁰⁵⁸ Tamże, s. 35.

rozpoczęcie nowego roku szkolnego 1953/54¹⁰⁵⁹. Tym razem znowu odbyła się 9 stycznia uroczystość noworoczna, a na choince pojawiły się emblematy pracy oraz gołąbki pokoju. W celu przygotowania tej imprezy pięciokrotnie odbyły się w czasie ferii zimowych zajęcia pozalekcyjne¹⁰⁶⁰. Ponadto ćwiczono program na zakończenie roku szkolnego oraz festyn także na zajęciach pozalekcyjnych¹⁰⁶¹.

W nowym roku szkolnym 1954/55, w dniu 16 kwietnia, odbyła się akcja zbierania podpisów pod Apelem Wiedeńskim. Wzięła w nim udział także klasa V. Lokal szkolny udekorowano z tej okazji, był on czynny od 12.00-15.00, złożyło w tym czasie podpisy 100% mieszkańców wsi¹⁰⁶². Następny rok szkolny 1955/56 uroczyście zakończono 24 czerwca, dzień później odbył się na boisku szkolnym festyn. Dzieci wystąpiły z programem – z powodu fatalnej pogody impreza z koniecznością odbyła się w szkole. Dzieci otrzymały podarki za całoroczną pracę¹⁰⁶³.

Rok szkolny 1956/57 rozpoczął się 3 września, po otrząśnięciu się z błędów nauki stalinowskiej VIII Plenum KC PZPR (potępionej uprzednio przez XX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego)¹⁰⁶⁴, tym razem choinka świąteczna ustrojona przez matki uczniów ozdobiła uroczystość, która odbyła się jak dawniej bywało, czyli 22 grudnia – przed świętami Bożego Narodzenia¹⁰⁶⁵.

Tegoroczny festyn szkolny był – jak zwykle zresztą – bardzo udany – każde dziecko z obwodu szkolnego Rudnik zostało sowicie obdarowane. Na zakończenie roku szkolnego znowu odbyła się część artystyczna, po posiłku dzieci rozeszły się do domów¹⁰⁶⁶.

---

¹⁰⁵⁹ Tamże, s. 36.

¹⁰⁶⁰ Tamże, s. 38.

¹⁰⁶¹ Tamże, s. 40.

¹⁰⁶² Tamże, s. 42.

¹⁰⁶³ Tamże, s. 45.

¹⁰⁶⁴ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 147.

¹⁰⁶⁵ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 46.

¹⁰⁶⁶ Tamże, s. 48.

Krótka „odwilż” po 1956 r. miała się ku końcowi – w roku szkolnym 1958/59 uroczystość noworoczną znowu odprawiono 11 stycznia. W następnym roku szkolnym 1960/61 - znów w okresie ferii zimowych odbywały się zajęcia pozalekcyjne, na których przygotowano program artystyczny z okazji uroczystości noworocznej. Odbyła się ona 10 stycznia. Choinkę przyozdobiono gołębiami pokoju i oświetlono ją elektrycznymi lampami, zawieszono na niej bombki. Ozdobiono też klasy, dzieci otrzymały paczki ze słodyczami. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością przedstawiciele partii oraz wszyscy rodzice¹⁰⁶⁷.

W roku szkolnym 1962/63 pewnym novum było urządzenie imprezy noworocznej w sali p. Wawrzyczka. Była to uroczystość połączona z zabawą dla dzieci¹⁰⁶⁸. Rok później postąpiono podobnie – dzieci wykonały prawie dwugodzinny program przy przepełnionej sali, potem zaś – po posiłku – bawiły się po przebierane w różne stroje¹⁰⁶⁹. Rok szkolny 1964/65 obfitował w tematykę związaną z XX-leciem Polski Ludowej. Zapoznano z tej okazji uczniów z dorobkiem w różnych dziedzinach, sporządzono kilka okazyjnych gazetek i wykresów¹⁰⁷⁰. W Dniu Kobiet – dzieci złożyły swojej nauczycielce – p. Barbarze Orszulik - życzenia i kwiaty¹⁰⁷¹. Dnia 18 maja odbyło się ślubowanie Ojczyźnie, zaś 20 czerwca festyn szkolny¹⁰⁷².

W roku szkolnym 1965/66 szczególnie uroczyście obchodzono Dzień Nauczyciela. Było spotkanie nauczycieli czynnych z emerytowanymi. Przybyli na nie Józef Jendrulek, Małgorzata i Wilhelm Szućkowie oraz przedstawiciel GRN i Komitetu Opiekuńczego Mleczarni w Pruchnej (inż. Władysław Kożusznik)¹⁰⁷³. Sympatyczną imprezę zorganizowano także z okazji Dnia Dziecka: zaba-

---

¹⁰⁶⁷ Tamże, s. 57.

¹⁰⁶⁸ Tamże, s. 65.

¹⁰⁶⁹ Tamże, s. 67.

¹⁰⁷⁰ Tamże, s. 71.

¹⁰⁷¹ Tamże, s. 71.

¹⁰⁷² Tamże, s. 72.

¹⁰⁷³ Tamże, s. 75.

wy na lące, smażenie jajecznicy oraz nagrody książkowe, ufundowane przez ZMW sprawiły wiele radości uczniom¹⁰⁷⁴.

W roku szkolnym 1966/67 znowu odbyło się spotkanie nauczycieli z Komitetem Rodzicielskim, Komitetem Opiekuńczym z okazji Dnia Nauczyciela, zaś 3 grudnia na herbatce spotkali się nauczyciele z rodzicami, opiekunami szkoły, a także byłymi kierownikami szkoły – Józefem Jendrulkiem, Małgorzatą i Wilhelmem Szuścikami¹⁰⁷⁵. Tegoroczna impreza noworoczna odbyła się 8 stycznia. Dnia 11 czerwca ze względu na ulewny deszcz, tradycyjny festyn szkolny odbył się w sali u p. Wawrzyczka¹⁰⁷⁶.

23 września 1967 r. zmarł były kierownik szkoły J. Jendrulek. Miał 93 lata. Uczniowie wzięli udział w jego pogrzebie¹⁰⁷⁷. Do najważniejszych wydarzeń roku szkolnego 1967/68 z pewnością należały obchody 50-lecia Rewolucji Październikowej oraz V Zjazdu PZPR, związane z nimi tematykę lekcji, okazyjne hasła, gazetki ścienne, a także dekoracje sal i budynku. Tę rocznicę oraz Zjazd uczczono także czynami społecznymi, takimi jak: dodatkowe lekcje z uczniami słabymi, zbiórka makulatury i nasion dla ptaków na zimę, konkurs czystości między klasami, naprawa ław i uroczysta akademia wspólnie z Komitetem Rodzicielskim, ZMW i OSP w Rudniku¹⁰⁷⁸.

Z kolei 8 marca – z okazji Dnia Kobiet - Komitet Rodzicielski urządził herbatę dla swoich członkiń¹⁰⁷⁹. W czasie Dni Książki i Prasy zorganizowano sprzedaż książek, konkurs czytania i przegląd czasopism¹⁰⁸⁰. 16 czerwca odbył się tradycyjny festyn szkolny, zaś 22 czerwca dzieci bardzo dobrze się uczące otrzymały nagrody¹⁰⁸¹.

¹⁰⁷⁴ Tamże.

¹⁰⁷⁵ Tamże, s. 77.

¹⁰⁷⁶ Tamże, s. 77.

¹⁰⁷⁷ Tamże, s. 81.

¹⁰⁷⁸ Tamże, s. 79.

¹⁰⁷⁹ Tamże, s. 79.

¹⁰⁸⁰ Tamże, s. 80.

¹⁰⁸¹ Tamże, s. 80.

Z pewnością ważnym wydarzeniem dla społeczności mieszkańców Rudnika było (odnotowane w kronice szkolnej) uroczyste oddanie do użytku samochołu strażackiego w dniu 21 lipca – przez OSP w Rudniku¹⁰⁸².

W następnym roku szkolnym (1968/69) pierwsze jego miesiące przypadły na okres przez V Zjazdem PZPR, w związku z tym - wzorem ubiegłego roku – realizowano podjęte czyny przedzjazdowe, a na gazetkach umieszczone aktualne hasła i różne osiągnięcia¹⁰⁸³. Z okazji otwarcia V Zjazdu PZPR odbył się uroczysty apel – było to wtedy wydarzenie znaczące w życiu kraju, ponieważ Zjazd wytyczał zadania przyszłej działalności naszej polityki i gospodarki oraz życia kulturalnego, w tym i spraw oświaty¹⁰⁸⁴. W szkole, w czasie trwania Zjazdu (11 listopada), słuchano radiowych sprawozdań oraz prowadzono rozmowy na ten temat¹⁰⁸⁵. W styczniu urządzone dla dzieci zabawę przy adapterze. W celu uczczenia 25-lecia PRL zorganizowano konkursy zbiórki surowców wtórnego¹⁰⁸⁶. Obchody Dnia Dziecka odbyły się o tydzień później – wraz ze Świętym Sportu. W programie tego dnia były m.in. gry i zabawy, a także smażenie jajecznicy na miejscu¹⁰⁸⁷. 22 czerwca odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego, zaś dzień później, 23 czerwca, w sali u p. Wawrzyczka z powodu złej pogody odbył się festyn szkolny¹⁰⁸⁸.

W roku szkolnym 1969/70 z okazji urodzin W.I. Lenina zrobiono gazetkę, odbył się uroczysty apel, zaś na lekcjach poruszono tematykę związaną z życiem i działalnością Lenina¹⁰⁸⁹. Odbył się także festyn.

¹⁰⁸² Tamże, s. 81.

¹⁰⁸³ Tamże, s. 82.

¹⁰⁸⁴ Tamże, s. 82.

¹⁰⁸⁵ Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1968/69 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁰⁸⁶ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I., s. 84; Dzienniki klasowe z roku szkolnego 1968/69 – arch. szkoły w Rudniku.

¹⁰⁸⁷ Tamże, s. 84.

¹⁰⁸⁸ Tamże, s. 84.

¹⁰⁸⁹ Tamże, s. 85.

Fotografia 15. Festyn szkolny w roku szkolnym 1970/71 – na boisku szkolnym przy stole siedzą od lewej: p. Jadwiga Guzowska (nauczycielka), żona i córka kierownika szkoły O. Wałoszka oraz on sam. W tle budynek gospodarczy – po lewej stronie mieściły się ubikacje (archiwum rodzinne p. Jadwigi Kurek z Cieszyna)

W roku szkolnym 1971/72 ważnym akcentem były obchody 500 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika oraz przygotowanie i czyny, a także zobowiązania z okazji VI Zjazdu PZPR, który odbył się 6 grudnia (między innymi otoczono opieką uczniów słabszych, aby wszyscy mogli być promowani do następnej klasy)¹⁰⁹⁰.

Rok szkolny 1972/73 obchodzony był jako Rok Kopernikowski, obchodzono też 200-lecie Komisji Edukacji Narodowej, Rok Nauki Polskiej, a także 30 rocznicę powstania LWP. Z okazji Roku Kopernikowskiego zakupiono oko-

---

¹⁰⁹⁰ Tamże, s. 92.

licznościowy kalendarz, przeźrocza o Koperniku, urządzoneo też akademię, gazetkę i wystawę znaczków kopernikowskich¹⁰⁹¹.

W roku szkolnym 1972/73 zmieniono termin obchodów Dnia Nauczyciela z listopada na październik¹⁰⁹². Zabawa noworoczna odbyła się tego roku w szkole i wzięli w niej udział przedstawiciele Komitetu Rodzicielskiego. Podczas wakacji Kółko Rolnicze urządziło dożynki na boisku szkolnym. Program artystyczny z dziećmi przygotował na zajęciach kółka chóralno-teatralnego p. O. Wałoszek¹⁰⁹³.

W roku szkolnym 1973/74 wychowanie w szkole przebiegało pod patronatem 30-lecia PRL oraz 30-lecia LWP¹⁰⁹⁴, zaś w następnym – wokół zagadnienia 30 rocznicy wyzwolenia¹⁰⁹⁵. 30 grudnia odbyła się zabawa noworoczna, połączona z występami dzieci oraz herbatą. W maju także urządzoneo uroczysty apel połączony z występami¹⁰⁹⁶.

W roku szkolnym 1975/76, z okazji Dnia Nauczyciela odbyło się spotkanie z Zarządem Komitetu Rodzicielskiego i emerytowanymi nauczycielami¹⁰⁹⁷. W grudniu szkoła przybrała odświętny wygląd – z okazji VII Zjazdu PZPR podjęto wiele licznych czynów społecznych i zorganizowano I Konkurs Wiedzy o Partii¹⁰⁹⁸. Ponieważ – na skutek prawdopodobnie błędnego zapisu w kronice szkolnej, w której powstanie szkoły datowano na 1876 r. - dnia 16 maja 1976 r. zorganizowano z tej okazji uroczysty festyn szkolny, połączony z uroczystościami jubileuszowymi 100-lecia szkoły. Na tym festynie program artystyczny przygotowali uczniowie ZSG z Kończyc Wielkich – tańce i piosenki¹⁰⁹⁹.

---

¹⁰⁹¹ Tamże, s. 94-95.

¹⁰⁹² Tamże, s. 95.

¹⁰⁹³ Tamże, s. 95-96.

¹⁰⁹⁴ Tamże, s. 97.

¹⁰⁹⁵ Tamże, s. 100.

¹⁰⁹⁶ Tamże, s. 100.

¹⁰⁹⁷ Tamże, s. 103.

¹⁰⁹⁸ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I, s. 241.

¹⁰⁹⁹ Kronika Szkoły..., s. 103.

W roku szkolnym 1876/77, dnia 6 grudnia odbyła się „impreza Mikołajkowa” dla ogniska przedszkolnego oraz uczniów. Dzieci nawzajem kupowały sobie paczki ze słodyczami¹¹⁰⁰. Zabawa noworoczna odbyła się przy adapterze 21 grudnia 1976 r. Podczas zajęć na kółku chóralno-teatralnym przygotowano program artystyczny – montaż słowno-muzyczny i piosenki¹¹⁰¹.

W roku szkolnym 1978/79, w listopadzie obchodzono 60-rocznicę powstania niepodległej Polski. Temat ten był omawiany na lekcjach oraz ilustrowany w gazetkach¹¹⁰². W grudniu przypadła 30 rocznica powstania PZPR. Na lekcjach omówiono rolę partii oraz sporządzono okolicznościową gazetkę¹¹⁰³. Obchodzono także 35 rocznicę powstania Polski Ludowej oraz Międzynarodowy Rok Dziecka. Z tej okazji zakupiono wyposażenie ogródka jordanowskiego przy szkole¹¹⁰⁴.

Rok później – w roku szkolnym 1979/80 - wprowadzono obrzędu ślubowania uczniów dziesięcioletniej szkoły średniej¹¹⁰⁵. Komitet Rodzicielski – jak co roku – urządził dla dzieci imprezę noworoczną oraz Mikołajkową, potem kolejno jeszcze Dzień Dziecka i festyn szkolny, a p. I. Nieć przygotowała piękny program na Dzień Babci, który ucieszył wszystkie zaproszone babcie. Tym razem festyn szkolny był bardzo udany, było sporo gości, program artystyczny bardzo się podobał – wystąpił zespół taneczny działający przy RSP w Zamarskach¹¹⁰⁶.

W roku szkolnym 1985/86 uroczyście powitano p. mgr Melanię Machej – nowego kierownika szkoły - w obecności zastępcy inspektora szkolnego p. mgr Anny Branny. Przy okazji dokonano też pasowania pierwszoklasistów przy pomocy wielkiego ołówka. Po zakończeniu uroczystego obrzędu złożyli oni ślubowanie¹¹⁰⁷. Następnie 4 grudnia z okazji Dnia Górnika do szkoły zawitał prawdzi-

¹¹⁰⁰ Tamże, s. 104.

¹¹⁰¹ Tamże, s. 105.

¹¹⁰² Tamże, s. 109.

¹¹⁰³ Tamże, s. 109.

¹¹⁰⁴ Tamże, s. 109.

¹¹⁰⁵ Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, s. 285.

¹¹⁰⁶ Kronika Szkoły..., s. 112.

¹¹⁰⁷ Tamże, s. 116-117.

wy górnik – p. Czudek (mąż jednej z nauczycielek). Dzieci deklamowały okolicznościowe wiersze¹¹⁰⁸. Z kolei 6 grudnia odbyło się spotkanie z Mikołajem, który ofiarował dzieciom prezenty¹¹⁰⁹, a 24 stycznia odbyła się zabawa noworoczna typu „disco”, przygotowana przez absolwentów dla aktualnych uczniów szkoły w Rudniku¹¹¹⁰.

W roku szkolnym 1986/87, na rozpoczęcie roku szkolnego pierwszoklasici otrzymali „rogi obfitości”¹¹¹¹, 22 września odbyła się zaś impreza związana z pieczeniem ziemniaków¹¹¹². Pani I. Kubala z okazji 43 rocznicy LWP zaprosiła do szkoły żołnierzy ze strażnicy WOP w Pogwizdowie. Dwóch „pograniczników” przyjechało samochodem terenowym. Dzieci recytowały wierszyki. Tego samego dnia – wieczorem – odbyło się spotkanie z okazji Dnia Nauczyciela¹¹¹³.

22 marca dokonano „pożegnania zimy” – topiąc Marzannę¹¹¹⁴, zaś 10 kwietnia dzieci sadziły modrzewie i sosny. Zakończenie roku szkolnego odbyło się 26 czerwca – za pracę społeczną matki otrzymały dyplomy – głównie za pieczenie wspaniałych ciast na wszystkie szkolne okazje¹¹¹⁵.

W kolejnym roku szkolnym 1987/88, w przeddzień Dnia Nauczyciela, tj. 13 października, odbyła się akademia. Od tego roku święto to było wolne od zajęć. Na tę uroczystość przybyli emerytowani nauczyciele: p. M. Szuścikowa, p. Cz. Piechaczek oraz p. O. Wałoszek¹¹¹⁶.

W dniu 5 grudnia przybył do szkoły Mikołaj z „diablikiem”, dodatkową atrakcją były filmy – bajki na video, dzięki uprzejmości p. Połednik¹¹¹⁷. Obchodzono też Dzień Babci – 26 stycznia odbyły się w szkole recytacje dla wszyst-

¹¹⁰⁸ Tamże, s. 121.

¹¹⁰⁹ Tamże, s. 122.

¹¹¹⁰ Tamże, s. 124.

¹¹¹¹ Tamże, s. 133.

¹¹¹² Tamże, s. 133.

¹¹¹³ Tamże, s. 134.

¹¹¹⁴ Tamże, s. 141.

¹¹¹⁵ Tamże, s. 146.

¹¹¹⁶ Tamże, s. 149-150.

¹¹¹⁷ Tamże, s. 151-152.

kich zaproszonych babć. Następnie - wspólnie z wnukami obejrzały one bajki na video, później bawiły się, śpiewały oraz uczestniczyły w zabawie disco, którą zorganizowali byli uczniowie – Stanisław Jarosz oraz Eugeniusz Szuster. Był poczęstunek¹¹¹⁸.

Z okazji Dnia Dziecka miało odbyć się ognisko, ale - z powodu niesprzyjającej pogody - w szkole odbyły się tylko ćwiczenia sprawnościowe zuchów z klasy II i III, po których złożyli oni uroczystą obietnicę zuchową. Były też gry, zabawy i poczęstunek¹¹¹⁹.

W kolejnym roku szkolnym 1988/89, na rozpoczęcie roku szkolnego dzieci wysłuchały przemówienia Ministra Oświaty i Wychowania – H. Bednarskiego, wykonały krótki program artystyczny oraz odśpiewały hymn państwowego. Zaś od 26 września do 2 października odbywał się Tydzień Turystyki Młodzieżowej. Z tej okazji dzieci urządziły wycieczkę rowerową do Kończyc Wielkich na zwiedzanie zamku, do stawów, poza tym jeszcze wyprawę do lasu na grzyby i podchody, a także ognisko, pieczenie ziemniaków oraz zabawę w „chowanego” w lesie¹¹²⁰. Był też z wizytą 6 grudnia Mikołaj. Babcie też miały swoją imprezę 23 stycznia¹¹²¹, zorganizowano także 25 stycznia zabawę noworoczną¹¹²². Dzień Kobiet świętowano 13 marca po południu – na miły wieczór zaproszono czynne i emerytowane nauczycielki – m.in. obecne były p. M. Szuścikowa oraz p. Chudek¹¹²³.

Z okazji Miesiąca Pamięci Narodowej (w kwietniu) w dniu 14 kwietnia 1989 r. klasa III wybrała się rowerami do Kończyc Wielkich – dzieci złożyły tam kwiaty pod pomnikiem poległych ofiar II wojny światowej¹¹²⁴. Zaś z okazji

¹¹¹⁸ Tamże, s. 154.

¹¹¹⁹ Tamże, s. 159-160.

¹¹²⁰ Tamże, s. 163.

¹¹²¹ Tamże, s. 166.

¹¹²² Tamże, s. 166-167.

¹¹²³ Tamże, s. 167.

¹¹²⁴ Tamże, s. 168.

Dnia Dziecka zorganizowano 1 czerwca imprezę w formie ogniska nad potokiem¹¹²⁵.

W roku szkolnym 1989/90, na rozpoczęcie roku szkolnego dzieci słuchały radiowego przemówienia Ministra Oświaty i Wychowania - Jacka Fisiaka¹¹²⁶. Tego roku także urządzoneo wiele ciekawych imprez: 20 września – pożegnanie lata, 9 października – z okazji Dnia Milicjanta dzieci zaprosiły do szkoły pp Pawełków, mieszkających w sąsiedztwie szkoły – byłych pracowników milicji¹¹²⁷.

29 listopada – dzieci brały udział w kuligu, powoził ojciec Andrzeja Lebiody¹¹²⁸. Dzień później, w szkole odbyły się Andrzejki – złożono życzenia wszystkim Andrzejom, następnie przeprowadzono zabawy oraz wróżby dla dzieci¹¹²⁹. Zaś 6 grudnia do szkoły zawitał Mikołaj¹¹³⁰. Dla Babć zorganizowano także spotkanie z pocztunkiem, a także programem artystycznym i prezentami zrobionymi własnoręcznie. Dzieci same obsługiwały swoje babcie¹¹³¹. 24 stycznia absolwentki: Grażyna Jarosz, Izabela Folwarczny i Grażyna Tengler urządziły uczniom z Rudnika „disco” – przeprowadziły gry i konkursy sprawnościowe¹¹³². W dniu 8 marca, z okazji Dnia Kobiet strażacy przynieśli życzenia, dzieci deklamowały wierszyki, panie nauczycielki otrzymały pocztunek¹¹³³. 21 marca z okazji powitania wiosny dzieci wybrały się na „topienie Marzanny”¹¹³⁴. Z okazji Dnia Dziecka, w dniu 1 czerwca odbyło się smażenie jajecznicy¹¹³⁵.

Koniec roku szkolnego urządzoneo 22 czerwca, zaś nowy rok szkolny 1990/91 przyniósł istotne zmiany – 2 września w kościele św. Michała Archa-

¹¹²⁵ Tamże, s. 171.

¹¹²⁶ Tamże, s. 172.

¹¹²⁷ Tamże, s. 173.

¹¹²⁸ Tamże, s. 176.

¹¹²⁹ Tamże, s. 176.

¹¹³⁰ Tamże, s. 176.

¹¹³¹ Tamże, s. 178.

¹¹³² Tamże, s. 179.

¹¹³³ Tamże, s. 179.

¹¹³⁴ Tamże, s. 180.

¹¹³⁵ Tamże, s. 182.

nioła, w Kończycach Wielkich odbyła się msza św. inaugurująca nowy rok szkolny i katechetyczny, na którą zaproszono rodziców, dzieci, a także grono pedagogiczne¹¹³⁶. Było to związane z powrotem do szkoły nauki religii. I tego roku nie zapomniano w Rudniku o pedagogach – 14 października, z okazji Dnia Nauczyciela odbyło się uroczyste spotkanie dla nauczycieli czynnych, emerytowanych oraz stanu duchownego¹¹³⁷. Zaś 6 grudnia dzieci szukały paczek, które Mikołaj schował w lesie. Dzieci po zabawie w lesie wróciły do szkoły¹¹³⁸. Następna impreza odbyła się 21 stycznia – z okazji Dnia Babci, zaś 23 stycznia dzieci szkolne zostały zaproszone na bajki wideo do p. Małgorzaty Chmiel i do p. Urszuli Lebiody. Po bajkach był poczęstunek¹¹³⁹. A 24 stycznia odbyła się następna impreza – noworoczne „disco”¹¹⁴⁰. W dniu 19 lutego odbył się szkolny kulig – powozili panowie Franciszek Machej oraz Piotr Mikołajczyk¹¹⁴¹. Pomimo, że oficjalnie święto z okazji Dnia Kobiet zostało zniesione – siłą tradycji zorganizowano imprezę dla nauczycielek, panie otrzymały kwiaty, życzenia oraz poczęstunek. Gośćmi na tej sympatycznej imprezie były panie: M. Szućkik, Cz. Piechaćek oraz siostra M. Rogalska¹¹⁴². 27 maja dzieci z klasy „0” przygotowały wiersze, piosenki oraz inscenizacje o warzywach, dla swoich mam okazji ich święta. Z kolei - mamy postarały się w rewanżu o słodki poczęstunek, który został w mięej atmosferze wspólnie zjedzony¹¹⁴³. Uroczystość kończąca ten rok szkolny, odbyła się 21 czerwca. Oprócz nagród były ciastka, kolorowe kanapki, ale przede wszystkim rodzinna atmosfera¹¹⁴⁴.

---

¹¹³⁶ Kronika parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, cz. III, s. 25.

¹¹³⁷ Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 184.

¹¹³⁸ Tamże, s. 185.

¹¹³⁹ Tamże, s. 186.

¹¹⁴⁰ Tamże, s. 186.

¹¹⁴¹ Tamże, s. 187.

¹¹⁴² Tamże, s. 188.

¹¹⁴³ Tamże, s. 189.

¹¹⁴⁴ Tamże, s. 191.

W dniu 4 grudnia roku szkolnego 1991/92, w szkole odbyła się Barbórka. Z okazji górniczego święta górnicy z żonami zostali zaproszeni na występy dzieci, które mówili wierszyki, a także wręczyły prezenty – grafitowe popielniczki. Było też ciasto, pomarańcze i cukierki¹¹⁴⁵. 5 grudnia do szkoły zawitał Mikołaj w towarzystwie aż trzech diabelków¹¹⁴⁶. Dnia 21 grudnia odbyła się szczególna uroczystość – pożegnanie Starego Roku. Dzieci udały się do lasu, tam wzajemnie dzieliły się opłatkiem i śpiewały kolędy¹¹⁴⁷. Miesiąc później był Dzień Babci, a następnego dnia starsi koledzy – absolwenci – Marcin Wawrzyczek oraz Bogdan Machej urządzili dyskotekę dla uczniów szkoły w Rudniku¹¹⁴⁸. Z okazji Dnia Dziecka zorganizowano ognisko z poczęstunkiem¹¹⁴⁹. Następnego dnia Tomek Wawrzyczek zaprosił do siebie dzieci na bajkę na wideo oraz poczęstunek¹¹⁵⁰. Tego roku Dzień Dziecka był długo świętowany (4 czerwca wyjechały dzieci do teatru). Uroczyste zakończono rok szkolny 24 czerwca.

Początek roku szkolnego 1992/93 był smutny – 1 października zmarł pracownik szkoły – Józef Matuszek – palacz. Na jego pogrzeb poszli wszyscy uczniowie¹¹⁵¹. Zaś 4 grudnia przybył do szkoły Mikołaj. Krystian Zorychta w dniu 12 grudnia zaprosił dzieci szkolne do swojego domu na film „Rambo”. Jego mama p. Grażyna Zorychta przygotowała różne smakołyki. Dzieci - jako podziękowanie zaśpiewały jej kolędę i złożyły noworoczne życzenia¹¹⁵². Podobnie, jak i w ubiegłym roku, 22 grudnia, pożegnano w lesie Stary Rok. Zaś 21 stycznia – kolejne noworoczne „disco”. Były zabawy, gry i poczęstunek¹¹⁵³. Zima tego roku była bardzo długa, bo jeszcze 9 marca udało się zrobić kulig – dzieci zaprosił oj-

---

¹¹⁴⁵ Tamże, cz. II, s. 1.

¹¹⁴⁶ Tamże, s. 1-2.

¹¹⁴⁷ Tamże, s. 2.

¹¹⁴⁸ Tamże, s. 2.

¹¹⁴⁹ Tamże, s. 3.

¹¹⁵⁰ Tamże, s. 8.

¹¹⁵¹ Tamże, s. 12.

¹¹⁵² Tamże, s. 14.

¹¹⁵³ Tamże, s. 14.

cieć Bartka Macheja¹¹⁵⁴. A na powitanie wiosny – żegnając zimę - dzieci paliły, a potem jeszcze „dla pewności” utopiły Marzannę¹¹⁵⁵. Tego roku, w dniu 1 kwietnia dzieci wzięły udział w smutnej uroczystości – w pogrzebie emerytowanej nauczycielki p. M. Szuścik, która zmarła w wieku 93 lat i została pochowana w Cieszynie¹¹⁵⁶.

Bardzo sympatyczne spotkanie odbyło się 28 kwietnia – dzieci zaprosiły do szkoły całą miejscową służbę zdrowia z Ośrodka Zdrowia w Kończycach Wielkich i w rewanżu za całoroczną opiekę przedstawiły im sztukę „O chorym zajaczku”. Lekarze poczęstowali dzieci cukierkami¹¹⁵⁷. Z okazji Dnia Dziecka, w dniu 1 czerwca dzieci smażyły kiełbasę na ognisku przy szkole (była niepewna pogoda). Potem dzieci klas II i III zostały dodatkowo zaproszone przez swojego kolegę – Jacka Stoszka - na video-film „Robotix” i poczęstunek¹¹⁵⁸. Uroczyste zaakończenie roku szkolnego odbyło się 25 czerwca¹¹⁵⁹.

W nowym roku szkolnym 1993/94 także odbyło się wiele ciekawych imprez, a niektóre – specjalnie udane – wchodziły na stałe do kalendarza szkolnych uroczystości. I tak – 23 września odbyło się „Pożegnanie lata” – rozpalono ognisko pod dębem, odbyło się pieczenie kiełbasy, dzieci bawiły się w piłkę, berka i w poszukiwanie grzybów¹¹⁶⁰. Zaś dnia 25 listopada, do Rudnika przyjechał „dwuosobowy teatr” z Krakowa, przedstawiając sztukę „O wawelskim smoku”¹¹⁶¹. 6 grudnia w szkole pojawił się nietypowy „Mikołaj” – miał zielone ubranie i laskę, ale prezenty były najbardziej tradycyjne – duże i smaczne¹¹⁶². I znowu 22 grudnia odbyło się na leśnej polanie - tradycyjne już – pożegnanie Starego Roku przy sa-

---

¹¹⁵⁴ Tamże, s. 19.

¹¹⁵⁵ Tamże, s. 19.

¹¹⁵⁶ Tamże, s. 21-22.

¹¹⁵⁷ Tamże, s. 27-29.

¹¹⁵⁸ Tamże, s. 34.

¹¹⁵⁹ Tamże, s. 36.

¹¹⁶⁰ Tamże, s. 37.

¹¹⁶¹ Tamże, s. 39-40.

¹¹⁶² Tamże, s. 41.

motnej sosence¹¹⁶³. 26 stycznia dzieci bawiły się w szkole na zabawie – było „Przebierane Disco” – oczywiście pomagali w tym starsi absolwenci – Tomek Wawrzyczek i Krystian Tomica, był słodki poczęstunek¹¹⁶⁴. W marcu – a dokładnie 25 tego miesiąca - odbyła się bardzo sympatyczna i wesoła impreza: dzieci wybrały się na powitanie wiosny. Z tej okazji spaliły Marzannę w ognisku, potem piekły kiełbaski i... lały się wodą z sikawek¹¹⁶⁵. Z okazji Dnia Dziecka Michał Żyła zaprosił kolegów z klas II i III na domowe ognisko oraz video-komedię „Karate”. Dziewczęta i chłopcy bawili się w gry sportowe, następnie oglądali kury i świnki wietnamskie hodowane przez jego rodziców. Małe dzieci (klasa „0” i I) miały swoje ognisko przy szkole¹¹⁶⁶. Powtórzono w dniu 6 czerwca zaproszenie lekarzy i pielęgniarek z WOZ w Kończycach Wielkich do szkoły – dzieci dziękowały za opiekę medyczną, w zamian lekarze poczęstowali dzieci prince-polo, a nauczycielki - kawą¹¹⁶⁷. Dnia 24 czerwca odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego – z nagrodami¹¹⁶⁸.

Lato pożegnano już w następnym roku szkolnym 1994/95, bo 23 września, w którym to dniu urządzone dla dzieci ognisko przy szkole. Po upieczeniu kiełbasek dzieci poszły na wycieczkę do lasu zbierać grzyby, a dziewczynki bawiły się w chowanego z Szarikiem¹¹⁶⁹. Dzień Nauczyciela – 13 października był obchodzony tego roku wyjątkowo – Kółko Rolnicze i Komitet Rodzicielski przygotowały dla nauczycielek prawdziwe przyjęcie¹¹⁷⁰. Bardzo wysoki Mikołaj odwiedził dzieci w szkole w dniu 6 grudnia – przyniósł też wyjątkowo bogate prezenty¹¹⁷¹. Pożegnanie Starego Roku odbyło się jak zawsze – w lesie, z Szarikiem,

---

¹¹⁶³ Tamże, s. 42.

¹¹⁶⁴ Tamże, s. 45.

¹¹⁶⁵ Tamże, s. 47.

¹¹⁶⁶ Tamże, s. 50.

¹¹⁶⁷ Tamże, s. 51.

¹¹⁶⁸ Tamże, s. 55.

¹¹⁶⁹ Tamże, s. 57.

¹¹⁷⁰ Tamże, s. 57.

¹¹⁷¹ Tamże, s. 59.

przy samotnej sosence¹¹⁷². Tej zimy ojciec Marcina Wawrzyczka zorganizował dla dzieci kulig – wzięło w nim udział 18 sanek i Szarik¹¹⁷³. Następnego dnia odbyło się koleżeńskie spotkanie u Dominiki Zorychta – był film „Bingo” załączony przez Mikołaja Żyłę oraz Łukasza Gabzdyla, a także poczęstunek i... oczywiście Szarik¹¹⁷⁴. W dniu 24 stycznia starsi absolwenci – T. Wawrzyczek oraz K. Tomica przygotowali dla dzieci szkolnych „disco”, były też słodycze zorganizowane przez niezawodną p. U. Lebiodę, ciepłe lody, ciasta upieczone przez panie: Czaudernę, Stępnia, Gabzdyl, Pszczołkę, Herman, Zorychtę, Polak i Piechę¹¹⁷⁵. Wiosnę – jak zwykle – 21 marca – dzieci powitały z Marzanną, przy pomocy Szarika¹¹⁷⁶. W dniu 25 maja zorganizowano Dzień Matki¹¹⁷⁷, a z okazji Dnia Dziecka tradycyjnie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy, pepsi-colą, bananami a także grami i zabawami. Potem dzieci poszły na wędrówkę do lasu – jedne rowerami, drugie zaś pieszo. Były też słodycze załatwione przez p. U. Lebiodę¹¹⁷⁸. 27 czerwca odbył się festyn szkolny, który został zorganizowany dużym wysiłkiem p. Lebiody oraz p. M. Chmiel. Wielkim utrudnieniem był trwający w tym czasie remont szkoły, na imprezie grała orkiestra p. Piotra Szczypki „Caro” do 4.00 rano, ale ambitni uczestnicy tańczyli do godz. 6.00¹¹⁷⁹.

W nowym roku szkolnym 1995/96, w dniu 26 września dzieci powitały jesień – z tej okazji zorganizowano ognisko u pp Spandel¹¹⁸⁰. Zaś 6 grudnia przybył do szkoły Mikołaj z diabelkiem, dzieci otrzymały duże paczki przygotowane przez p. U. Lebiodę¹¹⁸¹. Pod koniec roku kalendarzowego – 22 grudnia - dzieci pożegnały Stary Rok w lesie. Były ciasteczka, opłatki i kolędy oraz składanie ży-

¹¹⁷² Tamże, s. 60.

¹¹⁷³ Tamże, s. 61.

¹¹⁷⁴ Tamże, s. 61.

¹¹⁷⁵ Tamże, s. 62-63.

¹¹⁷⁶ Tamże, s. 67.

¹¹⁷⁷ Tamże, s. 72.

¹¹⁷⁸ Tamże, s. 74.

¹¹⁷⁹ Tamże, s. 78.

¹¹⁸⁰ Tamże, s. 80.

¹¹⁸¹ Tamże, s. 82.

czeń, dzieci zabraly ze sobą gałzki świerka na stół wigilijny¹¹⁸². Pod koniec stycznia, a dokładnie 25 tego miesiąca, starsi wychowankowie urządzili swym młodszym kolegom „disco”. Byli to T. Wawrzyczek i K. Tomica¹¹⁸³. Zima była dłuża, więc jeszcze 7 marca mógł odbyć się kulig – pomimo wielu trudności. Pomagali w jego organizacji wujek Szymona Pszczółki – p. Eugeniusz Szajter oraz p. Dariusz Wawrzyczek – ojciec Angeliki¹¹⁸⁴. Uroczystie pożegnano w dniu 14 maja p. M. Machej, pełniącą obowiązki dyrektora szkoły – w związku z reorganizacją (zmiana stopnia organizacji szkoły) musiała ona odejść z placówki. Żegnano ją z wielką wdzięcznością¹¹⁸⁵. Zorganizowano w dniu 27 maja Dzień Matki, zaś 21 czerwca odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego – były nagrody¹¹⁸⁶.

2 września odbyło się uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 1996/97, dzieci recytowały wiersze¹¹⁸⁷. Z okazji Dnia Edukacji, 14 października w szkole odbył się apel, potem dzieci wzięły udział w grach i konkursach¹¹⁸⁸. 28 listopada w szkole odbyły się Andrzejki z wróżbami i zabawami¹¹⁸⁹. 6 grudnia szkołę odwiedził Mikołaj z prezentami¹¹⁹⁰, zaś 20 grudnia uczniowie złożyli sobie życzenia przy opłatku, w czasie wspólnej Wigilijki w szkole¹¹⁹¹. W dniu 23 stycznia dzieci spotkały się na balu dziecięcym w stylu „disco”. Były zabawy, konkursy i tańce¹¹⁹². Dnia 25 lutego w Rudniku odbyło się przedstawienie teatralne pt.: „Przygody Króla Złotouszka”. Ci sami aktorzy jeszcze tego samego roku przyjechali z Krakowa z inną sztuką – „Przygody Okruszka” – w dniu 20 maja¹¹⁹³, zaś 9 czerw-

---

¹¹⁸² Tamże, s. 83.

¹¹⁸³ Tamże, s. 85.

¹¹⁸⁴ Tamże, s. 89

¹¹⁸⁵ Tamże, s. 91-93.

¹¹⁸⁶ Tamże, s. 96.

¹¹⁸⁷ Dzienniki klasowe z klas II i III na rok szkolny 1996/97.

¹¹⁸⁸ Tamże.

¹¹⁸⁹ Tamże.

¹¹⁹⁰ Tamże.

¹¹⁹¹ Tamże.

¹¹⁹² Tamże.

¹¹⁹³ Tamże.

ca była pogadanka przeciwpożarowa dla dzieci szkolnych. Wygłosił ją komendant OSP¹¹⁹⁴. 20 czerwca – odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego – dzieci występowali z programem, dla najlepszych były nagrody¹¹⁹⁵.

Następny rok 1997/98 rozpoczęto uroczystie 1 września – odbyło się w tym dniu pasowanie na pierwszoklasistów¹¹⁹⁶. Już 7 października przyjechał teatrzyk „Skrzat” z Krakowa i wykonał sztukę pt.: „Kwiat paproci”¹¹⁹⁷. 29 listopada odbyły się Andrzejki – z wróżbami, laniem wosku i innymi zwyczajami tradycyjnie związanymi z tymi imieninami¹¹⁹⁸. W dniu 6 grudnia dzieci deklamowały wiersze dla... Mikołaja, który przyniósł im prezenty¹¹⁹⁹. Natomiast w dniu 19 grudnia odbyły się Wigilijki klasowe – dzieci łamały się opłatkiem, składały sobie i panom życzenia oraz śpiewały kolędy¹²⁰⁰. A 12 stycznia znowu teatrzyk „Skrzat” z Krakowa przyjechał do Rudnika – tym razem ze sztuką pt.: „Wielka Wyprawa”¹²⁰¹. Tradycyjna zabawa noworoczna odbyła się 22 stycznia – były konkursy, zabawy kołowe i dyskoteka¹²⁰². 12 maja w szkole w Rudniku gościli strażacy, którzy opowiadali o tym, jak zapobiegać pożarom, czym je gasić oraz pokazali swój sprzęt gaśniczy¹²⁰³. W dniu 1 czerwca z okazji Dnia Dziecka było ognisko, na którym dzieci piekły kiełbasę, brały one udział w zabawach i grach zespołowych¹²⁰⁴.

Następny rok szkolny 1998/99 rozpoczęto bardzo uroczystie – dzieci recytowały wiersze, odbyło się pasowanie pierwszoklasistów¹²⁰⁵. Podobnie, jak w roku ubiegłym, 21 października pożegnano lato – rozpalono ognisko, było pie-

¹¹⁹⁴ Tamże.

¹¹⁹⁵ Tamże.

¹¹⁹⁶ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1997/98 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

¹¹⁹⁷ Tamże.

¹¹⁹⁸ Tamże.

¹¹⁹⁹ Tamże.

¹²⁰⁰ Tamże.

¹²⁰¹ Tamże.

¹²⁰² Tamże.

¹²⁰³ Tamże.

¹²⁰⁴ Tamże.

¹²⁰⁵ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1998/99 - arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich

czenie kiełbasy i zabawy¹²⁰⁶. Andrzejki odbyły się 30 listopada – było lanie wosku¹²⁰⁷. Św. Mikołaj przyjechał do szkoły z prezentami 7 grudnia – dzieci w podzięce recytowały wierszyki¹²⁰⁸. 22 grudnia – na wigilijkach klasowych dzieci łamały się opłatkami i śpiewały kolędy¹²⁰⁹. A 9 lutego zorganizowano dla dzieci zabawę noworoczną – brały udział w konkursach, zabawach oraz dyskotece¹²¹⁰. W dniach od 26 kwietnia do 30 września odbył się w szkole Tydzień Grzeczności¹²¹¹, zaś 1 czerwca, z okazji Dnia Dziecka odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy i różnymi zabawami. Potem dzieci oglądały bajki na wideo¹²¹². W dniu 24 czerwca uroczyście pożegnano rok szkolny – była recytacja wierszy¹²¹³.

Ostatni rok szkolny (1999/2000) rozpoczęto uroczystie – było pasowanie pierwszoklasistów oraz recytacje¹²¹⁴. Już 14 września dzieci odwiedził w szkole policjant, wygłosił on pogadankę na temat: „Bezpieczna droga do - i ze szkoły”¹²¹⁵. Z okazji Dnia Nauczyciela urządzone uroczysty apel w dniu 13 października. Z kolei 30 listopada dzieci bawiły się na Andrzejkach – były wróżby i lanie wosku¹²¹⁶. Tradycyjnie już, bo 6 grudnia przyjechał do szkoły św. Mikołaj – dzieci mówili wiersze, śpiewały piosenki i otrzymały paczki z prezentami¹²¹⁷. Na klasowych wigilijkach w dniu 22 grudnia dzieci łamały się opłatkami i śpiewały kolędy¹²¹⁸. Z kolei 19 stycznia urządzone zabawę noworoczną – były konkursy, gry, zabawy a potem dyskoteka¹²¹⁹. W lutym – dnia 19 tego miesiąca przyjechał do szkoły w Rudniku znany już dzieciom teatrzyk „Skrzat” z Krakowa i przed-

---

¹²⁰⁶ Tamże.

¹²⁰⁷ Tamże.

¹²⁰⁸ Tamże.

¹²⁰⁹ Tamże.

¹²¹⁰ Tamże.

¹²¹¹ Tamże.

¹²¹² Tamże.

¹²¹³ Tamże.

¹²¹⁴ Dzienniki szkolne z roku szkolnego 1999/00 – arch. Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.

¹²¹⁵ Tamże.

¹²¹⁶ Tamże.

¹²¹⁷ Tamże.

¹²¹⁸ Tamże.

¹²¹⁹ Tamże.

stawił on sztukę pt.: „Drwal Bartłomiej”¹²²⁰. A potem 21 marca dzieci powitały wiosnę – tej okazji oglądały bajki na wideo, rozwiązywały zagadki oraz brały udział w różnych konkursach¹²²¹. 27 marca uczniów odwiedziła pielęgniarka, która przy okazji wygłosiła pogadankę na temat czystości. Następnie zorganizowano konkurs recytatorski o tej tematyce¹²²². W Dniu Dziecka, który odbył się 1 czerwca, urządzone ognisko, dzieci piekły kiełbasę, były gry i zabawy¹²²³.

Ostatnią uroczystością, w jakiej brali udział uczniowie i nauczyciele t rodzice, było smutne zakończenie roku szkolnego 1999/2000 – łączyło się ono bowiem z zakończeniem działalności szkoły, która z dniem 31 sierpnia decyzją Rady Gminy w Hażlachu została zlikwidowana ze względu na zbyt małą ilość dzieci uczęszczających do szkoły¹²²⁴. Wszyscy – tak dzieci, nauczyciele, jak i rodzice, przyjęli ten fakt z bólem i smutkiem, czując, że każdy nich ma osobisty udział w wielkim nieszczęściu, ponieważ prawie wszyscy z nich swoją edukację rozpoczynali w tej małej, wiejskiej placówce, a na pewno wszyscy z nich w którymś momencie życia - związali się z nią – czy to poprzez naukę, pracę, czy też powierzając jej to, co najcenniejsze – swoje dzieci. Tak więc łzy na niejednej twarzy nikogo nie dziwiły. Jak później się okazało – były to jednak łzy żalu, ale nie bezsilności.

---

¹²²⁰ Tamże.

¹²²¹ Tamże.

¹²²² Tamże.

¹²²³ Tamże.

¹²²⁴ Tamże.

Bibliografia do rozdziału III

I. Opracowania

1. Bogaj A., Kwiatkowski S.M., Szymański A.J., Edukacja w procesie przemian społecznych, Warszawa 1998.
2. Danel R., Przemiany struktury klasowej w okresie władzy ludowej, [w:] red. J. Chlebowczyk, Cieszyn. Zarys rozwoju miasta i powiatu, Katowice 1973.
3. Pasek E., Szkolnictwo podstawowe w powiecie cieszyńskim, [w] Pamiętnik Cieszyński, t. 1, Katowice 1961.
4. Pokora W., Rozwój sieci szkolnictwa podstawowego i średniego w Polsce Ludowej, [w:] Oświata i wychowanie w Polsce Ludowej. Wybrane zagadnienia - praca zbiorowa pod red. W. Okonia, Warszawa 1968.
5. Potyrała B., Szkoła podstawowa w Polsce 1944-1984. Uwarunkowania społeczno-polityczne, Warszawa 1987.

II. Źródła drukowane

1. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty nr 2 z 1945 r.
2. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty i Wychowania nr 3 z 1982 r.
3. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty i Wychowania - wydanie specjalne z 1982 r.

III. Źródła rękopiśmienne

1. Akta osobowe pracowników szkoły - archiwum szkoły w Rudniku.
2. Arkusze ocen uczniów Szkoły Podstawowej w Rudniku z lat: 1947/48, 1948/49, 1949/50, 1950/51, 1951/52, 1981/82, 1983/84, 1984/85, 1985/86, 1986/87, 1987/88, 1988/89, 1989/90, 1990/91, 1991/92, 1992/93, 1993/94, 1994/95, 1996/97, 1997/98, 1999/2000 - archiwum szkoły w Rudniku.
3. Arkusze organizacyjne szkoły w Rudniku z lat szkolnych 1985/86 - archiwum szkoły w Rudniku.
4. Dzienniki klasowe ze szkoły w Rudniku z lat szkolnych 1944/45-1979/80 - archiwum szkoły w Rudniku.
5. Dzienniki klasowe ze szkoły w Rudniku z lat szkolnych 1986/87-1994/95 - archiwum szkoły w Rudniku.
6. Dzienniki klasowe ze szkoły w Rudniku z lat szkolnych 1996/97-1999/2000 - archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.
7. Dzienniki klasowe ze szkoły w Rudniku z lat szkolnych: 1919/20, 1925-26, 1921/22 i 1931/32 - archiwum szkoły w Rudniku.
8. Dzienniki klasowe ze szkoły w Rudniku z lat szkolnych: 1978/79, 1996/97, 1997/98, 1998/99, 1999/2000 - archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.
9. Dzienniki zajęć pozalekcyjnych z roku szkolnego 1969/70 - archiwum szkoły w Rudniku.
10. Ewidencja obecności pracowników obsługi - archiwum szkoły w Rudniku.
11. Kopia korespondencji Komitetu Rodzicielskiego przy SP w Rudniku do Urzędu Wojewódzkiego - Kuratorium Oświaty i Wychowania w Bielsku-Białej z dnia 30.VIII.1977 r. - archiwum prywatne pp. Jaroszów z Rudnika.
12. Kronika parafii św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, cz. III.
13. Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. I.

- 14.Kronika Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich, cz. III.
- 15.Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I.
- 16.Kronika Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. II.
- 17.Księga ocen na rok szkolny 1945/46 - archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.
18. Pismo nr O.II.5090c/24/77 do Urzędu Wojewódzkiego - Kuratorium Oświaty i Wychowania w Bielsku-Białej do Przewodniczącego Komitetu Rodzicielskiego oraz sołtysa sołectwa Rudnik z dnia 24.XI.1977 r. - archiwum prywatne pp. Jaroszów z Rudnika.
- 19.Pismo nr O.II.5090c/27/77 do Urzędu Wojewódzkiego - Kuratorium Oświaty i Wychowania w Bielsku-Białej do ob. Hildy Folwarczny z dnia 27.X.1977 r. - archiwum prywatne pp. Jaroszów z Rudnika.
- 20.Projekty organizacyjne szkoły w Rudniku z lat szkolnych: 1974/75, 1976/77, 1978/79, 1979/80, 1980/81, 1983/84, 1985/86, 1986/87, 1987/88, 1988/89, 1994/95 - archiwum szkoły w Rudniku.
- 21.Protokół czynności dwuklasowej, publicznej szkoły ludowej mieszanej w Rudniku od 15.V.1916 r. do ... - archiwum szkoły w Rudniku.
22. Przydział czynności dla sprzątaczki w SP w Rudniku - wyciąg z umowy o pracę zawartej pomiędzy dyrektorem szkoły a pracownikiem z dnia 1.IX.1983 r. - archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.
23. Przydział czynności dla woźmego-palacza w SP w rudniku - wyciąg z umowy o pracę zawartej pomiędzy kierownikiem szkoły w Rudniku a pracownikiem z dnia 15.IX.1984 r. - archiwum Szkoły Podstawowej w Kończycach Wielkich.
24. Sprawozdania z działalności SU „Miś” za lata szkolne 1987/88-1992/93 - archiwum szkoły w Rudniku.

25. Sprawozdania z zebrań Komitetu Rodzicielskiego przy szkole Podstawowej w Rudniku z lat 1949-1991 - archiwum szkoły w Rudniku.
26. Sprawozdanie z działalności kólek i organizacji szkolnych za rok 1988 - archiwum szkoły w Rudniku.
27. Sprawozdanie z działalności organizacji szkolnych z roku szkolnego 1988/89 oraz 1989/90 - archiwum szkoły w Rudniku.

IV. Wypowiedzi ustne

1. Wypowiedź ustna p. Heleny Gabzdyl z Rudnika - archiwum własne autorki.

Podsumowanie

Kończąc niniejsze rozważania – można było w czasie tej lektury zorientować się w przebiegu losów konkretnej szkoły – obecnie noszącej nazwę Powszechnej Szkoły Podstawowej w Rudniku – w dość obszernym odcinku czasowym, bo w ciągu 55 lat wyjętych z całej ponad 130-letniej historii tej placówki. Lat szczególnych, bo obfitujących tak w znaczące wydarzenia historyczne, polityczne, jak i w przemiany gospodarcze czy kulturalne.

Na podstawie zachowanych archiwaliów – głównie lokalnych materiałów źródłowych – udało się odnaleźć i uporządkować wiele zachowanych dokumentów, co skutkowało odtworzeniem listy pracujących w tym czasie nauczycieli czy też sporządzeniem listy absolwentów z danego okresu. Udało się też ustalić szczegółowo kalendarium ważniejszych wydarzeń z życia szkoły a także i środowiska, między innymi na podstawie dzienników lekcyjnych, które okazały się być – poza pięknie prowadzoną kroniką szkolną – prawdziwą kopalinią wiadomości – i to nie tylko z życia szkoły. Udało się też prześledzić rozwój bazy materialnej placówki i jej wyposażenia w pomoce naukowe czy też źródła finansowania.

Większość źródeł, z których czerpano, znajduje się w archiwach, zaledwie część z nich została zamieszczona w różnych opracowaniach staraniem historyków i niektórych, szczególnie zasłużonych w tym dziele pedagogów – nauczycieli. Ale pomimo zgromadzenia dużej ilości dokumentów źródłowych i korzystania z wielu wyczerpujących opracowań – nie udało się naświetlić wszystkich problemów i zagadnień związanych z dziejami szkoły. Taką luką – na skutek braku stosownych adnotacji – jest brak listy absolwentów z roku szkolnego 1944/45 – pomimo zachowanego dziennika z tego roku. Dał się też we znaki

brak dzienników szkolnych z lat 1980-85, w których zginęła oprócz dzienników również kronika. Chociaż później – po jej odnalezieniu została ona uzupełniona, nie udało się jednak dzienników odnaleźć pomimo najszczerszych chęci.

Z pewnością utrudnieniem w pisaniu tej pracy był jej „pionierski” charakter (oprócz skrótowej, choć bardzo ciekawej monografii Kończyc Wielkich – żadna z miejscowości aktualnej Gminy Hażlach włącznie z jej siedzibą nie była przedmiotem takiego opracowania – nie licząc studium opracowania planu przestrzennego gminy).

Wielu – swoją drogą ciekawych - zgromadzonych materiałów, łącznie z oryginalnymi dokumentami i fotografiami nieznanymi i niepublikowanymi do tej pory – nie można było zamieścić ze względu na to, że nie mieściły się one w ramach tak pojętej monografii. Z pewnością uda się je wykorzystać w dalszej pracy badawczej, zmierzającej do powstania zarysu monograficznego obejmującego całość istnienia wiejskiej placówki w Rudniku, czyli sądząc po ilości – wielkiej historii małej szkoły.

Należy – pomimo powyższych zastrzeżeń – mieć nadzieję, że niniejsza praca, będąca wynikiem przeprowadzonych badań, ze względu na swoją szczegółowość, a nieraz i drobiazgowość, pozwoli na odnalezienie specyficznego klimatu tej szkoły i umożliwi zrozumienie jej wyjątkowości, na który to charakter złożyło się wiele wydarzeń i osób biorących w nich pośredni lub bezpośredni udział nie tylko w czasie uwzględnionych tutaj 55 lat. Jednocześnie – jak sądzę - stanowi obiecującą zapowiedź kontynuacji i rozszerzenia tych rozważań w niedalekiej przyszłości.

IV. Spisy i zestawienia

4.1. Spis tabel

	Str.
1. Nauczyciele w latach 1945-2000	71
2. Personel pomocniczy w latach 1945-2000	73
3. Lista absolwentów SP w Rudniku w latach 1945-2000	104
4. Niektóre dane statystyczne od 1945-2000	116

4.2. Chronologiczne zestawienie tytułów dzienników szkolnych

Poniżej zebrano wszystkie nazwy dzienników szkolnych, jakie funkcjonowały w czasie istnienia szkoły w Rudniku w czasie 1945-2000. Pozwoliło to na usystematyzowanie nazewnictwa, a także na uproszczenie zapisu w poszczególnych rozdziałach niniejszej monografii.

Rok szkolny	Pelna nazwa dziennika
1944/45	Dziennik
1945/46	Dziennik
...	
1955/56	Dziennik
1956/57	Dziennik lekcyjny
1957/58	Dziennik lekcyjny
1958/59	Dziennik lekcyjny
1959/60	1. Dziennik lekcyjny szkoły podstawowej 2. Dziennik szkolny
1960/61	Dziennik lekcyjny szkoły podstawowej
1961/62	Dziennik lekcyjny szkoły podstawowej
...	
1975/76	Dziennik lekcyjny szkoły podstawowej
1976/77	Dziennik lekcyjny dla klas łączonych
1977/78	Dziennik lekcyjny
1978/79	Dziennik lekcyjny
1979/80	Dziennik lekcyjny szkoły podstawowej
1980/81 - 1984/85	Brak danych – nie zachował się żaden dziennik z tego okresu
1985/86	Dziennik lekcyjny szkoły podstawowej
1986/87	Dziennik lekcyjny szkoły podstawowej
1987/88	Dziennik lekcyjny szkoły podstawowej
1988/89	Dziennik lekcyjny wersja „A” na rok szkolny 1988/89
1989/90	Dziennik lekcyjny „A” na rok szkolny 1989/90
1990/91	Dziennik lekcyjny wersja „A” na rok szkolny 1990/91
1991/92	Dziennik lekcyjny dla klas I-III szkoły podstawowej oraz dla wszystkich klas szkoły podstawowej specjalnej „szkoły życia”
1992/93	Dziennik lekcyjny dla klas I-III szkoły podstawowej oraz dla wszystkich klas szkoły podstawowej specjalnej „szkoły życia”
1993/94	Dziennik lekcyjny kl. ... r. szk. 1993/94 dla klas I-III szkoły podstawowej oraz dla wszystkich klas szkoły podstawowej specjalnej „szkoły życia”
1994/95	Dziennik lekcyjny kl. ... r. szk. 1994/95 dla klas I-III szkoły podstawowej oraz dla wszystkich klas szkoły podstawowej specjalnej „szkoły życia”

1995/96	Dziennik lekcyjny kl. ... r. szk. 1995/96 dla klas I-III szkoły podstawowej oraz dla wszystkich klas szkoły podstawowej specjalnej „szkoły życia”
...	
1999/2000	Dziennik lekcyjny kl. ... r. szk. 1999/2000 dla klas I-III szkoły podstawowej oraz dla wszystkich klas szkoły podstawowej specjalnej „szkoły życia”
2000/01	Szkoła zamknięta

4.3. Spis map

1. Legenda do mapy turystycznej Ziemi Cieszyńskiej, Warszawa 1997 (fragment, archiwum własne)
2. Mapa turystyczna Ziemia Cieszyńska, Warszawa 1997 (archiwum własne)
3. Położenie gminy Hażlach w powiecie, [w:] S. Żabińska, M. Żabiński, J. Jarząb, K. Kołodziej, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hażlach. Listopad 2000, Cieszyn 2001 (Archiwum Urzędu Gminy Hażlach)
4. Sołectwa w gminie Hażlach, [w:] S. Żabińska, M. Żabiński, J. Jarząb, K. Kołodziej, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hażlach. Listopad 2000, Cieszyn 2001 (Archiwum Urzędu Gminy Hażlach)
5. Gminy graniczące z gminą Hażlach, [w:] S. Żabińska, M. Żabiński, J. Jarząb, K. Kołodziej, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hażlach. Listopad 2000, Cieszyn 2001 (Archiwum Urzędu Gminy Hażlach)
6. Mapa Śląsk Cieszyński. Těsinské Slezsko. Ziemia Cieszyńska. Karvinsko, Trněcko, Jablunkovsko. Opr. VIII.1996 (Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego, filia w Cieszynie)
7. Plan gminy Hażlach, opr. II.2005, Urząd Gminy Hażlach, (fragment, archiwum własne)
8. Mapa terytorium gminy Hażlach, skala 1:10000, Kraków 1980 (Urząd Gminy Hażlach)

4.4. Spis fotografii z krótkim opisem

1. Krajobraz Rudnika w dniu 3.III.2005 r. – fot. K. Gepfert (archiwum własne)
2. Herb Rudnika, przedruk za: M. Gumowski, Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego z 438 rycinami, Katowice 1939, s. 240
3. Szkoła w Rudniku około 1910 r. – na fotografii przed budynkiem szkoły stoją od lewej: nauczycielka robót ręcznych Waleria Jendrulek – żona kierownika szkoły Józefa Jendrulka; Wilhelm Jendrulek – ich syn (w białej koszuli podobnej do sukienki) oraz Małgorzata Jendrulek – ich córka i Józef Jendrulek w stroju myśliwskim ze strzelbą i psem wyżłem (Jendrulek był zapalonym myśliwym). Fotografia pochodzi z archiwum rodzinnego p. E. Pawełka
4. Małgorzata i Wilhelm Szuścikowie w dniu ślubu (archiwum rodzinne p. E. Pawełka z Rudnika)
5. Kierownik szkoły w Rudniku Oton Wałoszek z uczniami klasy I w roku szkolnym 1970/71 (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 90)
6. Nauczycielka p. J. Guzowska z uczniami na boisku szkolnym około 1970 r. (archiwum rodzinne p. Jadwigi Kurek z Cieszyna)
7. Strona z kroniki szkoły w Rudniku z trzema fotografiami. Od góry: klasa „0” i p. Barbara Chudek, poniżej klasa III i p. Ewa Mikołajek. Na dole – wszyscy uczniowie wraz z nauczycielkami. Od lewej: Ewa Mikołajek, Barbara Chudek, mgr Melania Machej (dyrektor szkoły) (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 120)
8. Dyrektor szkoły w Rudniku mgr M. Machej wraz z nauczycielkami: p. Ireną Kubalą, E. Mikołajek oraz uczniami szkoły (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 135)
9. Dom wybudowany przez ówczesnego kierownika szkoły J. Jendrulka w latach dwudziestych XX wieku. Budynek został poważnie uszkodzony w czasie

działań wojennych II wojny światowej. To tu – po zakończeniu wojny zamieszkiwali wspólnie z W. i J. Jendrulkami Małgorzata i Wilhelm Szuścikowie (Małgorzata była ich córką, zaś Wilhelm był pierwszym kierownikiem szkoły w Rudniku po II wojnie światowej) – archiwum rodzinne p. E. Pawełka z Rudnika

10. Szkoła w Rudniku w dniu 1.IX.1962 r. (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 63)
11. Przebieg remontu kapitalnego budynku szkoły w Rudniku w czasie wakacji letnich roku 1964 (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 68)
12. Budynek szkoły po remoncie w lecie 1964 r. (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 70)
13. Budynek, w którym mieściła się tzw. „sala Wawrzyczka”, w której urządzano bale rodzicielskie i festyny szkolne w razie niesprzyjającej pogody. Fotografia pochodzi sprzed II wojny światowej (archiwum rodzinne p. E. Pawełka)
14. Budynek szkoły po remoncie we wrześniu 1985 r. (Kronika szkoły w Rudniku, cz. I, s. 115)
15. Festyn szkolny w roku szkolnym 1970/71 – na boisku szkolnym przy stole siedzą od lewej: p. Jadwiga Guzowska (nauczycielka), żona i córka kierownika szkoły O. Wałoszka oraz on sam. W tle budynek gospodarczy – po lewej stronie mieściły się ubikacje (archiwum rodzinne p. Jadwigi Kurek z Cieszynej)

4.5. Spis odnalezionych odcisków pieczęci, używanych w Rudniku w szkole w latach 1945-2000 oraz ich fotografie

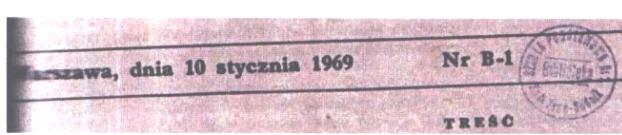
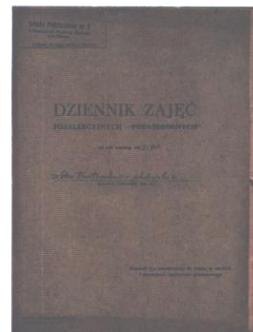
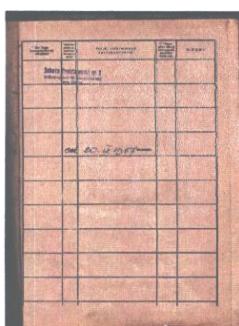
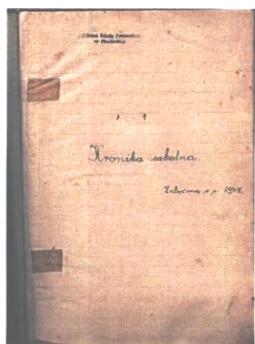
1. Pieczęć podłużna o treści: „*Publiczna Szkoła Powszechna w Rudniku*”. Jej odcisk znaleziono na stronie tytułowej pierwszej części Kroniki szkolnej, a także na okładce Protokołu z lat 1947-1954 – archiwum szkoły w Rudniku.
2. Zbliżenie odcisku na pierwszej stronie kroniki szkolnej.
3. Widok odcisku tej samej pieczęci na okładce protokołu.
4. Świadectwo ukończenia czwartej klasy Publicznej Szkoły Powszechnej w Rudniku z dnia 28.VI.1946 r. Dokument zawiera odcisk okrągłej pieczęci szkoły i pochodzi z archiwum szkoły w Rudniku.
5. Powiększenie odcisku pieczęci szkoły na wyżej wspomnianym świadectwie. Zwraca uwagę brak korony w wizerunku orła.
6. Firmowa pieczęć podłużna, odciśnięta na pamiątkę w Kronice Szkoły Podstawowej w Rudniku, cz. I, s. 40. Treść: „*Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Podstawowego Kończyce Wielkie – Rudnik*”. Używana w latach 1951-1954.
7. Jedna ze stron księgi korespondencyjnej, gdzie odciśnięto pieczęć o treści: „*Szkoła Podstawowa nr 2 w Kończycach Wielkich (Rudnik) pow. Cieszyn*”. Na tej stronie widnieje data 20.IX.1967 (archiwum szkoły w Rudniku)
8. Zbliżenie cytowanej wyżej pieczęci.
9. Strona tytułowa dziennika zajęć pozalekcyjnych z roku szkolnego 1969/70. Zawiera identyczną pieczęć. (archiwum szkoły w Rudniku).
10. Zbliżenie pieczęci na dzienniku zajęć pozalekcyjnych. Identyczne pieczęcie zastosowano także w arkuszach ocen oraz na inwentarzu księgozbioru od 1958 r., a także na kopercie do korespondencji. Wymienione dokumenty znajdują się w archiwum szkoły w Rudniku.

11. Oprawiony rocznik Dziennika Urzędowego z dnia 10.I.1969 r., zawierający odciski dwóch różnych pieczęci, znajdujący się w archiwum szkoły w Rudniku.
12. Odcisk małej, okrągłej pieczęci, używanej do oznaczania księgozbioru na obwodzie: „*Szkoła Powszechna nr 2 Kończyce Wielkie – Rudnik*” oraz w środku: „*Biblioteka*”.
13. W tym samym roczniku Dziennika Urzędowego – na ostatniej stronie widnieje odwrotnie odciśnięta pieczęć o treści: „*Szkoła Podst. Kończyce Wielkie Rudnik p-ta KOŃCZYCE pow. Cieszyn woj. Kt.*”¹²²⁵
14. Okładka Dziennika zajęć pozalekcyjnych – pozaszkolnych na rok szkolny 1976/77. Był to dziennik zajęć ogniska przedszkolnego. W lewym górnym rogu odciśnięto pieczęć o treści: „*Zbiorcza Szkoła Gminna PUNKT FILIALNY 43-416 Kończyce Wielkie Rudnik*”. Dziennik znajduje się w archiwum szkoły w Rudniku.
15. Powiększenie wspomnianej wyżej pieczęci.
16. Pieczęć podłużna o treści: „*SZKOŁA PODSTAWOWA W KOŃCZYCACH WIELKICH Szkolny Punkt Filialny 43-416 RUDNIK*” została odciśnięta w kronice szkolnej: po raz ostatni w części pierwszej kroniki, dnia 26.VI.1987 r., na stronie 147. Dodatkowo, znajduje się tu także odcisk pieczęci kierownika Punktu Filialnego w Rudniku – mgr Melanii Machej.
17. Pieczęć podłużna z napisem: „*Szkoła Podstawowa 43-416 Kończyce Wielkie RUDNIK*”. Używano jej od 1.IX roku szkolnego 1987/88 do 1.IX.1993. odciśnięta ku pamięci na kartach kroniki szkolnej, cz. I, s. 147, cz. II, s. 38.

---

¹²²⁵ Pisownia oryginalna

**4.6. Ilustracje odcisków pieczęci znalezionych w szkole w Rudniku,
używanych w latach 1945-2000**

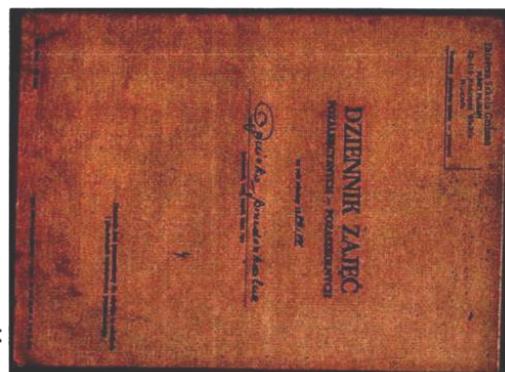

13

15

14

16

Szkoła Podstawowa
43-416 Konc.-ce Wielkie
R. JUDNICK

17